

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

8'inci Toplantı

2 Kasım 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri

- Milli Eğitim Bakanlığı
- Yükseköğretim Kurulu
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı
- Yükseköğretim Kalite Kurulu
- Üniversiteler

III.- AÇIKLAMALAR

1.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Sinop Milletvekili Nazım Maviş'in bugünkü bütçeler üzerine yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in bugünkü bütçeler üzerine yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Komisyon çalışmalarında milletvekillerinin fikirlerini ifade ederken yaralayıcı olmayan bir dil, temiz bir dil kullanmalarını istirham ettiğine ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

8'inci Toplantı

2 Kasım 2021 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.00'da açılarak üç oturum yaptı.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Milli Eğitim Bakanlığının,

Yükseköğretim Kurulunun,

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının,

Yükseköğretim Kalite Kurulunun,

Üniversitelerin (125 bütçe, 127 kesin hesap, 96 Sayıştay raporu),

2022 yılı bütçeleri ile 2020 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan,

Sinop Milletvekili Nazım Maviş'in bugünkü bütçeler üzerine yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz,

Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in bugünkü bütçeler üzerine yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Komisyon çalışmalarında milletvekillerinin fikirlerini ifade ederken yaralayıcı olmayan bir dil, temiz bir dil kullanmalarını istirham ettiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, bütçe görüşmelerine devam etmek üzere 3 Kasım 2021 Çarşamba günü saat 10.00'da açılmak üzere 22.27'de toplantıya son verildi.

2 Kasım 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.00

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Kıymetli YÖK Başkanımız, Değerli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum, Komisyonumuzun 8’inci Birleşimini açıyorum. (*)

Bugün Bakan olarak Sayın Bakanımız Mahmut Bey’i ve YÖK Başkanımızı aramızda ilk defa görüyoruz; her ikisine de görevlerinde başarılar diliyorum ekipleriyle birlikte.

Gündemimizde Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu ve Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları, Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçe ve kesin hesabı ile üniversitelere ait 127 bütçe, 127 kesin hesap ve 96 adet Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Sayın Bakanımızın ve YÖK Başkanımızın sunumları olacak, sunumlardan önce arkadaşlarımızın kendilerini tanıtmalarını rica edeceğim. YÖK Başkanımızı ve Bakanımızı biliyoruz, Bakan Yardımcılarımızdan başlayalım.

Buyurun lütfen.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi, eğitim konusundaki gündemimize geçiyoruz.

Eğitim konusunda, hepimiz toplum olarak daha fazla bilgileneziz inşallah bu vesileyle, hesap verilebilirliğe katkısı olur inşallah, gençlerimizin, çocuklarımızın daha donanımlı yetişmesine ve gelecek vizyonumuza katkıda bulunmasını temenni ediyorum bütün bu tartışmaların, müzakerelerin.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Millî Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut Özer’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Özer, süreniz otuz dakikadır.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri (**)

a)Millî Eğitim Bakanlığı

b)Yükseköğretim Kurulu

c)Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

(**) (1/283) ile (1/282) esas numaralı Kanun Teklifleri 20/10/2021 tarihli 4’üncü Toplantı tutanağına ektir.

ç)Yükseköğretim Kalite Kurulu

d)Üniversiteler

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve üniversitelerin 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifleri ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tekliflerini sunmak ve Bakanlık faaliyetlerimiz ile hedeflerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızda bulunmaktayım. Bu vesileyle, Komisyonumuzun Başkan ve tüm üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim, çağa uygun olarak sürekli değişen ve gelişen, birikim ve tecrübeler ışığında yenilenen bir süreçtir. İnsani ve ulusal hedeflere ulaşmanın, tüm alanlarda gelişme sağlamanın ve toplumsal adaletin vazgeçilmez unsuru olan eğitimin temel amacı düşünce, duygu ve eylem birliği içerisinde, insanın kişisel ve mesleki gelişimini destekleyerek bilgi seviyesi yüksek, evrensel kültüre sahip sağlıklı bir nesil yetiştirmektir. Bir nesil yetiştirmenin bir medeniyet inşa etmek olduğu gerçeğinden hareketle coğrafyamızın tarihî, stratejik, ekonomik ve tüm doğal imkânlarının yanında zengin medeniyet mirasını özümsemiş, dünya değerleriyle etkileşen genç nesilleri; öz güven, özgün düşünce, bilim, girişimcilik ve demokrasiyle donanmış erdemli vatandaşları ülkemizin en büyük güç kaynakları olacaktır.

Millî Eğitim Bakanlığı olarak düşünme, anlama, araştırma ve sorun çözme yetisi gelişmiş, millî kültür ve demokrasinin bilincinde, iletişime ve paylaşımına açık, sanat duyarlılığı, öz güveni, öz saygısı; hak, adalet ve sorumluluk bilinci yüksek; öğrenmeyi yaşam tarzı hâline getiren, sağlıklı ve mutlu bireylerin yetişmesine ortam ve imkân sağlamak önceliklerimiz arasındadır. Bu inançla, okul öncesi eğitimden başlayarak eğitim ve öğretimin her kademesinde bütün bireylerin nitelikli eğitime eriştiği bir eğitim sistemi oluşturmayı hedeflemekteyiz. Bütün çalışmalarımızı bu hedefe uygun olarak yürütmekte, eğitim politikalarımızı bu doğrultuda şekillendirmekteyiz.

2021-2022 eğitim ve öğretim yılında resmî ve özel 14.137 okul öncesi, 24.778 ilkokul, 19.323 ortaokul ve 13.082 lise ile toplam 71.320 okulumuzda 1 milyon 171 bin 891 öğretmen ve açık öğretim öğrencileri de dâhil olmak üzere 17 milyon 436 bin 532 öğrencimizle eğitim ve öğretime devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerim; Sanayi Devrimi sonrasında eğitilmiş bireylere olan talep artmıştır. Modern ulus devletlerde eğitim ile ekonomi arasında oldukça önemli bir ilişki vardır. İçinde bulunduğumuz bilgi çağıyla birlikte bu ilişkinin önemi de giderek artmaktadır. Eğitimdeki iyileşmelerin gerek iş gücünün verimliliğini gerekse bilgi üretme kapasitesini artırarak ekonomik büyümeyi olumlu etkilediği, fiziksel sermayenin ekonomik büyüme için gerekli olmakla beraber tek başına yeterli olmadığı, fiziksel sermayenin yanında beşerî sermayenin de ekonomik büyümeye katkı sağladığı bilinmektedir.

Genç bir nüfusa sahip ülkemizin 21'inci yüzyıldaki hedeflerine ancak eğitimle ulaşabileceği de yadsınamaz bir gerçektir ve bu alana yapılan her türlü yatırım geleceğe yatırım olarak değerlendirilmektedir. Bu anlayıştan hareketle eğitim, bizim için her zaman kalkınmanın en önemli unsurlarından biri olmuştur. Toplumun tüm kesimlerini içine alan örgün ve yaygın eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütebilmek için eğitim bütçemiz 274 milyar 384 milyon 474 bin TL olarak belirlenmiştir. Bu rakam, 2022 yılı merkezî yönetim bütçesinin yüzde 15,7'sini oluşturmaktadır. Eğitime ayrılan bu bütçeyle 2022 yılında, okullar arası başarı farklarının azaltılmasıyla eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi ve böylece eğitimde kalitenin artırılması ana odağımız olacaktır. Bu kapsamda, okul öncesi eğitime erişimin artırılması ve okullar arası imkân farklılıklarının azaltılması, mesleki eğitimin

güçlendirilmesi ve öğretmenlerimizin mesleki gelişmelerinin çok boyutlu desteklenmesine yönelik çalışmalar daha çok ön planda olacaktır. Tüm bu adımlar sayesinde Türkiye eğitim sistemini dünyayla daha fazla rekabet edebilir bir hâle getireceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerim; en temel kamu hizmetlerinden olan eğitim hizmetlerinin yaygın ve erişilebilir olması noktasında çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Okul türleri ve bölgeler arası başarı farklılıklarını azaltarak eğitimde fırsat eşitliğini bütün boyutlarıyla hayata geçireceğiz. Bu kapsamda, 2022 yılı bütçemizden öğrencilerimize doğrudan nakdi ve aynı olarak önemli destekler sağlamayı sürdüreceğiz. 1 milyon 248 bin öğrencimizin faydalandığı taşınmalı eğitim ve yemek yardım programı için 6,3 milyar TL, 422 bin engelli evladımızın faydalanacağı eğitim programları için yaklaşık 5,5 milyar TL, öğrencilerimize destekleme ve yetiştirme kursu çerçevesinde yaklaşık 1 milyar TL; ilköğretim ve ortaöğretimde toplam 271 bin öğrencimizin faydalanacağı burs, giyim ve kırtasiye yardımı ve harçlık ödemeleri için yaklaşık 2 milyar TL; pansiyonlarda barınan 273 bin öğrencimize barınma desteği olarak 1,4 milyar TL, ücretsiz kitap dağıtım için 1,2 milyar TL, özel okul desteği kapsamında 1 milyar 12 milyon TL, 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışında öğrenim gören 4.400 öğrencimiz için ise 914 milyon TL kaynak ayrılmıştır.

Ayrıca şartlı eğitim yardımı kapsamında ilk ve ortaöğretimdeki öğrencilerimizin annelerine yaptığımız yardım miktarları da 2021 yılında artırılmıştır. Bu kapsamda, 2003 yılından 2021 yılına kadar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan toplam 8 milyar 121 milyon 253 bin 716 TL ödeme yapılmıştır.

Bilindiği üzere, Bakanlığımız ve Hükümetimiz, eğitimde fırsat eşitliğini artırmak için tüm okul, sınıf ve kademelerde ders kitaplarını ücretsiz olarak dağıtıyor. Millî Eğitim Bakanlığı olarak bu ders kitaplarına ilaveten her ayın ilk haftasında dağıtılan destekleyici yardımcı kaynak, etkinlik kitapları, fasiküller ve öğretmenlerimizin kullanacağı materyallerle ilgili, bildiğiniz gibi ekim ayı itibarıyla ciddi bir çalışma başlattık. Bu kapsamda, Bakanlığımızca hazırlanan kaynakları her ayın ilk haftası elektronik ortamda tüm öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin kullanımına ücretsiz olarak açıyoruz. Ayrıca, hazırladığımız bu destekleyici materyalleri ve kaynakları basılı olarak da kasım ayından itibaren -yani bu aydan itibaren- öğrencilerimize ücretsiz olarak ulaştıracağız. Böylelikle kaynak temini noktasında ailelerimizin üzerinden önemli bir yükü de almış olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan Covid-19 salgınıyla birlikte eğitim alanında birçok tedbiri uygulamaya koyarak salgının yayılmasını önlemeye ve olumsuz etkilerini en aza indirmeye çalıştık. Bu kapsamda, geçtiğimiz eğitim ve öğretim yılında uzaktan eğitim sürecini başarıyla yürüttük. Bilindiği üzere uzaktan eğitim sürecinde TRT EBA İlkokul, TRT EBA Ortaokul, TRT EBA Lise kanalları üzerinden uzaktan eğitim içeriklerini ve ders anlatım videolarını öğrencilerimizle buluşturduk.

Salgının başlamasından itibaren dünyadaki gelişmeleri yakından izliyor ve ülkemiz açısından da süreç planlamalarımızı yapıyoruz. Çocukları ilkokula giden, sınava hazırlanan ya da özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimizin velilerinin okulların açılması konusunda yoğun çağrılarını dikkatle takip ettik. Ailelerimize, bir kez daha, gösterdikleri çaba ve sabırdan ötürü teşekkür ediyorum. Okullarımızın ne denli büyük bir toplumsal işleve sahip olduğu bu dönemde açıkça görüldü.

Uzaktan eğitim ne kadar kaliteli olursa olsun, yüz yüze eğitimin yerine ikame edilebilecek bir eğitim yaklaşımı olamaz çünkü eğitim ortamları sadece öğrenmenin yapıldığı yerler değildir. Okullar, öğrenciler arasında akran eğitiminin gerçekleştiği, ortak projelerin gerçekleştirildiği, kültür, sanat, spor aktivitelerinin düzenlendiği; psikososyal ve kişisel gelişmelerinin desteklendiği, kısaca öğrencilerin öğrenmenin ötesinde çok boyutlu gelişmelerinin sürekli desteklendiği mekânlardır. Özellikle

sosyoekonomik yönden dezavantajlı öğrencilerimiz için bir eğitim merkezi olmanın çok ötesinde anlam taşımaktadır. Dolayısıyla yüz yüze eğitime ara verildiğinde öğrencilerimiz bu imkânlardan yoksun kalmaktadır. Bu nedenle, Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulunun da onayladığı kurallara harfiyen uyarak yüz yüze eğitime devam etme kararlılığı içerisindeyiz. Gerçekten tüm öğretmenlerimiz ve çocuklarımız okullarını çok özlemişlerdi. Okullara devam oranının Covid-19 salgını öncesindeki oranı dahi aşması bu özlemin somut bir yansımasıdır.

Bu vesileyle bir kez daha vurgulamak isterim ki pandemi koşullarında okullar ilk açılan ve en son kapanan yerler olmalıdır. Bu hassasiyetle okullarımızı yüz yüze eğitime açmak için alınması gereken önlemlerle ilgili çok kapsamlı bir çalışma yaptık ve Covid-19 Salgınında Okullarda Alınması Gereken Önlemler Rehberi'ni hazırladık. Rehber doğrultusunda okullarımızı 2021-2022 eğitim ve öğretim yılına hazır hâle getirdik. Okullarımızın ihtiyacı olan temizlik malzemeleri için ayrılan ödenek miktarını da 10 kat artırarak 722 milyon TL'ye çıkarttık. Tüm okullarımızın maskeden dezenfektana, temizlik malzemesinden diğer hijyen malzemelerine kadar tüm ihtiyaçlarını karşıladık ve okullarımızın 2021 yılı sonuna kadar ihtiyaç duydukları tüm ödenekleri okullarımıza gönderdik. Okullarımızdaki temizlik personel sayısını da artırdık.

Diğer taraftan, okullarımızda Elektronik Takip Sistemi'ni kurduk. Böylelikle sınıf bazlı kararlar alabiliyoruz. Bu sistemle her bir okuldaki aşı olma oranı, PCR testi yaptırması gereken kişiler, vaka veya yakın temas nedeniyle yüz yüze eğitime ara veren sınıflar gibi detaylı bilgileri anlık olarak takip edebiliyoruz. Eğitim sistemimizdeki yaklaşık 850 bin sınıfın tamamında bu bilgileri anlık olarak takip edebiliyor ve gerekli önlemleri alabiliyoruz. Tüm öğretmenlerimize Covid-19 salgın ortamında okullarda uyulması gereken prosedürler hakkında gerekli eğitimleri düzenledik. Ayrıca okullarımız, velilerimizi süreçle ilgili bilgilendirdiler.

6 Eylül 2021 Pazartesi günü itibarıyla 81 ilimizde yüz yüze eğitimi haftada beş gün ve ders süreleri kırk dakika olacak şekilde başlattık. Vaka ve yakın temas nedeniyle yüz yüze eğitime ara verilen sınıf sayısı verileri Covid-19 salgını ortamında okulların güvenilir ortamlar olduğunu gösteriyor. Bu nedenle geleneksel noktada okul bazlı bir kapatma yaklaşımından ziyade, sınıf bazlı bir yaklaşımı tercih ettik. Bu kapsamda, vaka bazlı veya yakın temaslı duruma göre Sağlık Bakanlığınca belirlenen kriterler çerçevesinde, yüz yüze eğitime sınıf bazında daha önceden on dört gün ara verilirken Sağlık Bilim Kurulunun en son kararıyla on günlük ara verilmektedir. Yüz yüze eğitime ara verilen sınıflarda herhangi bir semptom göstermeyen öğrencilerimiz ise beş günün sonunda velisinin rızası olması durumunda PCR testi sonucu negatif çıkan öğrencilerimiz yüz yüze eğitime dönebilmektedir. Öğrencilerimizin okula devam edemedikleri günlerde işlenen derslerle ilgili olarak da öğretmenler tarafından canlı ders yapılmaktadır. Ayrıca velilere ve öğrencilere gerekli rehberlik desteği sağlanmaktadır. On günlük aranın sonunda öğrencilerimiz okullarına tekrar kavuşmaktadır.

Mevcut 850 bin dersliğin yüzde 56'sında öğrenci sayısı 25'in altındadır, 35'ten fazla öğrenci bulunan sınıfların oranı ise yüzde 13,4'tür; dolayısıyla kalabalık sınıflar yaygın değildir. Ayrıca Bakanlık olarak il Millî Eğitim müdürlüklerimize okul bazlı olarak kalabalık sınıflarla ilgili her türlü önlemleri alma, kural belirleme, ikili eğitime geçme veya ders saati süresinde tasarrufta bulunma yetkisini verdik. Bu kapsamda 289 okulumuzda ikili eğitime geçildi. İstisnai durumlarda gerekli önlemleri almaya devam edeceğimiz ancak kural olarak eğitimi kesintisiz bir şekilde sürdürme kararlılığı içerisindeyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Eylül 2021 tarihinde eğitim öğretime tüm kademe ve sınıf seviyelerinde yüz yüze başladıktan sonra, Covid-19 salgını sürecine bağlı olarak ortaya çıkan geçmiş öğrenme kayıplarının giderilmesine yönelik olarak da okuma yazmaya yeni başlayan ilkökul 1'inci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma eğitimlerinin desteklenmesi için ilk okuma yazma telafi materyalleri

geliştirdik. İlköğretim ve ortaöğretim kademelerinde farklı sınıf düzeylerinde beceri temelli sorular, tekrar testleri, çalışma fasikülleri, etkileşimli kitaplar, merkezî sınavla yönelik örnek sorular ve çalışma sorularını Bakanlığımızın resmî sitesinde yayınladık. Bakanlığımızca yapılan hazırlıkların uygulama sürecinin gerçekleştirilmesi amacıyla 2020-2021 eğitim ve öğretim yılında 7'nci, 8'inci, 11'inci ve 12'nci sınıflar ile örgün ve açık öğretim kurumlarımızdan mezun olan öğrencilere yönelik destekleme ve yetiştirme kursları açtık. Ayrıca Bakanlığımızca yapılan, yapılacak olan salgın sürecinde oluşan geçmiş öğrenme kayıplarının belirlenmesi çalışmalarını başlattık. Geçen haftalar içerisinde 7, 8, 11 ve 12'nci sınıflarla ilgili yaklaşık 4,5 milyon öğrencinin katılmış olduğu kazanım değerlendirme uygulamasını da başlattık. Bu kapsamda kazanım değerlendirme uygulamasından elde edeceğimiz bulgulara göre öğrencilerimize yönelik telafi destek programlarımızı yeniden güncelleyeceğiz. Ayrıca, farklı sınıf düzeylerinde de destekleme ve yetiştirme kurslarının açılmasına devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim personelimizin aşılama oranı her geçen gün artmaktadır. Biliyorsunuz ki aşı, gönüllülük esasına dayalı olarak yapılmaktadır. Personelin aşı olmadığı durumda haftada 2 kez PCR testi yaptırması gerekmektedir. Birinci doz aşı olan öğretmen oranımız bugün itibarıyla yüzde 93'e ulaşmıştır. En az 2 doz aşı olan öğretmen oranımız ise yüzde 87'dir. Aynı zamanda, aşı olmadan bağışıklık kazanıp antikor oluşturan öğretmen oranımız ise yüzde 5'ler civarındadır. Dolayısıyla, en az 2 doz aşı olmuş ve antikor oluşturmuş öğretmen oranımız yüzde 92'ye ulaşmıştır.

Diğer taraftan, öğretmenlerimizin aşılama oranının böylesine yüksek olması okulların açık tutulmasıyla ilgili olarak elimizdeki en büyük avantajımızı oluşturmaktadır. Bu konudaki hassasiyetlerinden, katkılarından ve topluma örnek olmalarından dolayı kıymetli öğretmenlerimize huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim sistemimizde, Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde 2002 yılından itibaren ciddi iyileştirmeler sağlandı; okul öncesinden özel eğitime, mesleki eğitimden yükseköğretime kadar eğitimin tüm kademelerinde ciddi yatırımlar yapıldı. Sevinerek belirtmek isterim ki yapılan bu yatırımların eğitimde kalite göstergelerine yansımaları da artık açık bir şekilde görülmeye başlanmıştır.

Eğitime erişim tüm kademelerde kolaylaşmış, dolayısıyla net okullaşma oranlarında çok önemli artışlar elde edilmiştir. Bir taraftan kapsayıcı ve evrensel bir eğitim sistemi kurulurken diğer taraftan öğrenci ve derslik başına düşen öğrenci sayılarında da çok önemli iyileştirmeler sağlanmıştır. Elde edilen başarılar PISA ve TIMSS gibi bağımsız uluslararası öğrenci başarı araştırmalarına da yansımaktadır. Örneğin, en son PISA 2018 sonuçlarında, ülkemiz 15 yaş grubu öğrenci sayısı en fazla artan ülkelerden biri olmasının rağmen -ki OECD ülkelerinin çoğunda öğrenci sayısı değişmemektedir- Türkçe, matematik ve fen okuryazarlıklarında puanlarını en fazla artıran 1'inci ülke olmuştur.

Diğer taraftan, 4'üncü ve 8'inci sınıf seviyelerinde fen ve matematik okuryazarlığını ölçen ve 1999 yılından beri katıldığımız TIMSS araştırmalarının en sonucusu olan 2019 sonuçları, 1999 yılından itibaren en yüksek puana ulaştığımızı göstermektedir. Ülkemiz, ilk kez, 5'inci sınıf matematik ve fen alanları ile 8'inci sınıf fen alanında TIMSS ölçek orta noktası olan 500 puanın üzerinde performans göstermiştir, 8'inci sınıf matematik alanında ise ilk kez orta nokta seviyesine ulaşmıştır.

Tüm bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde ülkemizde eğitim sisteminde devasa yatırımlarla okullaşma oranlarında ciddi sıçramalar yaşanırken aynı zamanda eğitimin kalitesinin de sürekli arttığını göstermektedir. Farklı bir şekilde söylemem gerekirse Türkiye eğitimde kaliteden ödün vermeden

erişimi artırmaktadır; dahası, erişimdeki bu genişlemeden, en çok dezavantajlı ailelerin çocukları faydalanmaktadır. Bu nedenle, artık, gelinen noktada kalitenin sürekli artırılmasına ve eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesine odaklanacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; millî eğitim sistemini geliştirmek ve niteliğini yükseltmek için eğitim ve öğretimle ilgili konuları tetkik etmek ve tavsiye kararları almak üzere Millî Eğitim Bakanlığının en yüksek danışma kurulu olarak tanımlanan Millî Eğitim Şûrası'nı yeniden topluyoruz. 1-3 Aralık 2021 tarihleri arasında Ankara'da toplanacak 20'nci Millî Eğitim Şûrası'nın başlığını "Önceliklerimiz Çerçevesinde Eğitimde Fırsat Eşitliği" olarak belirledik. Bu kapsamda, şûrada 3 ana konuda da çalışma grupları kurduk; bu konular "temel eğitimde fırsat eşitliği" "mesleki eğitimin iyileştirilmesi" ve "öğretmenlerin mesleki gelişimi" olacak. Bu vesileyle, bir kez daha tüm paydaşlarımızı şûraya katkı vermeye davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin rekabet gücünün, toplumsal ve bireysel refahın artırılması için eğitimin niteliğinin yükseltilmesi gerekmektedir. Öğrencilerimizin daha nitelikli bir eğitime ulaşmasının yolu da, eğitim sistemimizin en önemli yapı taşlarından olan öğretmenlerimizin niteliklerinin artırılmasından geçmektedir. Bu kapsamda, öğretmenlerimizin mezun oldukları dönemin birikimlerin ötesine geçerek çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donanması için alan eğitimlerinden yabancı dil eğitimine, ölçme ve değerlendirmeden teknolojinin kullanımına kadar çok sayıda ve kapsamlı eğitimler düzenliyoruz. Tüm imkânlarımız, kaynak ve desteklerimizle öğretmenlerimizin yanında olmaya devam edeceğiz. Biliyoruz ki öğretmenlerimiz de bugüne kadar olduğu gibi her koşulda kendilerini geliştirmeye, her bir çocuğumuzun daha kaliteli eğitim alması için ellerinden geleni yapmaya devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfındaki mevcut personelimiz hakkında bazı bilgileri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Eğitim sistemimizde yaklaşık 1,2 milyon öğretmenimiz bulunmaktadır. Hükûmetlerimiz döneminde atanan öğretmen sayımız, mevcut resmî öğretmen sayısının yüzde 73'üne karşılık gelmektedir. Bu, aynı zamanda genç bir öğretmen kadrosuna sahip olduğumuzu göstermektedir. 40 yaş ve altındaki öğretmen sayımız, toplam öğretmen sayımızın yüzde 60'ına karşılık gelmektedir. Gerçekleştirilen öğretmen atamalarıyla birlikte ülkemizin tüm coğrafi bölgelerindeki öğretmen başına düşen öğrenci sayısı düşmektedir. Bu, aynı zamanda eğitimde kalitenin de en önemli göstergelerinden bir tanesini oluşturmaktadır. Bu kapsamda, öğretmen başına düşen öğrenci sayımız ilköğretimde 15'e, ortaöğretimde ise 13'e düşmüştür.

Öğretmenlerimizin mali ve sosyal haklarında da önemli iyileştirmeler yapılmış ve 01/07/2021 tarihi itibarıyla Bakanlığımız bünyesinde göreve yeni başlayan 9'uncu derece 1'inci kademedeki bir öğretmenimizin maaşı 5.097, 40 TL'ye, ek ders ücretlerinin saati ise net olarak 21,20 TL'ye ulaştırılmıştır. Ayrıca, tüm öğretmenlerimize her eğitim ve öğretim yılı başında eğitim ve öğretime hazırlık ödeneği verilmektedir. 2021-2022 eğitim ve öğretim yılına ait eğitime hazırlık ödeneği 1.250 TL'dir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımız, veriye dayalı yönetim anlayışını benimsemiş; bu anlayıştan hareketle mekânsal verinin toplanması ve yönetimi noktasında Millî Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi'ni hayata geçirmiştir. Bakanlığımıza ait konum, imar planı, mülkiyet, tapu, yüz ölçüm, bina temel bilgileri, okul türü, fotoğraflar gibi bütün taşınmaz bilgileri Coğrafi Bilgi Sistemi'yle elektronik ortama taşınarak Bakanlık bilgi sistemlerinin konumsal altyapısını oluşturmuştur. Bu kapsamda, 44.523 eğitim alanı, 175.418 eğitim parseli ve 131.149 bina kayıt alanına alınmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi'yle planlanması, izlenmesi, denetlenmesi çok daha kolay

ve sağlıklı hâle getirilen eğitim altyapımızı, derslik başına düşen öğrenci sayısını azaltmak ve ikili öğretime son vererek tüm okullarımızda tam gün eğitim ve öğretime geçme hedefleri doğrultusunda güçlendiriyoruz. Bu çerçevede, 2003 yılından bugüne kadar 54.930 adedi hayırseverler tarafından olmak üzere toplam 348.465 adet yeni dersliğin yapımı tamamlanarak eğitim ve öğretimin hizmetine sunulmuştur. Her eğitim kademesinde, derslik başına düşen öğrenci sayısı yeni yapılan derslikler sayesinde ülke genelinde her geçen gün azalmaktadır. Bütün bu çalışmalar sonrasında, derslik başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 23'e, ortaöğretimde ise 22'ye düşmüştür.

YILDIRIM KAYA (Ankara) - Ankara'daki okulları birlikte gezelim Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, böyle bir usulümüz yok, rica ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim ortamlarını iyileştirmek, okullar arasındaki farkları azaltarak fırsat eşitliğini sağlamak, öğretmenlerin mesleki girişimlerini desteklemek, okul iklimini güçlendirmek ve okulun fiziki ortamlarının bakım, onarım ve donatım ihtiyaçlarını karşılayarak eğitimin niteliğini artırmak ortak amacıyla “Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi” yürütülmüş ve tamamlanmış ve “Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi” yeni başlatılmıştır.

Sektörün taleplerine duyarlı, istihdam odaklı ve paydaşlarla iş birliği içinde sürekli yenilenen bir mesleki ve teknik eğitimin sunulmasını hedefleyen, “Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi” kapsamında öğretmen ve yöneticilere ilk yardım, kişisel gelişim ve liderlik konulu eğitimler düzenlenmiş; atölye ve laboratuvar dersi öğretmenlerine işbaşı mesleki gelişim eğitimleri verilmiştir. Okulların donanım altyapılarını güçlendirme desteği sağlanmış, kütüphanelerin bilgi iletişim teknolojileri geliştirilmiş, bünyesinde döner sermaye işletmesi bulunan okulların üretim kapasitelerinin artırılması sağlanmıştır. Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi kapsamında ise 3 bin yeni anaokulu inşa edilecek, 40 bin yeni ana sınıfı dersliği açılacak, özel eğitim anaokulları daha erişilebilir hâle getirilecek, temel eğitimde tüm okulların imkân farklılıkları ortadan kaldırılacaktır. Bu proje kapsamında, okul öncesi eğitimde kapasitede ciddi artış sağlanacaktır. Bu kapsamda, 3 yaş grubunda yüzde 14 olan okullaşma oranını yüzde 50'ye, 4 yaş grubunda yüzde 35 olan okullaşma oranını yüzde 70'lere ve 5 yaş grubunda yüzde 78 olan okullaşma oranını ise yüzde 100'e çıkarmayı hedefliyoruz. Bu vesileyle 5 bin yeni ana sınıfını ikinci döneme yetiştireceğimizin müjdesini de buradan vermek istiyorum. Böylece 5 yaşında okullaşma oranını yüzde 78'den yüzde 85'e çıkarmış olacağız.

5 yaşının zorunlu eğitim kapsamına alınıp alınmaması Bakanlığımızın değil, bildiğiniz gibi yüce Meclisimizin takdiridir. Millî Eğitim Bakanlığı olarak bizim kısa vadedeki hedefimiz 5 yaş çocuklarımızın yüzde 100'üne eğitim sunabilecek bir altyapı ve kapasiteyi hazır hâle getirmek ve tüm vatandaşlarımızın hizmetine sunmaktır. Başta İstanbul'da olmak üzere tüm yurt sathında yeni açacağımız okullar sayesinde 5 yaş çocuklarımızın tamamına ve kolay ulaşılabilir bir şekilde yaygınlaştırarak okul öncesi eğitim sunmayı amaçlıyoruz. Böylece hangi gelir grubundan olursa olsun tüm çocuklarımızın ilkokula daha hazırlıklı gelmelerini sağlamak istiyoruz.

Okullar arası imkân farklılıklarını azaltmak için yeni bir projeyi, “Kütüphanesiz Okul Kalmayacak” Projesi'ni de hayata geçirdik. Bu proje kapsamında bir taraftan mevcut kütüphaneleri zenginleştirirken diğer taraftan kütüphanesi olmayan okullara yeni kütüphaneler kuracağız. İki ay gibi kısa bir sürede proje tamamlanacak olup 2022 yılı itibarıyla kütüphanesiz okul kalmayacaktır. 2022 yılında ise tüm kütüphanelerimizi güncellemeye, zenginleştirmeye ve dijital içeriklerle kapsamını artırmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öğrenme süreçlerinin teknolojik altyapıyla desteklenmesinde önemli bir mesafe kaydedilmiştir. FATİH Projesi kapsamında bugüne kadar yarım milyona yakın etkileşimli tahta okullarımıza kurulmuştur. 16.500 okulda okul içi ağ altyapısı tesis edilerek 1 milyonun üzerinde data ucu kurulumu yapılmıştır. Bu okullara geniş bir bant internet erişimi verilmektedir. Bu imkâna sahip olmayan okullarımıza ise kablolu, uydu ve mobil erişim teknolojileri kullanarak internet bağlantısı sağlamaktayız. Okullarımızın teknolojik imkânlarını üç boyutlu yazıcılar, kodlama, tasarım ve bilişim araçları ile üretime yönelik setler ve tek kart bilgisayarlarla daha da iyileştireceğiz. Yeni nesil etkileşimli tahtalarımızı açık kaynak kodlu ve millileştirilmiş Pardus işletim sistemimizle donatıyoruz.

Altyapının verimli ve etkili kullanılabilmesi, öğretmenlerimizin yetkinliğine, özellikle dijital eğitim içeriklerinin kalitesine, yeterliliğine ve kullanılabilir olmasına bağlıdır. Dijital eğitim platformumuz olan Eğitim Bilişim Ağı örgün eğitim sistemimizin dijital platformla bütünlüklü bir hâle gelebilmesi için günün ihtiyaçları doğrultusunda sürekli olarak geliştirilmektedir ve güncellenmektedir. Ayrıca, geçmişte dijital eğitim platformumuzdan faydalanamayan açık öğretim kurumları öğrencileri ve halk eğitim merkezleri kursiyerleri gibi kişilere de artık EBA üzerinden hizmet sunmaya yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin sürdürülebilir ekonomik ve sosyal gelişimini sağlayabilmesi, küresel rekabette yerini alabilmesi ve nitelikli iş gücü ihtiyacının karşılanması için verilen mesleki ve teknik eğitimin yerel, ulusal ve uluslararası iş piyasalarının beklentilerine uygun bir şekilde yapılandırılarak genç nüfusumuza gerekli bilgi, beceri ve yetkinliğin kazandırılmasını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak temel ödevimizdir. Bu kapsamda, ülkemizin dokusu ve önceliklerine uygun olarak kendisini sürekli güncelleyen dinamik bir mesleki ve teknik eğitim inşa etme noktasında önemli adımlar atılmıştır. Mesleki ve teknik eğitimde son yıllarda gerçekleştirilen paradigma değişimi çerçevesinde iş dünyasının ihtiyaç duyduğu alanlarda nitelikli iş gücünün yetiştirilmesini sağlamak üzere mesleki eğitimi dönüştürme çalışmaları yapılmıştır. Bu kapsamda, mesleki eğitimin kalitesinin artırılması için müfredatın güncellenmesinde öğretmenlerimizin işbaşı ve mesleki gelişim eğitimine, işletmedeki öğrencilerimizin beceri eğitimlerinden istihdam odaklı kariyer günlerine kadar tüm süreçlerde sektörle birlikte hareket edilmiştir. Mesleki eğitimdeki paradigma değişiminin en önemli itici gücünü oluşturan kapsamlı ve güçlü iş birliğiyle yapılan çalışmalar kısa sürede meyvelerini vermeye başlamış, eğitim-üretim-istihdam çevrimi güçlenmiş, başarılı öğrenciler artık mesleki teknik eğitimi tercih etmeye başlamıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım affedersiniz, ilk yarım saatlik süreniz doldu, 20'nci sayfadayız ve 48 sayfalık bir kitapçık dağıttınız. YÖK Başkanımıza da zaten on dakika süre vereceğim. Yükseköğretim ve ÖSYM'yle ilgili konuları -zaten perspektifiniz kitapçıkta yer alıyor- üyelerimiz de oradan takip edebilirler uygun görürseniz, vakit açısından onları atlarsanız memnun olurum. Ayrıca başka hususlar varsa hızlandırma açısından onları da takdirinize bırakıyorum.

On beş dakika ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bu kapsamda, ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Havalimanı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, ASELSAN Konya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi gibi yüzde 1'lik dilimden öğrenci alan model okullar faaliyete geçirilmiştir.

Mesleki teknik eğitim programlarında yeni koşullara adaptasyonu güçlendiren bir dönüşüm gerçekleştirilmiş, mesleki eğitim verilen alan ve dallarda sadeleşmeye gidilmiştir. Öğretim programları; iş piyasalarında yaygınlaşan otomasyon, yapay zekâ teknolojileri ve yeni beceri taleplerine yönelik olarak güncellenerek uygulama temelli hazırlanmış, dijital okuryazarlık becerilerini güçlendirecek ve meslek alanlarındaki yeni teknolojilere uyumu artıracak içerik ve etkinliklerle zenginleştirilmiştir. Bu sayede öğrencilerin ilgi ve tercihleri doğrultusunda seçmeli dersler ve sertifika programları oluşturulmuştur. Güncellenen programlar doğrultusunda uygulama ağırlıklı yeni ders kitapları hazırlanmış, dijital içeriklerin karekod uygulamasıyla ders kitaplarında yer alması sağlanmış ve meslek dersi öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini sektörle birlikte sağlayabilmeleri için yüz yüze ve uzaktan eğitimlerine devam edilmiştir.

Ayrıca, yüksek teknoloji ve katma değer üreten öncü Türkiye için mesleki eğitim-üretim-tasarım ve istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi amacıyla mesleki ve teknik ortaöğretim okulları bünyesinde güçlü alt yapıya sahip 50 AR-GE merkezi kurulmuştur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli Bakanım, bir uyarı geldi vekillerimizden. Maskesi olmayan arkadaşlarımızın maske takmalarını rica ediyoruz; buna dikkat edelim lütfen, pandemi koşullarındayız. Ayrıca da arkadaşlar, açabileceğimiz pencereler varsa özellikle üst katları açalım lütfen.

Affedersiniz.

Buyurun Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hayata geçirilen uygulamalar ve paradigma dönüşümü neticesinde mesleki eğitim okulları; uçak bakımından gastronomiye, turizmden biyomedikal cihaza ve mikromekanik ve savunma sanayisine kadar iş gücü piyasasının ihtiyaç duyduğu tüm elemanları yetiştiren, aynı zamanda devletin, toplumun ihtiyacı olan tüm ürünleri de üretebilen okullar hâline gelmiştir. Mesleki teknik eğitim okullarımızın Covid-19 salgını sürecinde maskeden dezenfektana, yüz koruyucu siperlikten video laringoskop cihazına, solunum cihazı ve maske makinesine kadar üretim kapasitesine tüm toplumumuz şahit olmuştur.

Son zamanlarda savunma sanayimizde ciddi adımlar atılmaktadır. Ülkemiz, artık savunma sanayisiyle ilgili önemli bir üretim kapasitesine ulaşmış ve üretim kapasitesiyle birlikte çeşitliliği de artış göstermektedir. Biz de Millî Eğitim Bakanlığı olarak bu süreçte Savunma Sanayii Başkanlığımızla koordineli bir şekilde yeni mesleki eğitim alanları açarak sürece destek vermekteyiz.

Salgın nedeniyle dünyada daralma yaşayan turizm alanında, gelecek yıllarda karşılaşılabilecek nitelikli personel ihtiyacını karşılamak ve bu alanda istihdam olanakları yaratmak için de başta Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mesleki eğitimi ve özellikle mesleki eğitim merkezlerini, genç işsizliği azaltmada kullanabileceğimiz en güçlü enstrüman olarak görüyoruz. Mesleki eğitim merkezi mezunlarının eğitim aldıkları alanda istihdam oranı yaklaşık yüzde 90'lar seviyesinde olup oldukça başarılı bir model olarak çalışmaktadır.

Haftada bir gün okulda, diğer günler ise işletmelerde eğitim yapılan ve sektörün doğrudan merkezinde olduğu, Almanya'daki dual mesleki eğitimin bir benzeri olan ve bizde geleneksel çıkrıklık-kalfalık-ustalık eğitiminin verildiği mesleki eğitim merkezlerinin ülkemizde genç işsizliği azaltmak için önemli bir potansiyele sahip olduğuna inanıyoruz. Mesleki eğitim merkezlerine kaydolmak için en az ortaokul mezunu olmak yeterli olup yaş sınırlaması da bulunmamaktadır. Bu nedenle sektörlerin talepleri doğrultusunda her yerde, özellikle sektörlerin yoğun kümелendikleri organize sanayi bölgelerinde mesleki eğitim merkezlerinin kapasitesini ve erişilebilirliğini artırma yönünde çalışıyoruz.

Hâlen 87 OSB’de mesleki eğitim merkezi bulunmaktadır. Kasım ayı içerisinde 164 OSB’de de yeni mesleki eğitim merkezi kurulumunu tamamlayacağız. Böylece OSB’lerin tamamında mesleki eğitim merkezi kurma hedefine de ulaşmış olacağız.

Yine, kasım ayı itibarıyla yeni bir uygulamayı hayata geçiriyoruz. Lise ve üstü bir eğitimden mezun olanların da istemeleri durumunda altı, yedi ay gibi kısa süreli mesleki eğitim merkezi tamamlama eğitimi programı alabilmelerini sağlamak için gerekli mevzuat düzenlemesini tamamladık. Böylece, gençlerimizin iş gücü piyasasına geçişlerini kolaylaştıracak alternatif seçenekleri arttırmaya çalışıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçmişte katsayı uygulamaları gibi haksız ve adaletsiz dış müdahaleler meslek liselerinin itibar kaybına uğramasına yol açmıştı. Ancak son yıllarda mesleki eğitimi güçlendirmek için attığımız önemli adımlar yıllardır tartışılan mesleki eğitimi ayağa kaldırmış ve mesleki eğitimlilerin öz güvenini de artırmıştır. Böylelikle, meslek liseleri uzun süredir hak ettikleri itibara yeniden kavuşmaya başlamışlardır. Bu kapsamda, mesleki eğitimde öğrencilerin uygulama becerilerini artırmada önemli katkısı olan döner sermaye kapsamındaki meslek liselerinin artan üretim kapasitesine mesleki eğitimin kalitesini doğrudan etkileyen atölye altyapımızı güçlendirmek üzere yönlendirdik. Üretim portföyümüzde önemli değişikliklere gittik, mesleki eğitimde kullanılan atölye deney setlerini ve ihtiyaç duyulan araç gereçleri de artık meslek liselerimizde üretmeye başladık. Artan üretim kapasitemizle ülke ekonomisine katkı sağlamaya devam edeceğiz. Mesleki eğitim okul ve kurumlarında döner sermaye kapsamında üretim kapasitelerini artırırken, bir taraftan öğrencilerimizin uygulama becerilerini güçlendirerek istihdam edilebilirliklerini sağlarken diğer taraftan mezun olmadan, eğitimleri esnasında azami asgari ücret kadar ücret alabilmelerini de sağlamaya çalışıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin ekonomik kalkınmasındaki en önemli unsurlardan birinin fikrî mülkiyet olduğuna inanıyoruz. Temel ve ortaöğretim seviyesindeki fikrî mülkiyet kültürünün yaygınlaştırılmasıyla yükseköğretimde de fikrî mülkiyetle ilgili çalışmaların niteliği yükselecek ve bu çalışmalar geleceğin güçlü Türkiye’sinin inşasında öncü ve kritik rol oynayacaktır. Bu nedenle, özellikle ortaöğretim kurumlarımızda fikrî mülkiyet farkındalığını yaygınlaştırmaya çalışıyoruz. Gerçekleştirdiğimiz çalışmalarla mesleki ve teknik eğitim okulları, BİLSEM ve fen liselerinde fikrî mülkiyet konusunda önemli bir mesafe katettik. Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanlığıyla iş birliği içerisinde 81 ilde yönetici ve öğretmenlerimize fikrî mülkiyet süreçleriyle ilgili eğitimler düzenledik. Ayrıca, illerde yürütülen çalışmaların koordinasyonunun sağlanması ve gerekli desteğin verilmesi için Bakanlık bünyesinde “Fikrî Mülkiyet Ofisi” kurduk. 2021 yılında hedefimiz, 750 patent, faydalı model, tasarım ve marka tescili almaktı. Yaptığımız bu kapsamlı çalışmalar sonucunda bu yılın ilk dokuz ayında fikrî mülkiyet kapsamında toplam 3.249 ürün tescil başvurusunda bulduk ve 1.157 patent, faydalı model, tasarım ve marka tescilini aldık. Hedefimizi yıl bitmeden büyük oranda aştık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; süreyi verimli kullanmak ve zaten burada konuşacağım konuların basılı olarak da sayın vekillerimizde, sayın Komisyon üyelerinde olduğunu göz önüne alarak, aynı zamanda YÖK Başkanımızın da, Yükseköğretim, ÖSYM ve YÖKAK’la ilgili değerlendirmelerine fırsat vermek için konuşmamın büyük bir kısmını atlıyorum ve son kısma geçiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim, ülkemizin yarınını şekillendiren en önemli unsurdur ve insana dair yapılacak yatırımların en değerlisidir. Hükümetimiz bu bilinçle hareket etmekte, eğitim alanına yönelik yatırımlarını bilimsel ve pedagojik gelişmelere koşut bir şekilde sürdürmektedir.

Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım, eğitim camiamız ve milletimiz adına; genel bütçeden en büyük payı eğitime ayırma geleneğini başlatan ve sürdüren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, bu sürece katkısı olan ve bize destek veren herkese teşekkür ediyorum.

Eğitimin ortak memleket meselesi olarak görülüp bu desteğin sürdürülmesi önemlidir, Komisyonumuzun da bu desteği vereceğine olan inancım tamdır. Vereceğiniz destek için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı 2022 yılı bütçesinin eğitim ailemize, öğretmenlerimize, öğrencilerimize, velilerimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de sunularını yapmak üzere YÖK Başkanı Sayın Erol Özvar’a söz veriyorum.

Sayın Başkanım, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Başkanı, Muhterem Bakanım, çok değerli Bakan Yardımcılarım, Plan ve Bütçe Komisyonunun kıymetli üyeleri, muhterem vekillerim; öncelikle hepimizi saygıyla sevgiyle selamlarım.

Yükseköğretim kurumları bir ülkenin ekonomik ve toplumsal gelişmesinde vazgeçilmez bir role sahiptir. Türkiye’de bugün 200’ü aşkın üniversite, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasında fevkalade önemli roller icra etmektedir.

Son bir buçuk yıldan beri bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de Covid-19 salgını nedeniyle yükseköğretimde olağanüstü anlamda ciddi tehditlerle karşı karşıya geldik. Yükseköğretim Kurulu tarafından üniversitelerle, farklı kurum ve kuruluşlarla görüşmek suretiyle Küresel Salgında Yeni Normalleşme Süreci Kılavuzu hazırlanmış, üniversitelerde salgın sürecinde eğitimin aksamadan devam edebilmesi için çerçeve kararlar sunulmuş, nihayet, bu yıl, 2021-2022 akademik yılında, eğitim öğretim yılında üniversitelerimizde yüz yüze eğitim başlamıştır. Bu açıdan, bu yıl yükseköğretimde fevkalade önemli bir başlangıç yapılmıştır. Aynı, ilk ve ortaöğretimde olduğu gibi yükseköğretimde de bu yıl yüz yüze başlamak suretiyle çalışmalarımızı başlatmış bulunuyoruz. Yüz yüze eğitimde akademik ve idari personelimiz ile öğrencilerimizin aşılınmalarının tamamlanmasının teşvik edilmesi, sosyal ve ortak kullanım alanlarında alınması gereken tedbirleri riayet edilmesi konusunda üniversitelerimiz bilgilendirilmiştir. Yükseköğretim alanında son yıllarda yaşanan niceliksel büyümeyle başta yükseköğretime erişim olmak üzere birçok alanda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Aktif olarak eğitime devam eden 127 devlet, 73 vakıf üniversitesi ve 4 vakıf meslek yüksekokulunda 8,5 milyona varmak üzere olan öğrencimiz öğrenim görmektedir. Türk yükseköğretimi bu öğrenci sayısı ile Avrupa yükseköğretim alanında en çok öğrenciye hizmet veren bir sistem konumundadır. Bu açıdan bir hususun da altını çizmeyi, vurgulamayı arzu ederiz: Önümüzdeki yıllarda, sadece Türkiye’de değil, bütün dünyada yükseköğretim alanının genişlemesi tahmin edilmektedir. Türkiye, genişlemesi tahmin edilen, öngörülen bu yükseköğretim alanına, bilhassa 2000’li yılların ortalarından itibaren ihdas ettiği, açmaya başladığı yükseköğretim kurumlarıyla önemli ölçüde karşılık vermiş, cevap vermiştir diyebiliriz.

8 milyonu aşan öğrencimizin kompozisyonuna bakacak olursak fevkalade ilgi çekici rakamlarla karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek isterim. Yükseköğretim kurumlarındaki öğrencilerin yüzde 50,4’ü erkek, yüzde 49,6’sı ise kadındır. Bu açıdan, yükseköğretime kızlarımızın, kız öğrencilerimizin son yıllarda çok daha yüksek oranda erişebilir olmasının ülkenin iktisadi, sosyal gelişmesiyle alakalı fevkalade önemli bir parametre olduğunun, önemli bir değişim olduğunun altını çizmek isterim. Yüksek lisans düzeyinde öğrencilerimizin yüzde 51,2’si erkeken yüzde 48,8’i yani neredeyse yüzde 49’u kadınlardan oluşmaktadır. Doktora düzeyinde de hemen hemen aynı oranlarda kız ve erkek öğrencilerimizin, bilimsel araştırma yapan, doktora düzeyinde uzmanlık kesbeden öğrencilerimizin de

olduğunu ifade etmek isterim. Bu açıdan, bilgi üretimi, lisansüstü ihtisas konusunda son yıllarda bayan öğrencilerimizin, doktorantların sayısının artmasının önemini bir kez daha burada sizlerin huzurunda vurgulamak isterim.

Üniversitelerimizdeki toplam öğretim elemanlarına yani eğitim öğretim ve araştırma geliştirme faaliyetlerinde bulunan elemanlarımıza baktığımızda, son on yılda gerçekten fevkalade göz kamaştırıcı bir gelişmenin olduğunu söylemek isterim. Son on yılda 102.682 olan öğretim elemanları sayımız yüzde 80 artarak 181 bini geçmiş bulunmaktadır. Bu açıdan ülkenin beşerî sermayesini yetiştiren öğretim elemanı kadrosunun son on yıldaki artışının göz kamaştırıcı olduğunu da ifade etmek isterim. Yükseköğretim Kurulu olarak Türkiye’de başta yükseköğretimde misyon farklılaşması ve ihtisaslaşma, nitelikli bilgi ve nitelikli insan gücü oluşturmak için 100/2000 Doktora Projesi, Hedef Odaklı Uluslararasılaşma Projesi, Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Projesi, Açık Bilim ve Açık Erişim Projesi, Geleceğin Meslekleri Projesi, YÖK Gelecek Projesi, YÖK Anadolu Projesi, YÖK Sanal Laboratuvar Projesi hâlen devam etmektedir.

Bütün dünyada olduğu gibi yükseköğretimde kurumlar arası farklılaşma kaçınılmazdır. Çok değerli Komisyon üyeleri, ülkemizde de 207 üniversitenin -ki bunun 204’ü elan aktiftir- arasında bir kısmı araştırma üniversitesi olma hüviyetini kazanmış ve Yükseköğretim Kurulu olarak bu üniversitelerimiz desteklenmeye başlanmıştır. Araştırma üniversitelerinin yanı sıra üniversitelerin kalkınmadaki rollerine binaen “bölgesel kalkınma odaklı üniversiteler” tasnifi yapılmak suretiyle bir kısım üniversitelerimiz Anadolu’nun muhtelif şehirlerinde bölgesel kalkınmaya destek vermek amacıyla seçilmiş ve bu alanda uzmanlaşmaya başlamışlardır.

Çok Değerli Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri; Yükseköğretimde büyük veri “big data” olarak ifade edilen süreç, istihdam odaklı üniversiteler, akademik üretkenlik, güçlü akademik performans, üniversite-sanayi iş birliğine dayalı yeni modeller, üniversitelerin uluslararası etkileşimleri ve bilgi diplomasisinin yaygın kullanılması gibi ana başlıklarda yürütülecek faaliyetler önümüzdeki yıllarda yükseköğretim sistemini daha da ileriye taşıyacaktır. Üniversitelerin sadece beşerî sermayenin niteliğini artırmak üzere değil, aynı zamanda Türkiye’de istihdam oranlarını artıracak, piyasaların beklediği, piyasaların umduğu nitelikleri öğrencilerine kazandıracak şekilde bir değerlendirmeye tabi tutulduğunun da bu vesileyle altını çizmek isterim. Eğitim sektöründe büyük verinin kullanımı eğitimin kalitesini ve akademik üretimi artırmaktadır. Aynı zamanda veri, teknoloji ve istatistiki bilgilerin kullanımındaki yaygınlık üniversite yapıdaki tüm performansların iyileştirilmesine katkı sunacaktır. Bununla birlikte akademik performansla dair verilerin yükseköğretim kurumlarınca bir veri seti hâline getirilmesi Yükseköğretim Kurulunun önümüzdeki yıllarda en önemli amaçlarından bir tanesi olacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli Başkanım, normal sürenizi tamamladınız. Notunuz dağıtıldı. Size beş dakika ek süre vereceğim, nottan en önemli gördüğünüz hususları ifade ederseniz memnun olurum. Not bütün üyelerimize dağıtıldı.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Peki, ben Komisyon üyelerimizin daha fazla vaktini almamak üzere doğrusu belki güzel bir haberle konuşmamı tamamlamak isterim.

Covid-19 salgını sürecinde aşılama fevkalade önemli bir husus, sizlerin de Meclis olarak en çok vurguladığınız, üzerinde durduğunuz husustur.

Sağlık Bakanlığından aldığımız son verileri bu vesileyle sizlerle paylaşmak isterim. Şu anda korunması sağlanan öğrencilerimizin oranı yüzde 79’u geçmiş bulunmaktadır. Aşı vurulmuş öğrencilerimizin oranı yüzde 72’yi geçmektedir. Bunu, bu vesileyle sizlerle paylaşmayı arzu ederim. Öğretim elemanlarının aşılama oranı ise yüzde 90’ı bulmuştur. Bu vesileyle gerek öğrencilerimize gerek öğretim elemanlarına gerekse idari personelimize teşekkür etmek isterim.

Kesin oranları isterseniz, bu vesileyle paylaşmış olayım. Öğrencilerin oranları olarak bakıldığında toplam korunma oranı yüzde 79,21'dir, akademik personelde yüzde 93,27'dir, idari personelde ise yüzde 90,70'tir. Üniversitelerimizde okuyan öğrencilerimiz aşı konusunda gerekli hassasiyeti fevkalade göstermektedir. Öğrencilerimize de sizlerin vesilesiyle çok teşekkür etmek isterim. Akademik personel neredeyse yüzde 100'e yaklaşmaktadır. Bu sebeple, umarız bu aşı vesilesiyle yükseköğretimde yüz yüze eğitim bundan sonra da devam edecektir.

Dileğimiz eğitim öğretim sürecinin eskiden olduğu gibi yüz yüze devam etmesidir diyerek konuşmamı tamamlarken bütün Kurul üyelerine, siz Başkanımıza da teşekkürlerimi sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, gerek Bakanımıza gerek size sunumlarınızdan ötürü teşekkür ediyorum. Vakit açısından kesmek zorunda kaldım ama kitapçıklar ve notlar dağıtıldı, onlar üzerinden de değerli milletvekillerimiz görüşlerini ifade edebilirler elbette.

Şimdi, müzakerelere başlayacağız. Müzakerelere başlarken şunu ifade etmek isterim: Her gruptan birer milletvekilimize öncelikle söz vereceğim, bir anlamda grup sözcüsü olarak konuşacak bu arkadaşlarımız ve bunlara yirmişer dakika söz vereceğim. Daha sonra Komisyon üyelerimiz öncelikli olmak üzere milletvekillerimize söz vereceğim; Komisyon üyelerimize onar dakika, Komisyonumuz dışından teşrif eden vekillerimize de beşer dakika olmak üzere söz vereceğim.

Şimdi, söz talebi olanların söz taleplerini karşılayacağım ama benim ekranımda şu an talep gözüküyor.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Lale Karabiyik konuşacaktır.

Lale Hanım, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı, değerli Komisyon üyeleri; bana verilen süre zarfında eğitim bütçesi ve eğitim sisteminin sorunlarını değerlendirmeye çalışacağım. Her şeyden önce biliyoruz ki eğitime ayrılan bütçe bir ülkenin eğitime verdiği önemin temel göstergesidir. Özellikle de öğrenci başına düşen eğitim harcamaları, eğitim bütçesinin ulusal gelire oranı gibi veriler biliyoruz ki son derece önemli.

Şimdi, ilk tablomuzda eğitim bütçesinin yani içerisine hem Millî Eğitim Bakanlığını hem YÖK'ü, yükseköğretimi alan ve diğerlerini de alan eğitim bütçesinin gayrisafi yurt içi hasıla ve merkezî yönetim bütçesine oranını yıllar itibarıyla görmekteyiz ve 2016'dan bu yana hem gayrisafi yurt içi hasıla ve hem de merkezî yönetim bütçesi içerisinde nasıl azalma eğilimine geldiğini görüyoruz. Diğer taraftan -aşağıda kırmızı hattı olan- gayrisafi yurt içi hasılanın da 3,47'de olduğunu görüyoruz ve 2002'lerden bu yana geldiği nokta da şu anda ekranda görülmekte.

Şimdi, ülke genelinde eğitim kademelerinde 26 milyon öğrenci bulunuyor -küsuratları söylemiyorum- 83 milyon da nüfusumuz var yani nüfusun yüzde 31,12'si eğitimde ama eğitime ayrılan bütçenin gayrisafi yurt içi hasıladaki payı yüzde 3,47. Diğer dünya ülkelerine baktığımızda, bu oran en az yüzde 4,2 ile yüzde 8 arasında değişmekte Sayın Bakan, bunu ifade edeyim.

Bir diğer tablomuz; bu defa Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine gelelim. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî yönetim bütçesi içindeki payı -ve tabii ki gayrisafi yurt içi hasılaya da oranını alıyoruz burada- bunun da yıllar itibarıyla geldiği nokta, bakın, daha önce artış eğiliminde ama daha sonra, son yıllardaki düşüşü ve yüzde 10,79'u görüyoruz.

Şimdi, Sayın Bakan, bütçenin yetersiz olması Millî Eğitim Bakanlığının sorumluluklarını yerine getirememesine de neden oluyor, bunu siz de takdir edersiniz. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî yönetim bütçesi içerisindeki payının sürekli azalıyor olması, bu defa vatandaşların harcamalarının artmasına sebep oluyor, eğitim harcamalarına. Bu da yoksulluğun olduğu yerlerde eğitime erişimdeki eşitsizlikleri derinleştiriyor ve fırsat eşitsizliğini daha da büyütüyor; bu da kaçınılmaz, bunu da bilmek lazım.

Tablo 3'te bu defa Millî Eğitim Bakanlığının kendi bütçesi içerisindeki yatırımlara ayırdığı payı görüyoruz. Bakın, devraldığımız noktada yüzde 17,18'lerde ve şimdi yüzde 8,05. Şimdi, geçen yıl yüzde 4,65; bu yıl 8,05'e çıkmış ama bu, Covid sürecinde çok da anlamlı bir artış değil Sayın Bakan. Ve şunu söyleyeyim: Hedefleriniz var, mesela diyorsunuz ki: "Okul öncesi eğitimi zorunlu hâle getireceğiz." Veya başka hedefler var. Bu hedefleri gerçekleştirecek bir bütçeye tekabül etmiyor.

Bir de şunu söyleyeyim yine: Biliyoruz ki geçen yılın bütçesi ve önceki yılın bütçesinden de tasarruflara gidildi yani burada konuştuğumuz bütçe de Bakanlığa kullanılmadı, bakanlıklar içerisinde tasarrufa yönlendirilen tek bakanlık da Millî Eğitim Bakanlığiydi her nedense, anlamak mümkün değil; bir de Covid sürecinde, ilginç.

Bir taraftan 4+4+4 sisteminin takdir edersiniz ki daha çok öğrenci getirdiğini biliyoruz yani geçen yıl öğrenci sayısı 200 binin üstünde arttı, bu daha fazla derslik ihtiyacı demek; okul öncesi eğitimi zorunlu hâle getireceksiniz, bu daha fazla derslik ihtiyacı demek; üstüne pandemi, bir de bu arada tadilat gören okullar var Sayın Bakan. Yani biz bakıyoruz, inceliyoruz, öğrenciler, öğretmenler ya da okul müdürü diyor ki: "Şimdi, biz tadilat bitene kadar onların okuluna misafirimiz, sonra da onlar bizim okula misafir olacaklar." Hani Bursa'da bile 32 tane filan var yani bu kadar elzem bir durumda derslik yapılamadı.

Tarihe baktığımızda, iktidarınız döneminde, yılda en az 11 bin derslik yapılmış ve 21 bine çıktığı dönemler var ama son iki yılda, üç yılda başış gelmeden hiçbir şey yok. Geçen yıl yapılan miktarı hemen ifade edeyim -bu okulların sayısı, önce buradan bir geçelim, bakın, okul sayısındaki değişim, buradan derslik sayılarına gelelim- geçen yıl artan sadece 5.624; o da yeni başlanan değil, inşasına...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Pandemi var...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – İnşaat durmadı pandemide.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Özellikle daha fazla yapılmalıydı Sayın Vekil, daha fazla yapılmalıydı.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Olur mu...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Hayır, daha fazla, prefabrik bile yapılabilirdi. Çünkü biliyorsunuz mesafe önemliydi, sosyal mesafe önemliydi. Biz de söyledik, bize...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bu sene öyle...

LALE KARABIYIK (Bursa) – İsterseniz siz söz aldığımızda yanıtlayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen hatibe müdahale etmeyelim.

Buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Durum bu. Tabii, bu konuda söylenecek çok şey var ama ben diğer konulara devam edeyim, süremi iyi kullanayım.

Sayın Bakan, eğitim sistemi, iktidarınız dönemince maalesef sürekli eleştirdiğim bir noktada yürüdü; o da gelecek nesilleri ideolojik olarak şekillendirme hedefi ve bu hedef her şeyin önüne geçti. Öğrencilerin, gençlerin maksimum yararının önüne geçti, iyi bir eğitim sisteminin önüne geçti, ileride

ekonominin iyileşmesi için daha iyi bir mesleki eğitimin, her şeyin önüne geçti. Bu nedenle eğitim sistemi bir yığın vakıflara terk edildi. Bu manada, yaygın eğitime götürecekt ya da işte, kadrolarla her türlü girişim, gelecek nesilleri ideolojik olarak şekillendirme hedefiyle yapıldı. Bunun çok örneğini verebilirim aslında.

Şimdi, bir taraftan yatılı bölge okullarımız vardı “YİBO” dediğimiz ve gerçekten okula erişimi olmayan çocukların ve ailelerin ihtiyacını karşılıyordu. Bakın, yıllar içerisinde buraya devam eden öğrenci sayısında ve okul sayısındaki azalışı görmekteyiz. Bir taraftan taşınmalı eğitime bakıyoruz, daha fazla çocuk her gün taşınıyor ve kapanan okul sayısı daha da artmış durumda ve bu, pandemi şartlarında son derece önemli sorunlar da yarattı. Sayın Bakan, bu kadar öğrenci aslında ihtiyaçtan taşınmıyor yani “Belli bir sayıya düşünce köy okulları taşınıyor.” diyorsunuz ama bunun dışında da çok büyük örnekleri var ve bunun sosyal de birtakım maliyetleri var. Köy okulları kapandıkça da aile göçüyor, aslında göçü de tetikliyor. Bu da köyden ile geldiğinde orada yaşam şartlarıyla mücadele verirken bu aileler için daha büyük sıkıntılara da sebebiyet veriyor. Bunu da dikkate almak lazım. Orada İstiklal Marşı okunacak bir okul yok, bayramlar kutlanmıyor; bunları da hep söylemiştik.

Diğer taraftan, okullaşma oranlarına bakıyorum. Şimdi, on iki yıl zorunlu olması dolayısıyla tek bir çocuğun bile okul dışında olmamasını bekliyoruz ama yaklaşık 720 bin çocuğun okul dışında ve eğitime erişimde ciddi sorunların olduğunu biz görüyoruz maalesef ve 4+4+4 sisteminin de okullaşma oranı üzerinde belli kademelerde olumsuz etki yaptığını da kabul etmek lazım. 4+4+4’ün eleştirilerini biz zaten sürekli yapıyoruz. Şöyle veriler var Sayın Bakan, paylaşmak isterim, siz de biliyorsunuz: Türkiye, 3-5 yaş aralığında yüzde 39 olan erken çocukluk eğitimine katılım oranıyla OECD’nin gerisinde kaldı. Erken çocukluk eğitiminin en düşük olduğu ülkeyiz. Yine, 15-19 yaş aralığındaki yüzde 69 olan okullaşma oranıyla Türkiye yine en düşük okullaşma oranına bu yaş grubunda sahip. Mesela, şu anda, biz, OECD ülkesi konumunda, işte Kolombiya, Meksika, İsrail’den sonra 5’inci sıradayız; OECD ortalamasında bu oran yüzde 84 seviyesinde Sayın Bakan.

Son olarak önemli bir verim daha var, çok veri var ama Türkiye’de 25-34 yaş aralığındaki genç yetişkinlerin yüzde 41’i ortaöğretim mezunu bile değil. Bunun OECD ortalaması ise yüzde 15; çok daha düşük, daha iyi bir veri. Bu da olumlu değil tabii ki. Bu arada -hatırlatmak isterim- zorunlu eğitimde olması gereken çocukların okul dışında kalma nedenlerinin ve salgının kız çocuklarının okullaşma oranlarına etkisinin araştırılması hususunda verdiğimiz Meclis araştırması önergesinin vakit kaybetmeden görüşülmesinin ve bu konunun araştırılmasının gerekliliğini bir kez daha altını çizmek isterim Sayın Bakan.

Eğitime erişime geldiğimiz zaman -bunu defalarca zaten söyledik- 2,4 milyon öğrencinin EBA’ya erişemediğini biliyoruz, ki bu son dönem verisi. Hani “Şu kadar dağıtıldı, bu kadar dağıtıldı.” Hayır, 600 bin tablet dağıtıldı, bu da bağışlarla alındı, işte “Oradan gelsin, buradan gelsin.” şeklinde. Zaten bağış güzel bir şey Sayın Bakan ama Millî Eğitim Bakanlığı bağış gelirse derslik yapıyor, bağış gelirse tablet alıyor, bağış gelirse hatta öğretmenlere meslek içi eğitim verebiliyor yoksa biliyoruz ki yıllardır iktidarınızda 1 liraydı, bir yılın bütçesinden ayrılan pay mesleki içi eğitime 1 liraydı. Tabii ki, bununla iş yürümüyor ama bağışlarla yürüyordu. Yani bağışlara dayanan bir Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi olamaz. Bağış gene olsun, o ayrı. Diğer taraftan, buradan da gördüğümüz gibi yani şu tabletleri sağlayabilmek aslında MEB bütçesinin yaklaşık yüzde 1,5’yle mümkündü. Defalarca dedik ki: “MEB bütçesine ilave verilsin, ek bütçe verilsin.” Yok, bunu başaramadık. Hem Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi yetersiz hem de yanlış planlama ve doğru kullanımda sorunlar olduğunu söyledik; “ek bütçe” dedik, o da zaten verilmedi.

Değerli milletvekilleri, bu sorunların yani eğitime erişimdeki eşitsizliklerin sonuçlarını aslında YKS ve LGS sınavındaki öğrenciler arasındaki uç farklardan da gözlemledik yani yansıdı. Daha iyi koşullarda eğitim alan ve yoksul olmayan ailelerin çocuklarının başarısı -tabii istisnalar hariç- fark edildi. Siz Millî Eğitim Bakanlığına yeterli bütçe verdiğinizde ve ücretsiz eğitimi bu ülkede ne kadar sağlarsanız o zaman -bu cümlem çok önemli- yoksulluğun aileden çocuğa geçmesini de önlemiş, engellemiş oluyorsunuz. Bunun bir felsefe olması lazım aslında, dünyadaki felsefe de bu şekilde gidiyor.

Tabii, esas sorunlarımızdan biri olan öğretmenlerimize geldiğimizde, Sayın Bakan, geçen yıla göre, bir yıl öncekine göre artan öğretmen sayısı 7.154. Emekli öğretmenlerimizi de düşünelim, pandemiyi de düşünelim, pandemi şartlarında öğretmen ihtiyacını da düşünelim ve boş geçen derslerimizi de, şu anda sayısı 83 bine ulaşan ücretli öğretmenlerimizi de -ihtiyaçtan görevlendirildiklerini ki olmaz, yanlış bir uygulama olduğunu defalarca söylüyoruz- düşünelim, 4+4+4 sisteminin getirdiği daha fazla öğrenci sayısını da düşünelim ama sonuç bu; bir taraftan da 700 bin öğretmen ataması yapılmadan sınıfına gideceği günü bekliyor, bunu da anlamak mümkün değil. Bu konuda söylenecek çok şey var ama biz zamanımızı diğer konulara da vermek zorundayız.

Bu arada, tabii, öğretmenlerimizi, devlet okullarındaki öğretmenlerimizi konuşurken özel okullardaki öğretmenlerimizi de konuşmak lazım. Bazı okullarda -hepsinde demiyorum ama- bazı özel okullarda görev yapan öğretmenlerimizin aylıklarının devlet okullarında görev yapanların çok altında olduğunu ve özlük haklarının da olmadığını biliyoruz. Zaten devlet okulu öğretmenlerinin özlük hakları yetersiz, maaşları çok yetersiz bu şartlarda ama en azından özel okullardaki öğretmenler de devlet okulları kadar alabilmeli, bu konudaki bir teklifimizi de Meclise getirdik, bunun da yine altını çizmek isterim.

Atama bekleyen engelli öğretmenlerimizi de unutmayalım, onların sorunlarını da çözmemiz gerekiyor. Söz verdiniz engelli öğretmenlere “3 Aralıkta 750 engelli öğretmen ataması yapacağız.” diye ama 2.511 atama bekleyen öğretmen var, bunu da söyleyelim.

Sayın Bakan, PIKTES öğretmenleri... Lütfen görmezden gelmeyelim; sorunlarını çözmek, özlük haklarıyla ilgili birtakım çalışmalar yapmak ve bir an önce kendilerine de bilgi vermek ihtiyacı var. Beni aradıkları gibi sizleri de çok arıyorlar ve özlük haklarının çözülmesi talepleri ve haklı talepleri.

Sayın Bakan, yurt kapasitesine gelmeden önce bir konuya değinmek isterim, temizlik personeli konusu. Şu anda MEBBİS kayıtlarına göre 27.180 temizlik personeli bulunduğunu biliyoruz. İşte TYP kapsamında görevlendirilen sözleşmeli 42 bin hizmetli daha yeni yeni başlıyor, onları da biliyoruz. Sayın Bakan, bu büyük bir sorun. Okullarla çok sık görüşüyoruz, Türkiye'nin her yerinden gerek canlı gerek “Zoom” üzerinden ve canlı örneklerden de görüyoruz. Yani ben Bursa'da, Marmara'nın ortasında bunu görüyorum. Gerçekten okullarda, çoğu okulda 1 tane temizlik görevlisi yok, öğretmen gelip sınıfı havalandırıp temizlik yapmak zorunda, hijyeni sağlamak zorunda, çocukları kontrol etmek zorunda, teneffüslerde aynı hijyeni sağlamak zorunda.

Sayın Bakan, kayıtlar yapılırken -ben buna şahidim ve belgeleri gördüm- kayıt için gereken evraklar veriliyor ve onun üzerine bir IBAN numarası yapıştırılıyor, deniliyor ki: “Bağış yapacaksınız.” Bu kime veriliyor? Zengin vatandaş olsa hadi, kime veriliyor? Apartman görevlisine ve apartman görevlisi itiraz ettiğinde -benim tanıdığım kişiler bunlar ve çok yerden de bu duyumları aldım- yönetici diyor ki: “Çocuğunun temiz bir tuvalete girmesini istemez misin? Ne yapalım, olanağımız yok, bu şekilde temizletiyoruz.” Sayın Bakan, artık okul aile birliklerinin topladığı paralar üzerinden alınan birtakım şeylerin de kayıtları MEB'de yok. Yani ne kadar az bütçe ayrılır ve okullara ne kadar az

para gider ya da işte ne kadar az temizlik personeli görevlendirilirse bu sorunlar ayyuka çıkıyor ve şu anda olmaması gereken, çok basit çözülecek, bir miktar bütçeyle, görevlendirmeye yapılacak çözümler bunlar. Temizlik personeli yani bu devirde mümkün değil...

Siz dediniz ki: “Temizlik malzemesi...” Ya, bakın, İstanbul’un göbeğinde -ben size okul ismi verebilirim- defalarca bize geldi ve defalarca biz belediyelerimizi yönlendirerek temizlettirdik, tamiratlarını yaptırдық, hatta talep olduğunda temizliğe yeniden eleman gönderdik yani bunlar gerçekten var. Malzemeler artmıştır, doğrudur söyledikleriniz ama belki planlamasında, dağıtımında sorun var Sayın Bakan, bilmiyorum ama yetersiz olan çok yer var. Yani bunların çok daha iyi planlanması gerektiğini düşünüyorum.

Evet, zamanımı iyi kullanmak için yükseköğretime geçmek istiyorum, diğer konulara arkadaşlarımız ve sorularla da değineceğiz.

Sayın YÖK Başkanı, sunumunuzu izledim. Ben de yükseköğretimden gelen bir akademisyenim aynı zamanda. Şimdi, en büyük sorunlardan bir tanesi, 2006’dan bu yana “her ile bir üniversite” mantığıyla ve meslek envanteri yapmadan bir sürü bölümler, fakülteler, kontenjanlar verildi ama gelinen nokta, bir işsizler ordusu ve boş kontenjanlar meselesi. Tabii, bir taraftan, daha çok üniversite açılınca sanırsız ki akademik yayınlar filan artacak; hayır, akademik yayınların kalitesi ve sayısı da düştü yani tam tersi oldu. Eğitimin kalitesinin ben yükseldiğini düşünmüyorum ya da bazı örnekler verebilirim. Diğer taraftan, yükseköğretime ortaöğretimden gelen öğrencinin aldığı eğitimde sorunlar var ve bu nedenle başarının düştüğünü de son derece vurguyla söylemek isterim. Bu, maalesef çok üzücü bir konu.

Sayın Başkan, matematik ve fene özellikle değineceğim, tabii Türkçe de öyle. Bakın, TYT’de... Ha, bir kere şunu söyleyeyim: Millî Eğitim ve TYT sonuçları birbirini tutuyor, doğruluyor, ikisinde de düşünüş var. İkisi de aynı sorulardan yani aynı konulardan, müfredattan yapılıyor; ikisinde de düşünüş var. Şimdi, TYT’de 40 temel matematik, 40 Türkçe, 10 fen, 10 sosyal... Bu 40 temel matematikten 1 net bile yapamayanların sayısı 1 milyonun üzerine çıktı bu dönem, geçen yıl 900 bindeydi. Bunun açıklaması çok önemli yani “İyi bir eğitim sistemine sahibiz.” demek için bu rakamın böyle olmaması lazım yani bu, gerçekten ağlanacak bir durum. İki dakika içerisinde yukarıdan aşağıya işaretleseniz net de farklı olur yani 1 tane neti olmayanlar 1 milyon üzerinde.

Sayın Başkan, boş kontenjanlar önceki yıllar açıklanıyordu her ek yerleştirmeden sonra. “Daha çıkmadı.” diyebilirsiniz ama daha tespit edildiği anda çıktığını biliyorum ben. “Kontenjanlar niye arttı?” dersem belki diyeceksiniz ki: “Bu sene fazla kontenjan verildi.” Ama verilen kontenjan sayısı 15 bin, daha fazla giren öğrenci sayısı 160 bin yani bu artışı açıklamıyor kesinlikle eğer cevap bu olacaksa; tabii, ben cevabı ayrıca sizden rica edeceğim. Bu kontenjan artışının yapılması sırasında da ilginçti yani bir de biliyorsunuz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lale Hanım, affedersiniz, süreniz doldu.

LALE KARABIYIK (Bursa) – İki dakika...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer üyelerimize örnek olmamak kaydıyla bir iki dakika grup sözcülerimize ek süre tanıyoruz.

İki dakika ek süreniz vardır, tamamlarsanız sevinirim.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Tamam.

Sayın Bakan, akademik özgürlükler üniversitelerde gerçekten kötü durumda ve bu dünya sıralamasında 175 ülke içinde 170’inci sıradayız; buna üzülmemiz gerekiyor, hakikaten bunu bir sorun olarak görmemiz lazım. Akademisyenler korkuyor, aidiyet duygusu diye bir şey kalmadı. “Ben ne

kadar yayın yaparsam yapayım onlardan olanların kadrosu olur, benim olmaz.” şeklinde bir korku neden yayıldı? Cemaatler üniversitelere gerçekten yayıldı ve bunu görüyoruz. Bir rektörlük sorunu var -Boğaziçi konusuna hiç girmiyorum, iki saat çıkamayız oradan, o ayrı bir konu ama- genelde bir rektör sorunu var ve atanın, seçimle gelmeyen rektörlerde ya falso ya idarede birtakım sıkıntılar... Rektörlerde büyük problem var, bunu masaya yatırmak lazım çünkü seçimle gelmeyen rektörler.

Yurt sorunlarına arkadaşlar tekrar değinecekler, kapasiteler yetersiz.

Maarif Vakfı konusuna değinmek istiyorum Sayın Bakan, unuttuğum bir şey. Bakın, şu anda bir veri söylersem, Maarif Vakfının bu kadar bütçesi var, öğrenci başına 31.500 lira düşüyor ama MEB bütçesini öğrenciye bölünce 12.400 lira düşüyor. Hani, bunun yurt dışı farkı olduğunun dışında bunun açıklamasını da tabii ki rica edeceğim sizlerden.

Bunun dışında, TÜRGEV’le, TÜGVA’yla ilgili birtakım protokoller imzalanıyor mahkeme kararına rağmen; protokoller iptal ediliyor ama uygulama devam ediyor ve pandemi ortasında bir karar alınarak bunun devamı sağlanıyor.

Söylenecek çok konu var, bir kısmını da sorular içerisinde size yöneltmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun Lale Hanım.

Şimdi de HDP Grubu adına konuşacak Sayın Garo Paylan’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, sayın bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bize burada hizmet eden değerli emekçiler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan görevinizde başarılar diliyorum, YÖK Başkanımız da yeni ancak şunu söylemek isterim Sayın Bakan: Sunumunuz benim için bir hayal kırıklığı ve YÖK Başkanımızinki de aynı şekilde. Neden biliyor musunuz Sayın Bakanım? Ziya Selçuk Hocamız buradaydı ve bize burada bazı hoş sedalar söylemişti.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ona da aynı şeyleri söylüyordun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O hoş sedaların bile tamamen devre dışı kaldığını gördük bu sunumda.

Ben açıkça söyleyeyim: Siz sunumunuzu yaparken dışarıdan gelen birisi “Bir Eğitim Bakanı mısınız yoksa bir Ekonomi Bakanı mısınız?” diye düşünüp şaşırabilirdi. Çünkü siz eğitimden daha çok kalkınmadan, iş gücünden, efendim, sanayiden bahsettiniz, anaokulu çocuklarından daha çok onlardan bahsettiniz yani iş gücünü etkin bir şekilde sermayenin hizmetine sunmaktan bahsettiniz; çocukların üstün yararından çok fazla bahsetmediniz.

Sayın Bakan, bakın, bu bakış yüzünden şu anda Türkiye’imizin durumuna bakalım. Siz AKP’nin yirmi yıllık iktidarının -her iki yılda bir bakan değiştiriyor, biliyorsunuz AKP- son bakanlarından birisiniz. Geldiğimiz noktaya bakalım yani ağdalı cümlelerle bazı şeyler söylediniz ama yirmi yıldır 10 bakan bunları söyledi, durumumuza bakalım, eğitimdeki durumumuza bakalım. Peki, sonuca bakıyorsanız, her şeye para gözüyle bakıyorsanız, yeşil dolar gözüyle bakıyorsanız parasal duruma bakalım, sonuçlarına bakalım. Siz “İş gücüne, sanayiye, sermayeye -o çarkta, vahşi kapitalist çarkta- çocukların hizmetini sunacağım.” diyorsunuz ya, o çocukların şu anda 10 milyonu işsiz. Genç işsizliğinde her 3 çocuğumuzdan 1’i işsiz; Diyarbakır’da her 2 çocuktan 1’i işsiz -hadî, buyurun- Ağrı’da her 3 çocuktan 2’si işsiz, sonucu bu. Peki, kaçta çalışıyor iş bulanlar? 2.825 liraya çalışıyor, o da şansı varsa;

onun altında çalışanlar da var. Kaç para yapar? 250 euro yapar. Yani eğer ki sizin bahsettiğiniz bu sermayeye iş gücü yaratma hedefiyle bakmış olsaydık -ki yirmi yıldır böyle bakıyorsunuz- sonuçlar itibarıyla, 250 euroya bu sermayenin hizmetine sunduğunuz gençlerimiz ve onların büyük çoğunluğu da 250 euroyu bile bulamıyor, sefalet içinde yaşıyor yurttaşlarımız. Ne bilim var ne teknoloji var. Orta gelir tuzağındayız. Yüksek teknoloji ürünü üretebiliyor muyuz? Hayır, üretemiyoruz. Orta gelir tuzağındayız, orta teknoloji tuzağındayız. Çağın gereklerini anlamayan bir Türkiye var ve bunun da baş müsebbiplerinden biri eğitim kadrosu.

Ya, şu hâle bakın ya, eğitim kadrosu olarak gelmişsiniz, ön sırada 1 kadın arkadaşımız var Bakan Yardımcısı olarak; erkek bakanlık. Ya dünya nereye gidiyor? Şu fotoğrafta dünyada ileri gidebilir misiniz Sayın Bakan? Gidemezsiniz. Erkek bir Türkiye olarak hiçbir yere gidemezsiniz. Cinsiyet eşitliğinde dünyada 155 ülke içinde 133'üncü sıradayız; bunun sebebi sizsiniz. Erkek bürokratlardan oluşan, bıyıklı insanlardan oluşan bir kadroyla buraya geliyorsunuz; kadınları bürokrat olarak atamıyorsunuz. Bu yüzden gerideyiz değerli arkadaşlar. Demokrasi Endeksi'nde neredeyiz? 120 ülke içinde 109'uncu sıradayız. Neden? Hukukun üstünlüğünde neredeyiz? 127 ülke içinde 117'nci sıradayız. Neden? İşte, bunların baş müsebbiplerinden biri sizsiniz. Sizin antidemokratik olan, hukuk dışı olan ve eşitlikçi bir anlayıştan çok uzak olan anlayışlarımızın maalesef bizi buraya getirdi Sayın Bakan.

Bakın, orta gelir tuzağından çıkmak, orta teknoloji tuzağından çıkmak için –açıkça söyleyeyim bakın- Türkiye'miz olarak son beş yılımızı yaşıyoruz. Çünkü dünya bambaşka bir yere gidiyor yani uzaya gitmekten bahsediliyor, nanoteknolojilerden bahsediliyor, Yeşil Devrim'den bahsediliyor -yepyeni teknolojiler var- yazılım üssü olmaktan bahsediliyor. Mesela bazı ülkeler yazılım konusunda hamleler yapıyor. Mesela şu telefonlar başka ülkelerde üretiliyor. Herkes Google kullanıyor, herkes Facebook kullanıyor, herkes Netflix izliyor. Sayın Başkan, Sayın Bakan; bambaşka gelişmeler var bu anlamda dünyada, siz sermayeye 250 euroya çalıştırılacak işçi geliştirmekten bahsediyorsunuz. İşte bu yüzden biz buradayız. Bakın, biz, 3 kuşak kaybettik, Sanayi Devrimi'nde nal topladık, Sanayi Devrimi'nde geride kaldık. Niye? Eğitimde çok gerideydik, zihniyet olarak çok gerideydik. Teknoloji devrinde nal topladık. Niye? Sizin koltuğunuzda oturan bakanlar bunu anlamadılar, iktidarlar bunu anlamadılar; teknolojik gelişim nasıl olur? Şimdi de Yeşil Devrim'i konuşuyoruz, nanoteknolojileri konuşuyoruz; siz, bunun kıyısından bile geçmeyen, bununla ilgili tek cümle edemeyen bir Bakansınız ve “Sermayeye ucuz iş gücü sağlayacağım.” diyorsunuz. Yanınızda oturan, hemen sağınızda oturan YÖK Başkanım, siz de büyük bir hayal kırıklığınızın maalesef. Ne diyorsunuz? Piyasanın umduğu kişilikleri yetiştirmek üzere bir anlayıştan bahsediyorsunuz. Ya bir üniversite böyle olabilir mi? “Piyasa” der mi bir üniversite ya “piyasa” der mi? Özgür bireyler yetiştirmekten bahseder bir üniversite. Tabii, siz YÖK'sünüz, YÖK'ün böyle bir şeyden anlaması mümkün değil ki. Nerede burada üniversiteler? 160 tane üniversitemiz var, hani temsilcileri? YÖK buraya geliyor, ne diyor onlar adına? “Efendim, ben piyasanın umduğu istihdam gücünü geliştireceğim.” İstihdam oranlarından bahsediyor, sermayeyle beraber iş gücü yetiştirmekten bahsediyor...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, cümlelerini geri alsın... Böyle bir şey yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Hayal kırıklığı” kelimesi hakaret değil, söyleyebilir, katılırsınız, katılmazsınız, size sıra geldiğinde fikrinizi söylersiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, Sayın Başkan; bakın, her ikinin de gerçekten bu anlamda bir hayal kırıklığınızın ve dünyayı anlamıyorsunuz, dünyanın nereye gittiğini anlamıyorsunuz. Türkiye'yi orta gelir tuzağından çıkarmamız için son beş yılımız. Çıkardık çıkardık, çıkaramadık kalıcı olarak yoksul ülkeler liginde olabiliriz çünkü dünya bambaşka bir yere gidiyor, biz nal topluyoruz.

Şimdi, ya yetişeceğiz -Sanayi Devrimi'ni kaçırdık, teknoloji devrini de kaçırdık- yeni dönem devrimlerini yakalayacağız dünya olarak ve çocuklarımızı refaha ve huzura ulaştıracağız ya da kalıcı olarak yoksul ülkeler liginde kalacağız.

Sayın Bakan, bakın, şu anda yazılım yapabilen bir çocuğun aylık geliri 10 bin dolar, 20 bin dolar, 50 bin dolar olabiliyor ama yalnızca Avrupa'ya "Efendim, ben, oranın düşük teknoloji ürünlerini üreteyim." diyen bir çocuk 250 euroya talim etmek zorunda kalıyor. Sizin, çocuklarımıza, böyle bir vizyon vermek gibi bir hedefiniz maalesef yok, bundan bahsedemiyorsunuz bile. YÖK Başkanı zaten bundan maalesef bihaber.

Bakın değerli arkadaşlar... Sayın Bakan, aynı zamanda bütçeniz düşük ama şunu da söyleyeyim: Bütçenizin yüksek olduğundan bahsediyorsunuz, bakın, bütçenizi iyi savunamamışsınız. Bütçemizin en büyük Bakanlığı nedir biliyor musunuz? Siz, en büyük Bakanlık olduğunuzu iddia ediyorsunuz. Faiz bakanlığıdır, faiz, en büyük bakanlık faiz bakanlığı. İkinci en büyük bakanlık nedir? Zulüm bakanlığı yani "güvenlik" adı altında efendim savaş politikalarından, aşırı istibdat politikalarından bahsediyoruz. 3'üncü bakanlık nedir? Sizin Bakanlığımız. Peki, sizin Bakanlığımıza baktığımızda ne var? OECD ülkeleri içinde ya sonuncusunuz ya sondan 1'incisiniz. "Çok para harcıyoruz." diyorsunuz ama öğrenci başına 1.000 euro bütçeniz var, 1.000.000. Avrupa'da bunun 5 katı, 10 katı bütçe harcıyor öğrenci başına; bu bir.

İkincisi: Öğretmen açığımız var Sayın Bakan, öyle değil mi? Siz de bunu tespit ediyorsunuz, "100 bin öğretmen açığım var." diyorsunuz; EĞİTİM SEN'e göre 200 bin öğretmen açığı var. Bütçenizde öğretmen atayacak bütçe var mı? Hayır, yok. Ve bunu savunamamışsınız; 500 bin, 600 bin ataması yapılmayan öğretmen var. Ya, intihar ediyorlar her gün çocuklar, isyan ediyorlar "Niye ben atanamıyorum? Ben bu ülkede matematik öğretmeni oldum, fen öğretmeni oldum, beden eğitimi öğretmeni oldum; niye benim atamam yapılmıyor arkadaş?" diyorlar ve siz onların derdiyle ilgili hiçbir şey söyleyemiyorsunuz. Emekli olacak kadar bir öğretmen atanacak ve bu da herhangi bir artışa tekabül etmiyor. Öğrencilerimizin, velilerimizin, okullarımızın öğretmen beklentisi var; atamalarla ilgili hiçbir şey yok. Oysa 200 bin öğretmeni biz derhâl atayabiliriz. Yalnızca, bu yandaşlara giden, 5 yandaş müteahhide giden rakamdan vazgeçirebilseydiniz Sayın Cumhurbaşkanı "Ya, bunlara bu kadar para aktarmayalım, 200 bin öğretmen atayalım." diyebilseydiniz, bu atamalar olabilirdi.

Siz diyorsunuz ki: "Her ihtiyacını karşıladık okulların." İddiayla söylüyorum, bakın, bize binlerce şikâyet geliyor. Çocuklardan A4 istiyorlar, fotoğraflar var, çocuklar ellerinde 3 tane A4'le okula gidiyor; okullar "A4 kâğıt getirin." diyor. Temizlik parası topluyorlar çocuklardan, yeterli kişi olmadığı için biliyor musunuz? Bu anlamda okulların ihtiyaçlarını karşılamış falan değilsiniz ve yoksul durumda olan ailelerden de ciddi anlamda para talep ediliyor, okul aile birliklerine para talep ediliyor. Bu şikâyetlerin farkında mısınız bilmiyorum ama bu şikâyetlerin binlercesi bize ulaşıyor Sayın Bakan.

Sonra, Sayın Bakan, eğitimde fırsat eşitliğinden bahsettiniz; her Bakanımız buraya geldi, maşallah, eğitimde fırsat eşitliği, eğitimde fırsat eşitliği... Ya, gerçekten eminim köy okullarına gitmişsinizdir, Diyarbakır'ın okullarına gitmişsinizdir, Bitlis'in, Ağrı'nın okullarına gitmişsinizdir, Gümüşhane'nin, Bartın'ın okullarına gitmişsinizdir; bir eğitimde fırsat eşitliğinden bahsedebilir misiniz? Gerçekten bunu samimiyetle size soruyorum. İstanbul'da yaşayan lüks kolejlerde, 10 bin, 15 bin dolar verip çocuklarını okutanlarla Diyarbakır'ın köylerinde okuyan çocukların fırsat eşitliğinden bahsedebilir misiniz Sayın Bakan?

Bakın, biz, eğitimde, bilimsel, nitelikli, ana dilinde ve ücretsiz eğitimi savunuyoruz, tamamen ücretsiz eğitimi, tamamen bir fırsat eşitliğini savunuyoruz. Ya, çocuklarımızda bu anlamda herhangi bir fırsat eşitliğinden bahsedemeyiz Sayın Bakan, sizde bununla ilgili gerçek bir vizyon -lafta

kalan bir vizyon var ama- öзде bir vizyon yok. Diyarbakır'daki, Ağrı'daki, Gümüşhane'deki, Bartın'daki çocukların, İstanbul'un, İzmir'in o lüks okullarında okuyan çocuklarla fırsat eşitliğinden bahsedemezsiniz ve bunu sağlamak için de herhangi bir vizyon maalesef göremedim Sayın Bakan.

Bakın, elinizdeki bütçeyle eğitimde ne yaptığınıza bakalım biraz da. Yani "Bütçeniz düşük." diyoruz ama elinizdeki bütçeyle ne yaptığınıza bakalım. Vallahi, kitapçığının 1'inci, 2'inci cümlesinde güzel şeyler söylemişsiniz, "Efendim, ben özgür bireyler yetiştireceğim, demokrasi bilinci olan bireyler yetiştireceğim." diyorsunuz Sayın Bakan. Ya, Allah'ımızı severseniz, Sayın YÖK Başkanına da söyleyeyim, böyle mi özgür bireyler yetiştireceksiniz Sayın Bakan? Böyle mi yetiştirilecek özgür bireyler? Boğaziçi Üniversitesinin kapısında yüzlerce polisle mi özgür bireyler yetiştireceksiniz? Boğaziçinin kapısına kelepçe takarak mı özgür bireyler yetiştireceksiniz? Lise öğrencileri bir "tweet" atıyor, gece yatağından alınıyor farkında mısınız Sayın Bakan? Bir "tweet" atıyor diye çocukları gece yatağından alan bir iktidarın üyesi olarak mı özgür bireyler yetiştireceksiniz? Boğaziçine kayyum atayarak mı özgür bireyler yetiştireceksiniz Sayın Bakan, Allah'ınızı severseniz?

SALİH CORA (Trabzon) – Bağırarak konuşulmaz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sesini kıs Başkanım, çok bağırıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Özgür bireyler böyle yetiştirilmez Sayın Bakan. Özgür bireyler, demokrasi bilinci olan bireyler olarak yetiştirilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ağır eleştiriler olabilir, Sayın Bakan ve YÖK Başkanımız bunlara cevap verecektir sonunda. Sizler de söz hakkı geldiğinde görüşlerinizi ifade edebilirsiniz.

Devam edin lütfen Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Bakan, analitik düşünce konusunda tek bir cümle yok burada. Analitik düşünebilen çocukları nasıl yetiştireceğinize dair hiçbir şey yok, analitik düşüncenin önemi yok. Niye? Sanayiye ucuz iş gücü yetiştireceksiniz siz. Eleştirel düşünceyle ilgili tek bir cümle var mı bu kitapçıkta ya? Yok. Niye yok? Eleştirel düşünme istemiyorsunuz çünkü tek tip düşünmek istiyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı ne diyorsa ona biat etmesini istiyorsunuz çocukların. Eleştirel düşünebilen çocuklar olsa size itiraz ederler çünkü siz tek tipçilik dayatıyorsunuz, tek düşünce dayatıyorsunuz, tekçilik dayatıyorsunuz. O yüzden, eleştirel düşünen çocuklar istemiyorsunuz çünkü eleştirel düşünen insanlar tekçiliği dayatan insanlara itiraz ederler. İşte Sayın Bakan, eleştirel düşünce olmadığı sürece ne olur biliyor musunuz? Orta gelir tuzağına da takılırsınız.

Bakın, bir bebek doğar -sizin de çocuğunuz varsa bilirsiniz- bilmiyorum kusura bakmayın, bir şey dayattığınızda ilk önce "Neden?" diye sorar, "Neden böyle yapayım baba?" der, "Niçin böyle yapayım?" der, hep sorar, sorgular ama sonra biz ona ne yaparız? Kalıplara sokarız, "Hayır, böyle düşünemezsin, böyle yapamazsın; öyle yaparsan başına iş gelir." deriz, korkular dayatırız, onun o özelliğini baskılarız. İşte, o "Neden?" diye soran çocukları siz kalıplara sokmaya çalışıyorsunuz, kalıp döküyorsunuz, betona döküyorsunuz, o çocuklar düşünemiyorlar, özgür düşünemiyorlar, baskılıyorsunuz. Sonunda ne oluyor? Üniversite kapılarına kelepçe takıyorsunuz, o üniversiteden de bilim çıkmıyor, teknoloji çıkmıyor. Teknoloji çıkmadığı için ne oluyor? "Sanayi" dediğiniz; işte, para olarak da bakıyorsanız, sanayi katma değerli ürün üretmiyor. 5 euroya tişört üretiyor Avrupa'ya, o işçi de 250 euro almaya mahkûm. İşte, bu zinciri, bu çarkı, bu vahşi kapitalist çarkı kıracak olan şey özgür düşüncedir, analitik düşünebilmektir, eleştirel düşünmektir; bunların kıyısından bile geçmeyen bir Bakanlık anlayışı ve bir YÖK anlayışıyla maalesef karşı karşıyayız.

Sayın Bakan, toplumsal barış var mı bütçenizde, ya burada geçiyor mu? “Demokrasi memokrasi” diyorsunuz, Türkiye olarak çok kimlikli olduğumuzun farkında mısınız? Bak, Türkiye’imiz kendi kuyruğunu kovalayan bir kedi gibi etrafında dönüyor, sürekli kendi etrafında dönüyor; terörist var, hain var, o var, öteki...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Var, var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Ne var? Toplumsal talepler var. Çok kimlikliyiz, çok kültürlüyüz, çok inançlıyız, çok mezhepliyiz, çok dilliyiz; sizin bunların farkında olduğunuza dair tek cümle var mı ya? “Çok kimlikli olduğumuzun farkındayız.” diyen, “Türk’üz, Kürt’üz, Ermeni’yiz, Süryani’yiz, Alevi’yiz, Hristiyan’ız, Musevi’yiz.” diyen tek bir cümle var mı? Bunu anlayan, bunu çocuklara anlatabilecek tek bir cümle var mı?

Amerika’ya gittim geçenlerde, bir anaokuluna girdim, ilk ders ne, biliyor musunuz? Ayrımcılık dersi. Niye? Çünkü Çinlisi geliyor, Latin Amerikalısı geliyor, Müslümanı geliyor. Emin olun, Müslüman bayramlarında bunları yapıyorlar; Müslüman bayramında bir çocuğa “Bu çocuğun dini budur, inancı budur, bugün onun bayramıdır.” diyorlar ve tatil ediyorlar, Müslüman bayramında da tatil ediyorlar New York’ta, Hristiyan bayramında da tatil ediyorlar, Musevi bayramında da tatil ediyorlar. Birbirlerine dinlerini anlatıyorlar, inançlarını anlatıyorlar, farklılıklarını anlatıyorlar, ortak noktalarını anlatıyorlar ve onlara farklı kimlikte olmalarının, farklı inançta olmalarının bir yükseklik meselesi, bir aşağılama meselesi olmadığını anlatıyorlar. Bu yüzden demokratik bir toplum bir şekilde yaratılabiliyor ama sizin bütçenizde böyle nosyonlar olmadığı için biz toplumsal barışı yakalayamıyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Yok öyle bir şey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Üç kuşak kaybettik birbirimizi yiye yiye, yeni kuşakları kurtaralım ya. Türk’ün, Kürt’ün, Ermeni’nin kardeş olduğunu ve bunların bir arada, farklılıklarıyla yaşayabilecekleri düşüncesini anlatmamız gerekiyor. (Gürültüler)

Bakın, ne dayatıyorsunuz? Tek dil dayatıyorsunuz, tek dil Türkçe. Elbette her çocuk Türkçe öğrenecek ama şunu söyleyeyim Değerli Bakan: Bakın, ben Türkçe konuşuyorum değil mi? Ama ben hayata Ermenice başladım biliyor musunuz? İlkokula gittiğimde de Ermenice eğitim aldım. Nasıl aldım? Ana dili temelli çok dilli eğitim veren bir Ermeni okuluna gittim. Öğretmenim Ermenice konuşuyordu ve şu anda Ermenice de konuşabiliyorum, Türkçeyi de konuşabiliyorum. (Gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Tamam, Türkiye’de mi, nerede oldu bu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, diyaloga girmeyelim lütfen. Herkes sırası geldiğinde kendi fikirlerini ifade eder.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diller kafamda barış içinde yaşadığı için İngilizceyi de konuşabiliyorum, İspanyolcayı da konuşabiliyorum, çok dilli olmayı öğrendim ve Kürtçeyi de öğreniyorum şu an da Kürtçe de konuşmaya çalışıyorum elimden geldiğince. Bakın, çok dilli olmak ulusal dili öğrenmeye mâni değilmiş demek ki öyle değil mi? Peki, bana sağlanan bu hak neden Kürt’e sağlanmıyor, neden Laz’a sağlanmıyor, neden Bekaroğlu’nun çocuğunun, torununun Lazca öğrenmesi için imkân verilmiyor? Çerkezceye neden sağlanmıyor, Zazacaya neden sağlanmıyor? (Gürültüler) Yani çok dilli olmanın aslında tek dili öğrenmeye engel olmadığını, Türkçeyi öğrenmeye engel olmadığını neden ortaya koyamıyoruz Sayın Bakan?

Bakın, azınlık okulları dedik, ne güzel “Var:” dediniz, öyle değil mi? Hepimiz vergi veriyoruz öyle değil mi Sayın Cora, hepimiz vergi veriyoruz. Peki, bütçenizden, kamu hizmeti veren azınlık okullarına bir kuruş bütçe ayırdınız mı, bir kuruş diyorum? Hayır. Bu ülkeye Ermeniler de vergi veriyor ama bir kuruş bütçe ayırmadınız. Ermeni okullarının varlığını sürdürmesi için, Ermenice bilen öğretmenler

yetiştirmek için, Ermeni okullarının materyal geliştirmesi için, o okulların varlığını sürdürmesi için bir kuruş bütçe ayırmadınız. Statüsünü sağlamadınız çünkü statüleri yok, özel okul sayıyorsunuz özel okul değiller, kamu hizmeti veriyorlar. İşte, ana dili bu anlamda önemli, ana dili temelli çok dilli eğitim bu anlamda önemli. Diyarbakır'ın, Silvan'ın bir köyüne gittiğinizde çocukların hepsi Kürtçe konuşuyor. 1'inci sınıfa başlıyor, karşısında tek kelime Kürtçe bilmeyen bir öğretmenle karşı karşıya bırakıyorsunuz. O çocuğun yaşadığı felaketi düşünabiliyor musunuz arkadaşlar ya?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ağrı'ya gel Ağrı'ya...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan “İki Dil Bir Bavul” filmi izlediniz mi? O filmi izlemenizi tavsiye ederim. O filmi izleyin, orada çocukların yaşadığı ayrımcılığı ve öğretmenlerin yaşadığı zorluğu lütfen görün. Değerli arkadaşlar, çok dilli olmak asla bir tehlike değildir. Çok dilli olmak, toplumsal barış için ekmek kadar, su kadar önemli olan bir konudur.

Bakın, tek din dayatıyorsunuz, tek mezhep dayatıyorsunuz. Sayın Bakan, ders kitaplarına baktınız mı? Bakın, ders kitaplarıyla ilgili Tarih Vakfının güncellediği bir rapor var burada, Cumhuriyet tarihi boyunca ders kitaplarındaki ayrımcılık. Ya, ders kitaplarında bir Ermeni nasıl geçiyor, bir Kürt nasıl geçiyor, hiç geçiyor mu? Hiç onların varlığından bahsediliyor mu, ortak tarihimizden bahsediliyor mu, objektif bir tarih anlayışı var mı? Bunlara bakın lütfen.

Bakın, ben ortaokulda yaşadığım travmayı söyleyeyim arkadaşlar: Ortaokulda sınıftaki tek Ermeni benim, devlet okulunda okuyorum. Tarih hocası çıktı, Ermenilerle ilgili tarih kitabında geçen tek mesele: “Ermeniler bizi arkamızdan hançerledi.” dedi. Ben en arkada oturuyorum boyumdan dolayı, bütün yüzler bana döndü, bana baktı.

SALİH CORA (Trabzon) – Tarih derslerinde “Sadık millet Ermeniler.” diye bahsediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 13 yaşında bir çocuğun yaşadığı travma budur işte Sayın Bakan.

SALİH CORA (Trabzon) – “Sadık millet.” diyoruz ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Oysa bir arada yaşadığımızı, bir arada bir kültür yarattığımızı ortaya koyan...

Sayın Başkan bu nedir, başından beri bağırıyor ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herkes sırası geldiğinde kendi fikirlerini ifade etsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cora bir sus ya, bir sus ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora, sıra geldiğinde siz de fikirlerinizi ifade edersiniz, lütfen hatibe müdahale etmeyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir arada yaşadığımızı, bir arada bir kültür yarattığımızı, ortak kültürümüzü anlatan hikâyelerle dolu olsa ve orada, Sayın Bakan, bir çocuğu, bir Kürt çocuğunu, bir Ermeni çocuğunu, öteki saydığımız bütün çocukları ayrımcılığa uğratmayacak bir anlayışla donatsak ders kitaplarını, ne olur? Bu anlamda bir anlayışa büründürsek ders kitaplarını, ne olur? Sünni olmanın, Alevi olmanın, Hristiyan olmanın, Musevi olmanın bir ayrıcalık olmadığını, bir aşağılama vesilesi de olmadığını anlatsak, ne olur? Ders kitaplarında toplumsal barışı anlatsak, ne olur Sayın Bakan?

Bakın, HDP olarak biz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, normal süreniz dolmuştur, iki dakika ek süre veriyorum, lütfen toparlayınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sürekli sataşmalar oldu oradan ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok sayıda talep var bugün.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, bu anlamda, sizin, gerçekten bu ülkenin gerçeklerini anlayan ve Türkiye’yi orta gelir tuzağından, orta teknoloji tuzağından çıkaran ve toplumsal barışı sağlayabilecek bir vizyonda bir bütçe buraya getirmenizi hayal ederdim ama bundan maalesef çok uzaktasınız, bu anlayışı anlayamamış durumdasınız.

Ve Sayın YÖK Başkanına da eleştirim şu yönde: Sizin orada oturmanızı kabul etmiyorum Sayın YÖK Başkanı. Burada bütün üniversitelerin temsilcileri olmalıydı, kendi bütçelerini savunabilmeleri gerekirdi. Boğaziçi Üniversitesi’nin de Hakkâri’deki üniversitenin de Ağrı’daki üniversitenin de rektörleri gelip burada kendi bütçelerinin ihtiyaçlarını milletin temsilcilerinden savunabilmeleri gerekiyordu ama sizin buraya gelip “Efendim, ben, sanayiye, piyasaya uygun iş gücü yetiştireceğim.” dediğiniz anlayıştan üniversiteleri sıyırmamız gerekiyor, üniversiteleri özgür kılmamız gerekiyor. Üniversiteleri özgür kılsak üniversitelerde bilim olur, üniversiteleri özgür kılsak teknoloji olur ve o ülke orta gelir tuzağından, orta teknoloji tuzağından çıkar ve şu manzaralarla ülkemizi, maalesef, karşı karşıya bıraktık. Daha geçen gün çocuklar Boğaziçi Üniversitesinde gözaltına alındı, ağzınızı açtınız mı Sayın YÖK Başkanı? “Üniversitelerde polisin ne işi var?” dediniz mi ya! Belki kendiniz de öğrenciyken buna, üniversitelerde polis olmasına itiraz ediyordunuz -tahmin ederim- çünkü üniversitede olan her öğrenci polise itiraz eder, polisin içeri girmesine itiraz eder, Çevik Kuvvetin üniversiteyi işgal etmesine itiraz eder ama şu görüntülere ağzınızı açıp tek kelime etmediniz Sayın YÖK Başkanı. Bu açıdan da sizin bu bütçeyi savunmanızı ben kabul etmiyorum. Tüm üniversitelerimiz gelip burada kendi bütçelerini savunabilmeliler, ihtiyaçlarını ortaya koyabilmeliler ve özerk, bağımsız, özgür üniversitelerin varlığı bu ülkenin beka meselesidir. Bakın, bir beka meselesinden bahsediyorsak özgür üniversitelerin varlığı, bilimsel eğitimin varlığı bu ülkenin beka meselesidir ve maalesef, bu beka meselesini anlayamayan bir Eğitim Bakanı ve YÖK Başkanıyla karşı karşıyayız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, ek süreniz de doldu, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitiriyorum Sayın Başkan...

...ve bu da benim umutlarımı kırıyor. Türkiye’nin bu anlamda yoksul ülkeler sınıfında kalacağı, çocuklarımızın iyi eğitim almayacağı ve bu anlamda da yoksul kalacağı, özgür olmayacağı bir gelecek bu iktidarla bizi bekliyor ama ne mutlu ki yakın bir gelecekte bu anlayışı tarihin çöp sepetine atacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi de İYİ Parti Grubundan Sayın Şenol Sunat’a söz vereceğim.

Sayın Sunat, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

ŞENOL SUNAT (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı ve çok değerli Komisyon üyeleri; ülkelerin -bildiğiniz gibi- ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmişlik düzeylerini belirleyen en önemli faktör -Sayın Vekilim- eğitim. Eğitim beşerî sermayemizin de gelişmesi için çok önemli ama tabii ki eğitimde büyük sorunlar yaşanıyor yani eğitimin içeriği ve niteliği, müfredat sorunları, eğitime erişimde fırsat eşitliği, ortaöğretim ve yükseköğrenime geçişte sınav sistemindeki sorunlar, dijitalleşmeye geçişle ilgili yaşanan aksaklıklardan kaynaklanan sorunlar, bölgeler arası başarı farkları, okullar arası başarı farkları, öğretmenlerin motivasyonundan kaynaklı sorunlar ve eğitim ortamlarıyla ilgili sorunlar,

izleme ve değerlendirmeye ilgili sorunlar, insan kaynağı ve bütçeyle ilgili sorunlar ele alındığında, hepsinin aslında ayrı ayrı başlıklar hâlinde değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmek isterim ama buna zamanımız olmadığı için ben hızlı bir şekilde hem Sayın Bakanın konuşmalarından not aldım hem de birikimlerle ilgili ve araştırmalarımızla ilgili bazı konulara değinmek istiyorum.

Evet, bildiğiniz gibi, pandemi sürecinde eğitimdeki fırsat eşitliği makası çok daha fazla açılmıştır. Zaten pandemiden önce de hızlı bir şekilde fırsat eşitsizliğinin olduğu bir dönemden geçerken bir de pandemide hem teknolojik yetersizlikler hem internet erişimi ve tabletsizlik ve maddi güçlüklerden kaynaklı gelen gelir dağılımındaki adaletsizlikler ve eğitime erişim makası çok fazla açmıştır.

Şimdi, Sayın Bakan, evet, neredeyse iki sene süresince, iki yıl boyunca okullarımızı yüz yüze açamadığımız için ve Meksika'dan sonra dünyada 2'nci ülke olduğumuz için, öğrenme kayıplarının gerçekten çok fazla olduğu bilinen bir gerçek. Şimdi, diyorsunuz ki: "Biz öğrenme kayıplarında -ilköğretim için- 1'inci, 2'nci sınıflar için şunları şunları yapacağız; 7, 8, 11, 12'nci sınıflar için kazanım değerlendirme uygulaması yapacağız." Eğiticimsiniz, çoğumuz eğitimciyiz. Bir yıl önceki konuları bilmeyen çocuğun, daha bunlarla ilgili bir uygulama yapılmadığı göz önüne alındığında yeni konuları anlaması mümkün müdür? Bunu sormak istiyorum. Yani meseleye çok geç kalınmış olduğunu, öğrenme kayıplarının okullar açılmadan önce tespit edilip okulda destek kurslarıyla ve telafi programlarıyla bir şekilde tamamlanması gerekmesine rağmen, hâlen bu konuların ortada olduğunu görmekten üzüntü duyduğumu bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Şu anda -EBA- evet, yüz yüze eğitim oluyor ama vaka sayılarının düşmemesi, okullarda ölüm oranlarının artması -evet, biraz önce de ifade ettiğiniz gibi az sayıda olarak değerlendiriyorsunuz ama- yeni varyantların falan oluşabileceği göz önüne alındığında, her zaman uzaktan eğitime hazır bir hâlde olmak mecburiyetimiz var. Onun için internet altyapılarının ve EBA içeriklerinin ne kadar üzerinde duruyorsunuz, bilmiyorum. SEBİT'in, bir zaman anlaşma yapılan SEBİT'in bu içerikleri düzgün hazırladığına inanıyor musunuz? Onu soruyorum. Aynı zamanda, çekimlerin ücretsiz yapıldığı söylenmişti ama danışmanlık ücretlerinin milyon dolarları bulduğu da kulağımıza gelen konular.

Sayın Bakan, Türk eğitim sisteminin temel sorunu, öğrencilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri kullanmaması mıdır, yoksa temel bilgi ve becerileri elde edememiş olması mıdır diye size sormak istiyorum. Biraz önce dediniz ki: "Biz hijyen için 722 milyon ayırdık." Ama yeterli mi bu kadar okula? Velilerden bize gelen şikâyetlerden -duyduğumuz kadarıyla- hijyen maddelerinin, okul temizlik malzemelerinin, hatta destek görevlilerinin, temizlik görevlerinin veliler tarafından tutulduğunu biliyoruz.

Evet, eğitimde fırsat eşitsizliği konusunda yaklaşımlarımızın bazı kısımlarının doğru olduğuna inanıyorum ama eğitimde fırsat eşitsizliği sadece tabii ki anaokullarını açmak değil ama en önemli konulardan biri anaokulları. Şimdi, devlet okullarında -siz yüzde 78 olarak belirttiniz ama- yüzde 56,8'i ana sınıfı -resmî ana sınıfı- diğerleri özel sektör. 40 bin derslik yapacağınızı, anaokulları açacağınızı... Şunu gördüm açıklamanızda: Hep yapacaksınız, edeceksiniz. Yani yirmi yıldır AK PARTİ iktidarında... Evet, yeni Bakan olabilirsiniz ama Bakan Yardımcılığı yaptınız, geçmişteki Bakanlardan sormak istediklerimizi de size sormak durumundayız. O yüzden "Yapacağız, edeceğiz."i -yani millî eğitimin geldiği durum ortada- doğru bulmadığımızı ifade etmek istiyorum.

Evet, okullaşma net oranları: Her 100 çocuğumuzdan 7'si ilkokulda okula gidemiyor. Ortaokulda da 4 çocuğumuz veya 5 çocuğumuz, 100 çocuktan 4 çocuğumuz gidemiyor. Lisedeysen her 100 çocuktan 15'i devam etmiyor. Okullaşma oranlarını, bu zorunlu eğitimi bir kez daha ele alıp bir sistemi

uygulanmazsa, denetlenmezse. Bu denetim sisteminizin, devlet okullarını ve özel okulları, eğitimle ilgili bütün kurum ve kursları denetlemesi gereken denetim elemanının sayısının az olduğunu düşünmüyor musunuz? Yani 500 maarif müfettişiyle bunu yapabilecek misiniz?

Yine, tüm alanlarda eğitim kademelerinde öğrencilerin her düzeydeki yeterliliklerinin belirlenmesi, izlenmesi ve desteklenmesi için etkin bir ölçme ve değerlendirme sistemi kurulması Millî Eğitimin aslında temel hedefleri arasında; kurabildiniz mi Sayın Bakan? Yani hâlen 100 öğrenciden 88'inin sınava girmesi -LGS'ye, ortaöğretimde söylüyorum- yüzde 38'inin tercihte bulunması sınav odaklı eğitimin engellenmediğini ortaya koymuyor mu? Zaten herhâlde öyle bir sınav odaklı eğitimi engelleme gibi bir derdimizin olmadığını zannediyorum. Mesela, LGS kapsamında uygulanan merkezî sınavda 2019-2020'de en düşük ortalama matematik. Sayın YÖK Başkanı da burada, TYT'den giren öğrencilerin ortalama doğru cevap oranı da tüm derslerde hep yüzde 50 çizgisinin altında kalmış yani ortaöğretim bu sorulara cevap verebilecek öğrenci yetiştirmiyor demektir.

Hâlihazırda uygulanmakta olan ölçme ve sınav sistemine dayalı öğretim sistemi, çocukların sosyal, sportif ve sanatsal alanlardaki faaliyetlerini maalesef kısıtlıyor, bu alanlara olan ilgi ve yeteneklerinin göz ardı edilmesini ortaya koyuyor. Çocukların sınav ve test maratonu içinde çaba harcamaları, tam gün eğitim sistemiyle birlikte okul dışı zamanlara yer vermiyor. Şimdi, sormak istiyorum: Okullarda bağımsız spor salonu sayısı ve oranı nedir? Yani çocuklarımızın spor yapabilmesi için okullarımızda spor salonu var mı? Onu bir öğrenmek istiyorum sizden.

Bir de Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında bir protokol yapıldı; okullarda yetenek taraması yapıldı. Bu çocuklar hangi spor dallarına yönlendirildi? Ne oldu bu çocuklara? Bunu da sormak istiyorum.

Yine, bu ölçme ve değerlendirmeye ilgili sürekli değişen kararlar; dün TEOG'du, sonra OKS oldu, sonra LYS oldu, şimdi ne olacak, devam edecek mi?

Yine, eğitimde kaynak kullanımı çok önemli yani sizin konuşmanızdan aldığım notları söylüyorum. Dersliklerden tasarruf yapmamız gerekiyor. Bakıyoruz, imam hatip liselerinde derslik başına düşen öğrenci sayısı en fazla 15, hatta 9-10, bazı okulları biliyorum, Ankara'da da biliyorum ama ortaöğretimde en az 33 yani özellikle büyük şehirlerde hatta 40-50 kişilik sınıflar. Ya, bunu nasıl değerlendireceksiniz? Her yere imam hatip lisesi açmak mı gerekiyordu, yoksa imam hatipleri belli şeyde toplamak mı gerekiyordu? Yani bu öğrencilere haksızlık değil mi?

Yine, bütçeye bakıyoruz. Bütçe biraz önce şey yapıldı, 189 milyarlık bir bütçe, bunun 15,2 milyarı yatırım için ayrılmış. Yeterli mi? “Şu kadar, 40 bin ana sınıfı açacağız.” diyorsunuz, “Şu kadar ilköğretimde sınıf açacağız.” diyorsunuz; bu rakam buna yetmez Sayın Bakan. Sınıf açtığımız zaman da okul öncesi öğretmen tayin etmeniz gerekiyor; en az 40 bin açıyorsanız 40 bin de öğretmen tayin edeceksiniz. Bu bütçede bunun olmadığını görüyoruz.

Yine, taşınmaz eğitim... Bildiğiniz gibi 5 çocuğumuzu daha kaybettik. Köy okullarını tekrar açacak mısınız? Öğrenci sayısı 10'un üzerinde olan köy okulları var. Bunun sayısı ne kadar? Gerçekten merak ediyorum. Taşınmaz eğitimde şunlar geliyor kulağımıza: Güzergâhta öğrenciler için farklı araçlar tutuluyor. Yani bir güzergâhtan 10 öğrenci alınacakken ayrı ayrı taşınmaz araçla gidiyor bu çocuklar. Birileri birilerinin yandaşları, o bölgenin müdürünün veya işte, ne diyelim, kamu görevlilerinin yakınları para kazanıyor. Biraz önce taşınmaz eğitime ayrılan bütçeyi söylediğiniz için ifade ediyorum. Araç başına kaç çocuk düşüyor? Benim kulağıma gelen bilgiler, arkadaşlarımızın aktarmaları, her bir arabada 5 çocuk gidiyor. Vallahi, öğretmeni taşısanız bundan daha kârlı bir sonuç çıkabilir.

Evet, kamu kaynağı etkili kullanılsın diye ifade ettim.

Özel eğitimde -özel eğitim çok önemli- özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin tespitine yönelik etkili bir tarama ve tanılama sistemi olduğuna inanıyor musunuz ve bu konuda ne yapıyorsunuz? Çünkü o kadar çok çeşit var ki belli engelli durumları değil mesele; hiperaktivitesinden, öğrenme güçlüğünden disleksisine kadar ve otizmine kadar bir çok konu var, bunları iyi tespit etmek gerekiyor.

BİLSEM'ler maalesef amacını aşmış vaziyette yani hazırlık için sınav odaklı bir yer hâline gelmiş vaziyette. Üstün yetenekli çocukların miktarı bellidir, bütün dünyada olduğu gibi, bunların iyi değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Mesleki eğitime çok önem verdiğinizi biliyorum, kitaplarınızı da az çok şöyle karıştırdım, okudum. Evet, mesleki ve teknik eğitim bu ülke için çok önemli buna inanıyoruz ama Sayın Bakan, siz, hiç durmadan yeni bir paradigmadan bahsediyorsunuz yani bu değişimi sürekli vurguluyorsunuz. Yahu, nedir? 7 Millî Eğitim Bakanı herhâlde bunları düşünemediler. Ben bu paradigmadan amacımızın ne olduğu öğrenmek istiyorum. Yeni bir... Eğitim politikası mı değişti, yoksa siz mi?

Yine mesleki eğitimde dediniz ki: "1.000 Okul Projesi" Şimdi, Sayın Bakan, bu 1.000 Okul Projesi'ni takip etmeye çalıştım. Atölye, laboratuvar, akıllı tahta, kütüphane kurulumu ve bunların iyileştirilmesi yapılmış. Sayın Bakan, bunların hepsi zaten tüm okullarımızda yani sadece bin mesleki ve teknik lisede değil, tüm okullarımızda olması gereken nitelikteki işler değil mi? Yani bu okullara nicelik olarak ne tür değişiklikler bekliyorsunuz? Neler yaptınız ve ne sonuçlar aldınız? Öğrenmek isterim.

Şimdi, bir de Anadolu meslek programlarının tamamının yüzde 100'ü, Anadolu teknik programlarının yüzde 92'si, Anadolu imam hatip liselerinin yüzde 62'si LGS sıralamasının ilk yüzde 20'lik diliminden öğrenci alamadı. Yani derslik başına düşen öğrenci sayısına baktığımızda daha iyi olması gerekmiyor mu?

Bir de yine aklıma gelmişken sorayım: Yani şimdi, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü bünyesindeki okullarda, uluslararası imam hatip, hafızlık programı, fen programı, sosyal bilimler programı -efendimgüzel sanatlar programı, spor programı... Yahu imam hatip lisesine bu kadar çok program açmanızdaki amaç nedir? Siz, bir taraftan meslek liselerinin alanlarını daha daraltarak yani meslek alanlarını daha sadeleştirme yoluna gitmeyi söylüyorsunuz. Tüm Anadolu liseleri hâline getirdiniz, Anadolu liselerini ortadan kaldırdınız, değersizleştirdiniz ama imam hatip liselerinde böyle bir uygulama hangi bilimsel ve akademik nedenler ışığında devam ettiriliyor Sayın Bakan?

Şimdi, bakın, bir de göreve gelir gelmez 15 genel müdür değiştirdiniz, 30-40 daire başkanı, 3 Bakan Yardımcısı, bildiğim kadarıyla 20-25 il millî eğitim müdürü değiştirdiniz; ne kadar ilçe müdürü... Hatta garajdaki şoförlerin bile değiştiği söyleniyor. Şimdi, ama nedir ki din öğretiminden bir şube müdürü bile değişmedi. Acaba çok mu başarılılar? Gerçekten merak ediyorum. Hani, bu kadar değişikliği daha yemin etmeden yaptınız. Şimdi, bu Genel Müdürlük sizin kontrolünüzde mi, yoksa bu Bakanlığın birimi mi değil? Burası ayrı bir bakanlık mı diye düşünüyorum, acaba bir vakıf, bazı vakıflar tarafından mı yönetiliyor? Açıkçası, bunu da öğrenmek istiyorum.

Evet, müfredat değişikliklerinin altyapısını ideolojik bağlılıklar değil, bilimsel altyapı oluşturmalıdır Sayın Bakan -siz de bir akademisyensiniz, Sayın YÖK Başkanımız da akademisyen-bilimsel nitelik olmadan yaptığımız bütün çalışmalar boşa gider. Nasıl bir öğrenci yapısı oluşturmak istiyorsunuz açıkladınız ya, onun için de bir daha müfredatları gözden geçirmenizde fayda var diye düşünüyorum.

Bakın, açık liseler çok önemli. Açık liselerde zorunlu eğitim çağında öğrenci sayısının artması sizi rahatsız etmiyor mu? 1,5 milyona yakın, hem meslek lisesi hem de normal liselerde açık lise sayısı arttı yani öğrenci sayısı çok fazla arttı. Bunun sebebini az çok biliyorsunuz. Nedir bunun sebebi? Fen lisesindeki çocuk bile kurslara zaman ayırsın veya özel ders alsın veya ders çalışsın diye açık liselere kaydını yaptırıyor. Hâlbuki açık liselerin esas fonksiyonu nedir Sayın Bakan? 1,5 milyon öğrencinin oraya katılması mıdır yoksa zorunlu eğitim yaşını geçmiş kişilerin liseyi tamamlaması mıdır? Bunu mutlaka ve mutlaka üzerinde durmanız gereken bir konu olarak görüyorum.

Atamalar, yönetici atamaları, liyakate ve kariyere dayalı atama ve görevlerde çok büyük sıkıntılar yaşanıyor. O yüzden de okullar arasındaki bu fırsat eşitsizliklerinin ve kalite farkının ortaya çıktığına inanıyorum. O yüzden lütfen bir sendikanın baskılarına boyun eğmeyin, gerçekten hak eden, kariyerli kriterler ortaya konup o şekilde yöneticilerin artmasını bir kere daha ifade ediyorum. Yöneticilerimizi söyledim, mecbur vaktim çok az kaldı.

Birkaç soru daha sorayım: PIKTES öğretmenleri için ne düşünüyorsunuz? Suriyeli kayıtlı ne kadar öğrenci var? Benim dışarıdan edindiğim bilgiye göre devlet okullarında 750 bin Suriyeli öğrencinin kaydı olduğu söyleniyor. Yine, bu PIKTES öğretmenleri için bir çözüm bulmanız lazım diyorum.

Zaten atanamayan öğretmenlerin durumu ortada. Şunu bir daha söylüyorum, sözleşmeli, ücretli öğretmen olmaz, bir öğretmen yetiştiren kişi olarak söylüyorum. Aynı dersi, aynı eğitimi görmüş insanlar, öğretmenler odasında çalışma barışını sağlayamaz. Bir an önce bundan vazgeçilmeli.

Özel okullaşma oranı tüm eğitim kademelerinde yüzde 9 civarında, 2006'da bu yüzde 2,5 oranındaydı. Bu durumla ilgili geleceğe dönük bir politikanız var mı? Bu okullarda görev yapan öğretmenlerin hak ve hukukunu teminat altına alacak mısınız, bir çalışmanız var mı? Gerçekten köle sisteminin yürütüldüğü özel okullar var, iyi olanları tenzih ederek ifade etmek istiyorum.

Beceri tasarım atölyeleri yaptınız, çok da büyük paralar harcandı, herhâlde bu biraz da Ziya Bey'in isteği idi. Toplamda ne kadar para harcandı? On bine yakın beceri atölyesi kurulduğundan söz ediliyor. Nicelik olarak okullarımıza ne kattı bu şeyler?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Affedersiniz Şenol Hanım, normal süreniz bitti. İki dakika ek süre veriyorum, toparlarsanız sevinirim.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Ben tenkitten daha ziyade önerilerimi de sunuyorum Sayın Bakana. Ders kitaplarını 2020-2021, 200 milyona yakın kitap bastırdınız. Bu kitapların etkili ve verimli olduğuna inanıyor musunuz Sayın Bakan? Herhâlde olduğuna inanmıyorsunuz ki kaynak kitaplara da ihtiyaç duyup fasikül fasikül bastırıp dağıttığınızı söylüyorsunuz. Keşke yeterli olacak, o içeriği ortaya koyacak kitaplar basılabileseydi.

Sayın YÖK Başkanına sormak istiyorum, Millî Eğitimi de ilgilendiriyor ama: İlk bağımsızlık oluştuktan sonra Türk Cumhuriyetlerinden çok öğrenci gelirdi. Şu anda kaç öğrenci geliyor Türk Cumhuriyetlerinden, onu öğrenmek istiyorum.

Yine, Millî Eğitim Bakanına soruyorum: 48 farklı ülkede şu anda 4.300 civarında faydalanan, okuyan öğrenci var. Öğrencilerimizin sayısı 28 bin olmuş bugüne kadar, 18 bini bu hükümet zamanında yurt dışına okumak için gönderilmiş. Bu öğrencilerin kaç Türkiye'ye döndü? Türkiye'de akademik kariyerine devam eden öğrenci sayısı kaç tanedir? Bu öğrencilerimiz hangi önemli bilimsel çalışmalar yapmışlardır? Bu çalışmaların ne kadarından üniversitemiz yararlanmıştı?

Bir soru daha aklıma gelmişken sorayım: Kaç tane anaokulunu hizmete açtınız? Diğer özel vakıf ve kuruluşların kontrolündeki her yaş grubu anaokulu ve kreşlerin, özellikle sıbyan okullarının denetimini Millî Eğitim Bakanlığı ne zaman tamamen yapacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şenol Hanım, ek süreniz de dolmuştur.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Efendim, bitiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alayım.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Evet, açma kapama işlemlerini tek elden Millî Eğitim Bakanlığı yapabilecek midir Sayın Bakan? Çok önemli olduğu için bir kere daha vurgulamak istedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ben de teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi de Milliyetçi Hareket Partisi Grubundan Sayın İsmail Faruk Aksu'ya söz veriyorum.

Sayın Aksu, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakanımıza ve YÖK Başkanımıza sunumları için teşekkür ediyorum, hayırlı olması dileğiyle görevlerinde başarılar diliyorum.

Eğitim sürdürülebilir kalkınmanın en önemli unsurlarından biridir. 2022 yılı bütçesinden Millî Eğitim Bakanlığına bütçenin yüzde 10,8'ini oluşturan 189 milyar lira ayrılması öngörülmüştür. Bu kapsamda yatırım bütçesi de yüzde 35 artışla 11,3 milyar liradan 15,2 milyar liraya yükseltilmiştir. Artan üniversite ve öğrenci sayısına paralel olarak yükseköğretim kurumları bütçeleri 57,7 milyar liraya çıkarılmış, yükseköğretim dâhil edildiğinde eğitim bütçesi 2021 yılına göre yüzde 29,4 artırılarak eğitime ayrılması planlanan kaynak bütçenin yüzde 15,6'sını oluşturmuştur.

Bütçeden en büyük payın eğitime ayrılması esasen eğitime, eğitim yatırımlarına ve eğitim çalışanlarına verilen önemin de bir göstergesidir. En temel kamu hizmetlerinden biri olan eğitim hizmetlerinin ülkemizin her yerinde, milletimizin her ferdi bakımından yaygın ve erişilebilir olması eğitimin ana amaçlarından biridir. Fırsat eşitliği temelinde tüm kademelerde eğitime erişim sağlanması esastır. Temel eğitim her Türk vatandaşının hakkıdır. Eğitim kurumlarının hiçbir ayırım gözetmeksizin herkese açık olması eğitimin genellik ve eşitlik ilkesinin gereğidir. Bireylerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi de eğitimin sürekliliğinin ifadesidir. Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, manevi ve kültürel değerlerimizi özümsemiş, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, yeni gelişmelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü, erdemli ve inançlı nesillerin yetiştirilmesi eğitim politikamızın temel amacıdır. Eğitim sistemi, çocuklarımızın, millî değerlere bağlı, millî kültürle yoğrulmuş, millî şuur sahibi olarak yetiştirilmelerini temin etmeli; hayatın her alanında Türk milletine değer kazandıracak, onu geliştirecek ve kalkındıracak bir donanıma sahip olmasını temin etmeli; bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle uluslararası rekabet yeteneğine sahip, teknoloji kültürü gelişmiş insan gücünün yetiştirilmesini sağlayacak şekilde yapılandırılmalıdır. Bu çerçevede eğitim mekânları, eğitim teknolojileri ve insan gücü imkânlarının nitelik ve nicelik açısından bu standartlara yükseltilmesi gerekmektedir. Sağlıklı bir eğitim politikasının geliştirilmesi ve uygulanması, öğrenci, öğretmen, aile ve devlet gibi eğitim bileşenlerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, aynı zamanda fiziki, teknolojik ve idari kapasitenin yeterliliği, müfredatın millî ve çağdaş gelişmelere duyarlılığı, sağlıklı bir eğitim istihdam ilişkisi kurulması ve öğretmenlerimiz ile eğitim çalışanlarımızın mali ve sosyal haklarının yeterli hâle getirilmesiyle yakından ilgilidir.

Ülkemizde son yıllarda eğitimde beşerî ve fiziki kapasitenin artırılmasına yönelik önemli iyileşmeler kaydedilmiştir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2020-2021 eğitim öğretim yılında ilköğretimde 16'ya, ortaöğretimde 13'e düşmüştür; derslik başına düşen öğrenci sayısı da ilköğretimde 23, ortaöğretimde ise 22 olmuştur. Eğitime yapılan yatırımlar sonucu okullaşma oranında ciddi iyileşmelerle birlikte eğitime erişim de artmıştır. Önümüzdeki dönemde ise, 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda da ifade edildiği gibi, öğretmen nitelikleri başta olmak üzere eğitimin niteliğinin daha fazla artırılması yönünde gayret gösterilmesi gerekmektedir. Eğitim süreçlerinin daha nitelikli hâle gelmesi yanında eğitim istihdam ilişkisinin dünyayla rekabet edebilecek, Türkiye'yi küresel bir güç, lider ülke yapacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak şekilde planlanması da ülkemizin geleceği açısından hayati önemdedir.

Bu doğrultuda, öğretim programlarının, düşünmeye, öğrenmeye ve öğretmeye odaklı; bilgiye erişen, bilgiyi analiz edip işleyerek değer süreçlerine aktaran, ekip çalışmasına uyumlu bireylerin yetiştirilmesi hedeflerine dönük olarak ele alınması gerekmektedir. Eğitimin her kademesinde müfredatın, millî ve çağın gereklerine uygun bir şekilde planlanması ve uygulanması esas olmalıdır. Gençlerin, fırsat eşitliği çerçevesinde eğitim imkânlarından yararlanmaları sağlanarak eğitim düzeyi yükseltilmelidir. Vasıflı insan gücü ihtiyacını karşılamak amacıyla mesleki ve teknik eğitim ile iş gücü piyasası arasındaki bağı güçlendirecek mekanizmalar devreye sokulmalıdır.

Değerli Komisyon üyeleri, Türk milletinin en büyük güç kaynağı, tarihin her döneminde koruduğu ve yüceltiği millî birliği ve kardeşliğidir. Kim ne söylerse söylesin biz her vatandaşımızı büyük Türk milletinin saygıdeğer evladı olarak görmeye devam edeceğiz. Bu doğrultuda, millî bütünlük bilincinin geliştirilmesi, ahlaki değerlerin güçlendirilmesi ve sosyalleşmenin sağlanması için okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve bu yaş grubundaki nüfusun daha erken yaşta örgün eğitim programı kapsamına alınmasını önemli görüyoruz. Fiziki mekân, insan gücü ve program imkânları geliştirilerek okul öncesi eğitim kademesinde yüzde 100 okullaşmanın temin edilmesi, bunun için özel sektör imkânlarından da istifade edilmesi yerinde olacaktır diye düşünüyoruz.

Tüm dünyayı saran Covid-19 salgınının sosyal ve ekonomik alanda olumsuz etkileri eğitimde de kendini göstermiş, ilk ve en önemli yansıması ise okulların kapanması ve eğitime ara verilmesi olmuştur. Memnuniyetle ifade etmek gerekir ki, salgın dolayısıyla yüz yüze eğitime ara verildiği dönemlerde yapılan on-line desteklerle eğitimin kesintiye uğramaması için büyük çaba sarf edilmiştir. Devletimiz, tüm imkânlarını seferber ederek salgının yoğun seyrettiği dönemlerde evlatlarımızın eğitimden kopmalarını temin etmiş, bu kapsamda 2 milyon tablet bilgisayar öğrencilere ulaştırılmıştır. Bununla birlikte, süreç bize, eğitim sisteminde ileriye dönük yapısal birtakım düzenlemelerin yapılmasının gerekli olduğunu da göstermiş, nitekim, bu doğrultuda dijitalleşme yönünde atılan adımlar uygulamaya da yansımıştır. Beşerî sermayenin ekonominin ihtiyaçlarıyla uyumlu bir şekilde geliştirilmesi ve becerilerinin güncellenmesi hususunda mesleki eğitimin kritik bir rolü bulunmaktadır. Mesleki ve teknik eğitimde niteliğin artırılmasına yönelik özel sektörle iş birliği yapılması ve sektörün ihtiyaç duyduğu alanlarda müfredatın güncellenmesi, rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacak ve nitelikli bireylerin yetiştirilmesini mümkün kılacaktır. Diğer yandan, mesleki ve teknik liselerin fiziki altyapısını güçlendirmeye yönelik atölye ve laboratuvar donanımlarının teknolojik gelişmelere uygun olarak yenilenmesi ihtiyacı süreklilik arz etmektedir.

Sayın milletvekilleri, eğitimde yaşanan beşerî ve fiziki iyileşmelerin sonuçları uluslararası alanda da alınmaya başlanmıştır. OECD üyesi ülkeler ve diğer katılımcı ülkelerdeki zorunlu eğitimi bitiren öğrencilerin, modern toplumda yerlerini alabilmeleri için gereken temel bilgi ve becerilere ne ölçüde sahip olduklarını ölçmeyi hedefleyen PISA 2018 uygulamasında, matematik, fen ve okuma becerileri

alanlarında Türkiye önemli başarı elde etmiştir. Katılımcı ülke sayısının artmasına rağmen, bir önceki PISA sonuçlarına göre ülkemiz, okuma becerileri alanında 50'nci sıradan 40'ıncı sıraya, matematik alanında 50'nci sıradan 42'nci sıraya, fen alanında ise 54'üncü sıradan 39'uncu sıraya yükselmiştir. Türkiye, matematik ve fen okuryazarlığı alanlarında puanlarını en çok artıran 1'inci ülke, okuma becerileri alanında ise puanını en çok artıran 2'nci ülke olmuştur.

Son yıllarda ilk kademelerde olduğu gibi yükseköğretim kademesinde de eğitime erişimi destekleyen önemli adımlar atılmıştır. Ülkemizde toplam 208 yükseköğretim kurumuyla her ilimizde yükseköğretim hizmeti gerçekleştirilmektedir. Açık öğretim de dâhil olmak üzere üniversitelerin toplam kontenjan sayısı 1 milyonu aşmakta hatta pek çok üniversitenin kontenjanı dolmamaktadır. Bu nedenle Türkiye, sınavsız üniversiteye geçişi başarabilecek üniversite zenginliğine ve yeterliliğine de sahiptir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, beyannamemizde de belirttiğimiz gibi, üniversite giriş sınavının kaldırılması, bunun yerine ilköğretim ve ortaöğretimde etkili bir yönlendirmeye bağlı olarak uygulanacak müfredatla ortaöğretim başarısını ve ortaöğretim sonunda yapılacak olgunlaşma sınavını esas alan, fırsat eşitliğini ve adaleti gözeterek üniversiteye geçiş sisteminin uygulamaya konulmasını, bu çerçevede çocuklarımızın ilgi, yetenek ve becerilerine göre etkin bir rehberlik desteğiyle istedikleri bölümlere sınavsız girebilmelerini mümkün kılan adımların atılmasını, üç saatlik sınavla Türk gençliğinin geleceğinin şekillenmesinin doğru olmadığını değerlendiriyoruz.

Ayrıca, üniversitelerin ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, araştırma yaparak bilim ve teknoloji üreten, toplumsal meselelere ilgi duyan, çözüm üreten ve bunları kamuoyuyla paylaşan, dünya üniversiteleriyle yarışan eğitim kurumları hâline gelmesi esas olmalıdır. Üniversitelerin eğitim, araştırma, geliştirme, toplumu bilgilendirme gibi geleneksel fonksiyonlarının yanında bilgiyi sanayileştiren ve ticarileştiren bir yapıda olmasının da temin edilmesi gerekir.

Diğer yandan, uluslararası rekabet gücünü artırmak amacıyla araştırma üniversiteleri programının etkin bir şekilde devam ettirilmesi önem arz etmektedir. Dünya akademik başarı sıralamalarında 2023 yılı itibarıyla en az 2 üniversitemizin ilk 100'e ve en az 5 üniversitemizin de ilk 500'e girmesi yönündeki yıllık program hedefine ulaşılması, hatta aşılması arzumuz ve beklentimizdir.

Yine, 11'inci Kalkınma Planı'nda ve 2022 programında belirtildiği gibi yükseköğretim kontenjanlarında arz talep dengesinin yanı sıra eğitim, istihdam bağlantısının da dikkate alınması, özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin eğitim hizmetlerinden istifade edebilmeleri için beşerî ve fiziki imkânların güçlendirilmesi, mesleki ve teknik eğitimde üretime yönelik yapısal dönüşüm istihdam seferberliğine başlanması, tüm eğitim kademelerinde okulların nitelik ve imkânları artırılarak okullar arası başarı farkının azaltılması, çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerini gözeterek eğitim ortamlarının oluşturulması önemli hususlardandır.

Diğer taraftan, üstün zekâlı ve üstün yetenekli çocuklarımızın özel eğitim imkânlarına kavuşturulması sağlanarak bu öğrencilere yönelik stratejik bir kariyer planlaması ve yönlendirilme sistemi geliştirilmesi, çocuklarımızın manevi ve kültürel değerlerimizi özümsemesine yardımcı olacak millî içerik zenginliğine sahip yayın, film ve benzeri eğitim araç ve gereçlerinin üretiminin desteklenmesi ve yaygın kullanımının sağlanması, Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevi değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmed Yesevî, Hacı Bektaş Veli, Mevlâna, Hacı Bayram Veli ve Yunus Emre gibi önder şahsiyetlerin hayatı ve felsefesinin ortaöğretimde seçmeli olarak okutulması, manevi ve kültürel yozlaşmaya karşı Anadolu'da mayalanan bilgi ve hikmetin genç kuşaklara aktarılması, yurt dışındaki Türk çocuklarının millî kimliklerini korumaları ve geliştirmeleri için sağlanan eğitim imkânlarının artırılması, ayrıca eğitimin bütün kademelerinde müfredat, sınav sistemi ve benzeri gibi temel konulara istikrar kazandırılması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Ayrıca, parti olarak bizim de desteklediğimiz öğretmenlerimize 3600 ek gösterge konusunda Sayın Cumhurbaşkanımızın çalışmalarını yapıldığı yönündeki müjdesinden duyduğumuz memnuniyeti de ifade etmek istiyorum.

Bu düşüncelerle Bakanlık ve diğer kurum bütçelerinin ülkemize, milletimize ve kurumlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aksu. Vakti verimli kullanımınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi de AK PARTİ adına grup sözcüsü olarak Sayın Nazım Maviş Bey'e söz vereceğim.

Süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun Sayın Maviş.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Sayın Başkan, kıymetli üyeler, Millî Eğitim Bakanlığımızın başta Bakanı olmak üzere kıymetli yöneticileri; hepinizi öncelikle sevgiyle saygıyla selamlıyorum ve bütçemizin ülkemizin için, eğitim sistemimiz için hayırlı uğurlu olmasını dileyerek sözlerime başlıyorum.

Tabii, biz burada bolca rakamlardan konuşuyoruz. Ancak bütçeler aslında sadece rakamlardan ibaret değildir. Bütçeleri oluşturan rakamların ve karmaşık hesapların arkasında bir anlayış vardır. Dolayısıyla bütçeleri sadece burada tartıştığımız rakamlardan ve karmaşık hesaplardan ibaret görürsek yanıltıcı oluruz. Her bütçenin mutlaka bir felsefesi, bir gelecek tasavvuru vardır, bir muhayyilesi, bir mefküresi vardır. Bütçeleri okurken içinde bulunan rakamlardan çok, bütçeyi oluşturan felsefe, muhayyile ve bu perspektife odaklanmamız gerektiğini düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ iktidarlarının bütçesinde de rakamların arkasında hep bir felsefe oldu. Her bütçede en büyük payı eğitime ayırmamız, bütçenin bütününe hâkim olan felsefenin bir göstergesidir. Her seferinde bütçede en büyük payı eğitime ayırmamız, bizim eğitime olan inancımızın temel göstergesi ve sonucudur. Güçlü, büyük bir Türkiye hedefimizin yolunun eğitimden geçtiğine inandığımızın bir göstergesidir. Güçlü ve büyük Türkiye'yi inşa etme kararlılığımızın sonucu olarak her zaman her bütçede en büyük payı eğitime ayırdık. Yine bu bütçede de bütçeden en büyük payı eğitime ayırmış bulunuyoruz çünkü sosyal ve ekonomik kalkınmada sahip olduğumuz en önemli zenginliğimizin insan kaynağımız olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle, AK PARTİ iktidarlarının önceliği hep eğitime yönelik yatırımlar olmuştur. Geleceği inşa etmenin eğitimi inşa etmekten, okulu ihya etmekten geçtiğine inandık ve bu inancımızın sonucu olarak bütçelerimizde eğitim bütçesini öncelikli hâle getirdik.

Değerli arkadaşlar, iktidara geldiğimizden bu yana eğitim politikalarımızı 4 temel hedef üzerine bina ettik. Bunlardan birincisi eğitimde kaliteyi artırmak oldu. Bunun için öncelikle derslik sayısını artırdık. İktidara geldiğimiz günden bu yana yaptığımız dersliklerle, yaptığımız yatırımlarla eğitimde kaliteyi artırmanın birinci ögesi olan derslik sayısını yükselttik. Derslik sayısını artırmanın doğal sonucu olarak derslik başına düşen öğrenci sayısını da artırdık ve tabii, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı da aynı şekilde artmış oldu. Okullarımızın fiziki koşullarını iyileştirdik, okullarımızı teknolojiyle donattık; bilgisayarla, etkileşimli tahtalarla, EBA'yla, internetle ve FATİH Projesi'yle akıllı tahtalar ve tabletle okullarımızı tanıştırdık ve aynı şekilde son birkaç yıldır da tasarım ve beceri atölyeleriyle -biraz önce Sayın Paylan'ın söylediği haksız eleştiriye cevap vermek için bunu söylüyorum- okullarımızda öğrencilerimizin beceri kabiliyetlerini geliştirecek, eleştirel düşünme yeteneklerini artıracak, kendi kendilerine iş yapma becerilerini artıracak, ekip olarak iş yapma becerilerini artıracak bir okul tasarımı ürettik ve bunun sonucu olarak da tasarım ve beceri atölyelerini okullarımızda inşa ettik. Okul mimarisini

değiştirdik. Okullarımız artık çocukların sıkılarak gittiği mekânlar, içinde buldukları mekânlardan sıkıldıkları ortamlar olmaktan çıkarıldı ve severek gittikleri, sosyal donatı imkânlarıyla da birlikte, derslikleriyle de birlikte öğrencilerimizin zevkle ders aldıkları mimari tasarımlara kavuşturularak okul mimarisi çocuklarımızla barışık hâle getirildi. Öğretmenlerimizin özlük haklarını iyileştirdik. Geçmiş dönemlerle kıyaslanamayacak kadar iyileştirmeler yaptık, öğretmen sayısını artırdık, müfredat değişiklikleriyle eğitimin içeriğini çağın gerektirdiği yeniliklerle ve uluslararası kabullerin ortaya koyduğu becerilerle donatmak suretiyle yeniledik ve uluslararası becerilere de uygun hâle getirdik.

Şimdi bunları söylediğimizde biliyorum, hemen gelecek eleştiri şu: Evet doğru, okul sayısını artırdınız, derslik sayısını artırdınız, öğretmen başına düşen öğrenci sayısını, derslik başına düşen öğrenci sayısını azalttınız ama bunlar fiziki koşullara dönük yaptığınız işler. Doğru, fiziki koşullara dönük yaptığımız işler ama burada bulunan ve eğitimi olan arkadaşlarımızın her birisi takdir edecektir ki fiziki koşulları dönüştürmeden, değiştirmeden, iyileştirmeden eğitimin niteliğine dönük iyileştirmeyi sağlamamız mümkün değil. Soruyorum sizlere: 60 kişilik sınıflarda ders yapan bir eğitim sisteminden hangi eğitim başarısını bekleyebilirsiniz? O nedenle biz, okul sayımızı artırdık, derslik başına düşen öğrenci sayımızı düşürdük, öğretmen başına düşen öğrenci sayımızı azalttık. Bütün bu fiziki iyileştirmelerin her biri, Türkiye'deki eğitim kalitesine, eğitim standardına daha büyük katkı sağlamak için, milletimizden toplanan vergilerle yine milletimize hizmet etmek için ortaya konulmuş yatırımlar ve çabalarıdır. İşte bugün bunun sonuçlarını görüyoruz, biraz önce Sayın Bakanın sunumunda da bahsettiği gibi, son yapılan PISA ve TIMSS sınavlarında ortaya çıkan tablo, yaptığımız bu yatırımların aslında eğitimde kalite açısından ne kadar sonuç üretmeye başladığını da gösteriyor.

Eğitimde 2'nci hedefimiz, eğitime erişimde fırsat eşitliğini sağlamak oldu. Bunun için FATİH Projesi, EBA, burslar, imkânları kısıtlı hane ve bölgelere yapılan destekler, yatılılık ve bursluluk imkânlarının artırılması, özel eğitime ihtiyaç duyan zeki öğrenciler ve engellilere yönelik imkânların sağlanması, kız çocukları başta olmak üzere bu alanlarla ilgili geliştirilen özel politikalar, bizim 2'nci hedefimiz olan eğitime erişimde fırsat eşitliğini sağlamanın araçlarından oldu.

3'üncü temel hedefimiz, değerli milletvekili arkadaşlarım, vatandaşlarımızın üzerindeki eğitim maliyetlerini azaltmak oldu. Ücretsiz ders kitapları dağıtıyoruz, öğrencilerimiz sıralarının üzerinde ders kitaplarını ücretsiz buluyorlar. Destekleme, yetiştirme kurslarıyla öğrencilerimize dersane ya da başka biçimde takviye ders alma durumlarını ortadan kaldıracak imkânları sunuyoruz. Burslarla öğrencilerimizi destekliyoruz, şartlı eğitim yardımlarıyla destekliyoruz; harçları kaldırdık, dersaneleri kaldırdık. Böylelikle 3'üncü hedef olarak vatandaşlarımızın üzerindeki eğitim maliyetini azaltmayı amaçladık.

Değerli arkadaşlar, eğitim, ideoloji-eğitim ilişkisi açısından, iktidar-eğitim ilişkisi açısından en çok tartışılan alanlardan biri. Birçok filozof, birçok düşünür, birçok fikir adamı ideoloji ile eğitim, iktidar ile eğitim arasındaki ilişkileri tartıştı; bu tartışmalar bitmeyecek, ilanihaye sürecek. Burada bu açıdan bizi eleştiren arkadaşlara dönüp kendilerine de bakmalarını ayrıca söylüyorum ama şunu hemen söyleyeyim: Biz bu ülkede eğitimin demokratikleştirilmesi için, sivil ve özgürlükçü bir eğitimin inşa edilebilmesi için her şeyi yaptık. 28 Şubatın en büyük tahrifatı eğitim sistemi üzerinde oldu, meslek liselerini mahvetti, felç etti, imam-hatip liselerini kapattı, katsayı engeliyle meslek lisesi öğrencilerinin, sadece imam-hatiplerin önünü kesmek için üniversiteye girişlerini engellemeye çalıştılar; başörtülü öğrenciler, mezuniyet törenlerinden başlarındaki örtüler çekilerek, ağızları kapatılarak atılmaya çalışıldı. Elhamdülillah, 28 Şubatın izlerini sildik. Öğretmen ve öğrencilerimiz başörtüleriyle, inandıkları gibi giyinerek okullarında eğitim alabiliyorlar ya da eğitim verebiliyorlar. Meslek liselerindeki katsayı problemini kaldırdık. Sadece bununla yetinmedik. Diyeceksiniz ki: Siz kendi inanç ve düşünceniz

çerçevesinde işler yaptınız. Hayır, müfredattaki antidemokratik ne kadar ifade varsa bunları kaldırdık. İnsan hakları dersi koyduk, seçimlik dersler koyduk, vatandaşlık dersinde, insan hakları, demokrasi ve benzeri konularda öğrencilerin bilinçlerini geliştirecek sivil, özgürlükçü ve demokratik bir müfredatın gerçekleştirilmesi için adımlar attık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ayrımcılıkla ilgili rapor var burada.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımız bütçe sunuşunu yaparken 4 tane temel hedeften bahsetti. Bunlardan 1'incisi okul öncesi eğitim, 2'ncisi mesleki eğitim, 3'üncüsü okullar arası farkların azaltılması, 4'üncüsü de öğretmen yetiştirmeye odaklanılmasıydı. Şimdi, bu öğretmen yetiştirme meselesi bence eğitimimizin önemli en önemli meselelerinden bir tanesi. Öğretmen meselesine iktidarıyla muhalefetiyle hepimiz, hep birlikte sahip çıkıp el birliğiyle bu meseleyi de şu ana kadar getirdiğimiz iyi noktadan çok daha iyi bir noktaya taşımamız lazım. Biz bugüne kadar bu konuda çok iyileştirmeler yaptık çünkü biliyoruz ki bir eğitim sisteminin kalitesi öğretmenin kalitesiyle mukayyetir, sınırlıdır. Bir eğitim sisteminde öğretmen ne kadar yetenekliyse, kaliteliyse sistem de o kadar iyi sonuç verir. Bunun için mutlaka öğretmen niteliğini artırıcı hedeflere odaklanmamız lazım. Bu açıdan, bütçenin başında Sayın Bakanımızın yaptığı sunumda öğretmen yetiştirme meselesinin bütçenin temel hedeflerinden biri olarak ortaya konmuş olmasını çok önemsiyorum.

Bu açıdan, biz öğretmen niteliğini artırmaya dönük çok sayıda iş yaptık. Öğretmen sayısını artırdık, dolayısıyla öğretmen başına düşen öğrenci sayısını azaltmış olduk biraz önce söylediğim gibi. Bunun sonucu olarak, 1 milyonu aşkın öğretmenimiz şu anda okullarımızda eğitim sürecine katkı sağlıyorlar. Norm kadro doluluk oranları Doğu Anadolu Bölgesi'nde yüzde 90'ı geçti, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yüzde 90'a yaklaştı. Ülke genelinde ise yüzde 90'ın üzerinde bir seviyeye geldi.

Atadığımız bu öğretmenlerle birlikte eğitim sistemimizi dinamik hâle getirdik. Yine, Sayın Bakanın sunuşunda da vurguladığı gibi, 40 yaş ve altındaki öğretmen sayımız toplam öğretmen sayımızın içerisinde yüzde 65'e tekabül etmektedir. Bu, şu anlama geliyor bizim için: Eğitim kadromuz, eğitim ordumuz dinamik, araştırmacı, yenilikçi ve gerçekten yeniliğe açık, genç bir öğretmen kadrosundan oluşuyor. Dolayısıyla, eğitim sistemimizin en önemli gücü işte bu genç öğretmen kadromuz. Öğretmen maaşlarıyla ilgili iyileştirmeler, ek ders ücretleriyle ilgili iyileştirmeler yaptık ancak daha yapacak çok işimiz var.

YÖK Başkanımız da buradayken, Millî Eğitim Bakanımız da buradayken ben şu teklifimi de buradan paylaşmak istiyorum aynı zamanda: Bizim eğitim fakültelerine giriş sistemimizi yeniden düzenlemeye ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. Üniversitelerimizin eğitim fakültelerinin kontenjanlarıyla öğretmen ihtiyacımız arasındaki makası kapatmanın yollarından biri bu eş güdüm ve uyumu sağlamaktan geçiyor ancak eğitim fakültelerimizin öğretmen yetiştirme programlarında da teori ve pratiğin birlikte, eş güdümlü bir şekilde yürütülmesi gerekiyor. Sadece eğitim fakültelerimize girişi değil, aynı şekilde öğretmenlerimizin mesleğe girişini, meslek içi eğitimlerini birlikte yeniden planlamamız gerekiyor. Yapacak çok işimiz var.

Arkadaşlar, eğitim dünyanın her ülkesinde tartışılan ana meselelerden bir tanesi. Bakın, bugün dünyanın en başarılı eğitim sistemlerini tartışıyoruz değil mi? Finlandiya'dan bahsediyoruz, Güney Kore'den bahsediyoruz, Singapur'dan bahsediyoruz; bahsettiğimiz bu ülkelerin eğitim politikalarına ve tartışmalarına baktığımızda bizim burada tartıştığımızdan çok daha ağır problemlerin oralarda tartışıldığını da göreceğiz.

Dolayısıyla, eğitim dediğimiz mesele statik, donmuş, bitmiş, her şey çözülmüş ya da herhangi bir iktidarın bütünüyle her türlü sorunu çözebileceği bir mesele olmaktan öte bir millet meselesi ve bunu birlikte çözeceğiz ve bu konuda birlikte adımlar atacağız. Dünyanın her tarafında eğitim her zaman

tartışılacak, ülkemizde de tartışılmaya devam edecek çünkü hayat akıyor, dünya değişiyor, toplum değişiyor. Artık asırlar, çağlar, yüz yıllık dilimlerle değil, elli yıllık dilimlerle değil, on yıllık hatta daha kısa süreli zaman dilimleriyle tartışılır hâle geldi; dolayısıyla, dönüşümün, değişimin, dinamizmin bu kadar hızlı olduğu bir dünyada elbette ki eğitim meselesini de tartışacağız.

Ancak, hiç kusura bakmayın, şunu da söylemekle kendimi mükellef kabul ediyorum: Arkadaşlar, Allah aşkına böyle bir muhalefet anlayışı olabilir mi ya! Yani, haksızlık değil mi bu yaptığımız? Azıcık insaf olmaz mı? Yani, her şey kötü, her şey berbat, her şey yanlış öyle mi? Bu kadar yaptığımız iyi işlerin bir tek takdiri olmaz mı ?

Muhalefetin, evet, muhalefet etmek gibi, eleştirmek gibi bir temel yükümlülüğü, bir temel sorumluluğu var. Evet, muhalefetin temel görevi denetim görevi ama soruyorum size, hakkı teslim etmek gibi insani bir görevimiz de yok mu? Hakkı takdir etmek gibi insani bir yükümlülüğümüz de yok mu? Bunca yaptığımız işe karşı bir takdiri alamamak da açık söylemek gerekirse bu ülkede muhalefetin düştüğü pozisyonu göstermesi açısından ilginç bir tablo.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sen de bir tane sorun söyle!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, üniversiteler...

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Sayın Garo Paylan diyor ki: “Eleştirel düşünce yok, teknoloji yok, ileriye dönüş yok.” Hiç kusura bakmayın, bir kere siz Millî Eğitimi takip etmiyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yapmayın.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Anladığım kadarıyla, anladığımız alanın dışında bir alan olarak kalıyor. Bakın, bugün YEGİTEK diye bizim Bakanlığımızda bir birim var. YEGİTEK’in görevi tam da sizin “Yapmıyor.” dediğiniz işlerle ilgili çalışmalar yapmak. Ya, bu ülkede FATİH Projesi’ni okullara akıllı tahtalarla biz tanıştırmadık mı? Öğrencileri tabletlerle biz tanıştırmadık mı? Bütün okullarımızı akıllı tahtalarla biz buluşturmadık mı? Pandemi sürecinde, dünyanın bütün ülkelerinde uzaktan eğitim bir temel problem hâline gelmişken EBA dediğimiz sistemi biz üretmedik mi? Dönün kendi çocuklarınıza bakın Allah aşkına! Sizin çocuklarınız hiç EBA’ya girip EBA’dan yararlanmıyor mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çocukların bilgisayar yok.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Bütün okullarımızı internetle buluşturmadık mı? Tasarım beceri atölyeleri yapmadık mı? Ve bunun sonucu olarak çocuklarımız TEKNOFEST programlarında bu ülkede buluş yapan, icat yapan, bu ülkede teknoloji üreten, yazılım üreten çocuklar olarak TEKNOFEST buluşmalarında bir araya gelip, işte bu eğitim mantığının sonucu olarak, yaptıkları ürünleri sergilemediler mi? Bu açıdan her birinizden bir takdir bekliyorum.

Şimdi, benim oğlum Boğaziçi Üniversitesinde okuyor. Hiç kusura bakmayın o gösterdiğiniz fotoğraflar benim gördüklerimden çok farklı. Bu ülkenin bir öğrencisi rektörün aracının üzerine yarı çıplak çıkarak eylem yapamaz kardeşim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapar.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Bu, bu ülkenin eğitim sistemine de hakarettir, bu ülkenin çocuklarına da hakarettir. Benim çocuğum Boğaziçinde adam gibi eğitim almak istiyor ama sizin terörize ettiğiniz gruplar nedeniyle ve üstelik de Boğaziçi Üniversitesinde olabilecek en doğru rektör Boğaziçi Üniversitesinin Rektörü olarak atanmış olmasına rağmen maalesef siz hâlâ üniversiteler üzerinden ülkeyi terörize etmek için bu eylemlerinizi sürdürüyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kayyum o, kayyum.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Şimdi, buradan bizim eğitim politikalarımızı eleştiren özellikle Sayın Garo Paylan'a söylüyorum ve onun temsil ettiği gruba söylüyorum. Evet, bizim politikalarımızda yanlışlıklar olabilir, hatalar olabilir, eksiklikler olabilir milletimiz bunu takdir ediyor, hatamızla, eksikliğimizle, fazlamızla, yaptığımız iyiliklerle bizi takdir ediyor gereğini sandıkta da yerine getiriyor. Fakat ben size şunu sormak istiyorum Sayın Paylan, siz dönüp de iş birliği yaptığınız gruplara şunu soruyor musunuz: Ya, bu çocukları niçin dağlara çıkarıyorsunuz, niçin öğretmenleri öldürüyorsunuz, niçin okulları yakıyorsunuz, elinde kitap taşınması gereken çocukların eline niçin silah veriyorsunuz, çocukları okul sıralarından sokak çatışmalarına niçin taşıyorsunuz, terörünüz için çocukları niçin kalkan yapıyorsunuz diyor musunuz? Aybüke Öğretmenler şehit edilirken PKK terörünü açıkça ve net bir şekilde kınamanızı beklerdik ancak siz şehit edilen öğretmenlerle birlikte olmak yerine maalesef başka birliktelikleri tercih ediyorsunuz. Bir derslik ve okul yaparken, yakanlarla iş birliği yapıyorsunuz ama millet sizin bu iş birliğinizi hiçbir şekilde affetmeyecek. Ellerinde kitap taşınması gereken çocuklara boylarından büyük silahı verenlere bir çift lafınız olsun. 2017'de Batman'da Şenay Aybüke Yalçın şehit edildi, 97'de Tarsus'ta Mustafa Özkan, 94'te Cizre'de Mustafa Boz, 96'da Diyarbakır'da Aynur Sarı, 96'da Diyarbakır'da Nesrin Ünügür, 93'te Tunceli'de Nurgül Aladağ öğretmenlerimiz şehit edildi. Sadece şehit edilen, Necmettin Öğretmen de dâhil, öğretmenlerimizin bir kısmını temsil ediyor bunlar.

Dolayısıyla, eğer bu ülkede bir şeyleri konuşacaksak, bu ülkede demokrasiden, özgürlüklerden, insan haklarından bahsedeceksek öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında bulunan bütün parlamenterlerin her birisinin terörle arasına çok kalın bir çizgi çekmesi lazım, amasız, fakatsız bir kalın çizgi çekmesi lazım. Siz bu kalın çizgiyi çekmediğiniz sürece, yaptığımız konuşmalar zait hükmünde milletimiz tarafından görülüyor, kabul ediliyor. O nedenle ben bugün burada eğitim bütçesi konuşulurken terörle mücadele konusunun ve terörle mücadele sürecinde kaybettiğimiz öğretmenlerin de anılmasını bir insanlık görevi, bir parlamenterlik görevi olarak görüyorum.

Değerli arkadaşlar, YÖK bütçesi hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisinde de çokça konuştuk. Evet, her ile bir üniversite açtık, bilakis ben sizlerden çok farklı olarak bunu çok doğru buluyorum. Şırnak'taki vatandaşımızın çocuğu Şırnak'ta okusun diye açtık. Ben hafta sonu Mardin'deydim, bir parti programı nedeniyle Mardin'e gittim ve oradaki üniversite temsilcisi öğretim üyesi arkadaşlarımızla konuştuk, öğrencilerin önemli bir kısmı bölgenin insanı.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Oğlunuzu niye Boğaziçine gönderdiniz?

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Sevgili Hocam, bu kadar da eğitimin temel mantığından kopuk bir eleştiri olamaz.

Sinop'taki vatandaşımızın çocuğu da Sinop'ta okuyabilsin diye her ile üniversite açtık. Bakın, Türkiye şehirleştikçe, zenginleştikçe, genç nüfusu arttıkça üniversiteleşmeye olan ihtiyaç da arttı. Akademisyen ve bilim insanı sayımız arttı, doktora eğitimine erişim kolaylaştı, araştırma için daha çok kaynak sağlandı; bilim ve düşünce hayatımız elitizmin kısılcacından, sınıfsal, etnik, ideolojik kast yapısından uzaklaştı. Yetenekleri ne olursa olsun, inanç ve kimlikleri nedeniyle Anadolu çocuklarının bir kısmına kapalı olan bilim yapma, düşünce üretme imkânı herkese sağlandı. Böylece, düşünce hayatımız çoğulculaştı, çeşitlendi, demokratikleşti; akademimiz toplumla, şehirle bütünleşti; sadece ülkemizin değil, şehirlerimizin de gelişmesine, sanayisine, kültür ve sanatına, sosyal hayatına katkı sağladı. Yaptıkları iş birlikleri ve AR-GE çalışmalarıyla üniversitelerimiz şehirlerimizin büyüme ve değişim hızını daha da artırdı. Üniversiteler şehir kalkınmamızın öncelikli motoru hâline geldi.

Değerli arkadaşlar, artık, üniversitelerimiz binbir zahmetle, zorlukla üniversitelerin kapısına gelen Anadolu'nun başörtülü çocuklarını kapısından kovmuyor. Mezuniyet programlarında diploması verilmeyen, kürsüye çıkarılmayan, çıksa bile yaka paça indirilen başörtülü öğrenciler yok. Sırf sahip olduğu siyasi kimlik nedeniyle ya da imam-hatip lisesi mezunu olduğu için yüksek lisans, doktora mülakatlarından ya da yeterlilik sınavlarından kimse elenmiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Maviş, normal süreniz tamamlanmıştır, iki dakika ek süre veriyorum, lütfen toparlayınız.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Teşekkür ederim Başkanım.

Üniversiteler memleketin çocuklarına katsayı engelleriyle kapılarını kapatmıyor. Meslek liselerini yok eden katsayı problemi nedeniyle okullarımızın bir kısmının kapıları üniversitelere kapatılmıyor.

Bu ülkede birçok iktidar geldi geçti, birçok hükümet kuruldu ama ailelerin üzerindeki harç yükünü biz kaldırdık. Hatırlar mısınız değerli arkadaşlar, bizim üniversite yıllarımızda üniversite kapılarının önünde harçları kaldırmak için eylemler yapılırdı, doğru mu? Biz kaldırdık bu harçları. AK PARTİ iktidarında YÖK, milletiyle, milletin değerleriyle, bu ülkenin çocuklarıyla didişmekle değil kaliteli eğitimle uğraşiyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Sen oğluna ayda ne kadar para gönderiyorsun?

SALİH CORA (Trabzon) – Rahatsız olmayın! Niye rahatsız oluyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibe müdahale etmeyelim lütfen. Hatibe müdahale etmeyelim, sırası geldiğinde siz de fikirlerinizi söyleyeceksiniz.

SALİH CORA (Trabzon) – Doğruları söylüyor. Niye rahatsız oluyorsunuz?

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Eğitimin her kademesinde çok sayıda iyileştirme yaptık. Bundan sonraki süreçte de -bu bütçe de ortaya koyuyor- ki bizim eğitimle ilgili felsefemiz hiç değişmeden devam edecek, eğitime ayırdığımız bütçe de bunun göstergesidir ve bu ülkenin çocuklarını hak ettikleri düzeye çıkartana kadar eğitimde standartlarımızı artıracak her türlü iyileştirmeyi iktidarımızda yapacağız. Buna öncülük eden, buna rehberlik eden, bu ülkenin çocuklarına öz güven kazandıran ve bu ülkenin evlatları arasında ayırım yapmaksızın bütün eğitim sistemini bu ülkenin evlatlarına açan Sayın Cumhurbaşkanımıza da bize kazandırdığı bu perspektif için, bütçelerimizde eğitimi hep 1'inci yaptığı için ve en önemli kaynaklardan biri hâline getirdiği için de yine yüce milletimizin huzurunda teşekkür ediyor, bütün Komisyon üyelerimizi saygıyla selamlıyor, heyetinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Grup sözcülerimiz konuşmalarını tamamlamışlardır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, açık sataşma var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, çok kısa lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye... Şunu bir izah edeyim de: Şimdi, Komisyon dışından arkadaşlarımız var. Üye arkadaşlarımız anlayış gösterirlerse yemek arasına kadar onlara söz vermek istiyorum. Biraz sayıyı da salonda hafifletelim, belki bazı arkadaşlarımız konuşup ayrılacaklardır. Bunu da ifade etmiş olayım.

Şimdi, kısaca, Sayın Paylan, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Sinop Milletvekili Nazım Maviş'in bugünkü bütçeler

üzerine yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Vekilim, maalesef, ucuz hamaset yaptınız, çocuklarımızın, eğitimin dertlerinden bahsetmediniz.

Bakın, üniversiteler sıralamasında ilk 500’de bizim üniversitelerimiz vardı, şu anda ilk 500’de üniversitelerimiz yok. Acaba sizin çocuğunuzun okuduğu Boğaziçi Üniversitesinde o çocuğunuz Boğaziçi Üniversitesinin bu hâlimden memnun mu; Boğaziçi Üniversitesinin polis işgali altında olmasından memnun mu; Boğaziçi Üniversitesinin kayyum tarafından yönetilmesinden memnun mu? Bir kayyum gönderdiniz, Melih Bulu, görevden alındı, başka bir kayyum gönderdiniz.

SALİH CORA (Trabzon) – Olabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çocuklar özgürlük istiyorlar ve protesto ediyorlar kayyum. O Boğaziçi Üniversitesi Rektörünün, kayyumunun arabasının üzerine çıkan gençlerimiz itirazlarını ortaya koyuyorlar. Siz ne yapıyorsunuz? Onları karga tulumba gözaltına alıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yüzden üniversitelerimiz bu hâlde ve bu ucuz hamasetlerle ülkemiz hiçbir yere varamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, teşekkür ediyorum.

Grubunuzdan çok sayıda arkadaşımız konuşacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu anda, Türkiye İŞİD ve El Kaide’nin finansmanı nedeniyle gri listeye alındı. Terörle aranıza mesafe koymanızı tavsiye ediyorum size.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b)Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c)Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi, Komisyon dışından gelen...

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayalım lütfen.

Değerli arkadaşlar, herkes fikirlerini ifade ediyor; beğenen olur, beğenmeyen olur, hiç kimse bir başkasının fikrini beğenmek zorunda değil, konuşmaların içeriğini tasvip etmek zorunda değil, hakaret olmadığı sürece herkes birbirini dinleyecek, buradan da vatandaşımız kanaatlerini oluşturacak.

Şimdi, müsaade ederseniz, Komisyon dışından teşrif eden arkadaşlarımız var, onlara öncelikle bu yemek arasına kadar söz vermek istiyorum biraz salondaki sayıyı hafifletelim diye, bu amacı da gözeterek.

İlk sözü, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Ömer Fethi Gürer Bey’e vereceğim.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Millî eğitim, idareci, öğretmen, öğrenci, aile, hizmetli, okul kapasitesi, kütüphane, spor salonu, sosyal kültürel etkinliklerle bütüncül bir bakışla dikkate alındığında ne yazık ki sorunlu durumdadır.

Öğretmende “taşeron öğretmen” yaklaşımıyla oluşturulan yaklaşım sorunlar üretmektedir. Kadrolu, sözleşmeli, vekil, ücretli, geçici öğretmenlik öğretmenler arası ücret eşitsizliği yaratmıştır. Atanamayan öğretmenlerin kamuda memur olarak görev almalarıyla memur öğretmenler de oluşmuştur.

Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PIKTES) kapsamında Avrupa Birliği tarafından desteklenen bir proje mevcuttur. Burada görev yapan öğretmenler 657 şartlarında görev yapsa da Millî Eğitim öğretmen kadrosunda değildir, bu öğretmenlere de kadro verilmelidir.

En az 50 bin öğretmen ataması açık dikkate alınarak bir an önce yapılmalıdır.

Millî eğitimde, okul hizmetlerinde kadrolu hizmetli çalıştırılmalıdır. Her haziranda 32 bin daimî kadrolu hizmetlinin işten çıkarılıp iki ay işsiz bırakılması yanlış bir uygulamadır. Sürekli çalışan kadrosuna işçiler alınmalıdır. Toplum Yararına Programlarla İŞKUR her yıl eleman alıp işten çıkarılma da sona erdirilmeli, tamamına kadro verilmelidir. Bazı okullarda aile birliği, ücretli çalışan bulmak durumunda kalmaktadır.

Hizmetli okulda her konuda çok önemlidir. Bazı okullardan madde bağımlılığıyla ilgili şikâyetler almaktayız. Ne yazık ki Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde madde bağımlılığı yaşı düşmüş, bu konuda bazı okullarda sorunlar mevcuttur. İdareci, öğretmen, güvenlik görevlileri kadar hizmetli de bu bağlamda çok önemlidir. Sürekli kadrolu hizmetli olması Millî Eğitim için bu nedenle dahi şarttır. Çalışan kendisini sisteme ait hissetmelidir. Okul bahçeleri dahi bakımsızlıktan dökülmektedir.

Sayın Bakan, özel rehabilitasyon merkezleri ve usta öğretici olarak çalışanların da 657 şartlarında görev yapmalarına rağmen öğretmen sayılmadığı bir gerçektir. Bu görevliler de öğretmen kimliğine ermelidir.

Tüm öğretmenlerin ekonomik buhranın etkileri altında olduğu da bir gerçektir. Biraz evvel sunumunuzda söylediğiniz ücret artık yoksulluk sınırının da altındadır. Öğretmenlerin ücretleri iyileştirilmeli, özlük haklarıyla ilgili beklentileri karşılanmalı, 3600 ek gösterge bir an önce çıkarılmalıdır.

18.201 köyümüzün kaçında okulun kapandığını sormamıza rağmen söylemiyorsunuz. Bu çünkü önemlidir, kırsalda boşalma okulların yokluğu nedeniyle artmaktadır; bunu bilmemiz gerekli çünkü köy çocuklarının taşınmalı eğitimle eğitim almaları onların okulla bütünleşmelerinde sorun yaratmaktadır. Yemekten taşınmalı eğitime, okul aile birliğine kadar sıkıntılar mevcuttur. Daha önceki bakanlar taşınmalı eğitimi geriye çekeceklerini söylemişlerdi ama hâlihazırda 1 milyon 300 bin öğrenci taşınmalı eğitim almaktadır.

Acı bir şey, gittiğim yerlerde gözlerimle şahit olduğum için söyleyeyim, çoğu köyde okullar -ne yazık ki- boş olmanın dışında, yıkılmaya başlamıştır yani o okulların bir muhtarlığa verilip onarımının sağlanıp oranın faydalı kılınması yerine yıkılma süreci başlamıştır.

Bunun yanı sıra, Sayın YÖK Başkanı, üniversitelerle ilgili bir konuda dikkatinizi çekmek isterim, Niğde Üniversitesi de bu konuda somut bir örnektir. Bazı üniversitelerin bölümlerine öğrenci başvurusu olmamıştır çünkü bu bölümlerden mezun olan kişiler yaşamda kendilerine bu konuda bir karşılık

gelmediğini gördükçe okulların bu bölümlerine başvuramaları düşündürücüdür, üzücüdür. Öğretim görevlisi var ama öğrenci oraya gittiği zaman bir fayda göremeyeceğini düşünüyor çünkü bu bağlamda 2 milyona yakın üniversite öğrencisi işsizdir.

Eğitimin kalitesi yönünden sorunlar derinleşmektedir. Kimi konuda öğrenciye alacağı bilgiden fazlası yüklenmekte, kimi konuda eksiklikler vardır. Özellikle, matematik konusunda meslek liseleri dâhil çoğu okulda önemli sıkıntı bulunmaktadır. Eğitimin kalitesi geçmişe göre düşmüştür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Gürer, son cümlelerinizi alayım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Son cümleyi de söyleyeyim.

YÖK olarak 2018 öncesinde getirilen öğrenci affıyla ilgili bugüne kadar yeni bir öğrenci affı getirilmemiştir. Bu konuda yoğun talep vardır, 650 bine yakın öğrenciye, bir nedenle üniversiteyle ilişkisi kesilmiş öğrenciye af getirilmelidir diyor, teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisinden Sayın Kemal Bülbül.

Süreniz beş dakika.

Buyurun lütfen.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; sunumu dikkatle dinledik, Garo arkadaşımızın ifade ettiği gibi biraz teknik ağırlıklı, eğitimin sorunlarını bütüncül bir yaklaşımla ele alan bir değerlendirmeden öte, sadece teknik bakış açısıyla yapılan bir değerlendirme söz konusuydu. Şu anda en önemli şey, eğitimde demokratikleşme, eğitimde farklılıkları kültürel, inançsal, etnik olarak kabul etme, etnik olarak ana dilde eğitimi... İnançsal olarak zorunlu din dersi dayatmasını Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararına rağmen uyguluyor olmak bir suçtur, bunun kaldırılması gerekir. Bu arada, şunu da özellikle belirteyim: 21'inci yüzyılda, bu kadar kültürel çeşitliliğin, bilimsel gelişmenin olduğu, demokrasinin artık vazgeçilmez bir yaşam biçimi olduğu bu dönemde hâlâ ana dilde eğitimin, Kürt halkının kendi ana dilinde, Çerkez halkının, farklı halkların kendi ana dilinde eğitimini bölücülük kabul etmek ve bu konuda ısrarla inkarcı davranmak insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur ve bu suç, sistematik olarak işlenmeye devam etmektedir. Eğitimin demokratikleşmesi gerekiyor.

Eğitimde temel psikolojik bir sorun var. Bu sorun hem öğrenci düzeyinde hem veli düzeyinde hem öğretmen düzeyinde hem Bakanlık personeli düzeyinde yaşanmaktadır ve birbirine ciddi bir yabancılaşma vardır. Bu yabancılaşmanın sebebi, eğitimde uygulanan metazorik yaklaşım ve tanımsız yaklaşımlardır. Örneğin, öğretmenlik mesleğine dair bir tanım yoktur; sözleşmeli, ücretli, kadrolu gibi çok absürt yaklaşımlar söz konusudur. Öğrencilere dair taşınmalı gibi, yerleşik gibi farklı farklı uygulamaların söz konusu olduğu; öğrenci velilerinin katılmadığı...

Biraz önce eğitim şûrasından söz ettiniz, çok gerekli ve yapılması gerekiyor, paydaşlarının doğru belirlenmesi gerekiyor, bize bu konuda objektif bilgi verilmesi gerekiyor. Ben bir eğitimciyim, Ziya Bey'le de çalışma olanağı elde etmişim ve bu sürece etkin bir şekilde katılmak istediğimizi belirtmek istiyoruz.

Bu arada, Ziya Bey'in neden istifa ettiği konusunda hâlâ maalesef açık bir şey yoktur, kendisi de açıklamamıştır, siz de açıklamadınız. Bu konuya bir açıklık getirilmesi gerekiyor.

Sayın Bakan, geçen hafta yaptığınız -kazanım değerlendirme ve öğrenim kaybına dair yoklama bu, pandemi nedeniyle öğrenim değerine dair kayıp var mı, yok mu şeklinde- 7'nci, 8'inci, 11'inci ve 12'nci sınıflarda yaptığımız yaklaşık 4 milyon 800 bin öğrencinin katıldığı bu sınavın sonucunda 4,5 milyon öğrencide öğrenim kaybı ve kazanım edinememe gibi bir sorun olduğu ortaya çıkıyor, çok vahim bir sorundur bu Sayın Bakan.

Yine, öğretmenlere dair, öğretmenlik meslek yasası, 3.600 ek gösterge... Sayın Bakan, özellikle soruyorum ve buna yanıt istiyorum: Yakında Öğretmenler Günü geliyor Sayın Bakan, öğretmenlere "eğitime hazırlık" adı altında 1.200 lira ödeme yapıldığını söylediniz, Öğretmenler Günü'nde öğretmenlere bir maaş ikramiye verecek misiniz? Verilmeyecekse bunun sebebi nedir? Öğretmenler Günü, sadece öğretmene övgü dizilen, öğretmenlik mesleği hakkında şiirlerin okunduğu, metaforik lafların söylendiği bir gün müdür; öğretmenlik mesleğinin ekonomik, özlük, hak temelli sorunlarının çözüldüğü bir gün müdür?

Rehabilitasyon öğretmenleri çılgık atıyor Sayın Bakan. Öğretmenlerin kendisi birçok uygulama konusunda artık nefessiz kalmış durumda. Yaptığımız istatistiki değerlendirmelerde öğretmenlik mesleğinin yaşının gençleştirildiğini söylediniz; olabilir, güzel bir şeydir bu ancak burada söz konusu olan şey şu: Biraz önce de sayın AK PARTİ sözcüsü ısrarla ifade etti, mesele akıllı tahta falan değil; mesele insani, demokratik, anlaşılabilir, birbirini kabul etmiş, birbirini sevip sayan bir toplumdur, bir eğitim ortamıdır. Eğitimin paydaşları yabancılaşmış ve âdeta, ne yazık, ne ayıp, ne günah ki birbirine düşmanlaştırılmıştır. Örneğin, belediyeler eğitim sürecine etkin katılamamakta, belediyelerin eğitime yapacağı katkı nedeniyle muhalif belediyeler için dışında tutulmakta, millî eğitim müdürleri asla muhalif belediye başkanlarıyla görüşmemekte, zaten HDP'li belediyelere de kayyum atanarak suç işlenmiş durumdadır ve Diyarbakır Valisi dün Kürtçe dil kursuna katılıyor. Yani inanılır gibi bir şey değil; Kürt dilini yok sayan, kürdistanı yok sayan, Kürt halkını yok sayan bir yaklaşım...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – "Kürdistan" diye bir yer yok, öyle bir yer yok.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – "Kürdistan" diye bir yer vardır ve hem coğrafi hem de literatür olarak mevcuttur, bunu öğreneceksin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Senin kafanda var o, kafanda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Recep Tayyip Erdoğan söyledi, o da söyledi. Liderini mi inkâr ediyorsun?

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Şimdi, Sayın Bakan, hâl böyleyken eğitim ortamının sorunları evet ekonomiyle alakalıdır; evet psikolojiyle alakalıdır.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Milletvekilim, toparlayalım, süreniz bitti, bir dakika ek süre veriyorum.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, toparlıyorum.

Eğitim ortamının sorunları, Bakanlığınızın karşı karşıya olduğu sorunlar ekonomik, özlük, akademik ama en çok demokratik ama en çok insan hak ve özgürlükleriyle alakalı. Örneğin zorunlu din dersine dair Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu kararı yıllardır uygulamamakla, yanlış tefsir etmekle, yanlış yorumlamakla suç işlenmektedir. Ana dilde eğitim olgusu kabul edilmemekle suç işlenmektedir, farklılıklar kabul edilmemekle suç işlenmektedir, cinsiyetlere farklı yaklaşımla, her an zorunlu din dersini veren öğretmenlerin basına yansıyan Alevi öğrencilerine tacizi nedeniyle suç işlenmektedir. Bunların tamamının giderilmesi konusunda bizim katkımız da söz konusu olabilir. Biz katkı sunmak, düzeltmek için eleştiriyoruz. Bunu kendi iktidarımızda, kendi uygulamamızda da göstereceğiz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her ağzına geleni söylüyor, öyle bir şey yok. Ayrımcılık kafasında onun, her defasında böyle yapıyor, sürekli aynı şeyi konuşuyor.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Söyleyeceğim, zorunlu din dersini dayattığımız sürece söyleyeceğim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ayrımcılık senin kafanda.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Sibel Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanım, değerli üyeler, değerli bürokratlar; evet, dikkatlice dinledik Sayın Bakanı, ben 2015 yılı sonundan itibaren Parlamentoda görev yapıyorum, bir akademisyenim ben de, Değerli YÖK Başkanımız da aynı üniversitedeydi.

Baktığımız zaman 2015 yılı sonundan itibaren 4'üncü Millî Eğitim Bakanıyla görev yapmış oldum. Çok hızlı değişen ve maalesef somut çıktıları açısından da en sorunlu alan eğitim alanı Sayın Bakan, hem de en tartışmalı olan. Siz bugün girdilerden hep bahsettiniz, verilere çok önem verdiğinizizi söylediniz ama baktığımız zaman eğitim politikamıza, gerek temel eğitimde gerekse yükseköğretimde en ciddi sorun alanları hep bu alanlar oldu ve çözüm de bulamadık maalesef. İşte, Değerli Hocamız detaylar verdi, veriler verdi yani gerçekten bir pay ayrılıyor, yüksek bir bütçe ancak bunun bir yatırım bütçesine dönüşmediğini ortaya koyuyoruz. Eğitimin temel nitelik, kalite, çağdaş müfredat, eşit erişimle ilgili sorunları hâlâ çözemedi ve altyapı sorunları da. İşte, bugün geldiğimiz noktada muazzam bir bütçe var ama temel eğitimdeki okulların temizlik sorunu en temel sorun olarak bugün karşımıza çıkıyor ve en temel sorun alanlarından birisi de liyakatsiz kadrolar nedeniyle ayrılan bu kaynak da verimli kullanılamıyor. Kadrolarda ciddi bir sorun var eğitim alanında, bunu dile getirmek istedim.

Özellikle de biz bir çalışma yaptık İstanbul'da, bir saha çalışması ve veriler gerçekten İstanbul ili için temel eğitimde muazzam derecede sorunlu. 40 kişilik sınıfların hâlâ olması, ek ödenek gönderilmeyen okulların hâlâ olması, deprem nedeniyle hazırlık yapılan okullar var ama hâlâ boş bir inşaat alanıyla karşı karşıyayız. Kamulaştırma bedeli ödenmediği için okul binalarında herhangi bir gelişme yok. Özel okullardaki telafi eğitimleri tamamlanırken devlet okullarında telafi eğitimlerinde sorunlar var.

Avcılar ilçesinde bir okul var Sayın Bakan, soru önergesi de verdim. Prefabrik bir okul, imar sorunu nedeniyle öğrenciler prefabrik bir okulda ve bu çağa yakışmayan, sizin bugün sunduğunuz bütçeyle çelişen bir yapı var. Ben İzmir'e gittim, İzmir'in Bayındır ilçesinde bir köyde "3 tane sınıf 1 okulda ve 1 öğretmenle eğitim görüyor." diyorlar. Yani vermiş olduğunuz bu sunumun somut çıktıları yok karşımızda maalesef ve biz bunları söylemek durumundayız.

İşte, veriler var. Bakın, Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) sonuçlarına bakıyoruz, muazzam derecede sorunlu -sürem çok az olduğu için söyleyemiyorum- gerçekten bu salonda herkesin belki utanç duyacağı sonuçlar. TYT sonuçlarına bakın -hadi, ABİDE bir, iki yıl öncesiydi- adayların yüzde 32'si TYT'de barajı geçemiyor Sayın Bakan. Neredeyse 24 bine yakın öğrencimiz sıfır puan almış. Eşit ağırlıkta yüzde 64'ü, sözel puanda yüzde 66'sı barajı geçememiş. Matematikte net ortalaması 5, fende 3, Türkçede 18, sosyal bilimlerde 8 olmuş. Ya, bunları tartışmamız lazım bizim. Neden biz başarılı bir sonuç elde edemiyoruz? Bu öğrencileri üniversite yükseköğretim sistemine gönderiyoruz ve orada da sorunlu bir süreç var.

Üniversitelerle ilgili konuşmak istiyorum. Üniversiteye geçmeden önce çok önemli bir konu var. Sayın Başkandan süre rica edeceğim. Sayın Bakan, Sayıştay raporlarına da yansımış, ilçe millî eğitim müdürü kadrolarına mevzuatta öngörülen atama şartlarını taşımayan kişiler atanmış. Bununla ilgili bir soruşturma yapmadınız mı? Bunlar hâlâ görevdeler. Ben bununla ilgili de bir olay yaşadım. Esenyurt ilçesinde bir öğretmen, tam da bu liyakatsiz, niteliksiz, işte, bu Sayıştay raporlarına yansıyan bulgulara da eş değer... Ben bu konuyu Millî Eğitim Müdürüne de söyledim, ilgili komisyona, Valiliğe, Vali Yardımcısına da ilettim bunu kamuoyuna açmadan çünkü ciddi bir sorun vardı orada. Dava oldu, mahkeme oldu ama aksine, müdür yardımcısını görevden uzaklaştırmaya dönük bir süreç işletilmeye çalışıldı. Yani mahkeme kararının uygulanması lazım, detayını size de verebilirim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Özdemir, tamamlayalım lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok özür dileyerek, üniversitelerle ilgili birkaç bir şey söylemek istiyorum. Kurumsal özerklik ve bilimsel özerklik çok önemli. Sayın YÖK Başkanımız, üniversitelerle ilgili söylerken “İstihdam, akademik üretkenlik, bilgi, nitelik, uluslararası etkileşimi yüksek olan üniversiteler...” dedi. Ve -bir iktisatçı olduğu için belki bu terimi kullandı- kendi tabiriyle “Piyasaya, beklentisinde donatılan nitelikli insan kaynağı yaratmak...” dedi. Böyle üniversitemiz var Sayın YÖK Başkanım. Biz bu üniversitemizi son dönemdeki uygulamalarla, maalesef, uluslararası, ulusal düzeyde tartışma noktasına getirdik. İşte, Boğaziçi Üniversitesindeki rektörlük seçimleri. Bizim, bu Meclisin belki bugün Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde en çok tartışması gereken konu bu seçim sistemi. Bunu düşünmemiz ve makul bir yöntem bulmamız gerekiyor.

Bakın, Cumhurbaşkanının hangi gerekçeyle atadığını bilmiyoruz. Bir gecede atıyor ve bir gecede tekrar geri alıyor. YÖK ne yapıyor? YÖK sadece CV’leri topluyor; görüşmediniz dahi.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Selamlayalım lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok özür dileyerek ve Komisyonun da affına sığınarak...

Neden? Sadece CV’ler geldi size, sıralama yaptınız ve Cumhurbaşkanına gitti bu CV’ler; görüşmediniz dahi. Bu üniversite hocaları ne diyor? Ki ikinci atama da Melih Bulu’dan sonraki ikinci atama da üniversite öğretim üyelerinin desteklemediği bir atama.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, selamlamanızı yapın lütfen.

Teşekkür ederim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sonra rektör ne yaptı? Bir gecede 2 tane fakülte kurdu. Hangi gerekçeyle kuruldu bu fakülteler? Neye istinaden kuruldu? İhtiyaç mıydı? Niye bugüne kadar kurulmadı bu fakülteler? Üniversitenin paydaşlarına, öğretim üyelerine danışıldı mı? Yönetim kurulunun ve senatonun yapısını değiştirmek için bir gecede fakülte kurulmasına neden izin verildi?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Özerklik ve bilimsel özgürlük noktasında akademik kadrolar da gerçekten ciddi bir süreç... Sayın Sefa Hocamız da burada. Biz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Temelli, buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Van) – Sayın Başkan, değerli hazırım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi, eğitim deyince, özellikle eğitim sistemi deyince en önemli amaçlarının başında toplumsal eşitsizlikleri azaltmak gelir. Dolayısıyla bizim eğitim politikalarımıza, eğitim sistemimize baktığımızda, toplumsal eşitsizlikleri azaltan bir özelliği mi var yoksa toplumsal eşitsizlikleri derinleştiren bir özelliği mi var? Bunu test etmek çok kolay. Elimizdeki bu kitapçık 20 kezdir sizin tarafınızdan hazırlanıp bize veriliyor. Bu kitapçıkla toplumsal eşitsizlikleri karşılaştırarak bir korelasyona ulaşmanız çok mümkün. Göreceğiniz şey şudur ki: Toplumsal eşitsizlikler derinleşmiştir. Bu eşitsizliklerden birkaç tane örnek vermek istiyorum. Neden bu eşitsizlikler var? Çünkü eğitim politikanız ve sisteminiz bir ayağını neoliberal politikalara öbür ayağına da tekçi ulus devlet anlayışına dayıyor. Bu ayaklar üzerinden toplumsal eşitsizlikleri, toplumsal barışı ve demokratik bir ülkeyi var etmeniz zaten mümkün değil. Mümkün olmadığı için de bunca ağır sorunla karşı karşıyayız.

Bakın, bütçenizde çok büyük rakamlardan bahsediyorsunuz. Aslında Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin yüzde 92'si maaşlara gidiyor, geriye kalıyor yüzde 8. Bütün bütçeyi Millî Eğitime versek sizin bu sorunları yine çözebilmeniz mümkün değil, bu yüzde 8.

Mecliste bütçeyi sunarken dediniz ki: "Aslan payını Millî Eğitim Bakanlığına ayırdık." Soruyorum, bu yüzde 8'lik aslan payını hangi 5 aslan alacak? Bunu da keşke bu kitapçığa yazsaydınız. Bu yüzde 92 maaşlara baktığınızda, mesela, buraya rakam olarak ortalama öğretmen maaşını da yazabilirdiniz. Bu sabah açıklandı, ortalama yoksulluk sınırı 10.200 lira, ortalama öğretmen maaşı bunun ne kadar gerisinde keşke bu kitapçığa bunu da yazsaydınız.

Başka bir rakam daha yazabilirdiniz. Ha, yazmışsınız pardon, ek ders ücretine 21 lira yazmışsınız yani 2 dolar. Oysa bilmeniz gerekiyor ki OECD'de "minimum wage" standardı yani asgari ücret standardı vasıfsız işler için 4 dolardır. Siz, vasıfsız işçiliğin bile yarısını öğretmene hem de ek derste reva görüyorsunuz. İşte, bu adaletsizliktir, bu eşitsizliktir.

Eşitsizlik burada bitmiyor. Eğitimi ticarileştirdiğiniz için, eğitim AŞ'ye dönüştürdüğünüz için, bugün ailelerimiz, inanılmaz bir şekilde eğitimin finansmanına katılarak yoksullaşmaya devam ediyor. Keşke bu kitaba ailelerin ortalama olarak eğitime ne kadar harcadığını da yazsaydınız. O zaman belki de kendi gerçekliğinizle yüzleşme olanağına sahip olabilecektiniz.

Sadece gelir adaletsizliği mi var bu ülkede? Hayır, çok daha büyük adaletsizlikler, eşitsizlikler var. Çocuk işçilerin ne kadar olduğunu biliyor musunuz? Bu ülkede 1 milyon çocuk işçi var ve çocuk işçiler eğitim hakkından mahrum bırakılıyor. Eğitim hakkından yoksun kalmış 1 milyon çocuk işçiden bahsediyoruz; dünyada 160 milyon, Türkiye'de, döneminizde dramatik bir şekilde 1 milyona ulaşmış durumda. Bu, kuşak içi eşitsizliğe tekabül eder.

Başka bir eşitsizlikten, kuşak içi eşitsizlikten daha beteri kuşaklar boyu süren bir eşitsizlikten size bahsedeyim; ana dilinde eğitim hakkının gasbedilmesi. Çünkü siz ana dilinde eğitim hakkını gasbettiğinizde, bu ülkede yaşayan milyonlarca Kürt çocuğunun ve gencinin eğitim hakkını elinden aldığımızda, sadece içinde yaşadığı kuşak boyunca eşitsizliğe maruz kalmıyor, kuşaklar boyu bir eşitsizliği ileriye doğru taşımış oluyor. Yani bütün kamusal ve toplumsal haklardan yararlanma hakkını yitirmiş oluyor.

Hatibiniz, 28 Şubattan bahsetti, benim de bir anım canlandı. Biliyorsunuz ben de bir akademisyenim ve KYK'li barış akademisyenim. YÖK Başkanı bana bakıyor, belki tanımıştır. Evet, bakarsanız o dönemin kayıtlarına, 28 Şubat gerçekten çok önemli bir tarihti. 28 Şubatta, üniversitelerde ikna odalarına karşı, darbelere karşı, YÖK'e karşı yan yana "YÖK'e hayır." diyorduk. Ben bugün hâlâ YÖK'e hayır diyorum. YÖK'ün bir vesayet sistemi, bir 12 Eylül rejiminin ürünü olduğunu çok iyi biliyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Temelli, tamamlayalım lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Van) – İşte, bu vesayete “hayır” diyoruz. Peki, ne oldu da bu vesayete bu kadar, dört kolla sarılıyorsunuz? Çünkü kayyumcusunuz. Kürt halkının nasıl ki siyasi iradesini yok sayıp belediyelerimize kayyum atadınız, aynı kayyumcu zihniyetle bugün Boğaziçi Üniversitesine de kayyum atadınız. Barış akademisyenlerinin de mahkemeleri kazanmalarına rağmen hâlâ haklarını gasbetmenizi kabul etmiyoruz. Barış akademisyenleri, barış imzacıları bu ülkede demokrasi ve barış adına mücadele etmiş arkadaşlarımızdır, bu ülkenin onurlu akademisyenleridir. İnanıyorum ki siz gideceksiniz, YÖK’ünüzü de alıp gideceksiniz ama biz üniversitelere geri döneceğiz.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ olun Sayın Vekilim.

Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Millî Eğitim bütçesinde, epey, konuyu bilen hem akademisyen hem de eğitimci var, ben konuyu onlara bırakıyorum. Onun için, ağırlıklı olarak, sizin değinmediğiniz kesin hesapla ilgili bölümlere değineceğim, Sayıştay raporlarına ve 2020 kesin hesabına pek değinmediniz. Ancak şunu da sormadan edemeyeceğim: Maarif Vakfının bütçesi 2021’de 486 milyondan 2022’de 1 milyar 389 milyona çıkıyor; çok önemli bir artış. Nedir gerekçesi acaba? Bununla ilgili bilgi verebilirseniz memnun olurum. Bir de genç bir toplumuz, eğitim bütçesinin sağlık bütçemizden daha büyük olması lazım. Eğitim harcamalarımız sağlık harcamalarıyla kıyaslanınca aşağıda kalıyor, geride kalıyor. Hâlbuki genç bir toplumuz, henüz sağlıktan ziyade eğitime ihtiyacımız var. Demek ki daha büyük meblağları eğitime ayırmamız gerekiyor.

Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığının Sayıştay denetim raporunda 2020’yle ilgili olarak 11 güzel eleştiri var, gayet güzel eleştiriler. Çok da önemli, bir ikisini söyleyeceğim, vaktimiz yetmeyecek çünkü. Mesela, ilçe millî eğitim müdürlüğü kadrolarına mevzuatta öngörülen şartları sağlamayan kişilerin atanmasıyla ilgili bir eleştiri var. Bu bir değil, iki değil; Sayıştay raporlarına girecek şekilde çok sayıda olduğu için alınmış. Önemli bir konu, siz de bunun farkındasınız.

Yine, revize edilen Eğitimde FATİH Projesi İş Birliği Protokolü’nde yer alan altyapı yatırım bedellerinin ilave maliyet getirmesi de önemli bir konu. FATİH Projesi, asrın projesiydi ama maalesef büyük sıkıntılara sebep oldu, ilave maliyetler de getirdi. “Asrın skandalı oldu.” gibi düşünmemiz lazım. Keşke başarılı olsaydı Sayın Bakanım.

Yine, bütçe dışı kaynaklarla finanse edilen projelerle sağlanan eğitim hizmetleri ile yapılan yatırımlar için merkezî bir izleme, raporlama ve takip sistemi kurulamamış olması da önemli bir konudur mali açıdan baktığımızda. Benzeri bir durumu -Sayıştay raporunu unutmadan- 2022 Bütçe Kanun Teklifi (E) cetveline girerek söyleyeceğim. Burada, 55’inci maddede, (E) cetvelinde, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının hesaplarından 15 milyon liranın kaynak olarak alınıp belli konulara harcanmak üzere aktarılması isteniyor. Şimdi, bu, memurlardan alınan sınav paralarıyla oluşturulan bir bütçe -ben bunu geneli üzerinde de söyledim- çok önemli meblağlar bunlar, çok tutuyor. Bazı memurlar, kamu personeli bu sınavlara dahi giremiyor rakam büyük olduğu için. Buradan oluşturulan bütçeyle -55’inci maddede yazıyor- birçok yere para aktarıyoruz. Bunun bütçeye konulması

lazım. Sayın Başkanım, hakikaten kendi çalışanlarımıza yazık ediyoruz, onları sıkıştırıyoruz. Buradaki meblağ da çok fazla değil, bu meblağın bütçeye ödenek olarak konması gerekir, gelecek yıl da böyle bir teklif yaparsanız memnun oluruz.

Bir de Sayıştay raporunda, Bakanlığımızın -7'nci maddede- şartlar oluşmadığı hâlde pazarlık usulü ihaleler yapması, pazarlık usulü ihalelerde yaklaşık maliyetin gerçekçi belirlenmemesi eleştirisi var. Biliyorsunuz, Kamu İhale Kanunu'nda, acil durumlarda, çok gerekli durumlarda, belirli şartlarda 21/b'yle ihale yapılabilir ancak Sayıştay raporunda, bu Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüyle ilgili, Hızlandırılmış Eğitim Programı kırtasiye setleri alımı -meblağları belirtilmemiş- temizlik malzemesi alımı ve Eğitim Programı kırtasiye setleri alımıyla ilgili olarak 21/b kapsamında iş yaptırılmış. Onay belgeleri incelendiğinde herhangi bir hukuki gerekçelendirmenin yer almadığı görülüyor yani aslında, bu kapsamda yapılmaması gereken, usulsüz ihaleler yapılmış. Bunların Sayıştay raporlarında kalmaması lazım, bunların değerlendirilmesi lazım. Sizin de konuyla ilgili olarak, bu 2020'yle ilgili... Yani Sayın Bakanın bu konuyla ilgili bir de denetim yaptırması, teftiş yaptırması da gerekiyor. Yaptırıldı mı bilmiyorum, burada yer almıyor ama en azından, yaptırıldıysa da -öyle işaret ediyorsunuz- sonuçlarını verebilerseniz memnun olurum.

Denetim, teftiş derken, geçen yıl da gündeme getirdiğim bir konu var, YÖK'le ilgili bu konu Sayın Başkanım. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde 2018, 2019 ve 2020 raporunda var- kayıtlı 12.378 sanat eseri var, taşınır. Bunlardan 404 adedi müzede fiilen yokmuş, Sayıştay raporunda tespit edilmiş bu konu. Bunların 42 adedinin çalındığı, kayıp olduğu veya sahte olduğuyla ilgili bilgiler var. Bir üniversiteden 404 adet sanat eseri kayboluyor, bunların çalıntı olduğu, sahte olduğu vesaire tespit ediliyor ve üç seneden beri hiçbir şey yapılmıyor. Geçen sene YÖK Başkanımız "Benim yetkim yok." dedi ama kimin yetkisi olacak? Millî Eğitim Bakanı da "Benim yetkim yok." demişti geçen yıl. Burada yolsuzluk var, hırsızlık var, sahtecilik var ve kimsenin yetkisi yok. Böyle bir şey olamaz. Bu Türkiye Büyük Millet Meclisine kadar Sayıştay raporlarıyla geliyor, intikal ettiriliyor ve hiçbir şey yapamıyoruz. Böyle bir durum söz konusu olamaz. Bunu ben açıkladım, basın toplantısı yaptım "Kim yetkili?" diye sordum, hâlen yok. Yani YÖK'ün en azından yetkili olması gerekir, bir boşluk varsa, hukuki boşluk varsa da Sayın Başkanım bunu bildirebilerseniz bu hukuki boşluğu dolduralım, burası yasama yeri, en azından bir kanun yapalım. Ama raporu okursanız, özellikle 2018 raporunda çok detaylı bilgi var konuyla ilgili olarak. Ancak, bu sahtecilik, yolsuzluk, hırsızlık kadar buranın da bu konuyla ilgili üç seneden beri bir şey yapamaması bizi utandırıyor doğrusu; zannedirim sizi de sıkıntıya sokmuştur.

Onun haricinde, yine YÖK'le ilgili de Sayıştay raporunda güzel bulgular var; 7 bulgu var. Hepsine değinmeyeceğim, bunları siz de görmüşsünüzdür ya da görmeniz gerekir. Özellikle üniversitelerin kütüphane veri tabanı alımlarında koordinasyon ve iş birliği eksikliği bulunması eleştirilmiş ve çok da güzel bir eleştiri yapılmış, denilmiş ki: "Üniversitelerin akademik kaynak ihtiyacının bir kısmı TÜBİTAK bünyesinde kurulu ağdan, Akademik Ağ Bilgi Merkezinden, (ULAKBİM) Cahit Arf Bilgi Merkezinden (CABİM) sağlanıyor." Sağlanması gerekiyor. Onun haricinde Anadolu Üniversitesi Kütüphaneleri Derneği (ANKOS) var. Buralardan sağlanması gerekirken üniversiteler kendi başlarına, bu bilgidен mahrum olarak alım yapmaya çalışıyorlar ve mükerrer harcamalar yapmış oluyorlar, hâlbuki buradan yararlanmaları gerekir diye mali konuların dışında -sonuçta mali bir konuya taalluk ediyor ama- güzel bir eleştirisi var Sayıştayın, diğer eleştiriler yanında. Bunun dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum. Bizim yapmamız gereken iş, her yıl burada, Bütçede... Tabii ki Hükûmeti düşürmek değil işimiz, işin siyasi tarafının dışında, Sayıştayın desteğiyle, Sayıştay raporlarının yardımıyla, yapılan harcamaların ne kadar doğru yapıldığı, yapılan projelerin ne kadar doğru sonuç verdiğiyle ilgili konuları da tartışabilmek. Sayın Bakanım ve Değerli Başkanlar; sizin de bir önceki yıllara ilgili,

kesin hesapla ilgili açıklamalarınız olursa bu konuları gündeme getirebiliriz, genellikle bunlar gündeme gelmiyor. Bildiğim kadarıyla Komisyon Başkanımız bu konularla ilgili olarak Sayın Bakanları uyardı ama şimdiye kadar gördüğümüz, bugüne kadar maalesef bu konuya dikkat edilmediğidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yazı da yazdık bütün Bakanlıklarımıza.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Özellikle bürokrasiyle ilgili olan bu konunun, yürütmeye ilgili olan bu konunun daha da titizlikle ele alınması gerektiği kanaatindeyiz.

Bu raporlar dışında Bakanlığımızın bünyesinde Sayın Bakanım, Sayıştayın akşam sanat okullarıyla ilgili, okul aile birlikleriyle ilgili raporları var, döner sermayeyle ilgili raporları var, bunların da tek tek ele alınması lazım. On dakika konuşuyoruz ama bu süre de yetmiyor, onun için fazla gündeme getiremiyorum ama en azından sizin bunları dikkate almanız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, toparlayabilirsiniz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Bütçelerinizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, saat 13.25. Saat 14.00'te müzakerelerimize tekrar devam etmek üzere birleşime ara veriyorum. Geldiğimizde Sayın Ekrem Çelebi hazır olursa ondan başlayarak devam edeceğiz müzakerelerimize.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.25

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.20****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 8’inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum. Müzakerelerimize devam edeceğiz.

Sayın Ekrem Çelebi’nin söz talebi vardı.

Sayın Çelebi, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok değerli üyelerimiz, çok değerli milletvekillerimiz, çok değerli basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Millî Eğitim Bakanlığının, Yükseköğretim Kurulunun, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının, üniversitelerimizin bütçelerini görüşeceğiz.

Hükümetlerimiz döneminde eğitime her zaman en yüksek kaynağı biz ayırdık, ayırmaya da devam ediyoruz. Sayın Bakanımızın ilk bütçesi olduğu için kendilerine ben huzurlarınızda hoş geldiniz diyorum, ayrıca iki hafta önce de ilimizi, Ağrı’mızı teşrif ettiler. Özellikle, ilimize, eğitime vermiş olduğu katkılardan dolayı, ben Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir ferdi olarak gerçekten sizlere teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Bakanımız, rektörlük, ÖSYM Başkanlığı, Bakan Yardımcılığı; hep eğitim camiası içerisinde hizmet ettiği için, bu anlamda yorulduğu için ben özellikle Millî Eğitim Bakanlığında da çok başarılı olacağına canıgönülünden inanıyorum. Bu anlamda, kendisine gerçekten başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, hiçbir hükümet eğitimde AK PARTİ kadar başarılı olamamıştır, bunu çok iddialı bir şekilde söylüyorum. Anadolu’da bir deyiş vardır: “Her nesil kendi tarihini yazar.” İşte, bundan dolayı, özellikle Sayın Cumhurbaşkanımızın çok veciz bir sözü vardı: “Düşün, uygula ve neticelendir.” Öyle bir nesil yetişti ki şu anda, yetişiyor ki, ülkemizin geleceğini inşa eden ve edecek; mavi vatana sahip çıkan ve çıkacak bir nesil yetişiyor. Bu gençler yerli ve millî teknolojimizi, İHA’larımızı, SİHA’larımızı, yerli arabalarımızı, pandemiye gururumuz olan şehir hastanelerimiz gibi projeleri geliştirmiş ve geliştirmeye devam edecektir.

CAVİT ARI (Antalya) – Zaten vardı Ekrem Bey, zaten millî gençlik yetiştirmiştik biz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İşte, biz eğitime ayırdığımız kaynaklarla bu saydıklarımın altyapısını oluşturduk ve oluşturmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, bütçeler hükümetlerin vizyonudur. Ben özellikle bütçe kısmına geçmeden önce bir iki hususu burada belirtmek istiyorum. Şimdi, daha önce de böyle, özellikle muhalefet tarafında çok farklı şekilde eleştirildiğimiz zaman da hep şunu söyledik: Elbette ki muhalefet her zaman için iktidarı eleştirebilir ama değerli milletvekilleri, bu Parlatmentonun aritmetiği, yeni başkanlık sistemine göre 1’inci, 2’nci ve 3’üncü veya 4’üncü parti olarak millete gitmiş olduğumuz ve milletten almış olduğumuz yetkiyle birlikte değişti. Elbette ki muhalefet, demin de söyledim, her zaman iktidarı

eleştirebilir, eksiklerimiz varsa söyleyebilir, önerileri varsa sunabilir ancak hiçbir parlamenterin, yürütme erkine, sözüyle veya davranışıyla hakaret etmeye, küçümsemeye veya algı yapmaya hakkı ve hukuku yoktur. Bu anlamda, öğleden önce özellikle burada konuşan sayın milletvekilinin Sayın Bakana sunumunun bir hayal kırıklığı olduğunu, ayrıca YÖK Başkanını da itham ettiklerini kesinlikle ve kesinlikle kabul etmiyoruz, sözlerini aynen iade ediyoruz ve kendisini de haddini bilmeye davet ediyoruz. Eğer bir milletvekiliyse, bir milletvekili nezaketini ve duyarlılığını burada göstermesi lazım.

Milletvekili yine sunumunda, devleti yaralayan, devlete hakaret eden bir dil kullandı burada. Devlet erkânına ve devlet ricaline sizin kesinlikle böyle bir söylemde ve ithamda bulunmanızı asla doğru bulmuyorum. Siz üniversiteleri özgürlüğün olmadığı bir alan olarak tarif edip burada öğrencileri ayrıştırıyorsunuz; Kürtler, Ermeniler ve çok dilli insanlar üzerinde demografik yapıyı ayırıp dil ve din üzerinden algı ve siyaset yapıyorsunuz. Çünkü siz bana göre bir üst aklın aparatısınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok nazik bir dil(!)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Çok nazik bir dil... Aparat sensin!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bugün bu salonda eğitim bütçesini konuşuyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Temiz bir dille konuşmaya bakın. Aparat sensin.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İlim irfan konuşacağımıza terör algısı yapan, çok dilli ve çok dinli bir algı yapan şahıslarla karşı karşıyayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, birbirimize karşı yaralayıcı bir dil kullanmayalım lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Unutmayınız ki bu devlet, bu coğrafyada her milleti kendi asli unsuru olarak kabul etmiş ve özellikle bir millete “sadıkayımillet” payesini bu topraklar vermiştir, bunu herkesin bilmesi lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aparat sensin.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şimdi sizlere sormak istiyorum: Bu millet mi zulümkâr yoksa konuşan mı zulümkâr?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aparat!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Seni gidi aparat seni!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hocanın kelimesini aynen size iade ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aparat!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yoksa konuşan başka yerde kurulup da Parlamente'ye mi gönderilmiştir, buna iyi bakmak lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, birbirimizle karşılıklı tartışmaya girmeyelim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kim kimin aparatı?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sunumunda konuşmuş olduğu dil, bir parlamentere yakışan bir dil değildir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kötü söz sahibine aittir.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Millî Eğitim Bakanlığımızdan gelen bürokratlara şimdi huzurlarınızda eğer ben bir anket yaptırırsam, sorsam ki onlara: “Siz bu konuşan parlamenterin cümlelerinden ne anlıyorsunuz? Siz Türkiye Büyük Millet Meclisine geldiğinizde, Türkiye Cumhuriyeti devletinin birer bürokratu olup buraya geldiğinizde ne hissettiniz, buraya gelip de ne buldunuz?” Buraya gelen de elbette ki Millî Eğitim Bakanlığımız; Millî Eğitim Bakanlığımızın ve devletimizin, Hükümetimizin

bütçesi. Demin de söyledim, eleştirebilirsiniz, öneriler de yapabilirsiniz ama bu dili, bu nezaketsiz dili kesinlikle kabul etmiyoruz. Devlete hizmet eden kamu görevlilerini yaralayan bir milletvekilinin bu Parlamentoda böyle konuşmaya hakkının olmadığını söyler bu bürokratlar. Anadolu’da bir deyiş var: “Üslubu beyan, aynıyle insan.” Yani bir insanın ifade tarzı kendisine aittir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynen öyle, aynen öyle.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Aynen öyle, aynen sana iade ediyorum onu. Sen orada haddini bileceksin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aparat!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Aparat olan sensin. Ağzından çıkanı senin kulağın duysun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Acaba bir gün olsun sen Diyarbakır Anneleriyle ilgili tek bir cümle konuştun mu burada? Hendekte çukurlarla ilgili tek bir cümle oldu mu? Kınama yaptınız mı? Hiçbir yerde yapmadınız. 2018’de Ağrı ili Doğubeyazıt ilçesinde tek bir kurşunla şehit edilen Mevlüt Bengi’nin tek suçu neydi biliyor musunuz? AK PARTİ müşahidi olmak. Sizin bununla ilgili tek bir cümle oldu mu? Sadece önünüze bakıp, işte, böyle sularınızı içip gözlerinizi aşağı doğru indirirsiniz.

“Siz bizim çocuklarımızı bir kalıba sokuyorsunuz.” dediniz. Değerli kardeşlerim, bunu bu devlet yapmadı. Bakın, şunu PKK yaptı, bunu da bu devlet yaptı. İşte, sizin kalıplarınız budur; el bombalarıdır, hendeklerdir sizin kalıplarınız. Sizin özgürlüğünüz insanları hendeklere gömmektir, başka da herhangi bir şeyiniz yok.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – PKK ile devleti nasıl karşılaştırıyorsun sen? Devlet gibi mi PKK ya?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Değerli kardeşlerim, değerli milletvekillerim; şimdi özellikle bir cümlesinde “Zulüm bakanlığı.” dedi. Eğer bir devletin meşru anayasasında belirlenen, anayasal erkiyle kurulan bir bakanlığa siz “Zulüm.” diyorsanız, o zaman sizin burada, Parlamentoda görev yapmamanız lazım. Sizin, ilk önce, kendinize karşı bir saygınız varsa bu cümlelerden vazgeçmeniz lazım ve özellikle şunu söylüyorum: Bu tür cümleleri sizin söylemeye hâliniz ve haddiniz yoktur diye söyleyeyim. Çünkü bu Bakanlık, Türkiye Cumhuriyeti devletinin sınırlarını ve al bayrağını koruyan, milletimizin birliğini sağlayan ve teröristlere aman vermeyen bir bakanlıktır. Ben, özellikle, burada konuşan her milletvekilimizin, devletin ve özellikle burada, kamuda devlet memuru olması hasebiyle cevap vermediğinden dolayı her tür hassasiyeti bundan sonra daha da çok gözeteceğini bildiğimden dolayı böyle bir konuşma yaptım.

Özellikle, Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, bu anlamda hepimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Emine Gülizar Emecan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir milletvekiline “aparat” diye ifadede bulunuyor bir başka vekilim ve siz de seyrediyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütün arkadaşlarımızı, yaralayıcı olmayan bir dil kullanmaya davet ediyorum. Her gruptan yapan oluyor, herkesi daha dikkatli bir dil kullanmaya davet ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Söz sahibine aittir ama uyarmanız lazım.

BAŞKAN CEVDETYILMAZ – Fikirleri ifade ederken karşı tarafı yaralamadan, kişiselleştirmeden de ifade edecek yetkinliğe sahibiz hepimiz. Bazı kelimelere hiç gerek yok, herkes fikirlerini güzel bir üslup içinde ifade ederse çalışmalarımızın kalitesi de artmış olur.

Sayın Emine Gülizar Emecan, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli bürokratlarımız, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın emekçileri; öncelikle hepimizi saygıyla sevgiyle hürmetle selamlıyorum.

Bugün, Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesini görüşüyoruz.

Sayın Bakan, öncelikle, yeni görevinizde başarılar dilemek istiyorum size, hayırlı uğurlu olsun. Umarım bir farklılık yaratırsınız diyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; AKP iktidarı dönemini değerlendirerek başlayacak olursak Türkiye’de en çok sorunun yaşandığı alanlardan birisi şüphesiz eğitim alanı olmuştur. Bu durum hem temel eğitim alanında hem de üniversite eğitiminde yaşanmıştır.

Şimdi, çocuklarımızın sosyal, kültürel ve akademik anlamda geleceğe hazır hâle gelebilmeleri için aynı zamanda da dünya ülkeleriyle gençlerimizin rekabet edebilmeleri için kaliteli bir eğitim ve öğretime erişebiliyor olmaları da zorunludur. Hem toplumsal hayatta hem de ülkemizde istihdam, üretim ve ekonomik refahın sağlanmasında da kritik derecede öneme sahiptir tabii ki eğitim. Ancak yıllardır, eğitim sisteminin sürekli bir geriye gidiş içerisinde olduğunu görüyoruz. Tabii, burada iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımız hep eğitimin ne kadar ileriye gittiği, olumlu olduğu, ne kadar başarılar hanesine yazıldığıyla ilgili değerlendirmeler yaptılar ama bizim de bu noktada söyleyecek çok sözümüz var. Yaşananları zaten vatandaşlarımız da kendi çocuklarıyla, kendileriyle yaşıyorlar. Bu değerlendirmeleri onlar da mutlaka yapıyorlardı.

Şimdi, tabii, bir anlamda küresel dünyadaki rekabetimizi de eğitimdeki gerileme olumsuz yönde etkilemekte. Bu bağlamda ben, önce biraz üniversitelerimizle ilgili bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Şimdi, 2004 yılından itibaren üniversite sayılarımız hızla arttı; 207’ye ulaştı şu anda, 207 yükseköğrenim kurumumuz var ancak akademisyen sayısı artışına baktığımız zaman üniversite sayısının artış hızına akademisyen sayısının çok yetişemediğini de söyleyemeyiz. Kolay değil tabii ki, sonuç olarak saksıda domates yetiştirmiyoruz. Büyük bütçelerle, büyük zaman harcayarak, büyük emeklerle akademisyen yetiştiriyoruz. Bu bağlamda da bu hıza yetişememesi tabii ki normal. Örneğin, üniversitelerimizdeki öğretim görevlilerinin sayısına baktığımızda yani öğretim görevlisine düşen öğrenci sayısına baktığımızda diğer ülkelerle birkaç kıyaslama yapacak olursak mesela, Almanya’da bir öğretim görevlisi başına 12, Fransa’da 16, İtalya’da 20, Portekiz’de 14, diğer ülkelerde de benzer sayılarda öğrenci düşerken şu anda Türkiye’de 45 öğrenci düşüyor. Şimdi, akademisyenlerin sayısı artarken, tabii, niteliklerinin de artıyor olması gerekiyor ki öğrencilerimize doğru eğitimler versinler. Akademisyenlerimizin akademik çalışmalarını özgürce yürütecekleri ortamlar maalesef giderek yok edildiği için bu çalışmalarını da çok özgür bir şekilde yapabildiklerini, yeterli şekilde yayın çıkarabildiklerini de söyleyemeyiz. Bu yayın sayıları, atıf sayıları da gittikçe düşüyor, bunları görüyoruz. Aynı zamanda, tabii, akademisyenlere ve öğrencilere yapılan baskıları da herhâlde burada uzun uzun anlatmama gerek yok. En basiti, Boğaziçi Üniversitesinde yaşananları buraya bir not olarak düşebiliriz.

Şimdi, tüm bunlar yaşanırken tabii, üniversitelerde bir yandan da iktidarın, maalesef kendi ideolojisine uygun bir kadrolaşmaya gittiğini, kadroları atamaya dönük bir eylem içerisine girdiğini görüyoruz. Şimdi, mesela, Sayıştay raporlarına baktığımızda 2019 yılı raporlarında da bu yer almaktaydı, yine 2020 yılı içinde de ilan verilen mesela, toplam 65 öğretim üyesi kadrosunun yalnızca 4'ü için sadece 2 kişinin, geriye kalan 61'i için ise sadece 1 kişinin başvuru yapabildiği söyleniyor. Şimdi, bu eleştiriliyor ve öğretim üyesi ilanlarında yer verilen koşulların eşitlik ve liyakat ilkeleri doğrultusunda, belirli bir kişiye tekabül etmeyecek şekilde tespit edilmesi gerektiği öneriliyor tabii ki. Ben, hem YÖK Başkanımıza hem Milli Eğitim Bakanımıza sormak istiyorum. Şimdi, bir iki de örnek vereceğim ben yani etik dışı yollarla üniversiteye hoca olan kişilerin, öğrencilerimize ne faydası olacak, hangi eğitimi verecekler? Bakın, mesela, ben bir tane üniversiteden örnek vereceğim: Trakya Üniversitesi; bu ara sosyal medyada biraz basında da yer aldı. Rektörünün üniversitede baldızına kadro vermesi, aynı üniversitede Rektör Yardımcısı Profesör Ahmet Hamdi Zafer'in eşinin uygun kadro ilanı ile kadroya alınması, yine aynı üniversitede kırtasiye işleriyle uğraşan bir şahsın -şu an ismi aklıma gelmedi- kızının kadroya alınması yani bunlar aslında sırala sırala bitmez, burada da benim sürem yetmez.

Yine, mesela, başka bir şey, dekan atamalarına yönelik usulsüz işlemler Sayıştay raporuna konu edilmiş; bu atamaların asaleten değil vekaleten yapıldığı. Örneğin, bir üniversitede 12 dekanın 10'u bu şekilde atanarak "Mevzuatın izin vermediği bir atama usulü fiili bir durum hâline getirilmiştir." deniyor.

Şimdi, ben yine sormak istiyorum: Eğitimi, biz, bu ülkede, bu kadrolarla mı şahlandıracamız, bu kadrolarla mı ilerleteceğiz? Burada Millî Eğitimin, üniversitelerin bütçesini konuşuyoruz. Bütçe hakkı milletindir ve tabii ki, bu bütçe, gençlerimizin, öğrencilerimizin, çocuklarımızın eğitiminin niteliğinin, kalitesinin artırılması için harcanacaktır ama bu koşullar hiç de bu şekilde harcanmadığının birer de kanıtıdır diyebiliriz. Yine, aslında, agresif bir şekilde üniversitelerin açılması üniversitelerde niteliği de düşürüyor aynı zamanda. Baktığımızda, yine, birçok üniversitede -tek tek nasıl sayayım bilemiyorum- öğrenci bulunmayan bölümler var, mesela, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Teknoloji Fakültesinde, Muş Alparslan Üniversitesi İletişim Fakültesinde, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde, Sinop Üniversitesinde öğrencisi olmadığı için eğitim faaliyeti yapılamıyor. Yani siz, şimdi, burada doğru bir planlama yapıldığını hakikaten söyleyebilir misiniz, bilemiyorum yani sadece üniversite eğitiminde şöyle söyleyebilirim, bunlara son verilmesi gerekiyor bir an önce.

Şimdi, YÖK Başkanımız da değişti, hayırlı olsun, hayırlı uğurlu olsun, Milli Eğitim Bakanımız değişti. Ben, sorunun kişilerle ilgili olmadığını, sistemle ilgili olduğunu, daha doğrusu değerli arkadaşlar, sizin iktidarınızın anlayışı ve zihniyetiyle alakalı olduğunu düşünüyorum çünkü daha önceki Millî Eğitim Bakanı da çok büyük iddialarla geldi. Ne oldu, elimizde ne var, ne kadar yol alabildi? Şimdi, Sayın Bakan, göreceğiz, siz de neler yapacaksınız ama çok fazla bir şey yapamayacağınız da açıkçası ortadadır.

Şimdi, az bir sürem kaldığı için biraz Millî Eğitim bütçesiyle ilgili, Sayıştay raporlarıyla ilgili de birkaç değerlendirme yapmak istiyorum. Çok değinildi, ilçe Millî Eğitim müdürlüğü kadrolarına mevzuatta öngörülen şartları sağlamayan kişilerin atanması. İşte bu da yine liyakatsiz. Nedir? Hızla müdürlük kadrolarına o kadroları hak etmeyen kişilerin kısa yoldan getirilmesi için uygulanan bir yöntemdir bu. İşte, eğitim bu nedenle çöküyor, sizin söylediğiniz gibi ileriye gitmiyor maalesef. Mesela, FATİH Projesi. FATİH Projesi çok büyük umutlarla getirildi değil mi? Ne zaman geldi bu? 2015 yılında, MEB ile TÜRK TELEKOM arasında bir protokol imzalandı ve protokole göre tüm altyapısı, okullardaki tüm internet altyapısı TÜRK TELEKOM tarafından karşılanacaktı, oluşturulacak yapı MEB tarafından yönetilecekti. Ne oldu? 2 kere bu protokol revize edildi arkadaşlar, kapsamı daraltıldı. Yine, Sayıştay raporlarına göre bu erişim hizmeti konusunda bir bedel öngörülüyordu daha önce

ancak revize protokolde altyapı sağlanacak okul tanımı değiştirildiği için, ödemelere ilişkin de yeni hükümler getirildiği için, hem okul sayısı azaldı hem de yeni eklerin maddi yükümlülükler getirdiğini Sayıştay raporu da bize söylüyor. Yani bir anlamda büyük reklamlarla, büyük bir proje olarak tanıtılan FATİH Projesi de elimizde patlamış bulunuyor.

Şimdi, bütçemize baktığımız zaman sürekli küçülen, sürekli azalan, özellikle de son beş yıldır azalan bir bütçemiz olduğunu görüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu Emine Hanım, teşekkür ediyorum. Son bir cümle alayım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Son o zaman Sayın Başkan.

Son olarak şunu söyleyeyim: Tüm bu aksaklıklar, bu yönetim anlayışıyla ne millî eğitim ne yükseköğretimde bu bütçelerle pek bir şey yapabileceğinizi düşünemiyorum, olan çocuklarımıza oluyor, olan gençlerimizin geleceğine oluyor, olan yine de ülkemizin geleceğine oluyor aslında. Bu kısıtlı bütçeyle ben yine de size başarılar diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Bir İYİ Parti'ye gidip öyle gelelim, partiler değişmiş olsun.

Hüseyin Bey, buyurun.

Süreniz on dakikadır.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkanım çok teşekkür ederim. Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, sizlere de merhabalar demek istiyorum. Sayın Bakanım hoş geldiniz, değerli bürokratlar sizler de hoş geldiniz.

Öncelikle, görüşmekte olduğumuz Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin ülkemize hayırlara vesile olmasını diliyorum, ülkemize hayır getirmesini diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Türk yükseköğretim sisteminin yaşadığı sorunlara ilişkin bazı değerlendirmelerde bulunmak istiyorum. Biz, muhalefet olarak sık sık bunları dile getiriyoruz, “Yükseköğretim sistemimizde ciddi yapısal sorunlar var.” diyoruz zaten bu sorunları hep beraber yaşıyoruz, bizim çocuklarımız yaşıyor. Baktığımızda bu sorunların bir kısmının ortaöğretimden gelen sorunlar olduğunu da söylemek gerekir. Ben, bugün, burada birazcık yükseköğretimde planlama, mezunların istihdamı, yeni üniversitelerin yetersizliği ve eğitimin kalitesi gibi hususlara değinmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, yükseköğretimde sorunların başında planlanma sorununun geldiğini söylemek istiyorum, planlamada sıkıntımız var. Bu sorun üniversite sayısı, efendim fakülte bölüm sayısı, öğretim üyesi öğrenci sayısı gibi farklı boyutlarda karşımıza gelmektedir.

Şimdi, bakın, yükseköğretimde bugün boş kalan kontenjanların arttığını görüyoruz, birçok lisans ve ön lisans programında boş kontenjanlar artıyor, hele bu yıl için, bu içinde bulunduğumuz yıl için ilginç bir durumla karşı karşıya kaldık. Tercih aşamasında birçok öğrenci yerleştirilmişti, ardından yerleşmeyenler için 1'inci ek kontenjan uygulamasıyla yine yerleştirme yapıldı. Yükseköğretimde 1'inci ek yerleştirme sonuçlarına göre 126. 254 öğrencilik lisans kontenjanı boş kaldı, ön lisansda ise bu sayı 97.677 düzeyindeydi; bu üniversiteler içerisinde baktığımızda Boğaziçi, Hacettepe, ODTÜ gibi üniversitelerimiz de var. 1'inci ek yerleştirmeye rağmen tıp fakültelerinde 317, diş hekimliğinde 237 kişilik boş kontenjan kaldı. Tekrar bir daha bir yerleştirme yapıldı, 2'nci ek yerleştirme sonuçları da açıklandı ve kayıtlar da geçtiğimiz gün, dün, bu ay başı itibarıyla sona erdi. Orada da yani 2'nci ek yerleştirme sonucunda da “Ne kadar boşluk olacak?” diye gerçekten merak etmiyor değilim.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; bu boş kontenjanlar ya da öğrencilerin tekrar tekrar sınava girmeleri yükseköğretimde kalite sorununu işaret eden bir durum olarak da değerlendirilmelidir diyorum. Artık gençler bir üniversiteyi değil kaliteli kabul ettikleri bir üniversite ve bölümü okumak istiyorlar. Türkiye'nin en prestijli kabul edilen liselerinden mezun olan çocuklarımızın ilk sınava girdiklerinde yerleşmeyip tekrar sınava girmeleri de bu söylediğimi teyit eder durumdadır.

Değerli arkadaşlar, planlama sürecinde başvuran öğrenci sayısı, kaçınıcı kez başvurduğu, yerleşme oranları, boş kalan kontenjanlar, talebin olmadığı bölümler -ki bu çok önemli- ilk kaydını yaptırdıktan sonra diğer dönemlerde kayıt yenilemeyen öğrenci sayıları, efendim kayıt sildirme ve devamsızlık oranlarının göz önüne alınması son derece önemlidir. Sınava giren ve yerleşen öğrencilerin durumlarıyla ilgili bu verilerin ayrıntılı analiz ve farklı açılardan değerlendirilmesi de yapılmalıdır.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; mezuniyet ve istihdam ilişkisi yönünden baktığımızda da yükseköğretimde içler acısı bir durumla karşı karşıya olduğumuzu görmekteyiz. Yükseköğretimde meslek edinimini hedefleyen eğitim fakülteleri, mühendislik fakülteleri, teknoloji fakülteleri iktisadi ve idari bilimler fakülteleri, sağlık fakülteleri gibi fakültelerden mezun olanların okudukları bölüm ile istihdam edilebilmeleri arasında ilişkinin son derece zayıf olduğunu görmekteyiz. İşte, atama bekleyen öğretmen sayısı, işsiz iktisat, işletme fakültesi mezunları bunun en tipik örnekleridir. Ülkemizde, üniversite mezunu sayısı her yıl artarken bu mezunların iş gücü piyasasına dâhil olma oranı giderek azalmaktadır. İstatistiklere bakıldığında dünya üniversite mezunu istihdam oranında Avrupa'da sonuncu sırada olduğumuzu görüyoruz. Şimdi, siz "Avrupa, bizi kıskanıyor." diyorsunuz ama "Avrupa bizi kıskanıyor." demekle işsiz gençlerimiz iş bulmuyor. TÜİK'in 2021 Ağustos verilerine göre yükseköğretim mezunlarının istihdama katılma oranı yüzde 66,3 seviyesindedir. O zaman şöyle bakalım: Açıklanan bu oran yükseköğretim mezunlarımızın yüzde 34'ünün işsiz olduğunu işaret etmektedir. Yani iki ya da dört yıllık üniversite mezunu her 100 kişiden 34'ü işsizdir. Üniversiteleri yalnızca binadan ibaret görmeyin derim ben. Yani bina sayısının artırılmasını başarı hikâyesi gibi sunan yükseköğretim politikamızla geldiğimiz noktada bugün her 3 üniversite mezunundan 1'i işsizdir, bu acı gerçekle yüzleşin, yüzleşelim diyorum.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; biz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde işsiz gençlerin sorunlarını dile getiriyoruz, bu gençlerimizin tarafımıza iletmış olduğu mağduriyetleri gündeme getiriyoruz. Biz, İYİ Parti olarak başta Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener olmak üzere milletvekili arkadaşlarımızla Türkiye'yi ilçe ilçe, il il dolaşıyoruz. Gittiğimiz her yerde gençlerimiz işsizlikten şikâyetçi, gençlerimiz eğitimini aldıkları alanlarda meslek sahibi olmak istiyorlar, bu gençlerimiz atanabilecekleri kadroların ilan edilmesini istiyorlar. Ben de dedim ki, bu gençlerimizin bu taleplerine kulak verin, yandaş medyanız ve trolleriniz vasıtasıyla hayal satmaktan vazgeçin, gençlerimizin umutlarını karartmayın.

Bakın, sizin döneminizde yani AK PARTİ'nin döneminde, iktidar döneminde işsizler içindeki üniversite mezunu oranı katlanarak arttı. 2002'de işsizler içindeki üniversite mezunu oranı yüzde 10,8 iken, 2020'de bu oran yüzde 23,5'e çıkmıştır. 100 binlerce İİBF mezunu işsiz gencimiz var, atanamayan öğretmenlerimiz var. Özellikle, öğretmen ihtiyaçlarıyla mezun ve mezun olacak öğrenci sayısı arasındaki uçurum kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. İş arayan mühendislerimiz, hemşirelerimiz, sağlıkçılarımız, teknisyenlerimiz, teknikerlerimiz var, laborantlarımız var; onları ötekileştirmeden dinleyin, taleplerini ciddiye alın, biraz empati yapın çünkü bu çocuklar bizim çocuklarımız diyorum.

Sayın Bakanım, seçim bölgem Trabzon'la ilgili de bir iki hususu sizlere iletmek istiyorum. Bizim Trabzon'un çok güzel bir beldesi var, Çukurçayır beldesi, siz de master ve doktora yaptığınız dönemlerden bilirsiniz diye düşünüyorum. Bu mahalle çok yakın bir zamana kadar geçmişte mesire yeri idi ama çok yakın bir zamanda hızlı bir kentleşme oldu. Biz, buraya ilkokuldayken pikniğe

giderdik, şimdi ise hızla büyüyen, nüfusu 50-60 binleri aşan bir şehir merkezi oldu. Bu mahallemizde yaşayanlar okul yetersizliğinden şikâyetçidirler Sayın Bakanım. Mahallemizde 2 ilkokul, 1 ortaokul, 1 de imam-hatip ortaokulu var. Bu okullardaki derslik sayıları ve kontenjanlar mahallenin ihtiyacını karşılamaktan uzak Sayın Bakanım. Mahalleli der ki “Bizim bu mahallemize bir lise yapılın.” Çünkü mahallede lise yok yani 50-60 bin nüfuslu bir mahallede –bir mahalle demeyelim, şehir merkezinde- lisemiz yok. Mahallenin çocuklarının büyük bir kısmı okul servisleriyle başka yerlerdeki okullara gitmek zorunda kalıyorlar. Zaten o yolu biliyorsunuzdur, Boztepe’ye çıkan yolu Sayın Bakanım, trafik orada oldukça sıkışıyor, okul servislerinden dolayı 50-60 bin nüfuslu mahalleye giriş çıkışlar zor oluyor. Bizim talebimiz, mahallemizin talebi bir lisedir. Ben de Çukurçayır Mahallesi’ndeki vatandaşlarım adına –ben onların vekiliyim, asil olan onlar- lise talebini size iletmek istedim, hazır bürokratlarınız da buradayken en kısa zamanda, sizin görev süreniz içerisinde bu lisemiz açılırsa çok memnun oluruz, gerçekten mahallemizin bu noktada isteği var.

Son bir husus, yine Trabzon’la ilgili: Trabzon’da altın işiyle ilgili imalat atölyeleri, hasır atölyeleri, perakende satış, sarrafiye, pırlanta ve benzeri tamir atölyelerinde çalışacak ara eleman ihtiyacını karşılayan Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Kuyumculuk Teknolojisi Bölümü 2020-2021 eğitim öğretim yılında kapatıldı Sayın Bakanım. Trabzon Kuyumcu ve Saatçileri Esnaf ve Sanatkarlar Odasının kapatılan bu bölümün malzemeleri ve öğretmenleriyle başka bir okulda açılması yönünde bir talepleri var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Hüseyin Bey.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Çok özür dilerim, bitiriyorum cümlemi Sayın Başkanım.

Coğrafi işaretli Trabzon telkâri ve hasırı ile Trabzon kazaziyesinin yaşatılması için çok önemli olan ara eleman ihtiyacını karşılayan bu bölümün tekrar açılmasının da önemini burada dile getirmek istiyorum.

Dinlediğiniz için çok teşekkür ediyor, bütçemizin tekrar hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın Mehmet Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçemiz hayırlı uğurlu olur inşallah.

Sayın Bakan ve Sayın YÖK Başkanıyla ilgili arkadaşımız bir şey söyledi, iktidar partisi beğenmedi. Sayın Bakanın ve YÖK Başkanının kişilikleriyle ilgili bir şey söylemiyoruz biz. Mesela ben sunumlarıyla ilgili bir şey söyleyeyim, gerçekten hayal kırıklığı.

Sayın Bakan dünya kadar şey söyledi, diyelim ki: “Okul öncesi eğitimde şuraya geldik...” Burada size bütçe vereceğiz Sayın Bakan, milletten topladığımız parayı vereceğiz, dolayısıyla bizi ikna etmeniz gerekiyor. Okul öncesi eğitim neydi önceden, ne oldu sizin döneminizde, şu anda ne durumda, hedefiniz ne? Bunları grafiklerle, rakamlarla ortaya koymamız gerekiyordu –cek, -cak’la geçtiniz ve gerçekten hayal kırıklığıydı. Hele hele YÖK Başkanının, koca, devasa problemi olan üniversitelerle ilgili yaptığı sunum gerçekten hayal kırıklığıydı. Kusura bakmayın, bu hakaret falan değil, niye hakaret edeyim ki bu güzel insanlara, hiç ilgisi yok.

Değerli arkadaşlar, bakın, bizim eğitim danışmanımız Ali Taştan hazırladı –kendisine buradan teşekkür ediyorum- rakamlarla, ben bize bunları vereyim ne olduğuna oradan bakın. Bakın, şimdi gayrisafi yurt içi hasılanın 3,47’si kadar Millî Eğitimin bütçesi var. Yani 2003’te de 3,79’muş yani çok büyük bir uçma falan söz konusu değil. OECD ülkeleri arasında da en gerilerdeyiz değerli arkadaşlarım

yani Avusturya 5,2; Kanada 5,2; İngiltere 5,3; ABD 7; Güney Kore 7, böyle gidiyor; bizimse gayrisafî yurt içi hasılanın 3,47'si. Bu rakamlarla bizim karşımıza gelmeniz gerekiyordu, bu şekilde anlatmanız gerekiyordu, bu sene belki ilk defa bu sunumu yaptığınız için ileride daha farklı sunumlar yapacaksınız, daha bilgilendirici sunumlar yapacaksınız diye umut ediyorum.

Sayın Bakanım, hemen bir şey söylemek istiyorum, bu ödenek üstü harcamalarla ilgili ciddi bir şey var. Cumhurbaşkanlığı bu yöntemle Bütçe Kanunu'nun 6'ncı maddesinde yer alan imkânları kullanmak suretiyle Millî Eğitim Bakanlığını ödenek üstü harcama yapar bir duruma düşürüyor. Bunu bütçe açığını gizlemek için yapıyor, sonra da ek ödenek şey yapıyor. Buna gerek yok yani Sayın Cumhurbaşkanını ikna edin, böyle bir şey yapmamıza gerek yok. "Bütçeyi biz yapıyoruz, Mecliste de zaten çoğunluğumuz var." deyin ve bu yanlışlığı aşalım bir an evvel diyorum.

Değerli arkadaşlarım -elbette atlaya atlaya gideceğiz, öyle sistematik on dakikada sunum yapma durumunda değiliz- Maarif Vakfı diye bir şey kurdunuz. Önemli iddialar var. "Bu vakıf yurt dışında örgütleniyor, orada öğrencileri destekleyecek, eğitimi destekleyecek, Türkiye'yi tanıtacak, edecek." Tamam da güzel işler yapan vakıflardakilerin, yerlerdeki herkesi insan, hiçbirini oraya melaike yönetici atamıyoruz. Dolayısıyla, bunları nasıl denetliyorsunuz? Denetleniyor mu, ne yaptılar? Bakın, bu sene buraya, Maarif Vakfına 1 milyar 389 milyon TL ödenek vereceksiniz. Ne oluyor bu paralar? Bunları denetlememiz gerekiyor, bilmemiz gerekiyor, var mı bu rakamlar, böyle bir şey sundunuz mu?

Sayın Bakanım, sunumunuzun hiçbir yerinde rastlamadım, pandemiyle ilgili ciddi ne oldu yani hiçbir yerde yapmadığımız gibi pandeminin hasarı ne oldu, bunu ölçtünüz mü Sayın Bakan? Öğrencilerimizde ne gibi hasarlar ortaya çıktı? Bunları telafi etmek için ne yapacaksınız? Gerçekten bu uzaktan eğitim "EBA" dediğiniz şeydeki aksaklıklar nelerdi? Bunları bize sunmanız gerekirdi, bunlarla ilgili maalesef hiçbir şey söylemediniz. Ne oldu, nasıl tamir edeceksiniz, ne yapacaksınız? Öğretmenlerimizin eksikliği ne oldu, bunları eğitime yeniden getirdiniz mi, pedagojik problemler nelerdir, nasıl telafi edilecek? Bunlarla ilgili hiçbir şey söylemediniz.

Sayın Bakanım, sanıyorum 1 milyon 700 bin civarında Suriyeli göçmen çocuğu var bizde. Bunlarla ilgili bir kelime yazmaz mısınız? Her yerde bunların reklamını yapıyor Hükümet, uçuyor. Bıraktım ben artık bizim bütçeden ayırdıklarımızı, ya Avrupa Birliği -bizim bildiğimize göre- 3 milyar euro falan "Şu konuda, eğitimde şurada kullanacaksınız." diye para veriyor, bunları nasıl harcadınız? Bakın, araştırmalar var, bu insanlar perişan vaziyette, gelmişler buraya can korkusuyla, eğitimde bu çocuklar ne eğitilebiliyorlar ne öğretiliyorlar, kişilik gelişimleriyle çok ciddi problemler yaşıyor bu çocuklar.

Bakın, bu EBA yani uzaktan eğitimle ilgili en büyük sıkıntıyı toplumun en zayıf kesimleri yaşadı. Urfa'daki EBA'ya ulaşım İstanbül'daki ulaşımı bir karşılaştırın yani yüzde 30'larda bile değil Urfa'da. Roman çocukları ulaşamamış, göçmen, gezici işçi çocukları ulaşamamış. Bunlarla ilgili ne yaptınız? Bunları bize bir anlatmanız gerekirdi, maalesef bunlarla ilgili hiçbir şey yok. Avrupa Birliğinden eğitim için gelen paraların bir dökümünü yapmalıydınız, bunu yapmadınız.

Değerli arkadaşlarım, öğretmenlerle ilgili çok ciddi sıkıntı var. Bizde burada öğretmen bekçiden, uzman çavuştan, polisten az para alıyor. Bunu bir tarafa bıraktım, az parayı, kölelik getirdiniz ya! 2021'de 1.187 TL alan ücretli öğretmen var. Öğretmen almıyorsunuz, sayısı nedir? 80 bin mi, 100 bin mi ücretli öğretmen var, 1.187 lira alıyor değerli arkadaşlarım. Böyle bir şey var mı, böyle bir şey görülmüş müdür, bu nasıl bir angarya? Öbür taraftan en az 5 bin-6 bin lira maaşla yaptıracağınız işi bu parayı vermemek için böyle bir angarya uyguluyorsunuz, eğitim alanında uyguluyorsunuz. Çocuklarımızı, geleceğimizi teslim ettiğimiz öğretmenlere bunu yapıyorsunuz. Bu zulüm bütçesi değil de nedir değerli arkadaşlarım?

Sayıştay raporlarıyla ilgili hiçbir şey söylemeyelim, çünkü artık Sayıştay diye bir şey yoktur yani Sayıştay derken milletin vergilerinin nasıl harcandığını, nereye harcandığını, bir eksiklik, yanlışlık var mı yok mu diye rapor edip Türkiye Büyük Millet Meclisi adına buraya getiren, bizim de buradan hükümetlere hesap sorabileceğimiz raporları hazırlayan bir Sayıştay maalesef bu ülkede yoktur. Millet İttifakı'nın en önemli programlarından biri bu olacak. Eğer bu yoksa –bütçe hakkı bu arkadaşlar-demokrasi yoktur, adalet yoktur, hiçbir şey yoktur. Maalesef Sayıştayı gerçekten kınıyorum şimdi. Kızınlar bakalım iktidar partisinin milletvekilleri bana, kınıyorum. Bu bürokrat falan değil, bu bürokrat bizim bürokratımız değil. Bu milletin vergileriyle ilgili yapılan haksızlıkları yazıp buraya getirmemiş. Getirmişse de denetçi, Sayıştayın odalarında bu raporlar kaybedilmiş yani büyük bir yanlışlık yapılmış. Bunlarla ilgili maalesef bir şey yok.

Değerli arkadaşlarım, bu pandemiyle ilgili de çok enteresan şeyler oldu. “Pandemiye şu kadar harcadık, bu kadar harcadık.” Ya şu ülkede hiç kimse bir şey yapmadı, şöyle bir olay oldu: IMF bir rapor yayınladı, dedi ki: “Ülkeler direkt doğrudan destek olarak şu kadar para verdiler; dolaylı destek, kredi desteği olarak bu kadar para verdiler.” Anadolu Ajansı çıktı, dolaylı olarak, kredi desteği olarak verdiğimiz oranı, yüzde 9 oranını “Dünyada en önde.” “Türkiye bu kadar yardım etti.” “İnsanlara tek tek yardım etti.” diye, ondan sonra Sosyal Güvenlik Bakanı çıktı “Yaptıklarımızı IMF doğruluyor.” dedi ya. Böyle şeyler, skandallar yaşanıyor bu ülkede ve hiçbir şey maalesef yapılmıyor.

Üniversitelerle ilgili -vaktim de kalmadı- yani Sayın YÖK Başkanı, siz yeni YÖK Başkanısınız, gerçekten üniversiteler dökülüyor yani kalite malite... Ya gerçekten dökülüyor. Üniversiteleri bırakalım sadece nepotizmle ilgili çıkan haberler... Topluyor musunuz, yapılanları topluyor musunuz? Geçen bütçede de bunları konuştuk. Üniversitelerde bunlar yapılırsa o üniversitelerde eğitim öğretim, böyle şeyler filan olmaz değerli arkadaşlarım, olmuyor nitelikim. Ya apartman üniversiteleriyle... Onlarla ilgili bile bir rakam vermediniz, bir istatistik koymadınız. Neydi? Ne oldu? Ne olacak? Para isteyeceksiniz bizden, diyeceksiniz ki: “Şu kadar üniversite açtık, şu kadar kalite oldu; kaliteyi ölçen bir sürü gösterge var, kriter var, bunları ortaya koymamız gerekirdi ama hiçbir şey söylenmedi, maalesef bu milletin parası plansız, programsız harcanıyor ve bunlarla ilgili de ciddi olarak hiçbir şey söylenmedi maalesef değerli arkadaşlarım.

ÖSYM'yle ilgili bir şey söyleyeceğim değerli arkadaşlarım. Ya bu ÖSYM'ye 10 milyondan fazla insan senede şey yapıyor. Geliri yani sınav gelirleri 1 milyar TL'ye yaklaştı. Ya, 200-250 lira çok fahiş paradır biliyor musunuz bir öğrenciden. Gerçekten zorlanıyorlar ya. Ya kamu hizmeti... Sayın Bakanlarım, Sayın YÖK Başkanı, değerli arkadaşlarım; kamu hizmeti kâr amaçlı yapılmaz, parayla yapılmaz; kamu hizmeti, bütçeyi veriyoruz, siz bu parayı millet için harcayacaksınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir miktar...

Bunun kârı, fazla geliri filan olmaz. Dolayısıyla bu insanları, bunları gözetmek durumundasınız.

Ben teşekkür ediyorum değerli arkadaşlarım. İnşallah daha iyi bütçelerle karşı karşıya geliriz sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım. O nedenle -bir şey daha söylüyorum- burada söylediğimiz lafların hiçbiri kişisel değildir. Hiçbir milletvekili hiçbir bürokrate, bakana hakaret etmez, böyle bir şey söz konusu değildir Sayın Çelebi. Yanlış anlıyorsunuz ya. Biz yapılanları, yazılanları eleştiriyoruz. Yapılan bu işi eleştiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayal kırıklığı bu bütçedir, bu sunumlardır. O nedenle iyi insanları germeyin lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda Mehmet Bey’e katılıyorum, kişiselleştirmeden tartışmamız lazım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, hazırlık yapılması bakımından müsaadenizle sıralamayı bir okumak istiyorum. 2 üyemiz var; Sayın Erol Katırcıoğlu’na önce söz vereceğim, sonra Sayın Erhan Usta’ya söz vereceğim; 2 üyemizin talebi var. Ardından uygun görürseniz Komisyon üyesi olmayan arkadaşlarımıza bir süre söz vermek istiyorum; orada da Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Tamer Osmanağaoğlu, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Yıldırım Kaya, İYİ Partiden Sayın İmam Hüseyin Filiz ve Halkların Demokratik Partisinden Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki şeklinde bir sıralamam olacak. Herkesin hazırlık yapması bakımından bunu okumuş oldum.

Şimdi Sayın Erol Katırcıoğlu’na söz veriyorum.

Buyurun Sayın Katırcıoğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı ve sevgili bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben konuşmamı yükseköğretim üzerine yapmak istiyorum çünkü şimdiye kadar yapılan konuşmalardan bu konu üzerinde yeteri kadar durulmadığı kanaatiyle böyle bir karar verdim. Dolayısıyla da önce YÖK’le başlamak istiyorum değerli arkadaşlar.

Şimdi, geçmişte “YÖK” konu olduğu zaman genellikle bir tartışma oluşurdu yani bu YÖK meselesi gerçekten Türkiye’nin eğitim sistemiyle ilgili olarak üzerinde durmamız gereken bir mesele. Bu mesele hakkında -esasında biliyorsunuz hepiniz- 2002’den önce, Adalet ve Kalkınma Partisi, iktidara gelmeden önce, iktidara geldiğinde Yükseköğretim Kurulunun kaldırmayı hedefleyen açıklamalar yapmışlardı fakat iktidara geldikten sonra bu konu olması gerektiği gibi olmadı, konuşulmadı ve anladığımız kadarıyla da YÖK meselesi özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinin genel olarak Türkiye’ye bakışındaki merkezileşmeye uyan bir kurum hâline getirildi. Ben rakamlara baktım, mesela 2007’de 573 kişi varmış kurumda çalışan, 2020’de bu sayı 1.033 çıkmış yani bırakın YÖK’ü kaldırmayı düşünmeyi, aksine YÖK’ü güçlendiren bir anlayışla olaylar geliyor. Nitekim, hatırladığım kadarıyla geçmişteki YÖK Başkanı “Yeni YÖK”ten söz ediyordu kavram olarak ve galiba onun zamanında mı kuruldu bilemiyorum ama çeşitli projeler geliştirilmiş anladığım kadarıyla. “YÖK Gelecek Projesi” “YÖK Anadolu Projesi” “YÖK Sanal Laboratuvar Projesi” vesaire gibi. Yani yükseköğrenim meselesinin felsefi olarak tartışılıp da bu Kurumun nereye düştüğüne dair bir tartışma yapılması gerekirken “Hani elimizde böyle de bir kurum var, bunu da yükseköğrenimi zapturapta almak için kullanalım.” diyen bir bakış açısıyla YÖK’e yaklaştıklarını düşünüyorum. Oysa hepiniz biliyorsunuz ya da en azından akademik dünyayla ilgisi olan arkadaşlar biliyorlar ki YÖK gibi bir kuruluş yok dünyada, böyle bir kuruluş yok. Evet, üniversitelerin, üniversitelerdeki “curriculum”ların koordine edilmesiyle ilgili olarak birtakım koordinasyon kuruluşları var ama YÖK öyle bir hâle gelmiş vaziyette ki kendisi zaten bence iktidarın en önemli kurumlarından biri hâline gelmiş durumda.

Değerli arkadaşlar, bu, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara gelmeden önceki söylemleri ile iktidara geldikten sonraki söylemleri arasındaki değişimin en önemli unsurlarından biridir YÖK. Semboliktir ve aynı zamanda görebildiğimiz kadarıyla Adalet ve Kalkınma Partisi, iktidara gelirken ki özgürlükçü söylemlerinden tümüyle vazgeçtiğini ve neredeyse ülkeyi yönetmek üzere her türlü kararın tamamen merkezileştiği ve tek adama bağlandığı, adına da “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” denilen bir sistemi kabul etmiş görünüyor. Değerli arkadaşlar, bu, hakikaten kabul edilmesi

son derece zor bir gelişmedir ve gerçekten samimi AK PARTİ'lilerin de bunu düşünmesi lazımdır yani nasıl oluyor da iktidara gelmeden önce YÖK'e itiraz edenler şimdi YÖK'e neredeyse tapınıyorlar. Bakın, ben bir tarihte, bir özel-vakıf üniversitesinde rektör yardımcılığı yaptım uzun yıllar ve YÖK'ün baskılarıyla başörtülü kızları içeri almamamızla ilgili olarak inanılmaz baskılar yaşadık ama biz onlara karşı çıktık ve elimizden geldiği kadar da başörtülü öğrencilerimizin derslere girmesini sağlamaya çalıştık. Şimdi aynı YÖK yani bu baskıcı YÖK'e şimdi siz sahip çıkıyorsunuz ve bu anlaşılabilir bir şey değil bence yani ve -birazdan değineceğim, konuyu oraya getirmek istiyorum aynı zamanda- "barış akademisyenleri" denilen akademisyenlerin üniversiteden atılmasına, soruşturma yapılmasına da razı olmuş bir YÖK'ten söz ediyoruz. Yani geçmişteki tutumundan tümüyle farklı bir tutuma evrilmiş olan bir YÖK'ten bahsediyoruz.

Türkiye'de üniversite-yükseköğrenim kurumları arasındaki ilişkiler her zaman sorunlu olmuştur değerli arkadaşlar. Bunun daha uzun konuşulması gereken bir yanı var ama bir bakıma hiçbir iktidar özellikle üniversitelerden kaynaklanan eleştirilere razı olmamıştır Türkiye'de ve elinden geldiği kadar da baskıcı imkânları kullanmış ve bu insanları görevlerinden atmış, işsiz bırakmıştır. Birkaç tane örnek vereceğim: 1948'de böyle bir hadise yaşanıyor Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafyada. Efendim, bazı öğretim üyelerinin komünist olduğu iddiasıyla üniversiteden atılması gerektiği söyleniyor ve sonuçta üniversiteden atılıyor. Kimler bunlar arkadaşlar? Bakın, sayayım isimlerini: 1'incisi Behice Boran, 2'ncisi Niyazi Berkes, 3'üncüsü Muzaffer Şerif, 4'üncüsü Pertev Naili Boratav. Değerli arkadaşlar, bu 4 isim de Türkiye'nin esasında fikrî gelişmesinde adları anılması gereken, medarîftiharı olarak kabul edilmesi gereken isimlerdir ama bu isimleri o dönemin yönetimi üniversiteden atmaktan hiçbir şekilde çekinmedi.

Gelelim 1960'a: 1960'ta da bir darbe oldu. O 60 darbesinde de yine 4 isim benim dikkatimi çektiği için buraya aldım: Sabahattin Eyüboğlu, Nusret Hızır, Tarık Zafer Tunaya ve Mina Urgan. Değerli arkadaşlar, bu 4 arkadaş da 4 insan da 4 akademisyen de Türkiye'nin -bu demin söylemeye çalıştığım-medarîftiharı kabul edilmesi gereken fikir insanlarındandı, onlar da 1960'ta atıldı.

Gelelim 1980'e: 1980'de biliyorsunuz "1402" diye bir kanun çıktı ve inanılmaz bir kıyım yapıldı bütün üniversitelerde. Sadece 2 üniversiteyi anacağım, Ankara ve İstanbul Üniversitelerini anacağım ve oradan 1402'lik olan akademisyenlerin isimlerini burada tekrar edeceğim: Ankara'dan Rona Aybay, Mete Tunçay, Yılmaz Akyüz, Baskın Oran, Tuncer Bulutay, Korkut Boratav; İstanbul'dan Aydın Aybay, İdris Küçükömer, Sencer Divitçioğlu, Gençay Gürsoy, Bülent Tanör, Hüseyin Hatemi. Bunları daha artırmak da mümkün ve başka üniversiteleri de katmak mümkün. Ama bu insanları da -ki bunlar da bence Türkiye'nin fikrî gelişmesinde önemli katkılarda bulunmuş, özgür düşünen ve özgür yazan ve muhalif insanlardı- gönderdiler.

Son olarak, 2015'teki barış akademisyenleri meselesine gelelim. Neydi mesele? Bir bildiri yayımlandı. Ben biliyorum, ben de o bildirin imzacılarından birisiyim ve bundan dolayı da YÖK tarafından soruşturma yapılmış ve mahkemeye verilmiş olan insanlardan birisiyim. Benim gibi birçok insan var, 2 binden fazla insan üniversiteden böyle atıldılar veya emekli olmak zorunda kaldılar.

Değerli arkadaşlar, size bir şey hatırlatayım: Biliyorsunuz, Charles de Gaulle, İkinci Dünya Savaşı'nda Fransa'nın Almanya karşısındaki yenilgisinden sonra İngiltere'ye giderek Fransa'nın özgürlüğü için bir mücadeleye girdi ve bu kişi Fransız tarihinde önemli bir Cumhurbaşkanı olarak tarihe geçti. Fakat Cezayir Savaşı sırasında, Fransa'da neredeyse 1,5 milyon Cezayirlinin öldürülmesine yol açan savaşta, Jean-Paul Sartre, bir filozof, Paris'in sokaklarında karşı bildiriler dağıtıyordu bu Cezayir Savaşı'nın sona ermesiyle ilgili olarak. Bir gün de Gaulle'e geliyorlar ve diyorlar ki: "Bunu zapturapta al, bunu tutukla."

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam, çok affedersiniz, süreniz doldu, bunu tamamlarsanız memnun olurum.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Çok affedersiniz, birkaç dakikamı istiyorum sizden.

Jean-Paul Sartre’la ilgili ne diyor biliyor musunuz de Gaulle? Bilenleriniz biliyordur, “Sartre Fransa’dır.” diyor, yani “Sartre’ı tutuklamak Fransa’yı tutuklamaktır.” demek istiyor.

Değerli arkadaşlar, emin olun -siz kişisel olarak üstünüze almayın ama- kurumsal olarak bu YÖK’ün ve bu iktidarın barış akademisyenlerine yaptıkları... Demin saydığım isimler gibi, bu isimler Türkiye’nin medarıftiharı olacak olan isimler olacaktır, hepiniz de göreceksiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam, teşekkür ediyorum.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır, bir dakika... Çok affedersiniz...

Vakıf üniversiteleriyle ilgili birkaç şeyi söylemek zorundayım, eğer söylemezsem olmaz. Özur dilerim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fakat süreniz doldu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hiç kimse konuşmadı şimdiye kadar bu vakıf üniversiteleriyle ilgili olarak.

Sayın Bakan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir cümleyle...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Çok affedersiniz... Bir dakika... Müsaade edin...

Bakın, değerli arkadaşlar “vakıf üniversiteleri” diye facia bir durumumuz var, bundan çok övünüyorsunuz ama vakıf üniversiteleri gerçekten birer ticarethanedirler. Ben onların içinden geldim, orada çok farklı üniversitelerde görev yaptım ve bu üniversitelerin... Şimdi zamanım bittiği için tabii konuşamayacağım ama...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hepsi değil.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hepsi değil, tabii ki birkaç tanesini ayrı tutmak lazım belki ama emin olun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam, siz bir akademisyen olarak YÖK’ü bir ziyaret edin olmazsa...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet, bunlar ticarethane hâline gelmiş durumdadır. Bakın harcamalarına, reklam harcamaları kütüphane harcamalarının 4 katıdır. Düşünebiliyor musunuz? Parasal bir mekanizma hâline gelmiş olan bu üniversitelerle ilgili olarak YÖK’ün denetiminde -ki ben üniversitelerde YÖK denetimini çok gördüm, ne olduğunu da çok iyi biliyorum değerli arkadaşlar- lütfen buna son verin.

Bu vakıf üniversitelerinin meselelerini de gündeme almanız gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim, dinlediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Erhan Usta...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şehir Üniversitesi en iyisiydi, kapattınız. Şehir üniversitelerini kapattınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu, lütfen...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kayıtlara geçsin diye söyledim.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcıları, Değerli YÖK Başkanı, kurumlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan ve Sayın YÖK Başkanımıza da yeni görevlerinin hayırlı uğurlu olmasını, ekiplerinde de yeni arkadaşlar var -anladığım kadarıyla atanalar- hepsine de başarılar diliyorum.

Sayın Bakan da geleneği bozmadı diğer Millî Eğitim Bakanlarımız gibi, yine girdi odaklı yani işte “Biz en fazla bütçeyi alan bakanlığımız.” şeklinde konuşmasına başladı. Tabii, ben, başkaları da bunu yaptığında hakikaten bunu eleştiriyorum. Hani tamam, bütçe almak iyi güzel ama sonuç ne, ona bakmak lazım; sonuçta ne kadar başarılı olabiliyoruz, ona bakmak lazım. Tabii fazla bütçe almak sorumluluğunuzu da artırıyor -bir de öyle bir yanı var işin- yani en fazla bütçeyi alan bir bakanlıkta en fazla iş yapan bakanlık olması ihtiyacı var. Tabii, bütçedeki payımız giderek düşüyor yani şu anda zaten en fazla pay alan bakanlık da diyemeyiz çünkü sadece faiz bile sizin bütçenizi epeyce bir aştı. Örnek olsun diye söylüyorum, 2017’yi alacağım. Niyi 2017? Çünkü Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçmeden önceki son yıl. 2017 yılında faiz ödeneği, bütçeye konulan faiz ödeneği 57,5 milyar liraymış, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi 85 milyar liraymış yani faiz bütçesinin 1,48 katıymış, yaklaşık 1,5 katı Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi varmış. Şimdi bakıyoruz, 2022 yılında: Faiz bütçesi 240 milyar lira, Millî Eğitimin bütçesi 189 milyar lira; 1,5 katından 0,79’una düşmüş yani yüzde 79’una düşmüş. Dolayısıyla gitgide eriyen de bir bütçeniz var veya diğer unsurlar bütçede daha öne çıkıyor, zaten bunun da bütçe içerisindeki payı azalıyor. Hani bunu, bütçeyle çok fazla övüldüğü için söylüyorum, bu notu da düşmek gerekiyor. Başka bütçeler sizin bütçenizin de artık önüne geçiyor. Buradan şunu da anlıyoruz: Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sizin bütçenize de yaramamış. Yani birçok şey yaramadığı gibi Millî Eğitimin bütçesine de yaramamış.

Tabii, bugüne kadar, AK PARTİ hükümetleri birçok şeyi inşaat olarak gördü, eğitimi de inşaat olarak gördü, sağlığı inşaat olarak gördü. İşte “Şu kadar okul yaptık, şu kadar derslik yaptık, filan ettik, falan ettik...” Hep böyle inşaat üzerinden bir sosyal politika veya ekonomi politikaları, kalkınma politikaları yürüttü, hep de bunu söyledi. Bunun yanlışlığını görüyoruz. Birazdan ona ilişkin sonuçları size arz edeceğim. Fakat sevindirici bir yan var: Şu 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı -benim eski kurumumun çıkardığı, şimdi “Strateji ve Bütçe Başkanlığı” diye geçiyor- burada “Eğitim” bölümü şöyle başlıyor, müsaade ederseniz ilk cümlesini okuyacağım: “Ülkemizde son yıllarda fiziki imkânların büyük oranda artırılmasıyla eğitime erişimde önemli mesafe katedilmiş olup bundan sonraki süreçte öğretmen nitelikleri başta olmak üzere eğitimin niteliğinin artırılması hedeflenmektedir.” Günaydın! Yirmi yıl sonra, Millî Eğitim veya işte Hükümet politikası olarak “Şu inşaat işlerinden artık biraz sıyrılmamız, işin artık biraz daha kalitesine -hem öğretmen hem de eğitimin kalitesi yönüyle- bakalım.” diyen bir şey var. Ha, zararın neresinden dönersek kâr, o ayrı bir şey ancak bu çok çok daha önce olması gereken bir şeydi.

Tabii şimdi şu tartışmalar da var. Aslında böyle bir slayt göstermeyecektim ama benim Müsteşar Yardımcısıyken 2012 yılında İktisadi Kalkınma Vakfında yaptığım bir sunum bu, zannediyorum anlaşılabilir: Dikeyde kişi başına büyüme var, yatayda da okullaşma oranı var. Bakın, okullaşma oranı yine inşaata göre, derslik sayısına göre daha önemli gibi görünen bir şeydir. Dünya Bankasının bir çalışması: Büyüme ile okullaşma oranı arasında hiçbir ilişki bulunmuyor, bütün ülkelerle birlikte yapılmış şey de böyle bir ilişkiyi maalesef bulmuyor. Şimdi, neyle ilişki buluyor? Eğitimin kalitesi ile

büyüme ilişkisi. Bakarsanız, yine Dünya Bankasının çalışması; yine dikeyde kişi başı büyüme, kişi başı gelirdeki artış, yatayda da test skorları var -burada PISA sonuçlarını alıyor- böyle bir doğrusal ilişki var. Yani eğitimin kalitesi ile büyüme arasındaki ilişkiyi mutlak suretle bizim not etmemiz gerekiyor.

“Türkiye burada nasıl?” diye baktığımızda; e, burada çok iyi olduğumuzu söylemek mümkün değil. Konuşma notunuzda bir miktar artışların olduğundan bahsediyorsunuz, “Puanları en fazla artan ülkelerden birisiyiz.” diyoruz ancak yine bulunduğumuz seviye çok tatminkâr değil. Tabii, o PISA’da da ülke sayısı değiştiği için ben şöyle bakın dedim arkadaşlara: 2003 yılındaki ülke sayısını sabit tutarsak 2018’de ne olmuş? Aynı ülke havuzuyla bakalım çünkü yeni giren ülkeler var; kimisi bizden daha gelişmiş, kimisi daha az gelişmiş olabilir; mukayese edilemiyor. Öyle baktığımızda -eğer burada bir hata yapılmadıysa- matematikte 33’ümüz, on beş yıl sonra 32’ye yükselmişiz, bir basamak artmış; fen bilimlerinde 35’ten 30’a yükselmişiz, okuma anlamada da 35’ten 31’e yükselmişiz ancak bu kadar uzun dönem iktidarından sonra bunların hiçbir şekilde tatminkâr olmadığını da ifade etmek gerekiyor. Hani, eğitimde bir yıllık, iki yıllık hükûmete bir şey diyemezsiniz, netice almak falan uzun soluklu bir iştir ama yirmi yıllık bir hükûmet olunca hâlâ OECD ortalamasının puanları itibarıyla da baktığımızda epeyce altında bir durumumuz var. Bu yıllık program o anlamda sevindirici diyorum yani hiç olmazsa artık bundan sonra eğitimin kalitesine, hem öğretmen kalitesine, öğretmenin iyi yetiştirilmesine hem de eğitimin kalitesine odaklanılacağı geç de olsa zannediyorum anlaşılabilir durumda.

Şimdi, diğer bir sorunuz... Tabii, başka arkadaşlar da bahsetti ama ben uzun süredir -mesela, bu sunumda da o tür şeyler vardı- yani devlette çalışırken de bu eleştirileri hep yapıyordum. Türkiye’de maalesef eğitim istihdam planlaması yok yani istihdam piyasasının arzu ettiği, talep ettiği beceride, meslekte insan yetiştiremiyoruz; böyle bir sıkıntımız var. Bu “her ile bir üniversite” politikası da bunu biraz körükledi zannediyorum. Niye? Çünkü bir üniversite kuruyorsunuz, işte, fakülteler çok kolay açılıyor, hemen bir iktisadi idari bilimleri açıyorsunuz ama hiç kimse oranın iktisadi idari bilimler mezunlarını talep etmiyor. Çok kolay açılan üniversiteler... Hayatında dört yıllığı bitiriyor çocuk -bakın, bunun istatistikleri YÖK Başkanımızda vardır- bir tane profesörden tek bir ders almadan dört yıllık lisansını bitiren yüzlerce, binlerce öğrenci var bu ülkede; buna bakmak lazım.

Mesela, bilmiyorum, Sayın Başkan... Tamam, bu politika Hükûmetin politikası, buna sizin bir itirazınız olamaz bir bürokrat olarak ama şu yapılmalı bence: Bunun bir çalışılmış olması lazım. Bu karar verilirken bizde, Türkiye’de etki analizi yaparak karar verilmiyor; pata küte karar veriliyor, tepeden bir şey geliyor, yapılıyor ama hiç olmazsa geriye doğru bunu bizimle paylaşmanız gerekir de hadi paylaşmasanız da Hükûmete bunu vermek lazım. Bu politika nasıl bir sonuç doğurdu? Hakikaten bu “her ile üniversite” politikasının bir etki analizini geriye doğru yapıp Hükûmetin önüne koymak lazım. “Burada ısrarcı mı olalım? Daha da ileriye mi taşıyalım? Yoksa buradan biraz geriye mi gidelim?” konusunun üzerinde mutlak suretle durulması lazım. Yani “kaynak” derken harcadığımız, yaptığımız sadece binalar filan değil, gençlerimizi harcıyoruz. Türkiye’de şu anda her 3 gençten sadece 1’i istihdam piyasasında, 2’si bir şekilde ya iş bulamıyor ya öğrenci ya şu ya bu ya iş bulma ümidi olmadığı için piyasanın dışında; sadece 1’i... Konuyu uzatmak istemiyorum, bu sunumda da vardı.

“Demokratik fırsat penceresi” diye bir şeyden bahsediyoruz; işte, “Türkiye 2000’de girdi, 2030’da çıkacak...” Çok az zamanımız kaldı. Eğer biz hakikaten bir orta gelir tuzağını aşmaya çalışıyorsak yani bu ülkeyi daha yüksek gelirli ülkeler hâline getirmek istiyorsak önümüzde çok az zaman kaldı. Bunun için de geliştirmemiz, kullanmamız gereken en önemli kaynak gençlerimizi ve teknolojiyi geliştirmek için elimizdeki en önemli araç da eğitim; bundan başka bir aracımız yok.

Sayın Bakanım, bunun size yükümlülüğü çok fazla bu anlamda, ben hakikaten Allah kolaylık versin diyorum yani başarılar diliyoruz çünkü sizin başarınız ülkenin başarısı, sizin başarınız çocuklarımızın iş bulması. 3 kızım var yani bu çocuklara iş bulmamız lazım. Yarın da hepimizin torunu... 1 de torunum oldu bu arada. Yani yarın bir gün bunların hepsi büyüyecek, bunlar iş gücü sahibi... Her 100 gençten 70'i bu ülkeyi terk etmek istiyor. "İş bulma imkânım olsa yurt dışına kalıcı olarak giderim" diyor. Şimdi, bunu Boğaziçi mezunu da diyor, bunu hiç okul okumamış çocuğumuz da diyor yani buradaki sıkıntıya bir bakmak lazım. Dolayısıyla, bu anlamda yapılacak çok iş var.

Ara eleman ihtiyacı olduğu meselesi son derece önemli. Bu kadar... Bilmiyorum, tabii, ben eğitim zamanı filan değilim, ben iktisatçıyım ama hani insan görüyor, şimdi biz bu kadar üniversite öğrencisi... Daha doğrusu "Ne olursa olsun ben üniversite okumalıyım." diye herkesin üniversite kapısına yığılması gerekiyor mu? Mutlak suretle bu da analiz edilmesi gereken bir husus yani bunların bir kısmını meslek liseleri, meslek yüksek okulları üzerinden beceri kazandırarak... Türkiye'de işsizlik olduğu kadar ciddi bir beceri uyumsuzluğu var, bir mesleksizlik problemi var. Ama bunları kim yapacak? Bunları siz yapacaksınız. Tabii, zatialiniz yeni olabilir ama iktidar olarak veya devlet kurumları olarak söylüyorum, Hükümeti de bir tarafa bırakıyorum yani siyasi bir konu değil. Öyle olsa bile hani yirmi yıllık bir hükümet nihayetinde konuştuğumuz Hükümet. Dolayısıyla, bu ara eleman ihtiyacının mutlak suretle giderilmesi lazım. Bir kısım güzel projeler var. Bu OSB'lerde yapılan meslek liseleri iyi çalışıyor, bizim Samsun'da da var mesela. Bunları yaygınlaştıracamız nasıl yapacaksınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, toparlarsanız, süreniz doldu, son cümleler...

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, Sayın Başkanım, hemen bitiriyorum.

Burada da ciddi kalite sorunu var yani sadece üniversitede değil, ortaöğretimde de ciddi bir kalite sorunu var. Zaten bir şekilde İngilizce öğretmiyoruz. Bunun analizi yapılıyor mu? Burada ne yapılması lazım da... Her öğrenci, nerden baksan, 3'üncü sınıftan itibaren alıyor herhâlde; on iki yıl okusa oradan, işte, üniversitesi... Ya, on-on beş yıl her birimiz İngilizce okuyoruz ama İngilizce bilerek bir tane mezun olan yok. İşte, çok sınırlı sayıda, iyi okullardan mezun çocuklar şey yapıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, son cümlelerinizi alayım.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum. Değerli Başkanım, hemen bitiriyorum; sadece not düşmek açısından...

Üniversitelerimiz hakikaten özgür olmalı, hem öğretim üyesinin zihni özgür olmalı hem öğrencilerimizin özgür olması lazım. Muhakeme kabiliyeti yüksek, sorgulayan gençler yetiştirmemiz gerekiyor.

Bir de çok affedersiniz, Başkanım, stratejik planınızda sayfa 66'da örgün öğretimde yirmi gün ve üzeri devamsız öğrenci oranının başlangıç yılında yüzde 34,4 olduğu söyleniyor; bu çok yüksek bir oran. Yirmi gün ve üzeri olanlardaki devamsızlık oranı yüzde 34, her 100 öğrencinin 34'ü... Düşürülmesi planlanıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Ücretli öğretmen konusu da önemli bir konudur. Çok şikâyet var yani bu hakikaten olmuyor. Bu hem eğitimin kalitesini düşürüyor hem iş barışını bozuyor. Bu da üzerinde durulması gereken bir konudur.

Ben başarılar diliyorum, bütçenizin de hayırlı ve uğurlu olmasını Allah'tan niyaz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar, Komisyon üyelerimizin de anlayışıyla Komisyonumuzda misafir ettiğimiz değerli vekillerimize söz vereceğim.

Sıralamayla tekrar okumak istiyorum: Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Tamer Osmanağaoğlu, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Yıldırım Kaya, İYİ Partiden Sayın İmam Hüseyin Filiz, HDP Grubundan Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki, AK PARTİ Grubundan Sayın Sami Çakır, sonra Cumhuriyet Halk Partisinde Sayın İbrahim Kaboğlu şeklinde 6 arkadaşımıza sırasıyla söz vereceğim.

Şimdi, ilk sözü Sayın Tamer Osmanağaoğlu'na veriyorum.

Baki Bey kendi üyemiz, beş dakika hakkını devretti. O yüzden Tamer Bey on dakika süre kullanmış olacak.

Buyurun lütfen Tamer Bey, on dakika süreniz vardır.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri, Bakanlığımızın değerli bürokratları, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygı ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

Türk milletinin iftihar kaynağı fikir adamlarından Ziya Gökalp'e göre eğitimin amacı, millî kültürü toplumsal katlarına aşılacak suretiyle dilde ve düşüncede uyumlu bir birlik meydana getirmektir. Gökalp, ayrıca, millîliği terbiyenin, çağdaşlığı ise talimin amacı olarak belirlemekte; Türk eğitim sisteminin kendi kültür hazinesini kaybetmeden dünya medeniyet dairesinde yer alabilecek bir eğitim anlayışına sahip olmasının gerekliliğini de ortaya koyarak bugün dahi yol gösterici mahiyette tespitlerde ve önerilerde bulunmuştur. Buradan da yola çıkarak açıkça ifade etmek gerekir ki Millî Eğitim Bakanlığımızın bünyesinde evlatlarımıza sunulacak sağlıklı bir eğitim, millî bir bilincin ve toplumsal bir refleksin ortaya çıkarılmasındaki yegâne membadır. Bugünümüzü ve geleceğimizi yakından ilgilendiren bu kadar hassas bir konunun kısa bir sürede ele alınması elbette mümkün değildir ancak Millî Eğitim Bakanlığımızın sorumluluklarının ne kadar büyük ve ehemmiyetli konulardan oluştuğunu göstermesi açısından önemlidir. Bu sebeple, salgının ilk günlerinden itibaren evlatlarımızın eğitim ihtiyacının karşılanması için, kayıp bir neslin ortaya çıkmaması adına her türlü fedakârlıkları göstererek görev bilinciyle hareket eden tüm eğitim camiasının her bir ferdine bir kez de bu vesileyle teşekkürlerimi sunuyorum. İnşallah, bundan sonraki süreç, şimdiye kadar edinilen tecrübelerin ışığında çok daha verimli çalışmaların gerçekleştirildiği bir süreç olacaktır.

Sayın Bakanım, bu vesileyle, seçim bölgem güzel İzmir'imizin Bakanlığımızın sorumluluk alanına giren bazı sorunlarını da sizlerle paylaşmak istiyorum. Beydağ ilçesine bağlı Sarıkaya Mahallesi Beydağ-Ödemiş kara yolu üzerinde bulunduğu için taşımaya eğitime dâhil değildir. Her ne kadar söz konusu güzergâhtan toplu ulaşım araçları geçiyor olsa da sefer aralıklarının uzunluğu ve gelen araçların doluluk oranı öğrencilerimizin her gün 6 kilometrelik bir mesafeyi yaya olarak gidip gelmesine sebep olmaktadır.

Diğer yandan, Kiraz ilçesine bağlı Emenler Mahallesi taşımaya eğitimden faydalanan bir başka mahallemizdir. Mahalle sakinleri boş ve atıl durumda olan okul bahçesinin yarı açık düğün salonu olarak kullanılması için bizden bir talepte bulunmaktadırlar.

Ayrıca, Kemalpaşa Yiğitler Özcan Katrancı İlköğretim Okulunun karşısında bulunan, atıl durumda olan alan mevcut hâliyle kötü niyetli kişiler tarafından da kullanılabilir. Bu alanın, Yiğitler Mahallesi sakinlerinin kullanımına açılacak şekilde değerlendirilmesi beklentilerimizin arasındadır.

Menemen ilçesinin İsmet İnönü Mahallesi'nde faaliyet gösteren, 1.836 öğrencimizin eğitim gördüğü Cumhuriyet İlköğretim Okulunun fiziki olarak yetersiz olduğu ve yeni bir okul binasına ihtiyaç duyduğu bilinmektedir ve bu ihtiyacın karşılanması da mahalle sakinlerimizin beklentileri arasındadır.

Dikili ilçemize bağlı Denizköy Mahallesi'nde yaşayan vatandaşlarımız taşınmalı bir şekilde çocuklarımızın eğitim almasını sağlamaktadır lakin vatandaşlarımız bu ihtiyacı kendi imkânlarıyla karşılamaktadır. Bu durum, ortaya çıkardığı maddi ve manevi külfetiyle vatandaşlarımızın kendi mahallelerinin de taşınmalı eğitime dâhil edilmesinin beklentisini ortaya çıkarmaktadır.

Son olarak...

Çok şey söyledim herhâlde Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Estağfurullah.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Son olarak, Aliğa'da açılması planlanan Uluğ Bey Fen Lisesi için 4 Haziran 2021 tarihinde Aliğa Belediyesi ile Millî Eğitim Müdürlüğümüz arasında protokol imzalanmıştır. Aliğa Belediyemizin de 200 kişilik öğrenci pansiyonu yapacak olduğu Uluğ Bey Fen Lisesinin 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı'na yetiştirilmesi beklentilerimizin arasındadır.

Bu konularda gereğini yapacağımızdan hiçbir şüphemiz bulunmadığını ifade etmek isterim. Şimdiden, yapacaklarımızdan dolayı teşekkürlerimi sunuyorum.

Sözlerime son verirken 26 Ekim 1993 tarihinde 26 yaşında ve yirmi altı günlük öğretmen iken Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde babasıyla birlikte şehit edilen şehit Öğretmen Neşe Alten'i, 9/6/2017 tarihinde Batman'da şehit edilen Şenay Aybüke Yalçın'ı, 12/7/2017 tarihinde Tunceli'de şehadete erişen Necmettin Yılmaz'ı ve ihanet kusan namlulardan çıkan kurşunlarla PKK terör örgütü tarafından şehit edilen öğretmenlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum. Biliyor ve inanıyorum ki, kanlarıyla suladıkları ay yıldızlı al bayrağımız ve dalgalandırmak için canlarını verdikleri ilim sancağı çekildiği gönderden hiçbir zaman inmeyecektir. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin de Türk Gençliği Büyük Kurultayı'nda ifade ettikleri "Biz, gençliğe bakınca X, Y, Z görmüyoruz; alayını evladımız, kardeşimiz, yılmaz ve yıkılmaz Türk gençliğinin saygın ve sahiplenilmesi gereken bir parçası olarak değerlendiriyoruz." sözleri, bu inancımızın temeli ve kararlılığımızın göstergesidir.

Bu duygu ve düşüncelerle, Millî Eğitim Bakanlığımızın 2022 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, bütün hazırunu saygıyla selamlıyorum.

OTURUMBAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Osmanağaoğlu.

Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Yıldırım Kaya'da.

Buyurun Sayın Kaya.

Süreniz beş dakikadır.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı; yeni görevinizde sizlere başarılar diliyorum. Bürokrasideki arkadaşlarıma da kolaylıklar diliyorum, işleri zor çünkü siyasal iktidar değişmedi ama Millî Eğitim Bakanımız değişir değişmez il milli eğitim müdürlerinde ve Bakanlıkta 11 genel müdürü çok hızlı değiştirdi. Ben bir ara düşündüm, acaba Adalet ve Kalkınma Partisi iktidardan gitti de başka bir parti mi geldi diye. Önümüzdeki dönem Millet İttifakı'nın iktidarında kadro değiştiğinde hem Milliyetçi Hareket Partisi sıralarından hem AK PARTİ sıralarından umarım itiraz gelmez çünkü her siyasal iktidar kendi kadrosuyla çalışmak ister. Sanırım, Mahmut Bakanımız da kendi kadrosuyla çalışmak istediğinden bu kadar geniş bir değişiklik yaptı. Bu değişikliğin altında yatan nedenler çok iyi irdelenmelidir, eğer irdelenmezse gerçekten sorunumuz çözülemez.

Ben, Sayın Bakandan bir öğretmen olarak öncelikle şunu istiyorum: Çocuklarımız karanlığa teslim oldu; sabahın kör karanlığında okula gidiyorlar, akşamın kör karanlığında da okuldan çıkıyorlar. Bu ders saati girişlerini değiştirmek zorundayız. Kış saati uygulamasına itiraz eden Bakan damat yok ortada zaten, o kayıplara karıştı. Dolayısıyla, onun uygulamasının devam etmesi anlaşılır bir şey değil, bunu lütfen düzeltelim.

Milliyetçi Hareket Partisi ve Adalet ve Kalkınma Partisinden milletvekili arkadaşlarımız dediler ki: “Millî Eğitim bütçesi gerçekten yüksek.” Ben, Sayın Bakanın sunumunda da YÖK Başkanının sunumunda da bütçenin yeterli olduğuna dair herhangi bir ibare görmedim ama şunu arkadaşlara hatırlatmak isterim: Gayrisafi yurt içi hasıladada 2002’de yüzde 3,79 iken şimdi 3,47’ye düşmüş. Artış bunun neresinde? 2002 yılında Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiğinde eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde 17,18 iken şimdi yüzde 8,5’e düşmüş. Bunun neresinde yükselme var? 2021’de merkezî ödenekten ayrılan pay 15,7 iken 2022’de bu pay yüzde 15,6’ya düşmüş. YÖK’e bakıyoruz, 2003 yılında üniversitelere bütçeden ayrılan pay yüzde 0,94 iken 2022’de bu pay yüzde 0,73’e düşmüş. Her ile bir üniversite açmakla sorun çözülüyor.

Şimdi, Sayıştay raporuna bakıyoruz -ben soru önergelerimde de söyledim ama ne yazık ki bakanlar soru önergelerine bir türlü yanıt vermiyorlar- 1 milyar 750 milyon euro kayıp. Bu para nerede, kimler kullanıyor? Millî Eğitim Bakanlığının Sayıştayın bu denetiminde açığa çıkardığı meseleye bakması lazım.

Vakıflar konusuna zamanım yok, arkadaşlar değinecek ama Ensar Vakfının Karaman’da yaşanan olayda sorumluluğu bulunan bir müdürünün Ankara’ya getirilip şube müdürü yapılmasını bir Allah’ın kulu çıkıp izah etsin lütfen. Çocuklarımızı emanet ettiğimiz insanları denetlemek ve takip etmek zorundayız.

Talim ve Terbiye Kurulu değişti; şimdi, arkasından yedi yıldır yapılmayan Millî Eğitim şûra toplantısı yapılacak. Doğru, şûranın toplanması iyi, yedi yıl sonra olması da iyi ama Talim ve Terbiye Kuruluna getirdiğiniz Profesör Doktor Mustafa Yılmaz’a bir bakın: Harf Devrimi’ne karşı, hilafeti savunuyor, medreseleri savunuyor, Zaman gazetesinde zamanında yazdığı yazılarda dershanelerin kapatılmasına karşı tutum almış yani “FETÖ terör örgütü” diye tarif ettiğiniz terör örgütüyle ilişkisi var. Bunu Talim ve Terbiye Kuruluna getirmekteki amacımız nedir? Buradaki muradımız bizim nedir?

Eğer öğretmenlerin sorunlarını çözeceksek öğretmenlerin ihtiyacı olan 3600 ek göstergeyi çıkarmalısınız.

Öğretmen meslek kanunu Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın da vaatleri arasındadır, bu vaat ne zaman yerine gelecek?

Ücretli öğretmenler açlık sınırıyla terbiye edilemez. Ücretli öğretmen ihtiyacınız varsa -87 bin ücretli öğretmen çalıştırıyorsunuz- 650 bin atanmayan öğretmen var, bu öğretmenlerin bir kısmını atayın da sorunu çözün. Bir de karma atama konusunda ciddi bir problem yaşıyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kaya, lütfen tamamlar mısınız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kamil Okyay Sındır’ın beş dakikasını... Sayın Başkanla da konuştum “Olabilir.” dedi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Kimin?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi Kamil Okyay Sındır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Kendisi yok burada.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kendisi yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Kendisi yok, öyle bir beyanı da yok. Siz konuşmanızı tamamlayın lütfen.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Tamamlıyorum.

Şimdi öğretmenlere ihtiyaç olduğu açık, aşikâr; okullarda derslik ihtiyacımızın olduğu açık, çok net.

Sayın Bakan konuşmanızda söylediniz, “Sınıf ortalaması 23 kişi.” dediniz. Gelin, Ankara’da istediğiniz bir okula gidelim, 45 kişiden aşağı sınıf mevcudu bulursanız ben hiçbir şey bilmiyorum. Esenyurt’a gidelim, 50 kişilik sınıflardan aşağı bir tek okul bulursanız ben yine hiçbir şey bilmiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Kaya teşekkür ediyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum, bitirdim, hemen bitirdim.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Üniversiteler gerçekten kanayan bir yaramız.

Sayın YÖK Başkanı, lütfen gelin, İstanbul’u, Türkiye’nin en başarılı Boğaziçi Üniversitesini bu hâlden çıkaralım. Kayyum siyaseti hiç kimseye hayır getirmedi, yükseköğrenime de hayır getirmez.

Son olarak da şunu söylemek istiyorum: Bakın, bir rakam vereceğim Suriyeli öğrenciler Reyhanlı’da...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kaya, lütfen tamamlar mısınız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – 434 Suriyeli öğrenci var, 354 Türk öğrenci var. 460 Suriyeli öğrenciye 565 Türk öğrenci; 329 Suriyeli, 184 Türk öğrenci. Şimdi PIKTES öğretmenleri bu konuda verimli bir çalışma yürütüyor ama bunlar geleceklelerinden kaygılı, bu konuya parmak basmanızı...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kaya, süreniz tamamlandı.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Son bir şey söyleyip bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Çok teşekkür ediyorum. Lütfen sözünüzü tamamlayın.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bakın, Lozan’da altına imza attığımız azınlık okulları ve azınlık öğrencileriyle ilgili yaklaşık yüz yıldır bir sorun yaşanıyor. Bunlar öğretmenlerinin ücretini ödemiyor, çocuklarının eğitimi yaptıramıyorlar. Lütfen bu konuyu masaya yatıralım, Meclisin üzerine de bir görev düşüyorsa hep beraber bunun üzerine gidelim ve bu sorunları hep birlikte çözelim diyorum.

Yeni bütçeniz umarım size hayırlı uğurlu olur ama bu bütçeyle sorunları çözemeyeceğiniz aşikâr, bir an önce ek bütçe talebinde bulunun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Söz sırası İYİ Partiden Sayın Hüseyin Filiz’de.

Sayın Filiz, süreniz beş dakika, buyurun lütfen.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Süremin on dakika olması lazım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Siz konuşmadınız mı?

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Konuşmadım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, süreniz on dakika Sayın Filiz, buyurun.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı, Komisyon üyeleri, Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanı, Sayın Bakanlık mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyor, 2022 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Bakan ve YÖK Başkanına görevlerinde başarılar diliyorum.

Konuşmama üniversitelerin sorunlarını başlıklar hâlinde sıralayarak başlamak istiyorum:

Sorunların başında öğrenci kontenjanları gelmektedir. Arz talep dengesi gözetilmeden kontenjanlar artırılmakta, mezunlarına ihtiyaç olmayan bölümlere hâlâ öğrenci alınmaktadır. Öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı Batı'daki üniversitelere göre yaklaşık 3 kat fazladır.

Özlük hakları sorununa ilaveten öğretim elemanlarının ders yükleri alabildiğine fazladır, özellikle taşra üniversitelerinde inanılmaz bir ders yükü altında ezilmektedirler. Araştırma görevlileri daha kötü durumda, ek görevleri araştırma yapmalarını engellemektedir. Tıpta uzmanlık yapanlar zaten otuz altı saatlik nöbetleriyle iyice perişan durumdadır.

Birçok üniversitedeki eğitimin lise düzeyini bile aşmadığını biliyoruz. Vakıf üniversitelerinin büyük bölümü bir binaya sıkışık şekilde sadece para kazanmak amacını taşımaktadır.

Üniversitelerdeki pek çok öğretim üyesi ve görevlisi gerekli ve yeterli niteliklerde değildir. Yandaşlıktan ve bazı vakıf ya da cemaatlara yakınlıktan başka bir özelliği olmayan kişilerin öğretim görevlisi olarak atanması ciddi sorunlar yaratmaktadır. Üniversitelerdeki personel ve akademik kadro ilanları sanki adrese teslim olarak hazırlanmaktadır. Üniversitelerdeki bilimsel ve teknolojik çalışmaları desteklemesi ve yönlendirmesi beklenen rektörlerinin 68'inin uluslararası yayını yoktur, 71'i hiç atıf almamıştır. 30 bin profesör arasında bula bula bunları mı buldunuz? Bazı rektörler devletin zaten kıt olan kaynaklarını keyiflerine göre harcayıp israf etmekte, atandıklarındaysa ilk iş olarak makam odalarının tefrişatını ve makam araçlarını yenilemektedir. Birçok fakülte dekanlığına vekâlet eden, başka öğretim üyesi yokmuş gibi aynı kişilere sayısız görev veren, hukukçu olmadıkları hâlde veteriner hekimlik, ilahiyat, kimya gibi branşlardan profesörleri hukuk fakültesine dekan olarak öneren rektörler bulunmaktadır. Televizyonlarda boy gösteren, üniversitesine arada sırada uğrayan bir rektör bulunmakta ve herkesin bilmesine rağmen YÖK buna müsaade etmektedir.

Sayın Bakanım ve YÖK Başkanım, öğrencilerin yurt sorunları vardır. 8 milyon 300 bin civarındaki yükseköğretim öğrencisinin ancak yüzde 10'una yurt bulunabilmektedir. Özel yurtlar çok pahalı. Gençlerimiz bazı vakıf ve cemaat yurtlarına yönlendirilerek tarikat ilişkilerine sokulmaktadır.

Eğitimin kalitesi sadece ön lisans ve lisans eğitiminde değil yüksek lisans ve doktora eğitiminde de düşmüştür. Dersler doğru düzgün yapılmamaktadır. Öğretim üyeleri, zaman olarak kapasitelerinin üzerinde yüksek lisans ve doktora tezleri yönetmektedir. Bu sayı en son YÖK kararıyla 24'e düşürülmüştür ki iyi olmuştur. Tezlerde aranması gereken niteliklere bakılmadan üstünkörü, ahbab çavuş ilişkileriyle jüriler kurulmaktadır. Hatta İstanbul'da 100'ün üzerinde tez yazma şirketinin cirosu 2020 yılında 200 milyon lirayı aşmıştır. En kötüsü de bu şirketlerin geçme garantisi vermeleridir.

Üniversite mezunu işsizlerimizin sayıları 1 milyon 200 bini aşmıştır. İşsiz gençlerimizin psikolojileri bozulmuştur, aileleri de aynı derecede sıkıntı içindedir. İş bulanlarınsa önemli bölümü, meslekleri dışında asgari ücretle ve günde on saat çalıştırılmaktadır. İktisadi ve idari bilimler fakültesi mezunlarından işsiz sayısı 500 bine yaklaşmış, TÜİK verilerine göre 40 bini 30 yaş altı olmak üzere 110 binin üzerinde işsiz mühendis bulunmaktadır, 460 bin civarında öğretmen işsizdir. İktidarın bu gençlere

yönelik istihdam politikası bulunmamaktadır. Siyaset üniversiteleri tam olarak abluka altına almıştır. Liyakat yerine sadakat esas alınmakta, uygulamalı eğitim göz ardı edilmektedir. Sorunları daha fazla ama bu kadarla yetinmek istiyorum.

Sayın Bakanım, Sayın YÖK Başkanı; üniversitemizin bütçeleri oldukça kısıtlıdır. 2022 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi içinde YÖK ve Kalite Kontrol Kurulu dâhil 127 devlet üniversitesine ayrılan bütçe 57 milyar 740 milyon TL'dir, bunun zaten 45 milyarı da personel giderleridir. Buna karşılık dünya üniversiteleri içinde ilk sıralarda Oxford Üniversitesinin bütçesiye bugünkü kurla 79,3 milyar TL'ye karşılık gelmektedir. Bu rakamları bizim üniversitemizin bütçeleriyle kıyaslama şansımız dahi yoktur. Bahsettiğim tüm sorunlar ve kıt kaynaklarla üniversitemiz gelişmiş ülke üniversiteleriyle nasıl yarışacaklar?

Sabahki oturumda bir vekil “Rektörlerin Plan ve Bütçe Komisyonuna katılmaları gerekir.” dedi. Ben 1996-2004 yılları arasında rektörlük yaptım, o zamanlar üniversitelerin bütçeleri görüşülürken ilgili üniversitelerin rektörleri münavebeli olarak YÖK Başkanının yanında otururdu; güzel bir gelenektir, keşke terk edilmesiydi.

Sayın Bakan, ilk ve ortaöğretimde de durum pek iç açıcı değil. Kısa PISA olan Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı verilerine göre Türkiye'nin yıllar içindeki durumuna baktığımızda, araştırmaya dâhil olduğu 2003 yılından bu yana okuma, matematik ve fen bilimleri alanlarının tümünde OECD ortalamasının altında kalmıştır.

Eğitimdeki sorunları çeşitli vesilelerle anlatmış olmamıza rağmen önemli sayılabilecek hiçbir gelişme göremiyoruz. Biz bundan üzüntü duyuyoruz, milletimiz eğitimde bu durumu hak etmemektedir. Yirmi yıla yaklaşan süreç içinde AK PARTİ bu sorunların üstesinden gelememiş ve maalesef bir eğitim politikası geliştirememiştir. 7 bakan değişmiş halef selef bakanlar birbirlerine karşı iktidar-muhalefet anlayışıyla hareket etmişlerdir. Bu da bir sistem geliştiremediklerinin bariz bir örneğidir.

Sayın Bakanım, siz şimdi 8'inci bakansınız, görevdesiniz, size de tekrar başarılar diliyorum.

Sayın Bakanım, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2'nci maddesinde ifadesini bulan Türk milletinin bütün fertlerinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, iyi yurttaş olarak yetiştirme hedefinden ve fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür kişiler olarak yetiştirme hedefinden uzaklaşmaya devam ediyoruz. “Bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak, meslek sahibi olmalarını sağlamak” şeklinde tarif edilen amaca ise hâlâ yaklaşmadık.

Bahsettiğimiz hedeflere ulaşmakta en büyük katkısı beklenen öğretmenlerin de sorunları vardır. Demin söylediğim gibi 460 bin civarında öğretmen işsiz beklemektedir. Millî Eğitimde kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olmak üzere 3 farklı statüde öğretmen çalıştırılmaktadır, her birinin farklı çalışma koşulları ve özlük hakları vardır. Diğer vekillerimiz bunlardan bahsettikleri için bu konuyu geçiyorum ama engelli öğretmenlerin sorunları mutlaka çözülmelidir.

Benim burada dikkatinizi çekmek istediğim önemli bir nokta da öğretmen eğitiminin niteliğini kaybetmesidir, asıl üzerinde durulması gereken konu da budur. Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK, hem kontenjan hem müfredat konusunda çalışma yaparak ihtiyaca göre öğrenci alınmalıdır. Ayrıca ilköğretim ve ortaöğretimde tecrübeli öğretmenler çeşitli aralıklarla eğitim fakültelerinde geçici olarak öğretim görevlisi olarak, eğitim fakültesinde görev yapan öğretim üyeleri de ilköğretim ve ortaöğretimde geçici olarak görevlendirilmeli, böylece eğitimde entegrasyon sağlanarak eğitimin daha nitelikli hâle getirilmesi sağlanmalıdır.

Sayın Bakanım, gelişmiş ülkeler Endüstri 4.0 devrimini tamamlamış, robotlarla idare edilen karanlık fabrikalar kurmuş ve dev adımlarla ilerleyip artık Endüstri 5.0'dan bahsederlerken bizim de cumhuriyetin aydınlığı içinde artık silkinip ayağa kalkma zamanımız gelmemiş midir? Siyaseti eğitimden çekip alın, sadece ve sadece liyakatli insanlara görev verin; ahbab çavuş, tanıdık, eş dost, yandaş, tarikat ve cemaat bağlantılarını atamalar sözlüğünden çıkarın.

Yunus Emre'nin "İlim, ilim bilmektir/İlim, kendin bilmektir/Sen kendini bilmezsin/Ya nice okumaktır." dizelerindeki kendini bilmek, insan olduğunu bilmektedir. Cemil Meriç insanı tarif ederken "İnsan mukaddesi olandır." diyor. Mukaddesi olmak demek, ahlaklı olmak demektir. Ayrıca "İnsan hırlaşmaz, konuşur; maruz kalmaz, seçer." diyor. Bunun için de kendi kafasıyla düşünmesi ve kendi gönlüyle hissetmesi gerekir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Filiz, lütfen tamamlar mısınız.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Bir dakika verirseniz tamamlayacağım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – İlave bir şey veremem, sözünüzü tamamlayın lütfen.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Tamam, tamamlayacağım.

Değişik bir ifadeyle, inancı ve düşünceleriyle dik durması gerekir.

Sayın Bakanım, eğitim sistemi kendini bilen insan yetiştirmeyi hedeflemedikçe, eğitimde fırsat eşitliği tanınmadıkça, eğitimi para kazanma aracı olmaktan çıkarmadıkça, eğitimde parası olan ile olmayan arasında eşitlik sağlanmadıkça, kaynaklarımız tasarruflu kullanılmadıkça Türkiye bocalamaya devam edecek ve siz de bunun sorumluluğunu taşımaya devam edeceksiniz diyor; 2022 yılı bütçemizin ülkemiz ve eğitim çalışanları için hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Filiz.

Söz sırası Halkların Demokratik Partisinde.

Mehmet Ruştü Tiryaki buyurun.

Sayın Tiryaki, süreniz beş dakikadır.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığının değerli bürokratları; kendimizi ev sahibi olarak görüp hoş geldiniz diyorum. Ayrıca, Sayın Bakan, görevinizde başarılar diliyorum.

Daha önce de söyledim, ben Adalet ve Kalkınma Partisinin tarihi yazıldığında en başarısız alanların başında ekonomi kadar, demokrasi karşıtı tutumlar kadar Millî Eğitim Bakanlığının eğitim sisteminin geleceğini düşünüyorum. Bunun nedeni, Hükûmetin vakıf ve cemaatlerle kurduğu yanlış ilişkiler veya fen liseleri yerine imam hatiplere yatırım yapması falan olmayacak ki oralara da yatırım yapılmalı, eğitimde başarının düşmesi ve fırsat eşitsizliğinin sizin döneminizde tarihin en yüksek seviyesine ulaşması olacak. Bu Hükûmet, bu ülkenin en iyi eğitim kurumlarından biri olan Boğaziçi Üniversitesine açıkça düşman; bir iki yılda ilk 200 üniversite arasından çıkarıp sanırım, 287'nci sıraya gerilettiler, kapılarını kelepçeledi, öğrencilerini gözaltına aldırdı, hiçbir akademisyen kayyum rektörle çalışmak istemediğinden ihtiyaç olmadığı hâlde hukuk fakültesi açtı yanına yardımcı yerleştirmek için.

PISA ve TIMSS seviyemiz o kadar kötü durumdaki seviyemiz yükseldi diye seviniyoruz biraz, sevinelim ama bulunduğumuz seviyeyi de unutmayalım.

AYT sonuçlarını herkes biliyor, tekrar etmeyeyim, zamanım çok kısa ama büyük bir bölümünde 1 ve 2 arasındayız yani ortalaması 1; 1,5; 1,7; 1,9 gibi.

Bakanlığın hazırladığı Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Eğitim Araştırma Raporu vardı bundan bir iki yıl önce. Rapora göre, 8'inci sınıf öğrencilerinin yüzde 16,4'ü yani neredeyse her 5 öğrenciden 1'i dört işlemi ve basit hesaplamaları bilmiyor; umarım, bu sayı biraz artmıştır.

Ana dilde eğitim konusunda Bakanlığın hiçbir adım atacağına inanmıyorum. Gerekçe de hazır: 12 Eylül Anayasası, Türkçeden başka hiçbir dil Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz öğretilemez. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına Türkiye'de ilkokuldan üniversiteye kadar Almanca, Rusça, İngilizce, Fransızca eğitim verilebilir ama kardeşim dediğiniz ne bir Kürde ne de bir başkasına ana dilinde eğitim verilemez. Bakanlığın niyeti çözüm olsa bir yol bulabilir. Peki, var mı bir adımı seçmeli ders dışında? Yok. Onun başına da ne geldiğini hepimiz biliyoruz. Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümünde Kürtçe tez kabul edilmiyor diyeyim, gerisini siz düşünün.

Sayın Bakan, sunumunuzda -biz kahvaltıda da duymuştuk- 4 önemli başlık tespit etmişsiniz, “Bu konularda çalışmalarımızı yürüteceğiz.” diyorsunuz; ben doğru bir tespit yaptığımızı düşünüyorum, bu 4 alandaki çalışmalar umarım, doğru sonuçlara yol açar. Fakat sorun şu ki okul öncesi eğitim kurumu sayısı bu ülkede o kadar az ki kurayla çocuk almıyor bu kurumlara.

Mesleki eğitimdeki en önemli konulardan bir tanesi kuşkusuz iyi öğrenci yetiştirmek ama eğer mezun ettiğinizde bunlara istihdam olanağı yaratamıyorsanız hiçbir anlamı yok. Dolayısıyla bu ekonomik koşullar altında yürüteceğiniz çalışmadan sonuç alamayabilirsiniz.

“Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini destekleyeceğiz.” diyorsunuz, kesinlikle desteklenmeli ama bunun için lütfen, her şehirde bir eğitim fakültesi açmaktan, fen edebiyat fakültesi açmaktan, 1 milyon tane atanmayan öğretmen yaratmaktan vazgeçin. Bu ülkede TÜİK var -size daha önce de söylemişim bütün siyasi partileri kahvaltıya davet ettiğinizde- TÜİK'ten nüfus projeksiyonlarını alın, bu ülkede hangi alanda ne kadar öğretmen ihtiyacınız olacağını önceden tespit edebilirsiniz, sorunu böyle çözebileceğinizi düşünüyorum. Bir mühendis, bir akademisyen, bir eğitimci olarak, ayrıca bir süre Bakanlığın mutfağında çalışmış birisi olarak söylüyorum, lütfen, sözlü sınavla öğretmen alma uygulamasından vazgeçin. Bakın, ölçme ve değerlendirme uzmanlarını çağırın, 100'ünden 99'u nesnel bir sonuç çıkmayacağını söyleyecektir. On altı yıl, on yedi yıl eğitim almış bir kişiyi, yüzlerce, binlerce sınavı geçmiş bir kişiyi, bir şube müdürünün beş dakikalık sınavıyla belirleyemezsiniz; bundan vazgeçin.

OHAL KHK'leriyle ilgili çok büyük sıkıntılar var, zamanım çok az, onu söylemeyeceğim. Şu şey meselesiyle bitireyim: “Her şehirde üniversite kurduk, hamdolsun, her şehirde bilim üretiyoruz.” dedi Nazım Bey. Şimdi ben size “Hamdolsun.” dediğiniz birkaç örnek vereyim.

Doktora tez konusu: “19'uncu Yüzyılda Osmanlı'yı Ziyaret Eden Yabancı Yazarların Eserinde Osmanlı Halk Hayatının Derlenmesi” Sadece fihristten oluşuyor.

Tez konusu: “Kur'an ve Sünnet Rehberliğinde Şeytanla Mücadele Edecek İnsan Eğitimi.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tiryaki, lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Son cümlem...

“Emine Semiye'nin Hayatı Fikir Dünyası Sanatı Eserleri.” Konuda hiçbir sorun yok ama içeriğinde İspanyol düşünür Francisco Ferrer yerine “Führer” diyerek Hitler'i sosyalizmin kurucusu olarak ilan etmiş bir doçent çocuklarımıza eğitim verecek diyorum. Başkaca şeyleri Genel Kurula bırakacağım.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyoruz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Umarım, bu bütçe hepimize hayırlı olur.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Tiryaki.

Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisinden Sayın Sami Çakır'da.

Sayın Çakır, söz süreniz on dakika; beş sizin, beş de İbrahim Aydın Bey kendi sözünden feragat etmiş.

Buyurun, on dakika sizi dinliyoruz.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın değerli çalışanları, basınımızın kıymetli mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığının 2020 yılı kesin hesapları ile 2022 yılı bütçesini görüşüyoruz. Sözlerimin hemen başında bu bütçenin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Bugün konuştuğumuz, konuşacağımız Bakanlığın elbette bütçe rakamlarına ciddi atıflar yapılacağı için yapılan, yapılamayan işlerle ilgili olarak ve önemine binaen Sayıştay raporlarına bağlı ince detayları irdeleyeceğiz, eleştireceğiz, savunacağız. Daha da önemlisi “Nasıl daha da güzel olurdu?” noktasına yönelik bakış açılarımızı ifade etmiş olacağız.

Bir felsefe olarak ve bir yaklaşım olarak insan hayatının beşikten mezara kadar tüm yaşam dönemlerini ilgilendiren davranışlarımızı, düşüncelerimizi, tutum ve eylemlerimizi, inançlarımızı ve daha birçok şeyi başlı başına etkileyen, yön veren, değiştiren eğitim öğretim faaliyeti; eğiten, eğitilen, yöneten ilişkisi açısından bugün burası “Barıkayıhakikat müsademeyiefkârdan hasıl olur.” veciz ifadesine bir zemin oluşturacaktır ümidindeyim.

Frederick Robertson'un dediği gibi “Öğretim sınıfta biter fakat eğitim ancak hayatla beraber sona erer.” ifadesinden yola çıkarak ilköğretim, okul öncesi, ortaokul, lise, üniversiteyle başlayıp belki de bitmeyen eğitim sürecinin hayatın sonuna kadar çizdiği, çizeceği belirleyiciliği; yön ve yordamın kümülatif organizasyonu ve bir tüzel kişiliğin hem rakamsal hem de düşünce ve siyasi yönüyle ele alınmakta olduğunun bilincindeyim. Salgın hastalık sürecinde her alanda yaşanan savrulma, sıkıntı ve belirsizliğin en fazla etkilediği bir alan olmasıyla beraber getirilen çözümler arzulanan ve beklenen bir eğitim ve öğretim faaliyetinin gerçekleşmesini ne kadar sağlamıştır iyi niyetinin tartışılması elbette söz konusu olamaz. Ama yaşanan sürecin psikolojik olarak, pedagojik olarak, başarı ve performans olarak herkesin farklı değerlendirme yapmasına sebebiyet verdiği aşikârdır.

Yaratılış inceliği ve özelliği olarak Allah'ın her insana ayrı ayrı özellikler ve çeşitli kabiliyetler verdiğini biliyoruz. İşte, eğitimin, insanın, kişinin bunları elverişli bir şekilde kullanmasını, kullanır hâle getirmesini sağlıyor olması gerekir. Asırlık hesap yapıyorsanız bunun eğitimden geçtiğini söyleyip dururuz. Bütünlük içerisinde ne öğrencinin kabiliyeti, maddi imkânları ne öğretmenlerin becerisi ve başarısı, sosyal, ekonomik imkânları, kurumların fiziki güzellikleri tek başına bir başarının habercisi, öncüsü, adı olamaz elbette. Hepsinin etkisi ve katkısı son derece önemlidir ve inkâr edilemez. Aslanan bütün bunları bir araya getirerek bir hamur yoğurur gibi bu işi koordine etmekten geçer. Bu da tam da Millî Eğitim Bakanlığının omuzlarında taşıdığı yükün ifadesi ve beklenen ihtisas gerektiren bir mecburiyettir deme durumundayız.

Ne zaman eğitimle ilgili bir gündem oluşsa Finlandiya eğitim sistemi örneklendirmesiyle karşı karşıya kalırız. Sadece Finlandiya değil elbette, eğitimde başarı skalası yakalamış her ülkeden alınabilecek örnekler, dersler, uygulamalar olması doğaldır. Ama her ülkenin kendi şartlarını göz önünde bulundurarak bunlardan bir sonuç çıkarılması da kaçınılmazdır.

Sıklıkla söylediğiniz güzel bir sözü hatırlatmak istiyorum: “Çocuklarınızı kendi çağına göre değil, onların yaşayacağı çağa göre eğitin.” ifadesi bir felsefenin net bir izahı olsa gerek.

Rakamların çokluğu bazen kafamızı karıştırabilir. Oysa yaklaşık 1 milyon öğretmen, 20 milyona yakın öğrenciyle girdiğimiz öğretim yılı hacmin büyüklüğünü ayrıca izah edecektir.

Bütçe olarak son yıllarda merkezî bütçeden en fazla payın Millî Eğitim Bakanlığına ayrılmış olması bu rakamlarla doğru orantılı olmakla beraber eğitime verilen önemi de ifade etmektedir. Pandemiyle birlikte yeni tedbirlerle beraber okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması, eğitime erişimin artırılması hedefi son derece önemli olup beceri temelli etkinlikler doğrultusunda temel eğitimin yapılandırılması düşüncesi sağlıklı bir bakış açıdır ve önemlidir.

Bahsedilenlerin yanında 5 yaş net okullaşma oranının 2023 yılı için yüzde 100’e, yine tekli eğitimdeki öğrenci oranının yüzde 100, ilkökul, ortaöğretim ve lise için hedeflenmiş olması gelecek tasavvurundan kaynaklandığını söyleyebileceğimiz konulardır.

Anayasa’nın 42’nci maddesi eğitimi tarif eder ve şekillendirir ve kimsenin eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamayacağını kayıt altına alır. Anayasal çerçevesi belirlenmiş eğitim hakkını kullanma ile kullandırma hedef ve beklentilerle örtüştüğü kadar eğitimde kaliteyi ve başarıyı yakalama imkânı bulacağımıza inanıyorum.

Malcolm X’in dediği gibi “Eğitim olmadan bu dünyada hiçbir şeyi başaramayacaksınız.” Peter Senge “İşleriniz iyi gidiyorsa eğitim bütçenizi 2 katına, işleriniz kötü gidiyorsa 4 katına çıkarın.” derken “Eğitim, eğitim.” diyordu. Jackie Chan’ın “Hiç okula gitmedim, babam da gitmemişti. O yüzden oğlumun çok iyi bir eğitim görmesini istiyorum.” sözünü okuduğumda babamı hatırladım, o da hiç okula gitmemişti. Bize şöyle derdi: “Evimde okumayan adam istemiyorum.”

Sayın Bakanım, Bakanlığın çalışma azmi ve gayretini önemsediğimi ifade etmek istiyorum. Elbette geleceğimizi emanet edeceğimiz nesillere yapılacak her yatırım, geleceğimize yaptığımız yaptırım olacaktır. Hassasiyetinizin böyle olduğuna da inanıyorum. Elbette “Her şey dört dörtlüktür.” deme durumunda da değiliz ama bardağın dolu tarafını görme gerekliliğini de atlamamalıyız diye düşünüyorum. Kıyaslama çerçevelerini bir bütünlük içinde değerlendirebilmeliyiz.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

2022 bütçesinin hayırlı olması temennisiyle hazırunu saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Çakır, süreyi tasarruflu kullandınız.

Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın İbrahim Kaboğlu’nda.

Sayın Kaboğlu, süreniz beş dakika, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, MEB bütçesi hazırununu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan yok galiba, o nedenle öncelikle YÖK’e ilişkin gözlemlerimi beyan etmek istiyorum, Sayın Bakan belki gelir bu arada.

YÖK’le ilgili olarak tabii üniversite özerkliği, bilimsel özerklik; özgürlük, düşünce özgürlüğü, yayın özgürlüğü, üniversite içi derslerde öğrenciye doğru bilgi vermek, yayınlarda bilimsel ölçütler ve serbest yayınlar ve üniversite öğretim üyelerinin üniversite dışında da aynı özgürlükten yararlanabilmesi.

Sayın Başkan, özgürlük, eşitlik ve adalet bağlamında üç önemli sorun söz konusu. Buna kısmen Sayın Katarcioglu değindi. Nedir bunlar? Bunlar, esasen “Barışa çağrı ve şiddete hayır.” diyen öğretim üyelerinin özgürlüklerinden alıkonulmaları fakat sadece bu değil, eşitsiz muameleye tabi tutulmaları.

Örneğin, İstanbul Üniversitesi öğretim üyeleri, barış akademisyenleri görevlerinde dururken Marmara Üniversitesi öğretim üyeleri büyük bir yaptırıma tabi tutuldular. Üçüncüsü ise adalet. Hiçbiri, yaptırıma tabi tutulanların hiçbiri adaletten yararlanamadı. Özgürlükten alıkonulmak... Haksız bir biçimde alıkonuldular; hukuka, Anayasa'ya, bilime aykırıdır, doğru. Sayın Başbakan da zaten 22 Şubat 2017'de beyan etmişti "Biz bilemeyiz bunu, KHK ek listelerinde adları yer alan kişileri basından öğreniyoruz." demişti. Bir ay sonra OHAL'den sorumlu Başbakan Yardımcısı "Onu biz bilemeyiz, listeleri MİT hazırlıyor ve onlar bu yaptırıma tabi tutuluyor." dedi ve gerçekten beş yıldır OHALİİK bir gaz odası biçiminde çalışıyor ve bunlar, sivil ölümler; hâlâ oradan karar bekliyorlar. Dolayısıyla, eşitlik ilkesi ihlal edildi. Üçüncüsü adalet ilkesiyse bu süreçte tamamen ortadan kaldırıldı çünkü eğer BAK'la, barış akademisyenleriyle sınırlı kalırsak bunlarla ilgili olarak bu özgürlüğün ifade özgürlüğü kapsamında yararlandığı konusunda Anayasa Mahkemesinin kararını, ağır ceza mahkemelerinin beraat kararlarını dikkate aldığımız zaman OHALİİK'in yani Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun beş yıldır neyi beklediğini ve 16 bin dosyayı neden hâlâ tuttuğunu, aklanmış olan meslektaşların üniversiteye dönüşüne neden müsaade etmediğini sormak gerekir çünkü OHALİİK aslında Anayasa dışı bir kurumdur ve anayasal organlar olarak Anayasa Mahkemesinin ve ağır ceza mahkemelerinin kararlarını uygulamakla yükümlüdür.

Sayın Başkan, bu konu özgürlük, eşitlik ve adalet açısından can yakıcı bir konudur. Evet, siz, yüksek sayıda öğretim üyesi; miktarını verdiniz, 181 bin... Ama bu dönemde, geçen yıllarda, geçen beş yılda kıyım uğrayan meslektaşların sayısı o kadar yüksektir ki dünya hukuk tarihinin en büyük toplu hukuk kıyımıdır ve bu kıyım devam ediyor. Buna mutlaka el atmamız gerekir, bu haksızlığa Türkiye tahammül edemez.

Şimdi, Sayın Bakan geldiğine göre... Sayın Bakan "Aşı yaptırmayan öğretmenlere PCR testi yaptırıyoruz." dediniz. İki aydır bunu söylüyorsunuz, bugün de söylediniz. Oysa, zorunlu aşının temelleri hukuken vardır, bilimsel olarak vardır. Ben "bilimsel olarak"a girmiyorum ama hukuken olana giriyorum. Birincisi UHK, Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 1593 sayılı Kanun halen yürürlüktedir ve bu yasanın maddeleri, özellikle 57'nci ve 72'nci maddeleri zorunlu aşının temelini oluşturmaktadır. Pandemi döneminde zorunlu aşı yapılır ve bunun anayasal temelleri de vardır; başta Anayasa madde 17, Anayasa madde 5, Anayasa madde 12 olmak üzere anayasal temelleri de vardır; Anayasa madde 56 ve 65'e girmeksizin bunu belirtiyorum. Bu nedenle, burada karşı karşıya bulunduğumuz çok ciddi sorun yaşam hakkıdır. Hiçbir biçimde "Bazı çevreler zorunlu aşya karşıdırlar." diye Millî Eğitim Bakanlığı zorunlu aşya mesafeli duramaz. Belirttiğim gibi, ben hukukçu olduğum için anayasal temellerini belirttim, yasal temellerini belirttim, zaten Bilim Kurulu bunun bilimsel temellerini belirtmektedir. Elimde uzunca not var, eğer arzu ederseniz bilgi notunu size aktarırım, iletirim ama lütfen bu iki aydır hani "PCR testi yaptırıyoruz." biçimindeki beyanlarınızı, bence bunu aşalım ve zorunlu aşı uygulamasına çocuklarımız için, öğretmenlerimiz için geçelim diyorum.

Teşekkür ediyorum hepinize.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, başlamadan, bir cümle izninizle...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan "Fırsatları Araştırma ve Teknoloji İyileştirme Hareketi" projenin adı. Fatih değil "FATİH" yani hani öğrencilere bir ideolojik araç olarak bunu... Tabii Fatih'e saygımız başka, kahramanımız, başka ama bu projenin adı "FATİH Projesi"dir, bunu siz telaffuz ederseniz... Fırsatları Araştırma ve Teknoloji İyileştirme Hareketi'nin, bu projenin baş harfleri olduğunu beyan ederek "FATİH Projesi" biçiminde düzeltirsek çok makbule geçer.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kaboğlu.

Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Mustafa Kalaycı'da.

Sayın Kalaycı buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Saygıdeğer YÖK Başkanı, Bakanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanımıza ve YÖK Başkanımıza görevlerinin hayırlı olmasını diliyor, başarılı çalışmalar temenni ediyorum.

Özellikle mesleki ve teknik eğitim konusundaki görüş ve önerilerimizi dile getireceğim. Bu konuya büyük önem veren, bütçe sunuş konuşmasında da bakış açısını ortaya koyan Millî Eğitim Bakanımıza teşekkür ediyor, kendisini kutluyorum.

Ülkemizde eğitim-istihdam ilişkisinin kurulamaması en önemli sorunlarımızdan biridir. Ekonominin ihtiyacı olan ara insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla örgün ve yaygın mesleki teknik eğitime ve beceri kazandırıcı eğitime ağırlık verilmesi, eğitim programlarının meslek standardına dayalı olarak yeniden düzenlenmesi, istihdam edilebilirliği artıran mesleki eğitimin ortaöğretim içindeki payının yükseltilmesi büyük önem arz etmektedir.

11 Ekim 2021 günü Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi ve 50 AR-GE merkezi açılış töreninde mesleki eğitim konusunda önemli açıklamalarda bulunmuştur. Proje kapsamında bin okula bir yılda 1 milyar lira yatırım, bin kütüphane, 10 bin akıllı tahta, bin fizik laboratuvarı kurulmuş, mevcut atölyelerin altyapısı güçlendirilmiştir. 24 ilde mesleki ve teknik eğitim okullarında 50 adet AR-GE merkezinin açılışı yapılmıştır.

Mesleki ve teknik eğitimde patent, faydalı model, marka ve tasarım yılı olarak belirlenen 2019-2020 eğitim öğretim yılında 803 patent başvurusundan 188'i tescillenmiştir. 2021 Ekim ayı itibarıyla 198 patent faydalı model tasarımı ve marka tescili alınmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın mesleki eğitim alan öğrencilerin işveren üzerindeki yükünün kaldırılması ve mesleki eğitim merkezlerine son sınıfta kalfa olarak devam eden öğrencilerimizin aldıkları ücretlerin iyileştirilmesi hususundaki müjdeleri önemli adımlardır. Diğer bir önemli gelişme, lise ve üniversite mezunu gençlerimize istedikleri bir alandaki mesleki eğitim merkezi programını kısa sürede tamamlama ve iş gücü piyasasına süratle geçme imkânının sağlanacak olmasıdır.

Mesleki eğitimin teşvik edilmesi, nitelik ve nicelik olarak iyileştirilmesi konusundaki atılımları oldukça önemli görüyoruz ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak mesleki eğitimin teşvik edilmesi ve geliştirilmesi adına atılacak her adımı desteklemeye devam edeceğimizi belirtiyorum. Bu kapsamda bazı önerilerimiz de olacak.

Öncelikle, mesleki eğitimin teşvik edilmesine ve özendirilmesine yönelik âdeta bir millî seferberlik başlatılmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, ticaret ve sanayi odaları, esnaf odaları, sendikalarımız ve konuyla ilgili sivil toplum kuruluşlarının da katılımıyla bu millî bir politika hâline getirilmelidir. Mesleki ve teknik eğitimin ortaöğretim içindeki payı yüzde 35'lerden yüzde 65'lere, 70'lere yükseltilmelidir. Geleneksel çıraklık, kalfalık, ustalık eğitimi veren mesleki eğitim merkezleri teşvik edilerek sayıları artırılmalıdır. Mesleki

eğitimin kalitesi artırılmalı, mesleki eğitim merkezleri ile sanayi ve KOBİ'ler arasında sektörel bağ kuran bir yapı oluşturulmalıdır. Meslek okulları ve mesleki eğitim merkezlerinde sektörün olduğu yerlerde sektörün ihtiyacına göre bir kümelenme sağlanmalıdır.

Öğrencilerin mesleki eğitime yönlendirilmesine ve özendirilmesine ilkokuldan itibaren başlanmalı, mesleki okullar sınavlarda yüksek puanlar alan öğrencilerimizin tercih ettiği okullar hâline getirilmelidir. Mesleki eğitim kurumlarında başarılı öğrencilere burs desteği sağlanmalı, mezunlara istihdamda öncelik verilmelidir. Mesleki ve teknik olarak ortaöğretim kurumları ile meslek yüksekokulları arasında program bütünlüğü sağlanmalı, iş hayatıyla mesleki teknik eğitim arasında ilişki geliştirilmelidir.

Müfredat ve zamanın koşulları göz önüne alınarak meslek liselerinin tüm cihaz ve makinelerinde yenilik yapılmalı, atölyeler ve laboratuvarların modern hâle getirilmesi sürdürülmelidir.

Mesleki eğitim programlarının içeriklerinin belirlenmesinde öğrencilerin rehberlik ve yönlendirilmesinde organize sanayi bölgelerinin ve meslek odalarının etkinliği daha da artırılmalıdır. Meslek lisesine veya mesleki eğitim merkezlerine devam eden gençlerimizi istihdam eden esnaf, zanaatkar ve işletmelere vergi ve sigorta primi indirimi ile faizsiz kredi verilmesi gibi teşvik ve kolaylıklar sağlanmalı ve sağlananlara da devam edilmelidir. Mesleki eğitim merkezlerini teşvik etmek için 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda düzenleme yapılmalıdır, ki Sayın Cumhurbaşkanımız 11 Ekimde bu hususu dile getirmiştir. Mesleki eğitim veren okullar ve eğitim merkezleri sayı ve nitelik itibarıyla artırılmalı, mesleki eğitim veren, teknolojiyle iç içe öğretmenler istihdam edilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gençlerimizin beceri, yetenek eğilim ve arzuları istikametinde istediği fakültelere gidebileceği bir yükseköğretim giriş sisteminin getirilmesi artık ertelenemez bir gerekliliktir. Türkiye sınavsız üniversiteye geçişi başarabilecek üniversite zenginliğine ve yeterliliğine sahiptir. Şüphesiz, çoktan seçmeli test sorularıyla Türk gençliğinin karakter ve kabiliyetini değerlendiremeyiz, onları bir nevi yarış atı gibi göremeyiz. Gençlerimizi ve ailelerini endişe ve strese sokan yürürlükteki sınav sistemi yeni baştan ele alınmalı, bu kapsamda okul öncesi süreci de hesaba katan bir eğitim ve öğretim modeliyle her evladımızın ilgi alanına uygun üniversite eğitiminin sınavsız temini sağlanmalıdır. Bununla birlikte, üniversitelerin, ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, kaynak ve kadrosuyla bilim ve teknoloji üreten araştırmaları teşvik eden, toplumsal gelişmelere öncülük yapan, bilimsel yöntemlerle her meseleye çözüm arayan, bu yönüyle de Türkiye'nin gelecek ümidi olan eğitim öğretim kurumları hâline dönüşmesi amaç olmalıdır. Bugün toplumların üstünlükleri bilim ve teknoloji alanında vardıkları düzeylerle ölçülmektedir. Çağımızın en önemli özelliklerinden biri olan yüksek teknoloji ve bilgi toplumu seviyesine ulaşılmasında insan gücü ve maddi kaynakların akılcı, etkili, verimli ve ekonomik şekilde kullanılmasında ve demokrasimizin gelişip kökleşmesinde en büyük görev üniversitemize düşmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bugün burada ifade edildi; Boğaziçi Üniversitesi Rektörü kayyum değil, meşru ve hukuki tasarrufla atanmış bilim insanımızdır. Boğaziçi Üniversitesinde yasal ve meşru sınırlar çerçevesinde ataması yapılan rektöre itiraz edenlerin ana dinamiği, provokasyon merkezi, saldırı üssü marjinal örgütlerdir. "Rektör atanması yasal olabilir ama demokratik değil." diyenlerin kendi fikir ve düşüncelerinden başka her görüşe hazımsızlık ve tahammülsüzlük göstermeleri demokrasinin neresiyle bağdaşmaktadır? Rektörün otomobiline yarı çıplak çıkıp üzerinde tepinmek, "Katil polis." demek, polis otolarını taşlamak, esnafa saldırmak ifade ve düşünce hürriyetinin neresine sığmaktadır? Öğrenci başka, terörist başkadır; bunların birbirine karıştırılması felakettir. Öğrencilerimizin haklı, meşru, ahlaki ve hukuki endişelerine kulak vermek elbette görevimizdir; zira, onlar geleceğin Türkiye'sinin mimarları olacaktır fakat terör örgütüyle irtibatı ve iltisakı olanlar öğrenci değil, suçludur. 1970'li yılların başında "Boycot da bir, işgal de bir." diyen meşru devlet ve siyaset adamı hâlâ hafıza kayıtlarımızda mahfuzdur.

Sonrasında ise nelerin yaşandığı, nasıl bir felaket tablosunun ortaya çıktığı unutulmamıştır. Türkiye geriye sarmayacak, eskiye dönmeyecektir. Üniversiteler terörün değil, bilimin yuvasıdır, böyle de kalacaktır.

Değerli arkadaşlarım, Bakanlık, YÖK ve üniversitelerimizin 2022 yılı bütçelerinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum. 2022 yılının, öğretmenlik meslek kanununun çıkarıldığı, öğretmenlere 3600 ek göstergenin verildiği, sözleşmeli öğretmenlerin kadroya alındığı, 2018 yılında ataması yapılamayan 900 civarında ücretli öğretmenin mağduriyetinin giderildiği bir yıl olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi yine, Komisyon üyelerimizden Sayın Süleyman Girgin'e söz vereceğim. Ardından, Komisyon üyelerimizin anlayışıyla, misafir vekillerimize bir süre söz vereceğim Arzu Hanım'dan başlayarak.

Süleyman Bey, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basınıımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her yıl olduğu gibi bu yıl da bütçenin aslan payının eğitime ayrıldığı iddia edildi. Oysa dikkatli bakıldığında, bu iddia gerçeklerle uyuşmuyor. Aksine, hem Millî Eğitim Bakanlığı bazında hem de üniversiteler bazında eğitimin sorunlarını çözme ufku bulunmayan bir bütçe teklifiyle karşı karşıyayız. Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bütçeleri toplamı 2022 yılı için 273,5 milyar lira. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi ise 189 milyar 10 milyon TL olarak öngörülmüş. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2014 yılında yüzde 3,19 iken 2022 yılında yüzde 2,39'a gerilemiştir. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî bütçe içindeki payı 2015 yılında yüzde 13,11 iken 2022 yılında ise yüzde 10,79'a gerilemiştir. Nüfusumuzun yüzde 31,12'sinin öğrenci olduğu düşünüldüğünde, gayrisafi yurt içi hasıladan yüzde 3,47; merkezî yönetim bütçesinden ise yüzde 15,6 oranında pay ayrılması ihtiyaçları karşılamaktan uzaktır. 1 milyon 200 binin üzerinde eğitim emekçisi, 18 milyona yakın öğrenciye hizmet veren Millî Eğitim Bakanlığına ayrılan 189 milyar tutarındaki bütçenin yüzde 81'i personele yapılan zorunlu harcamalardan oluşmaktadır. Bu durum, eşit eğitim imkânına erişmeyi engelleyen bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde yatırımlara ayrılan pay AKP iktidarı döneminde sürekli azalma eğilimi göstermiştir. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde 17,8 iken 2020 yılı itibarıyla bu oran yüzde 4,65'e gerilemiş, 2022 yılında ise yüzde 8,05 olması öngörülmüştür.

Değerli milletvekilleri, eğitim sistemimizde birçok sorunun altında yatan neden, demokratik düzenlerin gereği olan eşitlik ilkesinin kâğıt üzerinde kalmasıdır. Uzun yıllar devam eden dershane kültürünün ve günümüzde onun yerini alan özel okulların desteklenmesi mantığı eşitsizliğin körüklendiği en belirgin örneklerdendir. Asgari ücretin 2.825 lira, açlık sınırının 3.049 lira olduğu, 1 ton kömürün 1 asgari ücretten fazla olduğu bir ülkede aileler çocuklarını değil özel okullara, devlet okullarına bile göndermekte zorlanmaktadır. Ülkemizde bölgeler arasındaki eşitsizlikler, okullaşma ve okulların sahip oldukları olanaklardaki eşitsizlik, toplumsal cinsiyet, sosyal sınıf temelinde dayatılan

farklı tutumlar eğitim hayatının âdeta normallerine dönüşmüştür. Ayrıca ülkemizde eğitim, ağırlıklı olarak erkek egemen değerlerle şekillenmektedir. Bu anlayış, kadınlara ve erkeklere ilişkin cinsiyetçi davranış biçimlerini çocuk yaştan itibaren aşlamaktadır. Ders kitaplarında kadın ve erkeklerin rolleriyle ilgili resimler bu anlayışı göstermektedir. Bu eğitimin amacı, kadınları ve erkekleri küçüklükten itibaren fitratına uygun yetiştirmektir. Kimsenin dinî inancı, etnik kimliği, dili, cinsiyeti ve cinsel yöneliminden dolayı baskı görmediği, herkes için erişilebilir bir eğitim talebinde ısrarcı olmak bir arada yaşayabilmemizin olmazsa olmaz koşullarından biridir.

Değerli milletvekilleri, nitelikli bir eğitim sistemi için acilen şu adımlar atılmalıdır: Bir, okul öncesi dönemin ailelerin ekonomik olanaklarına terk edilmesinin önüne geçilmeli, kamusal bir okul öncesi eğitim sistemi kurulmalıdır.

İki, mesleki eğitim toplumsal hayatın her alanında gerekli olan yetişmiş teknik bilgi ve becerilerin kazandırıldığı eğitimdir. Sanayinin teknik elemanlara yönelik ihtiyacı da göz önüne alındığında nitelikli bir mesleki eğitim sistemi kurulması elzemdir. Öğrencilere ülkenin geleceği değil, kâr gözüyle bakan özel okul sistemi yok edilmeli, eğitimin bütün düzeylerindeki ticarileşmeye son verilmelidir.

Öğretmenlik mesleğinin konumunun belirlenmesinde öğretmenlerin karar alma süreçlerinin dışında kalması, mesleki özzerkliğin eksikliği, maaşların yetersizliği gibi etkenler vardır. Öğretmenlerin aldığı ücret, diğer lisans öğrenimi gerektiren bazı mesleklere göre düşüktür. Öğretmenlerin ücretli, sözleşmeli, kadrolu, vekil, usta, öğretici gibi farklı kategorilerde çalışması da öğretmenin statüsünü düşüren etkenlerdendir. Öğretmenlerin söz hakları, karar alma güçleri ve hareket alanları güçlendirilmeli, sendikal örgütlenmesinin önündeki yasal ve fiili bütün engeller kaldırılmalıdır.

Taşınmalı eğitim kaldırılmalı, köy okulları yeniden açılmalıdır. Yatılı bölge okulları yaygınlaştırılmalıdır. Öğretmenlere ve öğrencilere bilgisayar ve tablet alımında mali destek sağlanmalıdır. Öğretmen ve öğrenciler için parasız internet olanağı sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, görme engelli öğrenci ve öğretmenlerimizin birçok sorunu bulunmaktadır. Canlı ders yapabilmeyi sağlayan EBA gibi uygulamalar geliştirilirken görme engelli öğretmen ve öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınmıyor. Şu anda EBA'da yüklü ders kitapları görme engellilerin kullandığı yazılımlar için uygun değildir. Ayrıca, görme engelli öğrencilere yönelik basılan kabartma kitaplarda bulunan görsel içerikler betimlenmemektedir. Basılan ders kitapları öğrencilere eğitim öğretim yılının başlangıcında ulaştırılamamaktadır. Görme engelli öğretmenlerin etkileşimli tahtaları kullanabilmeleri için yazılımların erişilebilir hâlde bulunması, cihazlara ekran okuyucu yüklenmesi ve kablosuz klavye benzeri donanımların temin edilmesi gerekmektedir.

Diğer bir husus, 2014 yılından sonra görme engellilerin eğitimi ve destek teknolojileri konularında yeterli tecrübe ve donanımı haiz olmayan özel eğitim öğretmenleri görev almaya başlamıştır. Diğer engel türleriyle çalışan özel eğitim öğretmenlerine görme engellilerin eğitimi alanında kurs veya hizmet içi eğitim düzenlenmelidir.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz yıllar içinde büyük bölümü siyasal ihtiyaçlar üzerinden her şehirde bir üniversite açılmıştır. Son on dokuz yıl içinde devlet üniversitesi sayısı 53'ten 129'a, toplam üniversite sayısı ise 76'dan 207'ye çıkmıştır. Aynı dönemde, öğrenci sayısı 1,9 milyondan 8 milyona ulaşmıştır. Üniversite sayısı ve öğrenci sayısındaki hızlı artışa rağmen Yükseköğretim bütçesinin söz konusu artışı karşılayabilecek kadar artırılmadığını görmek mümkündür. 2022 yılı Yükseköğretim bütçesinin, artan üniversite ve öğrenci sayısına rağmen ihtiyaç kadar artırılmadığı, aksine oransal olarak azaldığı görülmektedir. 2021 yılında 42 milyar lira olarak belirlenen Yükseköğretim bütçesi 2022'de 57 milyar 740 milyon liraya çıkarılmıştır ancak Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde olduğu gibi Yükseköğretim bütçesinin önemli bir bölümünü personele yapılan harcamalar oluşturmaktadır. 2022 yılı

Yükseköğretim bütçesinin bizlere gösterdiği en temel gerçek, yükseköğretimde uzun süredir yaşanan yoğun ticarileşme sürecinin artarak devam edeceği, öğrencilerin barınma ve burs sorununun süreceği ve ceplerinden yapacakları eğitim harcamalarının belirgin bir şekilde artacağıdır. Ancak yükseköğretim sisteminin geleceği açısından sorununun, sadece bütçe harcamalarıyla sınırlı olmadığı açıktır. Genel bütçeden yeterince kaynak ayrılmayan üniversitelerimiz, 15 Temmuz sonrasında üniversitelerde yaşanan kitlesel akademik tasfiye ve siyasal baskıların da etkisiyle, bilimden ve bilimsel faaliyetlerden hızla uzaklaşmış, başta tamamen siyasallaşan kadro politikası olmak üzere, hemen her konuda iktidarın ve piyasanın ihtiyaçlarına göre hareket etmeye başlamıştır. Mevcut hâliyle üniversitelerimizin bilim yuvası olmaktan hızla uzaklaştırıldığını, iktidarın arka bahçesine dönüştüğünü söylemek mümkündür. Eğitimden beklenen amaçların gerçekleşmesi, eğitimde ve yükseköğretimde personel açıklarının kadrolu istihdamla kapatılması, eğitimin ve yükseköğretimin niteliğinin yükseltilmesi, fiziki altyapı ve donanım eksikliklerinin giderilmesi, akademik ve idari personel açıklarının giderilmesi, öğrencilerin barınma sorunu, akademik personelin kadro sorunu ve diğer temel sorunlar için mevcut bütçe anlayışının acilen değişmesi gerektiği açıktır.

İktidarın, başından itibaren benimsediği piyasa merkezli eğitim ve yükseköğretim sistemi, yaşamın her düzeyinde rekabeti, hizmetin bedelini ödemeyi, üniversitelerin şirket üniversite öğrencilerinin müşteri hâline getirilmesini hedefleyerek toplumsal eşitsizliği daha da derinleştirmektedir. Yapılması gereken, kamusal kaynakların yine kamusal bir hak olan eğitim için, özel çıkarlar değil toplumsal çıkarlar gözetilerek değerlendirilmesi ve sadece eğitimde ve yükseköğretimde değil, bütün alanlarda kamu harcamalarının payının belirgin bir şekilde artırılmasıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum Süleyman Bey, sağ olun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Son bir cümle söyleyip bitirebilir miyim Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Son bir cümle, lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Birkaç sorum olacak Sayın Bakan.

Sayıştay raporlarına göre, şartları sağlamadığı halde ataması yapılan 49 kişi hakkında bir açıklama rica ediyorum.

İkinci olarak, Sayıştaya göre, kırtasiye malzemeleri alımında piyasa fiyatının 3-4 katına kadar alım yapıldığı tespit edilmiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum. Soru-cevap kısmı var, orada değerlendirebilirsiniz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Son, bitiriyorum. Kendisi yok ama mucidi olduğu “kış aylarında yaz saati” uygulaması var. Küçük çocukları kör karanlıkta yollara düşmek zorunda bırakan uygulama için bir düzenleme düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, önce Sayın Arzu Erdem, sonra HDP Grubundan Sayın Hasan Özgüneş, daha sonra CHP Grubundan Sayın Bayram Yılmazkaya olmak üzere, Komisyonumuzda misafir olan değerli vekillerimizin birkaçına söz vereceğim.

Arzu Hanım, hazırsanız size söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen

ARZU ERDEM (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanımız, Değerli YÖK Başkanımız, değerli milletvekilleri, Bakanlık bürokratlarımız, uzmanlarımız; ben, her birinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanımıza ve YÖK Başkanımıza görevlerinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum, başarılarının devamını diliyorum.

Engelli öğretmen adaylarımızın talepleriyle başlamak istiyorum aslında. Engellerine rağmen öğretmenlik gibi kıymetli bir mesleği yapmak isteyen, canla başla bunun için de mücadele eden kardeşlerimiz var. Kendi branşlarına göre, öncelikli olarak atanmaları konusunda hassasiyetinizin olduğunu da biliyorum, bu hususta çalışmalar yaptığınızı da biliyorum. Özellikle Felsefe bölümü mezunu atanamayan engelli öğretmenlerimizin büyük çoğunluğu özellikle 2018-2020 EKPS's'den bu yana atama bekleyen öğretmen grubunda. Bu kardeşlerimiz yüksek puan almalarına rağmen yıllardır atanamıyorlar. Felsefe branşında en az 110 kontenjan verilmesi onların mağduriyetini giderecektir ve yılların mağduriyetini ortadan kaldıracaktır.

Yine, Millî Eğitim Bakanlığı, 2021 KPSS sonuçlarının açıklanmasından bir hafta önce yayımlanan 15 bin öğretmen atama takviminin, 2020-2021 puanları birlikte kullanılarak aslında karma olarak atama yapılması ve bu anlamda bir dönüşüm yapılması konusunda siz, bir irade ortaya koydunuz. Orada tabii, aslında adil bir tutum ortaya çıkmış oldu ancak şunu göz önünde bulundurmakta fayda var: 2020 senesinde yapılan KPSS pandemi ortamında yapıldığı için puanlar çok düşük, 2021 senesinin KPSS ortalaması ise tam aksine yüksek. İkisinin ortalaması bu atamada, 15 bin atama takviminde alındığında 2020 senesinde atanacak olan arkadaşların aslında çok az bir bölümü sadece 300 ila 500 yüz civarında bir bölümü atanabilecek. Sayın Bakanım, bunun tekrar değerlendirilerek belki 2020 senesine 7.500 kontenjan ya da 2021 senesine 7.500 kontenjan şeklinde ikiye ayrılması daha faydalı olacaktır diye düşünüyorum. Bunun tekrar bir hesaplanmasını rica edeceğim. Bu konuyla ilgili, benzeri 2017 yılında tekrar yaşanmıştı. 25 bin kadro tahsis edildiği hâlde 2017 KPSS'ye giren öğretmenlerin mağdur oldukları gerekçesiyle 14 Ağustos 2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelikle, öğretmenlerin KPSS puanlarının bir yıl olan geçerlilik süreleri iki yıla çıkarıldı. Böylece 2017 KPSS'ye girenler 2018 KPSS yılının tüm atamalarından yararlanarak mağduriyetleri az da olsa giderilmiş oldu. Tüm bunlardan hareketle 2020 KPSS'ye girmiş öğretmenler -bu da diğer bir alternatif olabilir- 22 Ekim 2021 tarihinde sona erecek olan puan geçerlilik sürelerinin iki yıla çıkarılmasını ve 2021 KPSS puanıyla yapılacak olan tüm atamalara dâhil olmayı istemektedirler. Bu konuyu tekrar bir değerlendirirsek sağlıklı olacaktır.

Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlerimizle ilgili, özellikle öğretmenler arasında o sınıflarla ilgili bir düzenleme yapılması... Yine sürekli gündeme gelen ve sizlerin de sürekli masanıza ve önünüze gelen sorun olarak bunların ortadan kaldırılması konusunda bir çalışma yapılacak mıdır?

3600 ek gösterge biliyoruz ki 2022 senesinin çalışma takviminde var. Bu konuda da öğretmenlerimiz büyük bir beklenti içerisindedir.

Son olarak eğitim programına, özellikle ülkemizin hassasiyetleri ve anne babaların hassasiyetleri noktasında Millî Eğitim takvimine millî ve manevi değerlerin artırılmasına yönelik bir eğitim çalışmasının eklenmesi, bununla ilgili müfredata bir ekleme yapılması konusunda bir çalışmanız olacak mı? Bu konularda ben sizin değerli görüşlerinizi rica edeceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum, vakti tasarruflu kullandığınız için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Hasan Özgüneş, hazırsanız size söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) - Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Doğrusu, ben de bir eğitimci olarak konuşmak istiyorum. Eğitim, toplumsal hayatta önemli bir ögedir. Beş bin yıllık devletli dönemde insanlık, eğitime verdiği değer ölçüsünde ilerlemiştir. Bugün gelinen aşamada Türkiye, bir Orta Doğu zihniyeti ile Batı zihniyeti arasında sıkışmış durumda. Anayasa’da ve genel bakışta bilimsel, özgürlükçü, demokratik, laik, ahlaki, politik bir toplum yetiştirme arzusu olmakla birlikte, daha çok, ezbere dayalı, ucuz iş gücü olabilecek, teknik bazı işleri becerebilecek, tebaa düzeyini aşmayan, itaata dayalı, ahlaki boyutuyla zayıf kişilikler yetiştiriliyor, dolayısıyla burada bilimsellikten, özgürlükçü anlayıştan, demokrasiden söz edemiyoruz, gölgeleri var. Ahlaki, politik bir toplum yetiştirme yerine, itaat eden, boyun bükten, şükreden bir anlayış hâkim. Laiklik yine gölge düzeydedir. Temel esprisi devlet ile din işlerinin birbirinden ayrılmasıdır ama maalesef, laiklik yine, Türk usulü olmuş, devletin hizmetine konulmuştur dolayısıyla diğer inançlar bundan yararlanamıyor. Ana dille eğitim, parasız eğitim zaten neredeyse günah ilan edilecek. Oysa, biliyoruz, Sayın Cumhurbaşkanı Almanya’da “Asimilasyon bir insanlık suçudur.” diyordu, katılıyoruz, gerçekten öyledir. 6 bin dil var, bunların 3 bini yok olmayla karşı karşıya. İnsanların kendi ana diliyle en doğru eğitimi yapma şansı var. Bugün, eğitim boyutuyla Türkiye, 137 ülke arasında 99’uncu sırada; Katar, Malezya, Endonezya, İran, Pakistan, Türkiye’nin önünde maalesef. Ana dille eğitimde, Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler 193’tür, bunların 113’ünde birden fazla ana dille eğitim yapılmaktadır. 75 devlet 1 milyonun altında; Arap ülkeleri 22 ülke, bunların 1-2 tanesi hariç diğerleri tek dille eğitim yapıyor, bir de Türkiye var bu işin içinde.

Şimdi, düşünün, Çin’de 51 dil resmî, Hindistan’da 36, Rusya’da 34, İtalya’da 11, Filipinler’de 17, Güney Afrika’da 11, Irak’ta 4, İran’da 8, Bolivya’da 37 vesaire vesaire. İsveç 32 dil, İsrail 2, Kanada 20.

Şimdi, Türkiye ne diyor? “Kürtçe eğitim yapsak ya da başka bir eğitim ülke bölünecek.” Bu korku yüz yıldır yaşıyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, korkuyla yaşatılan bir toplum özgür olamaz, bunu bir kere bilmemiz lazım. Avrupa ülkeleri içerisinde 33 ülkede Türkiye sondan 4’üncü sırada bütçeden ayrılan pay açısından; İrlanda, Bulgaristan ve Romanya’nın önündeyiz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Afrin’de bile Kürtçeye engel konulmuş. Oysa, biliyoruz, diğer bölgede Kürtçe resmî dil olarak diğer halklarla birlikte işletiliyor. Bu Kürtçeye karşı olan alerji aslında Kürt halkına karşı olan yok sayma. “Kürt yoktur, Kürtçe yoktur, kürdistan yoktur.” E, o zaman bize uzaydan geldiğimizi ispatlayacak bazı şeyler gösterin ki biz diyelim ki 40 milyon Kürt bu coğrafyada yoktur. Oysa, ben tarih araştırmacısıyım, ta Sümer’den beri belgelerde Kürtlerin varlığı söz konusu, coğrafyalarıyla beraber. Tabii cahille tartışmak ateşe odun atmaktan başka bir şey değil.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ekonomik olarak öğretmenler...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özgüneş, süreniz tamamlanmıştır.

Teşekkür ediyorum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bir dakika ek süre veriliyordu Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ek süre vermiyoruz. Son bir cümlelenez varsa buyurun, lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bir cümle.

Şimdi, Avrupa ülkeleri içerisinde en geri maaş alan ülke Türkiye, 520 dolar, diğerlerinin ortalaması 5 bin dolardır. Dolayısıyla ekonomik olarak zayıf olan öğretmen doğru düzgün bir eğitim de yapamaz. Sorunlar çok; biraz daha bilimsel, demokratik bir eğitime önem verelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler, sağ olun.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinden Bayram Yılmazkaya'ya söz vereceğim. Ardından 2 partimiz var, bunlar grubu olmayan partiler ama demokrasi anlayışımız gereği 2 partiden de birer arkadaşımıza söz vereceğim. Önce Memleket Partisinden Sayın Özcan Özel, sonra da Türkiye İşçi Partisinden Sayın Erkan Baş'a söz vereceğim.

Önce, Cumhuriyet Halk Partisinden Bayram Yılmazkaya.

Buyurun.

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri ve değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen sene de aynı dertleri sıraladık, bu sefer de yine aynı dertler devam ediyor. Siz dinlemekten yoruldunuz mu yorulmadınız mı bilmiyorum ama biz artık söylemekten yorulmayacağız ve söylemeye devam edeceğiz Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, millî eğitimin en önemli unsuru öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz. Öğretmenlerimiz, mutsuz, umutsuz, tükenmişlik ve yorgunluk sendromları artmış, psikolojik yıkım içindeler; çocuklarını prens ve prenses gören veli ile kendilerine mobbing uygulayan idareciler arasında boğulup kalmışlar. Ben bunu bir öğretmen yakını olarak da hissettiğim için söylüyorum. Öğretmenlerimizin maaşı düşük, 3600 ek gösterge sözünüze yerine getirmediğiniz. Yüz binlerce, atanmayı bekleyen genç öğretmenlerimiz var. Ülkede yeterli okul ve derslik yok. 35-40 kişilik sınıflarımız var. Kadroların çoğu boş. Eğitimi yapboz tahtasına çevirdiniz; 17 defa müfredat değişti, bütün iktidar boyunca 8'inci Bakan olarak şu anda siz yanımızdasınız.

Sayın Bakan, Gaziantep ilimizle ilgili verilere bakıldığında hem derslik ihtiyacı hem de öğretmen ihtiyacı artarak sürmektedir. Öğretmen açığı ve derslik ihtiyacı açısından hem Türkiye ortalamasının hem de OECD ülkelerinin çok gerisinde kalan Gaziantep'te acilen okullaşmaya daha fazla hız verilmeli ve öğretmen ataması yapılmalıdır.

Sayın Bakan, bu bütçede öğretmen yok, bu bütçede veliler yok, bu bütçede öğrenciler yok, yeni okullar yok, yardımcı personel yok; sadece, mevcut durum devam etsin de bu seneyi kurtaralım var. Maalesef geçen sene de benzer kelimeler ettik, yine aynı şeyleri söylüyoruz; değişen bir şey yok. Öncelikle şu taşınmalı eğitimi konuşmak istiyorum. Geçen sene de konuştuk, yanlış uygulanan taşınmalı eğitim yüzünden birçok okul kapatıldı, taşınmalı eğitimde son altı yılda 9 milyon öğrenciye 16,3 milyar TL harcandı. Öğrencilerin kaza riskini göze alarak evlerinden kilometrelerce uzaktaki okullarda eğitim almasına, derslere yorgun girmesine neden olan bu sistem içinde birçok sorunu da barındırıyor, soruna çözüm içinse köy okullarının bir an önce açılması lazım. Hatta en yakın zamanda, yine bir taşınmalı eğitimde bir kaza sonucu 5 çocuğumuzu kaybettik. Öğrenci sayısı 10-15'te de kalsa köy ya da yerleşim birimindeki okulu boşaltmak yanlış; binlerce okul kapatıldı.

Bir diğer sorun, Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi olan PIKTES'le ilgili bazı konulara değinmek istiyorum. Ülkemizde bulunan Suriyelilerin yüzde 47'si çocuk, Suriyeli çocukların entegrasyonundan tutun da eğitimine kadar PIKTES'te öğretmenlerin de

büyük emeği var. Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi olan PIKTES, 3/10/2016 tarihinde başlatılan bu proje hâlen ülkemizin 26 ilinde sürdürülmektedir. 2018 yılı Aralık ayında 2'nci fazına başlanan PIKTES Projesi 2022 yılı Ekim ayına kadar devam edecektir.

Peki, Sayın Bakan şunu sormak istiyorum: Beş yıldır görev yapan PIKTES öğretmenlerimiz 2022 yılından sonra -bu proje bittikten sonra- ne yapacaklar? Bu öğretmenlerimizin kadro talepleri karşılanacak mı, yoksa bu eğitim emekçilerini Bakanlık olarak sokağa mı atacaksınız, çok merak ediyorum.

Pandemi koşullarını göz önünde bulundurarak, kronik hastalığı olan öğretmenlerimiz için ne yapmayı düşünüyorsunuz? Evet, geçen sene kronik hastalığı olan öğretmenlerimizi idari izinli olarak ayırdınız ama şu anda bu sıkıntısı olan öğretmenlerimiz bizlere ulaşıyor. Bakın, bunların çoğu tansiyon hastası, bir kısmı EYT'ye takılmış kalp hastası ve emekli de olamıyorlar. En azından ya bunlara tekrar bir idari izin ortamı sağlayalım ya da EYT'ye gelin, bunları bir bahane edelim... Bu öğretmenlerimize yazık günah, belli bir yaşa gelmişler, hâlâ ağızlarında maske, 35-40 çocuğa eğitim vermeye çalışıyorlar ve yarın öbür gün bu öğretmenlerimizi kaybederiz. Sayın Bakanım, burada özellikle belirtmek istiyorum, bu konuya özellikle eğilmenizi rica ediyorum sizden.

Burada YÖK Başkanına da özel bir konuda bilgi vermek istiyorum.

Sayın YÖK Başkanı, bu doçentlik kriterlerini lütfen düzeltin. Bakın, özellikle sağlık alanında yabancı dili iyi 3-5 arkadaş bir araya geliyor, çeşitli dergilerde -eskiden ücretli dergilerde yayımlar oluyordu- yayımlar yaparak, genç yaşta, kendi alanında hiçbir deneyimi olmadan -örnek vereyim, kalp cerrahisinde kalp ameliyatı dahi doğru dürüst görmemiş insanlar- erken yaşlarda doçent oluyor ve bir üniversite kadrosuna geçtikten sonra da profesör oluyor. Gelin, bu kriterler devam etsin ama bunlara belli bir süre koyalım. Mesela, yedi yıllık, on yıllık deneyimi olan diyelim veya MEDULA sisteminde insanların ne kadar, ne işlem yaptığı şu anda ülkemizde gayet kayıt altına alınabiliyor, bunlar belli bir sayıya, dernekler tarafından belirlenmiş olan belli bir sayıya geldiğinde bu sayıyı alanların sınava girebileceği bir kriter koyalım. Yoksa, inanın, özellikle sağlık alanında -diğer branşları bilmiyorum- daha kötü...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bayram Bey, çok teşekkür ediyorum.

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Bitiriyorum efendim.

... sonuçları olan, eğitimde yeterli olmayan hocalarla karşı karşıya kalacağız.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Memleketi Partisinden Sayın Özcan Özel'e söz veriyorum.

Buyurun lütfen, süreniz beş dakikadır.

ÖZCAN ÖZEL (Yalova) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; Genel Başkanımız, bir önceki Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk hoca için “Başarılı olma ihtimali trilyonda sıfır.” demiştir ve yine haklı çıkmıştır. Bizler, Memleket Partisi olarak yeni Bakanımıza hayırlı olsun diyor, akademisyenliğinde ve rektörlüğünde yapmış olduğu başarılı çalışmalarını Bakanlığında da yansıtmasını bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz yaz açıklanan YKS sonuçları ülkemiz eğitiminin içler acısı hâlini bir kez daha su yüzüne çıkarmıştır. Ne olduğu belli olmayan sığınmacılara 40 milyar dolar harcayanlar, pandemi sürecinde eğitime bir yatırım yapmadıklarından, bu süreçte çocuklarımızın eğitim ve öğretim hayatlarını harcamışlardır. YKS'ye katılan öğrencilerin yüzde 32'si yani bir milyona yakın öğrenci temel yeterlilik testinde alınması gereken 150 puanı alamayıp ikinci oturuma katılma ve tercih yapma

hakkını kaybetmiştir. Alan yeterlilik testinde barajı geçenlerin oranı 2021 yılında daha da düşmüştür. 2020 sayısal barajı geçenlerin oranı yüzde 58,60 iken 2021 sayısal barajı geçenlerin oranı yüzde 42,04. 2020 sözel barajı geçenlerin oranı yüzde 83,02 iken 2021 sözel barajı geçenlerin oranı yüzde 60,09. 2020 eşit ağırlık barajı geçenlerin oranı yüzde 73,26 iken 2021 eşit ağırlık barajı geçenlerin oranı yüzde 48,04 olmuştur. Bu üç test şeklinin ortalamasını aldığımızda bir önceki yıla göre yüzde 20 gerileme olduğu gözükmemekte, pandemi süresince yetersiz şartlarda bu sınavlara sokulan gençlerimizin gelecek hayalleri yok edilmektedir.

Bununla beraber, sınav barajı bir gecede değiştirilmiş, çocuklarımızın geleceği yine tek adamın iki dudağı arasına sıkıştırılmıştır. Ülkemizde 2020-2021 yılında, ek yerleştirmeler hariç, örgün eğitimde okuyan üniversite öğrencisi sayımız 1 milyon 580 bin 486'dır. Bu sayı yeni öğretim yılında daha da artmakla beraber pandemi sürecinde olabilecek yığılma hesaplanmamış, gerekli tedbirler alınmamıştır. Sayın Bakanın yapmış olduğu açıklamaya göre, başvuran 624 bin öğrenciden 430 bini yerleşmiş, başvuruların üçte 1'i açıkta kalmıştır. 2020-2021 öğretim yılında İstanbul'da KYK yurtlarından yararlanabilecek örgün eğitimde okuyan öğrenci sayısı 150 bin, KYK yatak kapasitesi 25 bindir. Bu durum, Ankara'da 120 bine 27 bin, İzmir'de 73 bine 17 bindir. Her 10 çalışandan 4 tanesinin asgari ücretle ücretlendirildiği yani açlık sınırının altında yaşadığı ülkemizde, aylık ücretinin bir maaş kadar olduğu özel yurttlarda ya da öğrenciyi rant kapısı hâline getiren fahiş fiyatlı kiralık dairelerde de anne babaların evlatlarını okutabilme şansı yoktur.

Geçtiğimiz eylül ayında yaptığımız öğretmen atamalarından birkaç gün sonra ek öğretmen ataması yapılacağını açıkladınız. Mademki ihtiyacın farkındasınız niye birinci atamayla beraber yapmıyorsunuz? Atamaları siyasal şovunuz hâline getirebilmek için hem öğretmenlerimizi hem de öğretmen eksikliği olan öğrencilerimizi yarım öğretim yılı daha mağdur ediyorsunuz.

Pandemi sürecinde en önemli konu hijyenken TYP'ye dayalı temizlik personeli alımı vakitli yapılmamış, okullar açıldığında eksik kalmıştır.

Gayrisafi milli hasıladan eğitime ayrılan pay Avrupa Birliği ortalaması 4,7; OECD ortalaması 6, Türkiye'de bu oran geçen yıl itibarıyla 2,6'dır. Bu bütçedeki rakamların bir kısmı zorunlu personel giderlerine kullanılmakta, yatırım harcamaları sürekli azalmaktadır. Bütçede rakamlar artmakta ama oranlar düşmektedir. Planlanan bu bütçe, yalnızca zorunlu harcamalara yönelik olup yükün çok büyük bir kısmı veliler üzerine yüklenmektedir.

Bilime değil partiye dayalı sistemden, liyakate değil yandaşlığa dayalı atamadan başarı çıkarmak imkânsızdır. İktidarınızda değişmeyen yegâne unsur tedbirsiz, sorumsuz ve plansız uygulamalarınızdır. Unutmayınız ki bu ülkenin gençleri, yaşanan her şeyi en iyi görenlerdir. Köreltmeye çalıştığımız bu nesil sizden ilk seçimde hesap soracak ve biletinizi kesecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Türkiye İşçi Partisinden Sayın Erkan Baş'a söz veriyorum.

Sayın Baş, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

ERKAN BAŞ (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Anaokulundan yüksek lisansa kadar değişik kademelerde bulunan 30 milyona yakın öğrenciyi ve 1,5 milyona yakın öğretmeni ve aslında ülkemizin geleceğini en çok ilgilendiren Eğitim Bakanlığının bütçesini tartışıyoruz.

Süre az, dolayısıyla en sonunda söyleyeceğimi en başta söyleyerek başlayayım: Bu bütçe, yoksulun ekmeğinden çalıp geçmediğimiz köprülerin patronlarına rant olarak aktarıldığı bir bütçe olduğu kadar aynı zamanda geleceğinden, gelecek nesillerin eğitim ve bilim hakkından çalan patronların vergisiz yurtdışı hesaplarını kabartmak üzere tasarlanmış bir bütçedir ve eğitim alanı da bunun yansımasıdır.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığı 1-3 Aralık tarihleri arasında “eğitimde fırsat eşitliği” ana temasıyla bir şûra düzenleyeceğini duyurmuş, eğitimde fırsat eşitliği yakalayamayan yurttaşlar olduğu gerçeğini kabul etmiş. O zaman bakalım, eğitimde fırsat eşitsizliği bu iktidar döneminde nasıl ve neden katlandı. Nasıl eğitim satın alınabilen, sadece zengin çocuklarına ait lüks bir hizmet hâline nasıl gelmiş onu izleyelim. 2006 Eğitim Şûrası’nda özel okullara ve eğitimin paralı versiyonuna yatırım yapılması gerektiğine bu Hükümet karar verdi. 2010 Şûrası’nda bir adım daha ileri gidildi, özel okullara çocuklarını gönderen ailelere maliyetlerinin yarısı kadar destek verilmesi kararı alındı. 2023 eğitim vizyonundaysa özel okullaşma süreci esnek bir yapıya evriltilip kamu okullarının finansmanlarının hayırseverlere ve uluslararası fonlara devredilmesi karar altına alındı. Ve sonuçta AKP öncesinde sadece yüzde 2 olan özel okullar AKP döneminde yüzde 25’e ulaştı.

Tüm bu kararlarla devlet, en temel görevlerinden bir tanesi olan eğitimden elini eteğini çekti ve devletin eğitim tüccarlarına yol verip ölü taklidi yaptığı bir dönem başladı. Bu noktadan sonra, yoksullar için eğer laik, bilimsel, özgür eğitim isteği varsa kesenin ağzını açmak gerekiyordu. Kesenin ağzını açamayanlar ne yapacaktı? Yani özel okula gidemeyen yoksul halk çocukları ya da milyonlarca kredi borcuna girip çocuğunu okutmak için hayatını feda eden bir veliniz olamıyorsanız sizin tek şansınız var, sıkış tepiş sınıflarda eğitim görmek. Halefiniz Ziya Selçuk’un bir sözü var -herhâlde tarihe de bu sözüyle geçti sadece- “Sanayici bizden nitelikli ara iş gücü istiyor. Herkes üniversiteli olmak zorunda değil; sen ağa, ben ağa, bu ineği kim sağa?” diyen eski Millî Eğitim Bakanından söz ediyoruz. Bu mantığım sonucu, yoksul, emekçi çocukları eğer okuyabilseler bile ancak sermayedarlar için birer ara eleman hâline gelecekler.

Ama haksızlık etmeyelim, bu iktidarın yoksullar için bir alternatifi daha var, ne idüğü belirsiz cemaatler ve tarikatar. Şimdi, uzun uzun rakamlara girmeyeceğim, sürem yok ama soru şu: Paralı eğitime, vakıflara ayırdığımız parayla aslında neler yapılabilirdi? Örneğin, her sene öğrencilere kayıt yaptırılırken velilere diyorsunuz ki: “Tuvalet kağıdı, sıvı sabun, çamaşır suyu; bu ihtiyaçları veliler karşılasın.” Oysa sadece Maarif Vakfına dağıttığımız parayla tüm bu temizlik ihtiyaçları karşılanabilirdi. Sadece bu parayla 40 derslikli 120 okul daha yapılabilirdi. 2,5 milyon öğrenciye tablet verebilirdiniz. Sadece vakıflara dağıttığımız parayla 130 bin sözleşmeli öğretmenlerin ders ücretleri yüzde 50 daha artırılabilir ve bu sayede, asgari ücretin altında bir ücretle öğretmen çalıştırma utancından kurtulabilirdiniz. Ama sonuç itibarıyla şunu görüyoruz: Bu iktidar döneminde eğitim, parası olanların özel okula gidebildiği, parası olanların yurt dışına eğitime gidebildiği, parası olmayanların da tarikatarın, cemaatlerin kucağına itildiği ya da imam-hatiplere mahkûm edildiği bir eğitim.

Bakın, kız çocukları söz konusu olduğunda durum çok daha vahim. Türkiye’de kız çocuklarının ilkokulda yüzde 98,9 olan okullaşma oranı iktidarınız döneminde 5,8 puanlık bir azalmayla yüzde 93,1’e indi. Çocuklar için oluşturduğunuz vizyon bu. Öğretmenlerin hâli AKP yönetiminde içler acısı. Eğitim emekçilerinin payına sadece düşük ücret, güvencesizlik düşmüş durumda. OECD ülkelerinde sonlara doğru gidiyoruz, iki sene önce sondan 7’nciydik, şimdi muhtemelen daha da geriledik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, toparlarsanız sevinirim.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Toparlıyorum.

Bugün Türkiye’de en kıdemli öğretmenlerimizin geçirdiği aile, bu iktidar döneminde yoksulluk sınırının altında bir yaşama mahkûm edilmiş durumda. 2001 yılı Haziran rakamlarıyla kadrolu memur sayısı 1 milyon 91 binken sözleşmeli personel sayısı 130 bine geldi. Yani sözleşmeli öğretmen sayısı sürekli olarak artarak tüm öğretmenler içinde sayenizde yüzde 10’u geçmiş durumda ve sözleşmeli öğretmenler asgari ücret dahi alamıyor.

Bu iktidarın Türkiye halklarına fırsat eşitliği olarak sunduğu şey aslında bir fitrat eşitliğinden ibarettir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Mustafa Adıgüzel, hazırsanız size söz veriyorum.

Daha sonra Halkların Demokratik Partisinden Semra Hanım veya Oya Hanım, hangisi hazırsa söz verebilirim.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakan ve Bakanlık bürokratları, öncelikle hoş geldiniz.

Sayın Bakana da ayrıca yeni atandığı için başarılar diliyorum. Ben bu başarı dileğimi daha önceki Bakan Sayın Ziya Selçuk’a da yapmıştım bir komisyonda, “Sizden beklenti yüksek. Sizi kamuoyunun, basının önüne koyacaklar ama arkadan her işi çevirecekler.” demiştim, aynen de öyle oldu. Bu Bakanlığı ona yönettirmediler, size de yönettirmeyecekler.

Peki, aslında bu Bakanlığı kimler yönetiyor? Bu Bakanlığı vakıflar ve cemaatler yönetiyor; hatta bu Bakanlık onların arasında yer kapma savaşına, güç savaşına sahne oluyor. 15 Temmuzdan önce FETÖ vardı, onun boşalttığı alanlara bu vakıflar ve cemaatler girdi. O gün söylemiş, uyarılmıştık, yine uyarıyoruz: Bu vakıf ve cemaatler artık bir millî güvenlik sorunudur. Kamuoyunda giderek artan hassasiyet sonrası bazı AK PARTİ’li arkadaşlarda bu vakıfları bir savunma, bir koruma içgüdüğü geliştirdi; tıpkı geçmişte Gülen hareketinde olduğu gibi bir sahiplenme yarışı var. Bir örnek vermek istiyorum: Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı “Bir vakıftan bir tane alırsanız, iki tane vermeyen namerttir.” dedi. Verin Sayın Başkan, verin; sonra da “Ne istediler de vermedik?” demezsiniz inşallah.

Bakanlık ile vakıf, cemaat ilişkisi öyle bir hâlde ki Sayıştay raporlarına göre 2020 yılında Millî Eğitim Bakanlığında tam 431 milyon 812 bin lira vakıflara aktarılmış. Bu sadece nakden aktarılan, bunun içerisinde belediyelerden aktarılan veya gayrimenkul şeklinde sahiplenilenler yok. Son on yılda vakıflara tam 22 milyar devletin parasından, kaynaklarından aktarılmış. Hâlbuki öte taraftan okulları pislik götürüyor, 1.200 kişilik öğrenci ve öğretmenin olduğu okulda tek 1 hizmetli görev yapmaya çalışıyor. Neden? Para yok. Ve onu tamamlamak için de İŞKUR üzerinden geçici görevli almaya çalışıyorsunuz ama öte taraftan vakıflara dünyanın parasını aktarıyorsunuz.

Şimdi, Bakanlıktaki durumun aynısı taşra teşkilatlarında da var. Ben Ordu’dan enteresan örnekler vermek istiyorum. Ordu’da 3 Millî Eğitim Müdür Yardımcısının birisi İlim Yayma Cemiyetinin Ordu Başkanı, diğeri Ensarın Ordu Başkanı, diğeri Şube Müdürü de Cihannüma Ordu Başkanı. Şimdi, bunların derdi vakıf falan da değil arkadaşlar, rant ve güç devşirme peşindeler, aynı FETÖ gibi. Mesela İlim Yayma Cemiyetinin Başkanı olan, aynı zamanda İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı olan Avni Günay inşaattan sorumlu. “İnşaattan sorumlu değilim.” demiş ama burada açıkça görev dağılımında inşaattan sorumlu olduğu yazıyor. Şimdi, bu İlim Yayma Cemiyetinin Başkanı olan Avni Günay inşaat işlerinden sorumluyken Ordu’daki okulların 41’ine yıkım kararı, tadilat kararı alınıyor, hep kendi adamlarına verme hassasiyeti nedeniyle işler yetişmiyor, yüz yüze eğitimin kapalı olduğu dönemde bu işleri yaptırmayıp şimdi okullar açılmışken hâlâ bu işler devam ediyor. Bu nedenle Ordu’da 1 okulda 8

okul, 1 okulda 5 okul öğretime devam ediyor ve öğrenciler tıktış tıktış. Neden? Bu İlim Yayma Cemiyeti Başkanı olan İl Müdür Yardımcısının bütün işleri bir arkadaşına verme, aynı kişilere verme hassasiyeti yüzünden. Diğer görevi emlak. İşte, bir polis karakolunu, şehir merkezindeki polis karakolunu Başkanı olduğu İlim Yayma Cemiyetine naklettirdi Millî Emlaktan yani kamudaki görevini kullanıp bir kamu binasını İlim Yayma Cemiyetine devrettirdi; bu şekilde aslında zimmetine bina geçirdi.

Daha neler neler... Ordu Millî Eğitimde -iki yıldır görevine okula gitmeyen öğretmenler var- bir okul müdürü -bin sayfalık rapor- 8 kınama cezası, 2 kademe ilerleme ve 2 maaş kesme cezası alıyor fakat bunun memuriyetten atılması gerekirken o terfi ettiriliyor ve İl Millî Eğitim Müdürlüğünde görev veriliyor; yanındaki suç ortağı da aynı şekilde. Bunlara ceza veren de biz değiliz, bunlara ceza veren millî eğitim müfettişleri. Yani burada işlerin nasıl yürüdüğünü görün diye bu örnekleri veriyoruz.

Bakın, bir maske dağıttılar -burada örneğini getirdim Sayın Bakan- bu maskeleri Ordu'da öğrencilere dağıtılan şu maskeleri tetkik ettirdim, bunlar kağıt peçeteden daha adi kumaş çıktı; işte öğrencilerle virüsün arasına bu rantiyecilerin koyduğu maske bundan ibaret; şimdi toplatıldı. Bunlar hakkında da gereğini yapmanızı istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, son cümleler olsun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Son bir şey: 3 görevliyi önemsedik. Evet, bu önemli bir konu. Ben bir önceki Bakana da söyledim başaramadı, inşallah siz başararsınız. Okullardaki 3 görevliyi çok önemsiyoruz; birisi temizlik görevlisi, ikincisi güvenlik görevlisi ve üçüncüsü sağlık görevlisi. Özellikle pandemide eğer sağlık görevlisi bu okullarda olmayacaksa ne zaman olacak? Okullarımız tinercilerin, uyuşturucu satıcılarının, tacizcilerin hedef tahtası hâlinde; bu yüzden güvenlik görevlisi önemli ve özellikle temizlik görevlisi konusunda gereğinin yapılmasını bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Semra Hanım, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tüm katılımcıları selamlıyorum.

Evet, eğitimde geldiğimiz durum, maalesef ki son dört yılda eğitime ayrılan bütçenin sürekli azalmasıyla yakından ilişkili. Pandemi sürecinde yaşanan devasa eğitim sorunlarına rağmen Bakanlığın mevcut sorunlara yönelik bir politika geliştirmedini gördük.

Öncelikle şunu belirtmeliyim: Türkiye'deki eğitim demokratik, eşit ulaşılabilir ve ana dilde değildir. Pandemi süreciyle birlikte bunu çok net gördük, eğitimde fırsat eşitsizliği krizi derinleşti. Küresel Salgın Döneminde Uzaktan Eğitim İzleme ve Değerlendirme Raporu'na göre, uzaktan eğitimle birlikte öğrencilerin yüzde 13'ü uzaktan eğitim sürecine internet altyapısı, tablet, bilgisayar eksikliği sebebiyle katılamadılar ve öğretmenlerin yüzde 25'i, öğrencilerin ise yüzde 38'i EBA'daki içeriklerin yetersiz olduğunu söyledi. 1 milyon 645 bin çocuk uzaktan eğitime katılmadı ve bu durum özellikle kürdistan illerinde mevcutken çözüme dair yeterli bir girişimde de bulunulmadı.

Türkiye'deki eğitim sisteminin demokratik olmayışına dair göstergelerden biri de eğitim sistemindeki cinsiyetçi oluşumlardır aslında. "Pandemi süreci içerisinde kız çocukları erkek çocuklarına nazaran çok daha az derslerini takip edebildi." diyen eğitim emekçilerinin sözlerine kulak verilip bir araştırma yapıldı mı? Cinsiyetçilik yüzünden, evde kalan kız çocukları ev işleriyle uğraşma, evdeki bakım yüküne yardımcı olma gibi meseleler yüzünden eğitime erkek öğrencilere göre daha az katıldılar.

Eğitimde cinsiyet eşitsizliği bağlama göre farklı biçimlerde ortaya çıkabilmekte; yoksulluk, işsizlik ve sosyoekonomik faktörler etkili olmakta; erken evlilik, gebelik, kadınlara yönelik şiddet, kadının rolü, statüsü konusunda geleneksel ataerkil tutumlar bu durumların başında gelmekte. Bu nedenle, eğitimde toplumsal cinsiyet eşitsizliği sorunu asıl olarak bir kadın sorunu biçiminde ortaya çıkmakta.

Bakana sormak isteriz: MEB'in 10 Eylülde yayınladığı 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Hedef Listesi'nde toplumsal cinsiyet eşitliğinin de içinde bulunduğu 26 hedef açıklanmıştı. Ancak MEB, siteden hemen ertesi gün toplumsal cinsiyet eşitliğini çıkardı ve 25 hedef açıkladı. Neden toplumsal cinsiyet eşitliğinin olduğu madde, buradan hemen ertesi gün çıkarıldı. Tabii, bu yaklaşımların sonucunda ise durum şu şekile geliyor: WeForum tarafından hazırlanan 2021 yılı Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'nda Türkiye 156 ülke arasında 133'üncü sırada yer alıyor. Endekslerdeki sıralama yapılırken her bir ülkenin siyaset, ekonomi, sağlık, eğitim politikaları gözetilerek yapılıyor ve Türkiye, eğitiminin de içerisinde olduğu bu raporda sonlara yakın bir sıralamada kaldı. Bu durum da Bakanlığın cinsiyet eşitliğiyle ilgili bir müfredat ve yaklaşım sergilememesiyle yakından alakalı.

Yine, ataması yapılmayan öğretmenlerin sorunu çığ gibi büyüyor. Atama bekleyen 373 bin öğretmen varken Bakanlık 14 bin kişinin atanacağını duyurdu. Binlerce öğretmen, bugün, yeni bir atanmanın olup olmayacağını merak ediyor. Yıllarca okuyup yüksek puanlar alıp, kadro açılmadığı için mağdur olan 350 binden fazla öğretmen var. Bakan Bey'den yine alım konusunda, yeni alıma dair bilgiler almak isteriz.

Yine, ana dilde eğitimin önemine dair dünyanın her yerinde raporlar yayınlanırken Türkiye ısrarla, başta Kürtçe olmak üzere, ana dilleri yok saymakta. Afrin, Cerablus, İdlib'de okullarda kız, erkek çocukları ayrı ayrı sınıflarda eğitim görmekte ve daha önce Kürtçe ve Arapça olan eğitim dili, işgal sonrası Türkçeye çevrilmiş, Kürtçeye dair her şey kaldırılmış. Sözde kalıcı olmadığınıza iddia ettiğiniz Suriye'de neden ana dilde eğitimi yasakladınız?

Son olarak da şunu söyleyeyim ki eğitim emekçilerinden öğrencilere kadar herkes mağdur aslında. Bütün çocuklar maalesef ki eşit değil Sayın Bakan. Cinsiyet başta olmak üzere, ekonomi, kimlik, inanç birçok çocuğu okullarda dezavantajlı hâle getiriyor; sizler de bu durumu değiştirmek adına bir adım atmıyorsunuz maalesef. Başta kız çocukları olmak üzere, dezavantajlı gruplara yönelik ayrı bir bütçe oluşturulması gerekiyor, demokratik bir eğitim anlayışıyla hareket edilmesi gerekiyor. Demokratik, ana dilinde, ulaşılabilir eğitime ihtiyaç var. Bu, halkın da öğrencilerin de öğretmenlerin de talebidir.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in bugünkü bütçeler üzerine yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi sözünüzü tamamladınız.

Afrin'de "işgal" diye bir şey söz konusu değil. Hükümetimizin, sınır güvenliğimizi sağlama, terörle mücadele, Türkiye'ye göç akını önleme; bu misyonlar çerçevesinde yapılmış, gerekçeleri son derece meşru bir operasyondur, sınır ötesi operasyondur, bir işgal söz konusu değildir.

Bu ifadenizi hiçbir şekilde doğru bulmadığımızı kayıtlara geçirmek isterim.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/282) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) *Yükseköğretim Kurulu (Devam)*

c) *Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)*

ç) *Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)*

d) *Üniversiteler (Devam)*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Aysu Bankoğlu'na söz vereceğim, daha sonra üyelere döneceğim.

Sayın Bankoğlu, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, konuşmama 2018'deki son PISA raporuyla başlayacağım. Rapora göre, Türkiye, eğitimde OECD ortalamasının oldukça altında. Rapor, okul öncesi eğitimin eksik olduğunu, öğretmenlerin mutsuz olduğunu, eğitim bütçesinin eksik olduğunu söylüyor.

Diyorum ki öğretmenler mutsuz, okul öncesi eğitimde eksiklik var, eğitim bütçeniz eksik. Sayın Bakan, öğretmenler mutsuz, dışarıda on binlercesi atanamıyor, sözleşmeli öğretmenler kadro bekliyor. 3600 ek gösterge problemi var ve olduğu yerde durmaya devam ediyor. Sizin “istikbalin mimarı” dediğiniz öğretmenlerimizin durumu bu. Şahlandırdığınızı zannettiğiniz ülkemiz için ve on dokuz senelik Hükümetiniz için bu utanç size yeter diye düşünüyorum.

Diğer bir konu bütçe. Bütçe sunumunda “Yükseköğretim ve Millî Eğitim olmak üzere eğitime aslan payı ayrıldı.” denildi. Ama işin içine enflasyon girdiğinde bir aslan “miyav” diyor, minik fareler kürekedikleriyle kalıyor ne yazık ki.

Eğitimde standardı korumak için bile 222 milyar lira bütçe gerekirken siz 211 milyar lira ayırmışsınız. Bir de kusura bakmayın ama aferin bekliyorsunuz. Bakıyorum, toplam merkez bütçe 1 trilyon 751 milyar lira. Koskoca devletin merkezi bütçesi, kaybettiğiniz 128 milyar doların yaklaşık yüzde 1'i.

Geçiyorum, Yükseköğretime bakıyoruz. Yükseköğretimin millî gelire oranı yüzde 0,73; 2002'de de benzerdi ama o zaman 2 milyon öğrenci vardı, şimdi ise 8 milyon öğrenci var, tam 4 katı. Yani böyle bir durumda kalite olabilir mi gerçekten merak ediyorum. Ülkenin prestijli üniversitelerine, öğretim görevlilerine, öğrencilerine saldırıyorsunuz, bir de dalga geçer gibi, bu bütçeyle kendilerini var etmelerini istiyorsunuz. Sonra “Neden beyin göçü var?” diye düşünüyoruz. Neden var? Hem baskıya hem baskıyla öğrencilere, öğretim görevlilerine nefes aldırılmayacaksınız hem kaynak ayırmayacaksınız hem de itaat ve hizmet bekleyeceksiniz, olmaz değerli arkadaşlar.

Merkez bütçeden Millî Eğitime 189 milyar lira ayrılmış, gider tahmininizse 222 milyar. “Bu bütçe bize yetmez.” diye kendiniz demişsiniz zaten, haklısınız da. Önceki ihtiyaçların üstüne bir de pandemi koşulları var çünkü. Buna rağmen “Eğitime çok pay ayırdık...” Aslanlar, kaplanlar... Kusura bakmayın, bu politik söylemler gerçeği hiçbir şekilde yansıtmıyor. Pandemiye ve onca soruna rağmen Bakanlık bütçesinin millî gelire oranı yüzde 2,4; geçen sene yüzde 2,6'ydı, OECD ülkelerindeyse bu oran yüzde 6.

Hadi “azı karar, çoğu zarar” diyelim, kaynaklarımızı nasıl kullanıyorsunuz, ona bir bakalım. On dokuz senelik iktidarın 8'inci, cumhuriyetinse 76'ncı Millî Eğitim Bakanısınız. Ortalama görev süreniz bir buçuk sene, bunun altında 1'ini ise çoktan tamamladınız. Dört senede bir eğitim sistemi, üç senede bir sınav sistemi değişiyor ülkemizde ne yazık ki. Sonra bakanlar değişiyor, kadrolar değişiyor; biri geliyor, biri gidiyor. Bütçenin nasıl harcanacağınaysa her sene başka bakanın başka kadroları karar

veriyor. Hâlbuki zamanımızı yıkmak yerine yatırıma harcasak daha iyi olmaz mı? Mesela, Hükümet bunu 2002’de güzel yapmıştı. O zaman Bakanlık bütçesinin yaklaşık yüzde 17’si eğitim yatırımlarına ayrılmıştı, şimdi ise bu oran yüzde 8. Neden acaba?

Pandemiden çok şey öğrendik; okullarda hijyen problemi var, uzaktan eğitimde tablet yok, bilgisayar yok, internet yok, ailelerin durumları yok. Güya bu eksiklikler giderilecek diye FATİH Projesi başlatılmıştı zamanında, yıl 2010’du, sonuçsa fiyasko. Bu konuya -kusura bakmayın Sayın Bakan-gireceğim. 2014’te bitecekti bu proje. Yıl 2021, 15 milyar para harcandı; öğrencilerin hâlâ tableti, bilgisayar yok, üstelik daha iki sene önce dağıttığınız bu tabletler düzgün çalışmıyor. Neden? Çünkü donanım ile yazılım desteklenmemiş. Buna bir çözüm arayan, buna bir çözüm öneren var mı, böyle bir vizyon var mı? Ne yazık ki yok. Sürekli bir “Dostlar alışverişte görsün.” hâliyle ihaleler açılıyor ama -kusura bakmayın yine Sayın Bakan- uluslararası yolsuzluk literatürü, ihtiyaç fazlası yatırımların rüşvet koktuğunu söyler. Böylece ülkenin kısıtlı kaynakları çarçur edilirken küçük bir kesim bundan ekmeğini yer. FATİH Projesi fiyaskosu da bana ne yazık ki bunu hatırlatıyor.

Sayın Bakan, şunu merak ediyorum: Bir öğrencinin yıllık harcaması ne kadar sizce? Asgari ücretli bir aile 3 çocuğunu sizce ne kadar paraya okutabilir ya da sözleşmeli bir öğretmenin ailesini geçindirebilmesi size göre mümkün mü? Bu ülkede öğrenciler mutsuz, veliler mutsuz, öğretmenler mutsuz ama siz günlüğü 2 bin liradan 4 lüks araçla korunuyorsunuz. Neden Sayın Bakan? Korktuğunuz bir şey mi var?

Enflasyonun yüzde 20’ye yaklaştığı bir ülkede...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Aysu Hanım, süreniz dolmuştur.

Son cümlelerinizi alayım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Toparlıyorum, son cümlem...

Bakanlık bütçesi yüzde 20 artmış, yetinin ve sevinin derim. Maarif Vakfı Başkanı olsaydınız yüzde 285 artırılırdı, o zaman buradaki eleştirilere de maruz kalmazdınız çünkü bütçe yapmanız, faaliyet raporunu yayımlamanız gerekmezdi. Ama işte değilsiniz Sayın Bakan, o yüzden bütçeniz yüzde 20 artmış; siz bununla sevinin ve yetinin.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi değerli arkadaşlar, Komisyon üyelerimize döneceğim.

Önce Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Mustafa Baki Ersoy’un söz talebini karşılayacağım.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

MUSTAFA BAKI ERSOY (Kayseri) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, muhterem milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın güzide mensupları; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyorum, Millî Eğitim gibi, devletimizin geleceği için yapı taşı misyonu üstlenen bir kurumun Bakanı olarak atanmanızdan dolayı sizleri tebrik ediyorum, görevinizde başarılar diliyorum.

Dünyanın, var oluş tarihinin en büyük sınavlarını verdiği bu zamanlarda biz de ülke olarak maalesef hem Covid-19 salgınından nasibimizi almaya devam ediyor hem de kalleşçe yakılan ormanlarımızın ve geride bıraktığımız sel badiyelerinin yaralarını sarmaya devam ediyoruz. Böylesi öngörülmesi imkânsız

olaylar zincirinin içinde, geleceğimizin tohumlarını ekmek için büyük çaba sarf eden öğretmenlerimiz ve Bakanlığımızın değerli bürokratları ve sizler gerçekten takdire şayan bir mücadele içindediniz. Bizler bunları görüyor, çalışmalarınızı yakından takip ediyor ve sizlere teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, aşılamanın hızla ilerlemesiyle yüz yüze eğitime geçmiş olsak da maalesef bu pandemi dönemi bizi birtakım gerçeklerle yüz yüze getirdi; onların başında ise internet ve teknoloji imkânları geliyor. Evet, artık, çocuklarımız okullarında eğitimlerine yüz yüze devam ediyorlar ama internete ve teknolojiye erişimi -eğitim bazında- sadece uzaktan eğitim için birer araç olarak değil, eğitimde fırsat eşitliğinin bir unsuru olarak görmeliyiz diye düşünmekteyim. Bilgiye ulaşımın neredeyse büyük kısmının artık sadece dijital ortamda olması yadsınamaz bir gerçektir. Bugün, hâlâ, seçim bölgem olan, Türkiye'nin tam ortasında bulunan Kayseri'mizde dahi birçok köy ve mahallede maalesef internet altyapısı bulunmamaktadır. Her çocuğumuzun, her ferdimizin eşit imkânlarla bilgiye ulaşması için Millî Eğitim Bakanlığımızın Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızla birlikte koordineli bir şekilde çalışarak gerekli AR-GE ve yatırım programlarıyla eğitimde fırsat eşitliğini sağlaması gerektiğine inanmaktayım.

Eğitim sistemimizde köklü değişiklik gerektiren bir konuya, ücretli öğretmenlerimizin bazı problemlerine değinmek istiyorum. Ücretli öğretmenler kadrolu öğretmenlerimizle aynı görev tanımına sahip olmasına rağmen, kadrolu öğretmenlerimizin SGK primi tam yatarken ücretli öğretmenlerimizin SGK primi on altı-on yedi gün üzerinden yatmaktadır. Kadrolu öğretmenlerimizin millî bayramlar ve hava şartlarından ötürü yapılan tatillerde maaşları üzerinden kesinti yapılmazken ücretli öğretmenlerimizin maaşlarında kesinti yapılmaktadır. Bilindiği üzere, devletimiz, işten çıkan ve gerekli şartları karşılayan her sigortalı çalışana işsizlik ödeneği imkânı sunmaktadır fakat bu uygulamadan ücretli öğretmenlerimiz yararlanamamaktadır. Ücretli öğretmenlerimizin de işten ayrıldıklarında yaşadığı mağduriyetlerin önüne geçmek için işsizlik ödeneğinden faydalandırılmaları gerektiğini düşünmekteyim. Ücretli öğretmenlere çalıştıkları okullarda ihtiyaç hâlinde nöbet görevi verilmekte fakat nöbet ücreti ödenmemektedir. Eğitim öğretim yılı başında kadrolu öğretmenlere ödenen kırtasiye giderleri ücretli öğretmenlerimizden ödenmemektedir.

Bahsi geçen sorunlar ücretli öğretmenlerimizin başlıca sorunlarıdır. Bunlar gibi birçok mağduriyetten daha bahsedebiliriz. Bu konuda yapılması gereken, mevcut ücretli öğretmenlerimize kadro hakkı vererek ücretli öğretmenlik uygulamasının kaldırılmasıdır. “Öncelik insandır.” düşüncesiyle birlikte eğitimcilerimizin daha sağlıklı bir ortamda çalışarak öğrencilerimizi yetiştirmesi için her türlü yasal hakları güvence altına almamız gerekmektedir.

Sayın Bakanım, sunumunuzda organize sanayi bölgeleri içinde açılan 50 özel mesleki ve teknik Anadolu lisesinde 44.463 öğrencinin, OSB dışında açılan 221 özel mesleki ve teknik Anadolu lisesinde ise 86.537 öğrencinin eğitim ve öğretim desteğinden yararlandırıldığına değindiniz. Eğitim ve istihdam açısından mesleki eğitimin öneminin farkındayız. Bu sebeple, bu rakamları ve destekleri bir sanayici olarak olumlu buluyor, gönülden destekliyoruz ve hatta sayılarının daha da artmasını önemsiyoruz.

Sayın Bakanım, son olarak seçim bölgem olan Kayseri ilimizin 2021 Yılı Yatırım Programı'nda yer alan ama henüz tamamlanmamış projelerden bahsetmek istiyorum. Kayseri Kocasinan'da bulunan 32 ek derslikli Kavakyazısı Anadolu Lisesi, yine Kocasinan'da 200 kapasiteli öğrenci pansiyonu, Talas'ta 1 adet spor salonu, Melikgazi'de 32 derslikli, 200 kapasiteli öğrenci pansiyonu olan ve spor salonlu imam-hatip lisesi, Sarioğlan'da 16 derslikli imam-hatip lisesi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilerseniz sevinirim, süreniz bitti.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – ...Tomarza'da 24 derslikli kız imam-hatip lisesi, Talas'ta 16 ek derslikli Halide Nusret Zorlutuna Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ek binası Bakanlığımızın yatırım programında olup ödenek beklemektedir. Bu bölgedeki vatandaşlarımız, Bakanlığımız tarafından çıkacak ödenek onayı için müjdeli haberlerinizi beklemektedir.

Sayın Bakanım, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak inanıyoruz ki yapacağımız yatırımlar ve alacağımız kararlarla fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür, akıllarında bilgi, ellerinde hüner olan nesiller yetiştireceğiz ve bu yüzden, ülkemizde mutlaka bir eğitim envanteri çalışması yapılmalıdır diyor, Bakanlık bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Ersoy.

Değerli arkadaşlar, şimdi üyelerimizden Abdüllatif Şener Bey'in talebi var ama o biraz erteledi. Müsaadenizle, tekrar, misafir ettiğimiz değerli milletvekillerimize söz vermek istiyorum.

Hazırlık yapmanız bakımından şöyle bir sıra ilan edeceğim: CHP'den Sayın Suat Özcan'AKP ardından, MHP'den Sayın Nevin Taşçıay'a, sonra HDP'den Sayın Oya Ersoy'a, daha sonra yine CHP'den Serkan Topal'a, sonra da MHP'den Olcay Kılavuz'a; 5 arkadaşımıza sırasıyla söz vereceğim.

Suat Özcan Bey'den başlıyoruz.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı; görevinizde başarılar diliyorum.

Bu bütçenin eğitim sistemimizin sorunlarını çözmesini bekliyoruz.

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı başında -yani eylül ayında- seçim bölgem Muğla'da yaptığım okul ziyaretlerinde özellikle okulların temizlik görevlileri konusunda yetersiz olduklarını, hatta hatta mevcut hizmetlilerin dışında hizmetli temizlik görevlilerinin görevlendirilmediğini gördüm. Taşınmalı eğitim ihalelerinin -aksak bir şekilde- tamamlanmamış olduğunu yine gördüm. Kantin işletmelerinin yetersiz olduğunu, bu nedenle öğrencilerin okul dışında ihtiyaçlarını giderme durumunda olduklarını ve bu nedenle de bazı sıkıntılar yaşanabileceğini... Örneğin, trafik kazaları olabilir. Bunun dışında, özellikle kış aylarında öğrencilerin, ilkokullardaki öğrencilerin velileri –anne, baba- çocuklarını okuldan almak için bekliyorlar, onların da bekleme alanlarının uygun olmadığını saptadım. Yine, depresyon raporunda kusurlu olan yani güçlendirme kararı alınmış ya da yeniden yapımına başlanan okullar için, gittiğimde inşaat alanlarıyla karşılaştım. Bunlar, şimdi, şu anda, kısmen –özellikle, güçlendirilmiş, güçlendirme çalışmaları olanlar- giderilmeye çalışılıyor ama yapımı devam eden, başlanacak olan okulların öğrencileri bir başka okulda ikili eğitimle, daha kalabalık sınıflarda ve ulaşım sorunu yaşayarak öğrenim yaşamlarına devam etmekte.

Covid-19 salgınının eğitim sistemimizle ilgili yüzümüze vurduğu en önemli gerçeklerden biri de okulların sahip olduğu en önemli teknolojinin öğretmen olduğu gerçeği. Hem okullar hem aileler hem de kamuoyu yakından gördü ki öğretmen, öğretme, öğrenme ortamının en önemli aktörlerinden biri. Öğretmen motiveliyse, öğretmen moralliyse, öğretmen kendini değerli hissediyorsa çocuk da değerli oluyor. Şimdi, öğretmenlerimizi ne yapıyoruz? “Kadrolu” “sözleşmeli” “ücretli öğretmen” ve bir de buna, özel okullardaki “asgari ücret altında ya da düzeyinde çalışan öğretmen” statüsünü de koyarak değerlendirmemiz gerekiyor.

Geçtiğimiz yıllarda sizden önceki Bakanımız Sayın Ziya Selçuk'un verdiği bir kahvaltıda, bize, öğretmenlerin gelişimiyle ilgili kitaplar basıldığını, rehber kitaplar basıldığını... Ve bize koli olarak verdiler, en az 20-30 tane kitap. Ben merak ediyorum; gittiğim okullarda öğretmen arkadaşlara "Size böyle kitaplar verildi mi?" diye sordum ama haberleri yok sanki. Acaba bu kadar kitap basılıp... Ne kadar basıldı? Dağıtıldı mı, dağıtılmadı mı, yoksa depolarda çürüyor mu? Bu konuda da bilginize ve bilgimize ihtiyacımız var.

Yine TIMSS ve PISA araştırmalarını söylediniz ama PISA araştırmaları 65 ülke içerisinde 40-50 arasında yer aldığımızı, genel ortalamamızın da 45 olduğunu ortaya koyuyor. Fakat yine Millî Eğitim Bakanlığının yapmış olduğu araştırmalarda, ABİDE Araştırması'nda ise, 1.062 okulda 34.554 öğrenciyle yapılan araştırmada 4'üncü sınıf öğrencilerinin yüzde 87'si haftada beş saatten az kitap okuyor; Türkçede, Türkçe alanında yüzde 6,7'si çok kötü, yüzde 21,2'si kötü, yüzde 39,5'i orta, yüzde 25,7'si iyi, yüzde 6,9'u çok iyi; matematikte de farklı değil, yüzde 14,2'si çok kötü, yüzde 25,7'si kötü, yüzde 30,8'i orta ve...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Özcan, süreniz dolmuştur.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Evet, son sözlerimi tamamlamak isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir cümle lütfen...

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Bir cümle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığının protokolleri var; işte, özellikle de TÜGVA, TÜRGEV, Ensar... NUN mu? Tam adını da şey yapamadım. Bu protokoller daha var mıdır ve bu kadar üniversite, 200'ü aşkın üniversitemiz varken bu vakıfların ne uzmanlığı, hangi konuda uzmanlıkları vardır ki bunlara ihtiyaç duyulmuştur; onu da bilmek isteriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Nevin Taşlıçay'a söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Sağ olun.

Sayın Bakanım, Sayın Başkan, kıymetli milletvekillerimiz, değerli bürokratlarımız, basınımızın kıymetli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İçinde bulunduğumuz çağın teknolojik gelişmeleri hayatımızı kolaylaştırmak adına pek çok olumlu imkân sunmakla beraber, özellikle sosyal medya kullanımının artması ve bu mecranın çocuklarımızı bazı olumsuzluklar kapsamında etkilemesi de bir gerçekliktir. Kontrol edilmesi güç olan sanal dünyanın çocuklarımızı kendi kültürümüzden koparması ve yabancı kültürlerle yakınlaştırılması üzerinde ehemmiyetle durmamız gereken bir konudur. Beslenmeden barınmaya, giyinmeden üretmeye pek çok alanda geleneksel Türk yaşantı biçimimizi genç nesle aktarmanın önemine her şeyden önce bizlerin kanaat getirmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda okullarımızda halk kültürü derslerinin zorunlu hâle getirilmesi bir yöntem olarak düşünülmelidir. Halk mimarisi, halk sanatı, halk mutfağı, halk tiyatrosu gibi geleneksel mecraların bilgisi halk kültürü dersleriyle çocuklarımıza aktarılabilir. Destanlarımızın, efsanelerimizin, masallarımızın barındırdığı kültürel kodlar çocuklarımızın taze

dimaçlarına işlenecektir. Dolayısıyla, Türk milletinin geçmişten günümüze biriktirdiği ve keşfedilmeyi bekleyen bilgiler halk kültürü dersleriyle çocuklarımızla buluşturulduka çocuklarımızın kendi benliklerinin farkına varacağını düşünmekteyiz.

“Stand up” gösterilerinin bir anlamda meddahlık geleneğimizin günümüze uyarlaması olduğunu gören çocuklarımız, Türk kültürünün zenginliği içerisinde kendisini daha iyi anlamlandırabilecektir. Bu anlamda, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde Masal Evi projesinin yaygınlaşması memnuniyet verici bir gelişmedir.

Başta Amerika olmak üzere pek çok Batılı ülkede kutlanan ve bu kültür coğrafyasına ait olan Cadılar Bayramı'nın ne yazık ki ülkemizde bazı özel okullarda da kutlandığına şahit olmaktadır. Belirtmek gerekir ki inanç ve kültür... Diğer yandan göç dalgasının ülkemize tesir ettiği bir dönemde, yabancı kültürlerin bu göçler vasıtasıyla çocuklarımızı etkilememesi adına halk kültürü derslerinin zorunlu hâle getirilmesi sanırım daha da önem arz etmektedir.

Türk kültür muhtevasının kaynağını sunan ve kültürümüzü irdelememize yardımcı olan en önemli alanlardan birisi de mitolojidir. Mitoloji, kültürlerin doğuşunu inceleyen bir alan olması dolayısıyla, içinde bulunduğumuz kültür dairesine vâkıf olmak adına bizleri daha da bilinçlendirici bir işlev yerine getirmektedir. Bugün mitoloji denildiğinde akla Yunan, Mısır, Hint mitolojileri gibi farklı milletlere ait kültürel çalışmalar gelmektedir maalesef. Maalesef diyorum çünkü Türk mitolojisi ülkemizde Yunan mitolojisi kadar ilgi görememiştir. Oysa, Türk mitolojisinin ne denli kıymetli ve bir o kadar da engin bilgiler içerdiği gerçeğinden yola çıkarak, özellikle çocuklarımızı bu alanda yani kültür kökleriyle buluşturursak kendi kültürümüzü öğretmiş olacağız. Türk mitolojisiyle ilgisini artıran bir çocuk doğaya olan saygının farkına varacaktır, hayvanlara duyulan sevginin idrakinde olacaktır, merakı artacaktır, araştırma arzusu depreşecektir. Türk mitolojisiyle ilgisini artıran bir çocuğun hayal dünyası genişleyecek ve ait olduğu Türk milletinin asli özelliklerini öğrenecektir. Bu anlamda, özellikle Millî Eğitim Bakanlığımızın etki alanı ve sorumluluğu daha da fazladır. Müfredatta yer alacak Türk mitolojisi dersleriyle çocuklarımızın Türk mitolojisinin engin dünyasında kendi öz değerlerinin farkına varmasını sağlamak onları daha öz güvenli kılacağı gibi, bizleri de yani topyekûn Türk milletini de daha sağlam temeller üzerine oturtacaktır.

Son olarak eklemek istediğim bir diğer husus da öz güven ve kendini ifade etme anlamında çocuklarımızın gelişimine büyük ölçüde katkı sağlayacak drama derslerinin de her okulda zorunlu olması gerekliliğidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Oya Ersoy, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

OYA ERSOY (İstanbul) – Hazırnu selamlıyorum.

Öncelikle, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin tartışıldığı bu dönemin, hem pandemi koşullarında hem ekonomik kriz koşullarında ve üstelik iktidara geldiğinden beri neoliberal politikaları uygulamada yani eğitimin piyasalaştırılmasında ciddi mesafeler kateden bir iktidarın eğitim alanında yarattığı yıkımın sonuçlarını bu iki ortamda yaşıyoruz, bunu söylemek istiyorum.

Şimdi, 4+4'e geçildiğinden itibaren özellikle kamu okullarına ayrılmayan bütçeler “teşvik” adı altında özel okullara aktarıldı ve özel okulların sayısı 5.942'den 13.870'e yükseldi. Bugün itibarıyla, biz, paralı eğitime karşı çıkarken okulların ticarethane, öğrencilerin ve velilerin tamamen müşteri hâline

getirilmesine karşı çıkarken bugün özellikle ekonomik kriz koşullarında iflase varan özel okulların öğrencileri aynen bir okulun herhangi bir malzemesi gibi satılığa çıkardığı, ilan verdiği, reklamlar verdiği dönemi yaşıyoruz.

Baktığımız zaman, aslında, eğitime ayrılmayan bütçe gerici, dinci cemaat ve vakıflarla yapılan protokollere ayrıldı -ayrıntılarını şimdi süre kısıtlılığı nedeniyle iletemeyeceğim ama- hepimiz biliyoruz, bu konudaki yargı kararlarına rağmen bu protokoller uygulanmaya devam ettirildi. Üstüne pandemi geldi, pandemi koşullarında özellikle eğitimin paralılaştırılmasıyla beraber yaratılan, derinleştirilen fırsat eşitsizliği ciddi anlamda arttı ve bölgesel eşitsizlikler buna eklendi. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu o EBA'ya ulaşamadı, teknik altyapı eksikliğinden, yoksulluktan, bilgisayara ulaşamamak ve internete ulaşamamak nedeniyle. Özellikle bu eşitsizliğe baktığımız zaman kız ve erkek çocuklar arasındaki farka da değinmeden geçemeyeceğim, bu ciddi oranda arttı. Zaten 4+4 eğitim sistemi bunu ciddi anlamda artırmıştı ve o dönem ciddi itirazların, özellikle bilim insanlarının, eğitim alanında çalışanların itirazlarının ne kadar gerçek olduğu ortaya çıktı. 6-17 yaş arası 769 bin 940 çocuğun eğitim dışında olduğu ve bunların yarısının kız çocukları olduğu raporlandı.

Gelelim yap-işlet-devretlere, yine süre kısıtlı olduğu için birkaç örnek vermek istiyorum. Pandemi sonrasında, özellikle -bir kere pandemi sonrası diye bir şey yok hâlâ pandeminin içindeyiz ama- yüz yüze eğitimin başladığı andan itibaren, okulların gerek hijyen gerek kadro gerek sınıfların yapısı itibarıyla pandemi sonrası koşullara uygun olarak hazırlanmadığı ve sınıf mevcutlarının 40-50 kişilik sınıflarda şu an yüz yüze eğitimin gerçekleştirilmeye çalışıldığı ve her gün neredeyse 2 kişinin Covid çıktığı, sınıfların karantinaya alındığı ve eğitimin sekteye uğrayarak devam etmeye çalıştığı, müfredattaki eksikliklerin özellikle iki yıl boyunca çocukların eğitim hakkı kaybını giderecek ve çocukların eğitimini geliştirecek bir müfredat hazırlığı yapılmadan okulların yüz yüze eğitime açıldığını görüyoruz.

Bakın, sadece Ankara'dan örnek vererek geçeceğim, özellikle piyasalaştırmanın bir parçası olarak yapılan bu yap-işlet-devretlerle ilgili: 2018 yılında başlanan Ankara Çankaya'da Eşref Bitlis Ortaokulu. Bu inşaat bitmesine rağmen, Bakanlığımız ile müteahhit firma arasında yapılması gereken birtakım protokol eksikliği nedeniyle bir türlü eğitime başlanamadı ve eğitim eski binada, kalabalık sınıflarda sabahçı, öğlenci şeklinde devam ediyor. Bu okul Ankara'da, Ankara'nın merkezi Çankaya'da, gidiniz kapısı yok, okulun kapıları yok, bahçeden isteyen istediği şekilde girebilir, ortaokul öğrencilerine erişebilir, üstelik bunu pandemi koşullarında yapabilir. Bu kapıların olmaması, giriş kapılarının yok olması, elini kolunu sallayanın okula giriyor olması velilerde ciddi anlamda bir endişe yaratmakta.

Yine, 2018'de, Ankara Abidinpaşa 29 Ekim Ortaokulu, ona da hemen gidilip bakılabilir. Buralarda ikili öğrenim yapılıyor, kalabalık sınıflar nedeniyle pandemi koşullarında ikili öğrenime geçilmiş durumda ve ciddi anlamda eğitim hakkı ihlali söz konusu.

Öte yandan, pandemi döneminde okulları en uzun süre kapalı kalan ülkelerden biriyiz biz, evet, ama Türkiye'de Diyanetin kararıyla yatılı Kur'an kursları yüz yüze eğitime devam etti pandemi koşullarında. Demek ki yüz yüze eğitim yapılabilir, pandemi koşullarında yapılabilir, bunun için özellikle eğitimi önceleyen, laik, bilimsel eğitimi önceleyen politikalara ve böyle bir aklı önceleyen politikalara ve böyle bir politik eğitim sistemine ihtiyaç var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, altı buçuktan itibaren aşağıda yemek hazırlığımız var, isteyenler aşağı inip yemeğini yiyip dönebilir. Daha hızlı bir şekilde gitmek açısından ara vermeyeceğim, onu da ifade etmiş olayım.

Serkan Topal Bey, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

Sayın Bakanımıza da başarılar diliyorum. Tabii, bu benim milletvekilliği sürecimde 4'üncü başarılar dilediğim bakan oluyor. Umuyorum ve diliyorum ki son başarı dilediğim bakan olursunuz. Bunu şöyle anlayabiliriz: Tabii ki başarılı olmanızı gerçekten istiyoruz, başarılı olun ki eğitimin seviyesi yükselsin. Ama tabii, ikinci olay da şu: Millet İttifakı iktidarında elbette Bakanlık Millet İttifakı'nın olacağı için, o yüzden son başarılar dilediğim Bakan olursunuz diyorum.

Sayın Bakanım, şimdi, ben, açıkçası eleştiriden çok öğretmenlerimizin, velilerimizin bize aktardıklarını sizinle paylaşmak istiyorum. Bugüne kadar kaç Bakan değiştiğini hepimiz çok iyi biliyoruz; samimi söylüyorum, değişmelerinin tek bir sebebi vardı; buradaki Komisyon üyelerinin eleştirilerini göz önünde bulundurmamak. Bütün samimiyetimle söylüyorum ve bütün samimiyetimle söylüyorum ki gerçekten siz başarılı olun; öğretmene, öğrenciye, ülkenin geleceğine sahip çıkın ve Türk milleti sizi öyle bir Bakan olarak ansın. Bunu canıgönülden söylüyoruz. Ben, özellikle şunu söylemek istiyorum: 3600 Ek göstergeyi Sayın Cumhurbaşkanı söz verdi; bunu hatırlatmanızı bir kez daha buradan talep ediyoruz öğretmenler adına.

Tabii, ücretli, sözleşmeli, kadrolu öğretmenler arasında, öğretmenler odasında ciddi bir problem yaşanıyor, bu konuyu sizin Bakanlığımız döneminde çözeceğinize umudum ve inancım tam olmasa da inşallah olur.

SALİH CORA (TRABZON) – Korkma, söyle söyle!

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Cora, inşallah olur, biz de destek verelim. Mesele Sayın Bakandan kaynaklanmıyor; bakın, mesele Sayın Bakandan kaynaklanmıyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sıkıntı yok, söyle!

SERKAN TOPAL (Hatay) – Şimdi, okullarda, gerçekten yeteri derecede dezenfektan ve personel sıkıntısı yaşandığını zaten bütün milletvekili arkadaşlarımız dile getirdi, ben bir kez daha dile getiriyorum. Özellikle, ben Hatay'da yaşanan bir sıkıntıyı ve bu sıkıntının önümüzdeki yirmi yıl içerisinde Türkiye'nin geleceğini de etkileyeceğini burada özellikle vurgulamak istiyorum.

Bakın, Reyhanlı ilçemizde 11 Mayıs Şehitler İlkokulu; Suriyeli öğrenci 434, Türk öğrenci 354. Jandarma İlkokulu; Suriyeli öğrenci 329, Türk öğrenci 184. 15 Temmuz Şehitleri İmam Hatip Ortaokulu; Suriyeli öğrenci 917, Türk öğrenci 110. Bir okul daha söyleyeceğim, Mehmet Akif Ersoy Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi 627 Suriyeli öğrenci, 510 Türk öğrenci.

Bunu neden söylüyorum Sayın Bakanım? Bakın, Suriyelilerin doğum oranı 5,7; bizinkilerin yani Türklerin doğum oranı 1,7. Yani, 4 çocuk, 100 öğrencinin 4'ü şu anda daha fazla Suriyeli doğuyor. Bu, şu anlama geliyor: Yirmi yıl sonra Hatay'ın demografik yapısı değişebilir ve dünyanın, bütün dış güçlerin gözünün özellikle Hatay'da olduğunu düşünürsek, samimi söylüyorum ve şu anda birçok ajanın da Hatay'da cirit attığını da göz önünde bulundurursak bunun şakasının olmadığını, bir devlet stratejisi olması gerektiğini burada hatırlatmak istiyorum. Bunun millî eğitim müdürlüklerinin, oradaki il millî eğitim müdürlüklerinin bir hatası olduğunu asla söylemiyorum. Ki ben, muhalefet olarak şu anda mevcut olan oradaki İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ya da İl Millî Eğitim Müdürlüğünü başarılı buluyorum, objektif olduklarına da yürekten inanıyorum. Kısım de bazen, arada sırada onlarla da

görüyoruz, fikir alışverişinde bulunuyoruz. Bu sorunun İl Millî Eğitim Müdürlüğüyle bir alakası yok, bu yüzden bir devlet stratejisi olması gerektiğini bir kez daha burada ifade etmek istiyorum. Çünkü gelecekle ilgili özellikle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Serkan Bey, teşekkür ediyoruz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Toparlıyorum Sayın Başkanım, toparlıyorum.

Herkese birer dakika veriyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, birer dakika vermiyorum. Son bir cümle...

Buyurun.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Evet, gerçekten 2042-2043 yılında, Suriyelilerin özellikle bu durumu göz önünde bulundurulduğunda, Suriyelilerin nüfusunun Hatay nüfusunu geçeceğini ve Türkiye'nin geleceğini etkileyebileceğini bir kez daha vurgulamak istiyorum. Bu konuda sizden ivedi bir çözüm bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Topal.

Sayın Olcay Kılavuz şu an salonda değil.

Milliyetçi Hareket Partisinden Kamil Aydın Bey'e söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır, bir üye arkadaşımız devretmişti.

Buyurun lütfen.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, sözlerime başlamadan önce, bizi çocukluğumuza götüren bir torba ikramınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Ben açmadım çünkü ilkokul 1'inci sınıfa götürdü bu torba; benim fasulye torbam, annemin dikerek içine fasulyeleri koyduğu ve fişlerimizi yazdığımız. Bırakın sıraları, bırakın tahtaları, beton zemin üzerine o fişleri yazdığımız torbayı hatırlattı, ben bunu böyle alıp saklayacağım inşallah.

Evet, Saygıdeğer Bakanım, yürütmenin kıymetli temsilcileri ve Komisyonumuzun değerli milletvekilleri; aslında siyaset üstü mülahazalarla ele almamız gereken bir meseleyi konuşuyoruz şu anda. Niye? Çünkü zor ve meşakkatli, bir o kadar da yüksek önemi haiz bir konuya şu anda parmak basmaya çalışıyoruz ve düşüncelerimizi ifade ediyoruz. Niye zor ve meşakkatli, aynı zamanda ulvi? Çünkü birincisi, gerçekten etki alanı, hitap ettiği kesim nüfus olarak 2 Avrupa Birliği üyesi ülkenin nüfusuna denk yani 20 milyonu aşkın bir kitleden bahsediyoruz; iki, bu, adına “Millî Eğitim Bakanlığı” dediğimiz hizmet sektörü olarak da yaşamın, 84 milyonluk ülkemizin hemen hemen sosyolojik olarak her katmanını içine alan bir etkinlik. Yani paydaşlarına baktığımızda hepimizi içine alıyor. Üçüncüsü de hizmetinin çok ayaklı olması yani, Batılıların “life on” dedikleri yaşam boyu bir süreç, bizim “beşikten mezara” deyip daha veciz ifade ettiğimiz, “Öğrenmenin yaşı yoktur.” dediğimiz bir süreçten bahsediyoruz. Dolayısıyla, doğumumuzdan ölümümüze kadar içerisinde olduğumuz ve çok büyük bir kitleye hitap eden bir etkinlikten bahsediyoruz. Dolayısıyla, bunu dikkate alarak konuşmakta yarar var. Üstelik “Millî Eğitim Bakanlığı” diyoruz yani içerisinde bir de millilik var yani bize ağır bir sorumluluk yükleyen bir yapı da var. Niye? Bu, bize neyi hatırlatıyor? Bu, bize, ülkemize, milletimize, devletimize, bayrağımıza, vatanımıza bağlılık noktasından hareketle birtakım ifadelerde bulunmamızı hatırlatıyor.

Şimdi, tabii, bazı arkadaşlar bu saate kadar benzer şeyleri ifade ettiler. Ben, meselenin, bütçenin özellikle teknik boyutuna değinmeyeceğim çünkü grubumuzun çok kıymetli üyeleri zaten teknik boyutunu, teknik analizini, yapılanları, yapılması gerekenleri ifade ettiler ama ben özellikle bir iki şeye dikkatleri çekmek istiyorum.

Şimdi, çok çok sıklıkla kullanılan, maalesef yanlış da kullanılan iki kavram üzerinden sözlerime başlamak istiyorum. Şimdi, eleştiri ve demokrasi kelimeleri hakikaten böyle Truva atına dönüştü, böyle sürekli, efendim, sıkışıldığı yerde sanki İngiliz anahtarı gibi “Çok rahat her şeyi söylerim, her şeyi ifade ederim çünkü demokrasi vardır.” Efendim, eleştiri... “Ben her türlü hakareti yaparım, hakaretamiz ifadelerde bulunurum ama buna kimse alınıp gocunmasın, bu bir eleştiri.”

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, otuz yılı aşkın akademik yaşamım boyunca yirmi yıl eleştiri dersi anlattım. Eleştiri dersinin olmazsa olmaz çok ana bir kaidesi vardır: Eleştiri, bakıp, görüp, algılayıp, algıladığını ifade etme sanatıdır; okuyup, anlayıp, algılayıp, anladığını çok güzel bir şekilde ifade etme sanatıdır; seyrettiğiniz bir şeyi çok iyi algılayıp onu bir şekilde lanse etme, ifade etme sanatıdır. Bunu yaparken de iki önemli koşulu vardır: Bir, alanın uzmanı olacaksınız iyi bir eleştirmen olmanız için. Onun için zaten dikkat ederseniz alanlara göre sınıflandırılır; edebiyat eleştirmeni, sinema eleştirmeni, mutfak eleştirmeni gibi. Bir, uzmanlık gerektirir; iki, objektiflik gerektirir. Yani ne subjektif olarak ne de uzmanlık dışı bir mülahazayla eleştiri yapamazsınız, bu, sadece zevklerinizin, düşüncelerinizin tezahüründen öteye gitmez ya da biraz dozajı artarsa hakaret olarak addedilebilir.

Şimdi, bu genel söylemden hareketle, maalesef, şu anda gördüğüm kadarıyla bir Boğaziçi sendromu oluşturulmaya çalışılıyor. Bu Türkiye genelinde de yapılıyor ama Millî Eğitim bağlamında, üniversiteler bağlamında bunu böyle yapmanın çok da tutarlı bir şey olduğunu zannetmiyorum. Niye? Sanki Türkiye’de 200’ün üzerinde hiç üniversite yokmuş gibi, efendim, çok erken yola çıkmış ve mesafe katetmiş -bununla da biz gurur duyuyoruz- bir üniversiteye endekslendik. Sadece Türkiye’de üniversite eğitimi ya da üniversiteleşme adına evrensel bilgi, birikim ve deneysel birtakım çalışmaların yapılması bir üniversiteyle kaimmiş gibi anlatılıyor ama bugün bilimsel gerçekliğe baktığımızda, maalesef görmüyoruz biz ama ısrarla hatırlatacağız ki bazı üniversitelerimiz hakikaten çok mesafe katettiler. Şimdi, bunu söylerken hani bir kompleksi var hocanın, acaba ondan mı söylüyor, hayır. Ben Atatürk Üniversitesi lisans mezunuyum ama ben hakikaten Batı’nın bırakın ilk 500, 600’ünü; ilk 100’ündeki bir üniversitesinde lisansüstü eğitimimi yaptım ve yazdıklarım da Allah’a şükür bugün ilk 10’daki üniversitelerde referans kitap olarak okutuluyor. Ama ben, her şeye Ankara merkezli ve Türkiye penceresinden baktığım için, her zaman Atatürk Üniversitesi mensubu olmaktan gurur duydum. Diğerini bir kenara bıraktım çünkü gerçekten, bizim bu önceliğimiz bu şekilde ifade edilmeli.

Şimdi, Boğaziçi’nde neler oluyor? Ya, Boğaziçi’nde ilme, irfana, eğitime yönelik böyle bir handicap, bir bağlayıcılık söz konusu değil ki. Efendim, diğer üniversitelerde olduğu gibi, Anayasa’ya, hukuka göre, kanuna, nizama göre yapılan bir rektör ataması söz konusu. Şimdi, şu resimlere bakıyorum, içim yanıyor. Yani ben o resimlere bakınca asıl benim hatırladığım... İşte, biraz önce eleştiriyi ifade ettim ya yani boş laf, hamasetten öte, ari ifade etmek lazım. Burası hakikaten seçkin bir Komisyon. Ben, şimdi, Aybuke öğretmeni hatırlıyorum, arabasının nasıl kurşunlandığını, o kamera görüntülerini hatırlıyorum ben. O gerçek; bu, oradaki huzurun temini için yapılan, alınan bir önlem. Yani kendi babasının kendi arabasının dahi üzerine yarı çıplak birinin çıkıp tepinmesi çok normal bir hareket değil. Bunu demokrasiyle, insan hakkıyla, hukukla falan bağdaştırmak da zorlamadır. Ama Tunceli Pertek’te, sınıf arkadaşımın, Elâzığ kökenli ve kendisi de bir Zaza olan kardeşimin, okulun lojmanının önüne çıkarılıp -sürekli söyleyeceğim bunu, unuttukça söyleyeceğim- kurşunlanarak katledildiğini ben unutamıyorum. Türkiye’nin gerçeği bu.

Şimdi, “Ana dilde eğitim, eğitim, eğitim.” deyip sosyolojiyi katletmeye çalışanlara bu cevabımdır. Arkadaşlar, tarihi ne geriye sardırabilirsiniz -bu bir video kaset değil- ne de ileriye sardırabilirsiniz. Yani yaşananları hızlandıramazsınız, geriye de alıp efendim, yaşlılıktan çocukluğa doğru gidemeyiz. Sosyolojide de böyledir, ulusların oluşum sürecinde, artık halklardan sonra uluslaşma, milletleşme sürecini tekrar halklara damıtarak bölüp parçalayıp efendim “Ana dilde eğitim.” diye tutturamazsınız. Bu, bütün insanlara ihanettir; bu, bölücülüktür; bu, ayrışmadır. Herkes, Türkiye Cumhuriyeti’nin, gerçekten, sınırları içerisinde eşit, aynı imkânlarla sahip olması gereken... Biz, nasıl burada, bu makamlarda oturuyorsak, bizim çocuklarımız nasıl hangi eğitim fırsatlarından, eşitliklerden faydalandıysa o çocuklarımız için de aynı şekilde ortak bir eğitim diliyle, evrensel bilgiyle donanıp buralara gelme yollarının açılması lazım. Kimse hamaset yapmasın. Kendinize reva görmediğinizi, çocuklarınıza reva görmediğinizi masum evlatlarımıza kimse reva görmesin.

Şimdi, efendim, “Boğaziçinde bazı hocalar geçmişte birtakım sıkıntılar yaşadı.” diye Sayın Vekilim ifade ettiler, doğrudur. Mesela ben 2 örnek aldım. Mina Urgan’ı çok yakinen tanırım Hocam. Mina Urgan Batı dillerinin duayenidir, kurucusudur, hocamızdır, tanırız ama Mina Urgan, bakın, İstanbul’dayken “Ankara’ya bir filoloji açalım mı?” diye bilirkişi raporu istendiğinde ne dedi, biliyor musunuz? Dedi ki: “Ankara taşradır, Ankara’ya Batı dilleri açılmamalı, açılmaz, olmaz, yürümez.” Bir Dinozorun Anıları’ndan bakarsınız. Ama işte, Türkiye penceresinden, Ankara merkezli düşüncem noktasından benim eğitimde örnek aldığım Aziz Hoca’dır, Aziz Sancar’dır. Yani o da ne dedi, döndü dedi ki: “Çocuklar, okuyun, yılmayın. Evrensel bilgiyi edinin. Hem insanlığa hem de ülkenize -bakın ülkenize- faydalı birer birey olun.” Şimdi, bizim bu noktadan hareket etmemiz gerekir arkadaşlar. Yoksa böyle nüanslara takılıp gerçekten başarıyı başarısızlık hatta başarısızlığı da başarı göstermememiz lazım.

Şimdi, biraz önce birtakım notlar verildi. Ben, bunu, vallahi iki yıl önce almış arşivime koymuşum, Millî Eğitim Komisyonu dosyam bu benim, 2 komisyon üyesiyim. Şimdi söylenince çıkardım, Türkiye’nin o zaman bakan yardımcısıymış zatalileri. TIMMS grafiği yükseliyor, alta detayları vermiş, kaçınıcı sıradan kaçınıcı sıraya gelmişiz. Ya, bunun aksini söylemenin Allah aşkına muhalefet adına ne faydası var? Ya da bunu yeterli bulmanın da bir faydası yok. Biz sürekli arttıracacağız. Yani ekonomide ilk 50’de yoksun, efendim, askerî savunmada, sanayide, gelişmişlikte, işsizlikte, enflasyonda sanki... “Eğitimde niye ilk 3’te biz yokuz, ilk 5’te biz yokuz.” Böyle değil, gerçekten amacımız bağcıyı dövmek değil, üzüm yemek olmalı. Bu da eğitime hep beraber olumlu birtakım katkılarda bulunarak nereye getirebiliriz... Elbette ki eleştirilecek çok şey var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydın, toparlayabilirseniz memnun olurum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet.

Yani, şimdi, Mustafa Bey detayları söyledi, sizler de söylediniz. Evet, sıkıntılar var ama gidişatımız iyidir, niyetimiz halistir. Yani ben şimdi bakıyorum, bize kahvaltıda detaylı brifing verdiler, ben oradan hareketle söylüyorum, müneccim değilim. Ama özellikle mesleki eğitimde inanın bayağı mesafe katetmeye başladık; bunu sanayiciler söylüyor, bunu üreticiler söylüyor. Bayağı mesafe katettik. Şimdi, okul öncesi eğitim ne kadar katkıda bulundu biliyor musunuz evlatlarımıza? Önceden bunlar eksikti, yoktu, sıkıntılıydı, pandemiyle beraber birtakım sektelere uğratılmaları söz konusuydu ama inşallah onlar da en kısa zamanda aşılacaktır diyorum.

Ben, bu dilek ve temennilerle bu bütçenin gerçekten evlatlarımıza, bütün eğitim camiasına, 84 milyona -bütün paydaşları etkileyen bir süreç- hayırlı olmasını temenni ediyor, herkesi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Şimdi üyelerimize dönüyorum, üyelerden devam edeceğiz.

İlk sözü Sayın Abdülatif Şener'e veriyorum.

Buyurun Sayın Şener.

Süreniz on dakikadır.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Her şeyden önce eğitim her ülkenin en önemli meselesidir. Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin de önümüzdeki dönem için ülkemize ve Bakanlık mensuplarına faydalar getirmesini temenni ediyorum.

Şimdi, çok saygı duyduğum Kamil Aydın Hocam, konuşmanızı da zevkle dinledik ama bir noktada katılmıyorum, o da “Yani eksikleri söylemenin ne faydası var?” anlamına gelen cümlelerinizdi. Çok büyük faydası var, eksiklere odaklanmak ülkenin geleceği açısından daha faydalıdır. Sürekli olup biteni kutsamak ülkeye hiçbir şey kazandırmaz, hatta bundan ülke büyük zarar görür. Onun için, yeri geldiğinde acımasızca eleştirmek lazım. Yani öylesine eleştirmek lazım ki işin sahipleri ve uygulayıcıları yapmış oldukları işlerle ilgili olarak daha iyisini bulma çabası içerisinde olsunlar.

Şimdi, bir küresel ortamda yaşıyoruz, bilgi sınır tanımıyor. Dünyanın öbür ucunda icat edilen, ortaya çıkan yeni bir bilgi -patent kurallarıyla sınırlanmış değilse- aynı mahalledeki insanın bilgisine girmeden dünyanın öbür ucundaki insanın bilgisine giriyor. İnsanlar sınır tanımıyor, mallar, sermaye sınır tanımıyor, dünyanın üzerinde fırl fırl dolaşılıyor ve böyle bir dünyada iyi olmak yetmiyor. Ülke olarak düne göre, önceki güne göre “İyiyiz, bak iyiye gidiyoruz.” demeniz mümkün değil. En iyi olmadığınız takdirde geri kalırsınız. Siz iyiye giderseniz, diğer ülkeler sizden biraz daha iyiyse sizin geleceğiniz yok demektir, çocuklarınızın geleceği yok demektir. Onun için, en iyiyi, en doğruyu, en güzeli dünyanın diğer tüm ülkelerinden de önce bizim bulmamız, bizim uygulamamız ve bizim hayata geçirmemiz lazım. Hele eğitim gibi bir konuda bu çok daha önemlidir, elzemdir çünkü insan sermayesi bütün diğer dinamiklerin ötesinde, üstünde, ülkeye mesafe kazandıracak ana unsurdur. Bu unsuru yani insan malzemesini, özellikle de gençliği tüm dünya ülkelerinden daha ileriye taşımak zorundayız. Zaten bugünkü gençlerimiz kendi sınıftaki öğrencilerle rekabet etmiyor, gençlerimiz Türkiye'nin diğer okullarındaki yaşlılarıyla da rekabet etmiyorlar; gençlerimiz, öğrencilerimiz Londra'daki, New York'taki, Japonya'daki kendi yaşlılarıyla rekabet ediyorlar. Bu küresel rekabette bizim çocuklarımız daha başarılı, daha iyi, daha yetmişmiş, dünyayı daha iyi anlayan, dünyayı daha iyi sorgulayan ve üretme kabiliyeti daha iyi niteliklere sahip değillerse Türkiye'nin geleceği karanlık demektir. Onun için hiçbir şeyi israf etmeden mükemmel bir şekilde güçleştirmek lazım.

Şimdi, bunu söyler söylemez ne oluyor ne bitiyor diye bakıyorum işte, bu seneki Cumhurbaşkanlığı programında belirtilmiş: 130 tane devlet üniversitemiz var, 74 tane vakıf üniversitemiz var; 204 yapıyor. 4 de vakıf meslek yüksek okulu var; 208 yapıyor. 204 devlet ve vakıf üniversitesi dünya üniversite sıralamasında bir bakıyorsun ilk 100'e giren tek bir üniversitemiz yok. İlk 200'e giren -2021 yılı itibarıyla söylüyorum- ilk 200'e giren üniversitemiz yok. Ya, dünyada 193 ülke var Birleşmiş Milletlere üye, 7-8 de üye olmayan ülke var, toplam 200 diyelim. Dünyada 200 ülke var, ilk 200'e giren tek bir üniversitemiz yok. İlk 300'e, 400'e giren üniversitemiz de yoktur ama 465'inci sırada Koç Üniversitesi var, 500'lü sıralarda 2 üniversitemiz var Sabancı, Bilkent. 600'lü sıralarda Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi var, 700'lü sıralarda İstanbul Teknik Üniversitesi var, 800'üncü ve 1.000'inci sıralar arasında da 3 üniversitemiz var; Ankara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi. Yani bu nasıl bir manzaradır arkadaşlar? “Dünyada rekabet

ediyoruz.” diyoruz ve üstelik de geri kalan 195 üniversitemiz ilk 1.000 üniversite içerisinde değil. Bu üniversitelerin birçoğunun da literatürde üniversite olup olmadığı bile tartışılıyor. Ne olacak o zaman? Yani Türk milletinin bekası nereden geçiyor şimdi? Eleştirmekten mi geçiyor, eleştirmemekten mi geçiyor? Bence eleştirmemiz lazım hem de en acı şekilde eleştirmemiz lazım ve tüm Millî Eğitim ve YÖK camiasının gece gündüz harıl harıl bu memleketin geleceği ne olacak diye uyumaması lazım, sistemi sorgulaması lazım.

Ama aslında bana göre dünyadaki eğitim sisteminde sakatlık var. Dünyadaki eğitim sisteminin de düzgün bir sistem olduğuna inanmayanlardanım yani bu subjektif görüşüm benim. Neden? Çünkü Orta Çağ, Orta Çağ da değil, ta, İlk Çağlardan kalma bir sistemi bugüne taşımış dünyanın her tarafında çünkü milyarlarca insan o sistemden konum elde ediyor, statü elde ediyor, gelir elde ediyor. Bu nedenle bunu değiştirmeye yönelik bir güçlü dinamik oluşmadığı için bu hantal eğitim sistemi devam ediyor. Yığıyorsunuz bir binanın içerisine öğrencileri önüne koyuyorsunuz kitapları “Bunu öğren.” ve hayattan koparıyorsunuz. Bunun adına “eğitim sistemi” denmiş. Böyle bir eğitim sistemi olmaz. Bunun sorgulanması lazım bana göre ama dünyada hiçbir yer sorgulamıyor diye “Aman, bunu yapan yok, ileri ülkeler bir şey yapsın da biz sonra yaparız.” demek de mantıklı değil, kimse yapmıyorsa da bunu bizim sorgulamamız lazım. “Eğitim” dediğiniz şey, “bilgi” dediğiniz şey, “teknoloji” dediğiniz şey kitapların arasında gelişmiyor, hayatın içinde geliyor, hayatın kendisi geliştiriyor. Bir kere insan bir taraftan fiziki dünyayla bir taraftan sosyal ortama etkileşim sonrasında bilgi sahibi oluyor. Teknoloji de öyle geliyor. İlk Çağlardan bugüne kadar teknolojiyi geliştirenler hep o hayatı, daha önceki teknolojileri yaşayanlar ve onu ileriye taşımak isteyenlerdir. Bugün de bilgisayarlarda yazılımı geliştirenler bilim adamlarından öte onu kullananlardır. Yani hayatı yaşamak bilginin özündedir, eğitimin de özünde bu var. Ama bugün dünyadaki eğitim sisteminin özünde hayatın kendisi, hayatın pratikleri var mı? Hayır yoktur, hayatın teorisi eğitim sisteminin içerisine yerleştirilmiş. Hâlbuki hayatın pratiklerini aktive hâle getirmek için teorinin pratikleri destekleyici nitelikte kurgulanması ve eğitim sisteminin onun üzerine bina edilmesi lazım bana göre. Ama on dakikalık süremiz var, bu giriş konuşmasından sonra herhâlde devam etmek zor olacak. O hâlde nasıl bir eğitim olmalıdır? İnsanların yaşına göre, dönemine göre pratiklerine dayalı teorik açıklamalar getirecek bir şey olması lazım. Buradan kastettiğim şey şu: Kitapların içerisinde olan “teorik” dediğim şeyler de başka insanların pratiklerinin toplanmış hâlidir. Uzaydan soyut olarak beyin fikir üretmez, etkileşimle ürüyor ama farklı farklı işler yapan insanların pratiklerinin kendi beyinleriyle etkileşimi sonrasında yazdıkları diğer insanların pratiklerine dayalı şeyler oluyor. Onun için onları da öğrenmek elbette insanların pratik hayatlarındaki davranışlarına da ufuklarına da katkı sağlar ama burada eğitimin aslının, temelini pratiklere dayanması lazım. Bu olmadığı takdirde olmaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, toparlarsanız memnun olurum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Toparlayacağım.

Bakın, Türkiye’de hiçbir okulda benim öğrencilik döneminde ne ilkokulda ne ortaokulda ne lisede ne üniversitede “Çocuk nedir?” diye “Çocuk ve aile ilişkisi nasıl olmalıdır?” diye bir tek cümlenin bir yerde yazılı olduğunu görmedim. Bu o kadar önemli bir şey ki. Bu yok. Çocuğun anaokulu ve ilkokul çağında bu duyguları alması lazım ama orada eğitilecek olan çocuğun kendisi değil ailesidir. Onun için eğitimin yaşı da olmaz. Çocuk sahibi olan ailelere yönelik programlar olması lazım. Veya coğrafya... Üniversite mezunu olup da Türkiye’nin haritada yerini bilmeyen dünya kadar öğrenciye rastladım veya mezuna rastladım. Hâlbuki haftada bir saat küreyi koysanız, kürenin üzerinde öğrenciler oynasalar hiç de sınava girmeseler coğrafya bilgileri şu andaki eğitim sisteminden daha kaliteli olurdu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onun için pratiklerle yoğrulmuş bir eğitime ihtiyaç olduğunu belirtiyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDETYILMAZ – Değerli arkadaşlar, bana göre sağ tarafımızda olan arkadaşlarımızda mesafe çok azaldı. Pandemi şartlarındayız. Takdirlerinize bırakıyorum.

Değerli arkadaşlar, üyelerimizle devam ediyoruz.

Sayın İsmail Güneş’e söz vereceğim.

Sayın Güneş, süreniz on dakikadır ama hepsini kullanmak zorunda değilsiniz bildiğiniz gibi, buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok Değerli Bakanımız, YÖK Başkanımız, çok değerli bürokratlarımız, değerli milletvekillerimiz, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Tabii, “AK PARTİ iktidarlarında millî eğitimde neler yapıldı?” dersiniz gerçekten de saymakla bitmez. Yani bugün baktığımız zaman aşağı yukarı 300 binin üzerinde yeni derslik yapılması, 700 binden fazla öğretmenin atanması ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısının ilkokulda 15’e, ortaöğretimde 13’e düşmesi, yine derslik başına düşen öğrenci sayısının ilkokulda 23’e, ortaokulda 22’ye düşmesi ve ders kitaplarının ücretsiz hâle getirilmesi ve diğer taraftan engelli vatandaşlarımıza eğitim alanında çok büyük imkânların sağlanması gibi pek çok sayamayacağımız hizmet hayata geçirilmiştir.

Burada tabii ki ben şimdiye kadar görev yapmış bakanlarımıza canıgönülden teşekkür ederim. Şimdi, Sayın Bakanım, tabii ki burada ben sabahtan beri işte muhalefetteki milletvekillerini izliyorum fakat bazı eleştiriler oldu ama bu muhalefette yani eğitimin nasıl olacağına dair bir vizyon ortaya koymadıklarını görüyorum ve buna da üzülüyorum gerçekten de ve dolayısıyla da Sayın Bakanım ve 28 Şubatın yaptığı hasarları biz ta 2012 yılında 4+4+4 sistemi kanununu çıkararak ve üniversitede katsayı eşitsizliğini ortadan kaldırarak yeniden meslek liselerini hayata geçirme anlamında çok büyük mesafeler katettik. Şimdi, Sayın Bakanım, gerçekten de bu meslek liselerinin hayata geçmesi yönünde çok büyük çabalarınız var. Yine, işte, ASELSAN olsun, Boğaziçi Üniversitesi olsun ve birçok kuruluşlarımız ve birçok OSB’lerde meslek liseleri açılıyorsunuz. Ve bu gençlerimiz gerçekten de ileride meslek sahibi olabileceği, iş bulabileceği imkânlarla sahip olacak. Bir taraftan, sanayimiz hızla geliyor ve ara eleman bulamıyor, öbür taraftan da üniversiteden mezun işsizlerimiz oluyor. Siz, bunu önleme adına çok büyük çabalar sarf ediyorsunuz.

Benim, diğer taraftan, sizlerden istirhamım şudur: Tabii ki, sınav sistemini bizim eğitim sistemimizi mahveden özelliklerden biri diye görüyorum ben. Yani, eğitimin zevk alınan bir yer olması lazım ve eğitilmekten hoşlanan bir kesimin olması lazım. Ama maalesef, bizim çocuklarımız daha çok yarışır gibi bir sistem içinde bulunmaktalar. Burada da eğitimin içindeki endüstri meslek liselerinin payının daha çok artırılmasını ben talep ediyorum. Yani bir liseden, Anadolu lisesi veya herhangi bir düz liseden mezun olan bir arkadaşımız, bir kardeşimiz eğer üniversiteye gitmezse, orada bir meslek sahibi olmazsa vasıfsız bir kişi hâline geliyor. Bunu da insan gücü kaybı açısından da çok önemli bir kayıp olarak görüyorum.

Diğer taraftan, tabii ki üniversite sayımızın 77’den aşağı yukarı 207’ye çıkmış olmasını bazı muhalefet milletvekilleri eleştiriyorlar. Şimdi, Almanya’ya bakılıyorsunuz, üniversite sayısı kaç? 485. Birleşik Krallık’a bakılıyorsunuz, 1.195, Fransa’ya bakılıyorsunuz 488. Tabii, üniversite sayımızın artması önemli. Zamanla bizdeki üniversiteler de kalite bakımından mutlaka gelişecektir. Yani emeklemeden

koşan bir çocuk gördünüz mü siz! Bugün, diyelim ki bizim Hacettepe Üniversitemiz ilk kurulduğunda, diğer üniversitelerimiz ilk kurulduğunda da benzer şartlara sahipti. Bunlar da ileride inşallah gelişen üniversiteler olacaktır.

Burada muhalefet “Atanamayan öğretmenler atansın.” diyorlar. Oysa biz 700 bin öğretmen atamışız. Bir 700 bin daha atamak bu sorunu çözmek değildir. Sorun esas ne? Sorun, burada, normalde yani bizim ihtiyacımız kadar öğretmen almak ve kadroları buna göre azaltmak. Benzer bir tehlikeyi biz aynı şekilde tıp fakültelerinde de görmekteyiz ve -YÖK Başkanımız gitti ama- benzer problemlerle tıp fakültelerinde de karşılaşabiliriz. Yani ne kadar ihtiyacımız varsa o kadar yetiştirmek lazım.

Bir diğer sorun da, tabii ki, üniversitelerimizde -son zamanlarda Uşak Üniversitesinde de ben buna şahit oluyorum- uygulamalı eğitime çok fazla önem veriyorlar, sanayile iş birliği yapıyorlar ve hayata hazır hâle getiriyorlar. Yine öğretmenlerimizle, aynı şekilde eğitim fakültelerimizde yetişen kardeşlerimizle yani son bir yıllarını tamamen okullarda geçirirlerse ve eğitime hazır hâle gelirlerse siz onlar çıktıktan sonra, atandıktan sonra bir daha hizmet içi eğitim yapmak zorunda kalmazsınız. Diğer bir özellik, tabii ki bu sistem içine giren öğretmenlerimizin aynı zamanda kendilerini geliştirmeleri, yenilemeleri için onları aktif edecek birtakım formüller bulmamız gerektiğini ben düşünüyorum.

Sayın Bakanım, tabii ki Uşak ilimizle ilgili de biz size taleplerimizi ilettik, o konudaki destekleriniz için Allah razı olsun diyorum. Bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum İsmail Bey.

Şimdi, dört arkadaşımızın ismini okuyacağım ve sırasıyla söz vereceğim. Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Olcay Kılavuz, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Turan Aydoğan, AK PARTİ’den, hazırsa, Hasan Bey, yine Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Candan Yüceer’e 4’üncü olarak söz vereceğim.

Olcay Bey’den başlıyoruz.

Buyurun, süreniz beş dakikadır.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlarımız ve basınımızın saygın temsilcileri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Türk vatanının ve Türk milletinin istikbalinin yegâne teminatı olan evlatlarımız, kimlik edinme süreçlerini eğitim kurumları olan okullarımızda kazanmaktadır. Bu açıdan, çocuklarımızı ve gençlerimizi millî, manevî, insani ve ahlaki değerlerle yetiştirmek vatanımız ve milletimiz adına oldukça önemlidir. Bu düşünce doğrultusunda, Türk kültürünün her yönüyle ayrı bir ders olarak okutulması, çocuklarımızın, Türk vatanına, Türk milletine aidiyet hissetmelerini sağlayacak, tarihin, kültürün ve millî kimliğin farkında olan bir nesil istikbalimizi aydınlatacaktır.

Bunun yanı sıra, eğitim kurumlarımız olan okullarımız evlatlarımızı kötü alışkanlıklardan uzak tutmak, iyiye, doğruya ve güzele yönlendirmek adına oldukça önemli bir işleve sahiptir. Uyuşturucu ve madde bağımlılığına karşı Türk gençliğini korumak adına öğretmenlerimizin ve eğitim yuvalarımızın üzerine büyük görevler düşmektedir. Bu kapsamda ilköğretim, ortaöğretim, lise ve dengi okullarda uyuşturucu ve madde bağımlılığıyla mücadele adlı bir dersin müfredata eklenmesi ve zorunlu ders olarak okutulması oldukça önemlidir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün deyimıyla “Türk çocuğu, ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır.” Gazi Atatürk’ün bu

sözünü şiar edinerek her öğrencimizin yaşadığı bölgedeki Türk tarihini atalarımızdan yadigar eserler vasıtasıyla yerinde görmesi, hissetmesi ve topraklarımızın vatan olma süreçlerinin farkında olması sağlanmalıdır.

Son olarak, eğitimin taşıyıcı unsuru öğretmenlerimizdir. Dolayısıyla öğretmen açığı olan tek bir okul dahi kalmamalı, öğretmen adayları ihtiyaçlar doğrultusunda kadrolu şekilde atanmalı. Öğretmenlerimiz, eğitim fakültelerinde yetişmekte, mezun olduktan sonra yüz binlerce adayla yarışarak KPSS'den başarılı olmakta, akabinde bir yıl süreyle aday performans değerlendirilmesine tabi tutulmaktadır. Bu itibarla, işlevsel olmayan adaylık kaldırma sınavı kaldırılmalı, ücretli, sözleşmeli ve kadrolu öğretmen ayrımları ortadan kaldırılarak tüm öğretmenler kadrolu şekilde istihdam edilmelidir. İhtiyaç hâlinde görevlendirilen ücretli öğretmenler ise eğitim fakültesi mezunlarından seçilmelidir. Engelli öğretmen kadrolarının artırılması da beklentiler arasındadır. Tüm atama ve yükselmelerde hak kaybına neden olan mülakat uygulamasının kaldırılması da hakkaniyet bakımından yerinde olacaktır. Öğretmenlarımızın beklentileri arasında yıpranma payı ve öğretmenlik meslek kanununun çıkarılması da vardır. Bununla birlikte, özellikle aile birliğinin sağlanabilmesi için il, ilçe emri verilerek özür grubu atamalarının yapılması eğitim camiasının beklediği gelişmeler arasındadır. Ayrıca, görüldüğü üzere, son yıllarda öğretmenlerimize yönelik şiddet olaylarında belirgin bir artış söz konusudur. Hem inancımız hem de töremiz gereği bizleri yetiştiren öğretmenlerimize karşı işlenen şiddet hadiselerini engellemek için etkin yasal tedbirler alınmalıdır.

Seçim bölgem olan Mersin'de 19 yatırım yapan ve özel eğitim ana okullarına her konuda desteklerini sunan Sayın Bakanımıza teşekkürlerimi ve tebriklerimi sunuyorum. Sayın Bakanım, bütçemizin devletimize, yüce Türk milletine hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Turan Bey, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Beş dakika kullanacağımı zannetmiyorum.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz. Ekibinizle beraber iyi ki geldiniz çünkü sizlere ulaşmak Türkiye Büyük Millet Meclisi parlamentoları açısından da zor oluyor. Burada yüz yüze bazı şeyleri de hasbihâl etme imkânımız oluyor. Size, 21'inci yüzyılın göbeğinde teneke okuldan bahsedeceğim Sayın Bakanım, İstanbul'da, İstanbul'un göbeğinde, Avcılar'da, Tahtakale'de. Adı "teneke okul" duyduunuz mu bilmiyorum. Bu teneke okul konusu aylar öncesinde benim tarafımdan, İstanbul 3'üncü Bölge Milletvekili Sayın Sibel Özdemir tarafından, Sayın Emine Gülizar Emecan tarafından, o bölgede yaşayan halk tarafından gündeme taşındı. Zatualiniz duymuşsa sesimiz size kadar ulaşmış demek ki, külliye'nin sınırlarını aşmış. Ama, eğer duymuşsanız da o zaman görevinizi ifa etmemişsiniz Sayın Bakanım. Bu teneke okulun özelliği şu: Bu okul var ama yok. O bölgede rezerv imar planı uygulaması diye Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bir uygulaması var. Daha sonra 2011 yılında yapılan rezerv imar planından sonra imar planı değişikliği yapılıyor ama iştahlı bir alanda kaldığından dolayı, bu okulun bulunduğu alan maalesef plan içerisine alınmıyor. Çocuklarımız yaşar yaşamaz usulü, buldukları bölgeyle alakaları kurulmak istenmediği zaman "Gidin Avcılar'a." denip 10-15 kilometre ötesi tarif ediliyor onlara. Eğer şanslıysalar bu teneke okulda okuyorlar, teneke okul da şu: Sınıflar, bildiğiniz, o şantiyelerdeki şeyler var ya, hani, işçilerin kaldığı yerler. Mesela siz diyorsunuz ki: "Kış aylarında sınıfları havalandıracağız." Burada o çok mümkün değil, havalandırmaya çıkıldığı andan itibaren çocuklar hasta olacaklar. Okulun teneke binasının etrafı sanıyorum bakalitle falan biraz sarılmış,

şekillenmiş, pembe membe bir şeyler yapılmış, hani, hoş görünsün diye ama sacağı da geçiriyor, soğuğu da geçiriyor. Tahmin ediyorum, çocuklar artık hasta olmaya başlamışlardır. Ben o bölgenin milletvekiliyim, bu konuyu dile getirdim, zataliniz duymuş duymamış... Burada herkesin önünde size duyuruyorum. İstirham ediyorum, buyurun, bölgemize gelin, misafirimiz olun, beraber o okulu gezelim, zataliniz “Bu okulda eğitim sağlıklı yapılabilir.” der ise 3. Bölge milletvekilleri olarak biz sizden özür dileyelim. Zataliniz “Hayır, burada sağlıklı olarak eğitim yapılma imkânı yoktur.” der ise birlikte hızlıca bir çözüm üretelim. Bu çocuklar bizim çocuklarımız; hiçbirimiz bu çocuklara, 21’inci yüzyılın göbeğinde, İstanbul’un en kullanılabilir, okul yapılabilir ve sağlıklı yaşanabilecek olan bölgesinde bunu reva göremeyiz. Ben bunu sizin bir kusurunuz olarak dile getirmiyorum ama o bölgedeki var olan memurlarımızın bir kusuru olduğunu da düşünüyorum. Bu kadar feryadı duymamışlarsa ya muhalefet partilerine karşı ön yargılılar ya da gerçekten görmüyorlar, duymuyorlar, söylemiyorlar ama herkesin içinde, kamuoyunun önünde zatalinizi üst kadronuzla beraber asla kötü niyetli olarak değil, İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan olarak bölgeme davet ediyorum. Başka eksiklikler varsa onları da konuşalım. Bu bir görevdir, bu bizim de görevimizdir; bu görevi burada ifa etme imkânı sağladığı için bütçenin Meclis tarafından yapılıyor olmasını da bir şans olarak kabul ediyorum.

Davetime icabet edeceğinizi umuyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Turan Bey.

3’üncü sırada AK PARTİ Grubundan Sayın Hasan Çilez...

Buyurun Hasan Bey, süreniz beş dakikadır.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Millî Eğitim bütçe görüşmelerimiz hayırlı ve bereketli olsun. Görüşmelerimizde maalesef yine “YouTube”lu konuşmalar yapıp hiç dinlemeden kaçan arkadaşlarımız var. Amacımız üzüm yemek mi, bağcıyı dövmek mi? Konuşmacılarımızın bu şekilde millî eğitime hiçbir katkılarının olacağını düşünmüyorum. Siyasal mesajlarını verip çekip gidiyorlar maalesef.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımızın konuşmacıları dinlemesi gerekiyor, daha sonra görüşelim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Eğitim kimin umurunda, aslolan kendi ideolojileri tabii ki.

Yine, konuşma yapan vekillerin bilmesi gerekir ki Türkiye 7 bölge, 81 ilden oluşmaktadır. Bunların isimleri bellidir. Buradan, kelime oyunlarıyla mesaj vermeyi, aralara bir şeyler serpiştirmeyi doğru bulmuyor ve kabul etmiyorum. Türkiye’nin bölgelerinin isimlerini bilmiyorsanız ilkokul 3’üncü sınıf derslerine bir hafta girerseniz öğrenirsiniz.

Değerli arkadaşlar, millî eğitim konusu her daim problemleri bir alan olarak âdeta öğrenilmiş çaresizliğe mahkûm edilmeye çalışılmaktadır. Ülkemizde öğrenci, öğretmen, millî eğitim çalışanlarımız ve velilerimizi düşündüğümüzde 60 milyondan fazla insanımızı ilgilendiren bir alandır. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde geleceğimizin teminatı gençlerimizi yetiştirdiğimiz millî eğitime iktidarlarımız döneminde en büyük bütçe payını aktardık ve aktarıyoruz. Ülkemizdeki öğretmen sayılarımızda, nüfus artış hızımıza göre oranladığımızda reel olarak yüzde 100’lük bir artış gerçekleşmiştir; 65 milyonluk Türkiye’de 420 bin öğretmen varken 84 milyonluk Türkiye’de 1 milyon öğretmenimiz olmuştur. Öğretmenlerimizin gelir seviyeleri yükseltilmiş, özlük hakları geliştirilmiştir, 3600 ek gösterge çalışmalarımızda da sona doğru yaklaşmaktadır.

Okullarımızın fiziki standartları hızla iyileştirilmiş, teknolojinin imkânları okullarımızla buluşturulmuştur. Hep “Sıkıntı var.” denilen bu ülkenin evlatları, eğitimlerini tamamlayıp her alanda dünyada ses getirmektedirler. Bu ülkenin ihtiyacı olan her şey bu okullarımızda yetişen bireyler tarafından ülkemizde üretilmekte ve bu ürünler dünyanın her yerine ihraç edilmektedir. Özellikle, mesleki eğitim hususunda yapacağımız atılımlarla ülkemizin üretim gücü daha yükseklerle taşınırken bir yandan da sürdürülebilir olması sağlanacaktır.

Yine, yavrularımıza yabancı lisan öğretme konusundaki sorunlarımızın aşılmasını çok önemsiyorum. Tüm dünyayla rekabet edebilen, birkaç lisan konuşabilen, teknolojiyi bilen ve kullanan, gözlerinden pırıltılar saçan yavrularımızın üzerinde oynanan oyunları bir bir bozacağız. Yavrularımızı hiç kimsenin zehirli fikirlerine mahkûm etmeyeceğiz.

Bu düşüncelerle, bütçemizin tüm öğretmen ve öğrencilerimize, millî eğitim camiamıza hayırlı olmasını diliyorum. Plan ve Bütçe Komisyonumuza yoğun ve gayretli çalışmalarında başarılar dilerken Millî Eğitim Bakanımıza da bu ilk bütçelerinde kolaylıklar ve başarılar diliyorum.

Hepinizi saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Candan Üceer’e söz veriyorum. Süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de herkesi saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakanın ilk bütçesi bu; bu fırsattan istifade Sayın Bakana ben de hayırlı olsun diyor, başarılar diliyorum. On dokuz yıllık AKP iktidarı sürecinde en çok bakan değiştiren, en çok sistem değişikliği yapan, en çok hedef belirlenen ama bu belirlenen hedeflerin büyük bölümünün gerçekleşmediği, yapboz tahtasına dönmüş bir alanda, eğitim alanında Bakanlık yapıyorsunuz, yapacaksınız. Kolaylıklar diliyorum. Millî Eğitim Bakanlıklarının ömrü maalesef kısa olmuş, ortalama yirmi sekiz ay olmuş. Umarım Sayın Bakanın her iki anlamda da ömrü uzun olur çünkü gerçekten devasa problemler var, yapılacak çok iş var, düzeltilecek kocaman bir sistem var.

Ülkemizin geleceği olan eğitim sistemi, onu bir avuç müteahhitten, inşaat sektöründen daha az önemli gören on dokuz yıllık AKP iktidarı elinde maalesef can çekişiyor. OECD eğitim raporuna baktığımızda eğitimsizlikte zirvede olduğumuzu görüyoruz. Yine UNICEF’in raporunda “eğitim kalitesi” kategorisinde son sıralardayız. Ortaöğretim çağında okullaşma oranının en az olduğu 5 OECD ülkesi arasındayız. PISA açık bir ölçüt oluşturuyor aslında, matematiği, fiziği geçtim gerçekten ama maalesef, çocuklarımız okuduklarını bile anlamaz hâle getirilmiş durumda. Öğrenci Refahı Raporu’nda yine Türkiye OECD’nin en mutsuz öğrencilerine sahip ülkesi maalesef. E, nasıl mutlu olsunlar yani geleceğini göremiyor, kimse yarın ne olacağını bilmiyor, akşamdan sabaha sistem değişiyor ve iddia ediyorum ki Sayın Bakan dâhil hiç kimse yarın ne olacağını bilmiyor. “Eğitimin pahalı olduğunu düşünüyorsanız cehaletin bedelini hesaplayın.” diyor Sokrat. Günümüz Türkiye’si için bu sözü biraz genişletmek gerekiyor aslında. Çağm dışına düşen, yapboz tahtasına dönüşmüş, ideolojiye kurban edilmiş eğitimin bedeli yalnızca parasal olmuyor; bunun bedeli geleceksizlik oluyor, bu toplumun geleceksizliği oluyor.

AKP’nin iktidara geldiği 2002’de Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin merkez bütçeye oranı yüzde 22; bu oran 2022’de yüzde 11 yani yirmi yılda eğitime ayrılan bütçe yüzde 50 erimiş değerli arkadaşlar. Gene 2002’de Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin eğitim yatırımlarına ayrılan payı yüzde 17,18’ken 2020 itibarıyla yüzde 4,65’e... Maalesef bu yıl da yüzde 8 olması öngörülmüş. Şimdi, ikili

eğitimi sonlandırmak istiyoruz, okullaşma oranlarını artırmak istiyoruz, eğitimin niteliğini artırmak istiyoruz, pandemi koşulları var; tam tersi bütçeyi artıracakken... Ama bizim niyetimiz tabii, bu bütçe “İtibardan tasarruf olmaz.” diyenlerin tasarrufu eğitimden, öğrencilerden, öğretmenlerimizden, vatandaşlarımızdan yapmaya kararlı olduğunun bir göstergesi. Ödenek isteyen temizlik personeline, devlet okullarına “Kaynak yok.” denilirken var olan kısıtlı kaynaklar, biliyorsunuz, özel sektöre, vakıflara transfer ediliyor. Millî Eğitim Bakanlığı özel okullara eğitim ve öğretim desteği olarak 6,9 milyar lira ayırabiliyor, eğitim bütçesinden bir buçuk milyara yakın parayı paralel eğitim kurumu gibi çalışan Maarif Vakfına tek başına aktarabiliyor. Türkiye Maarif Vakfının bütçesi geçtiğimiz yıla göre yüzde 285,4 artmış, Millî Eğitim yatırım bütçesinin yüzde 10’u kadar payın Maarif Vakfına aktarılması gerçekten manidar. Devriktidarınızda, ilköğretimden başlayarak eğitimi vakıflara boğdunuz; Ensarla boğdunuz, TÜRGEV’le TÜGVA’yla boğdunuz. Şimdiye kadar yüzlerce vakıf kuruldu değerli arkadaşlar, kaynaklar aktarıldı, destekler olundu; ne oldu şimdiye kadar? Neymiş? Maarif Vakfıyla Afrika’da, Avrupa’da, Asya’da eğitim verilecekmiş. Türkiye’de verdiğiniz eğitimi görüyoruz, sonuçlarını görüyoruz. Cemaat ve tarikatlar vakıf ve dernek adı altında, maalesef, okullara yerleştireiliyor. Ben, gerçekten, bu ısrarı, bu sevdayı da anlamakta zorlanıyorum.

Bakın, üniversitelerin hâline bakalım, akademik ve bilimsel özgürlüğün ne hâle getirildiğine bakalım, genç işsizliğine bakalım, beyin göçüne bakalım. Atatürk’ün “Benim manevi mirasım bilim ve akıldır.” sözünden geldiğimiz yer hakikaten ürkütücü. Atatürk ne kadar doğru söylemiş: “Eğitimidir ki bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk hâlinde yaşatır ya da esaret ve sefalete terk eder.” Bu esaretin illaki görünür olması da gerekmiyor, başkalarının teknolojisini kullanırsınız, işlerini yaparsınız, ürettiğini kullanırsınız, kültürünüzü elinize geçirirler, dilinizi yok ederler; fark etmezsiniz bile.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Candan Hanım, süreniz doldu.

Teşekkür ediyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bir süre sonra onlar yönetir, siz yönetilirsiniz. Türkiye’de şu an olan budur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, 7 arkadaşımızın ismini okuyacağım, kendilerini hazırlamaları bakımından: Önce, yine CHP’den Sayın Burcu Köksal’a söz vereceğim, sonra MHP’den Sayın Lütfi Kaşıkçı’ya söz vereceğim, ardından yine CHP’den Ali Şeker Bey’e, ardından AK PARTİ’den Zeynep Yıldız Hanım’a, sonra CHP’den İlhami Özcan Aygun Bey’e, daha sonra MHP’den Yücel Bulut Bey’e ve son olarak CHP’den Cihangir İslam Bey’e. Bu sırayla söz vereceğim, kendinizi hazırlamanız bakımından...

Burcu Hanım’la devam edelim.

Buyurun lütfen.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan, iktidarınızda taşımalı eğitim sürekli artmaktadır. 2001-2002 yılında 640 bin öğrenci taşımalı eğitimle taşınıırken bugün 1 milyon 248 bin öğrenci taşımalı eğitimle eğitim görmektedir. Taşımalı eğitim için ayrılan pay, bu yılki bütçede 6,3 milyar liralık bir paydır. Sizce bu yeterli midir? Taşımalı eğitim, çocukların zamanını çalan, öğrenciyi yoran, maliyeti artıran, öğretmen ve idareciyi zora sokan bir uygulamadır. Oysa, kapatılan 17 bin köy okulu yeniden açılıp atama bekleyen binlerce öğretmen bu okullara atanarak taşımalı eğitime son verilemez mi; okul, öğrencinin bulunduğu yerde olamaz mı?

Taşınmalı eğitimde öğrencileri taşıyan servisler, özellikle köylerden, kırsaldan öğrencileri taşıyan servisler niçin denetlenmiyor? Afyonkarahisar ili İscehisar ilçesi Çatağül köyünde geçtiğimiz haftalarda yaşanan servis kazası bir kez daha denetimsizliği ortaya çıkardı. 2013'ten beri fennî muayenesi yapılmayan, kapısıiple bağlı olan, emniyet kemeri olmayan, "okul taşıtı" yazısı bulunmayan, hız limitine uymayan bir servis aracı 5 çocuğumuzu hayattan kopardı. Üstelik, ihaleyi alan araç farklı, taşıyan araç farklı, şoför farklı, taşıyan şoför farklı çıktı. Veliler, araç şoförünün çocukları tekmeyle araçtan indirdiğini, kış akşamlarında evin uzağında bıraktığını, çocuklara kötü davrandığını ama hiçbir şey yapılmadığını, şikâyetlerinin dikkate alınmadığını söylüyorlar. Bu kadar büyük bir ihmâl, bu kadar büyük bir sorumsuzluk ve denetimsizlik olabilir mi? Bunun sorumlusu sadece kazayı yapan şoför veya ihaleyi alan kişi değildir; bunun sorumlusu, Kaymakam, İl Millî Eğitim Müdürü, İlçe Millî Eğitim Müdürü dâhil olmak üzere tüm yetkililerdir. Hepsisi bu kazadan sorumlu değil mi Sayın Bakan? Bu konuda niçin sadece İlçe Millî Eğitim Müdürü görevden alındı, konuyla ilgili niçin tüm sorumlular hakkında gereği yapılmadı? Bundan sonra yapacak mısınız, merak ediyoruz.

Kurtuluş Savaşı devam ederken 1921'de Atatürk Ankara'da Maarif Kongresi'ni toplayarak eğitime verdiği önemi ortaya koymuştur. Yine, "Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir." diyerek öğretmenlere verdiği değeri anlatmıştır. Günümüze geldiğimizde, Atatürk'ün verdiği önemden eser kalmadığını görüyoruz. Dünyanın en gelişmiş ülkelerinde, öğretmenler ekonomik sorunlarını çözmüş, kendilerini geliştirecek güce ve zamana sahip, saygın meslekler arasındadır. Türkiye'de ise, geçim mücadelesi içinde, okulda, sınıfta, bazen öğrencisinin önünde dövülen, hakarete uğrayan bir konuma doğru gitmektedir. Bu konuda niçin bir şey yapmıyorsunuz? Öğretmenler kadrolu, ücretli, sözleşmeli diye ayrılarak eşit iş yapanların emekleri gasbedilmektedir. Büyük bölümü ekonomik sıkıntılar içerisinde, ek iş yapmak zorundadır. Öğretmenlerin maaşlarının iyileştirilmesi, yoksulluk sınırının altında kalan öğretmenlerin maaşlarının düzeltilmesi, özellikle ücretli ve sözleşmeli öğretmenlerin maaşlarının yükseltilmesi konusunda bir çalışmanız neden olmuyor? Öğretmenler arası kadrolu, sözleşmeli, ücretli ayrımı neden kalkmıyor? PİKTES'li öğretmenlerin hakları neden verilmiyor? Ve atama bekleyen yüz binlerce öğretmen soruyor: "KPSS'den yüksek puanlar almamıza rağmen atamamız niye yapılmıyor?" Şu anda öğretmenler karma alımda en az 50 bin atama bekliyor, sizden gelecek müjdeyi bekliyor Sayın Bakan, bu konuda söz veriyor musunuz? 2.511 engelli öğretmen ne zaman atanacak?

Ve Afyonkarahisar'da İl Genel Meclisi Başkanı Burhanettin Çoban birkaç gün önce okullarla ilgili bir açıklama yaptı -Afyon birinci derece deprem bölgesi- "Bakanlık, bir ildeki okullar riskli binaysa bu binalar yenilenmeden yeni okul yapmayacak, buna müsaade etmeyeceğiz." dedi." dedi. Bunun için de Bakanlığın okul yapmadığını, yatırımları durdurduğunu yani sizin bu yüzden okul yapmadığınızı söyledi. 60'a yakın okul binasının riskli olduğunu ve Millî Eğitim Bakanlığının bunu kamuoyundan gizlediğini söyledi. "Açıklarsa infial olur." diyor. Birinci deprem kuşağında olan ilimiz Afyonkarahisar'da riskli olduğunu bile bile 60 okula öğrencileri nasıl alırsanız Sayın Bakan? Bu 60 okul hangileridir, lütfen açıklayın.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Köksal, lütfen tamamlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Allah korusun, bir deprem olsa ve bu çürük binalarda öğrencilerimiz hayatını kaybetse bunun hesabını kim verecek? Örneğin, TOKİ Sosyal Bilimler Lisesine çıplak gözle bile bakıldığında hasarlı olduğu görünüyor. Afyon merkez Güvenevler mahallesinde okul yetersizliği olduğu hâlde bina niye yapmıyorsunuz, bu gerekçeyle mi yapılmıyor?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Köksal.

Şimdi söz sırası Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Lütfi Kaşıkçı'da.

Sayın Kaşıkçı, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, muhterem milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın güzide mensupları; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bugün aslında genelle ilgili bir konuşma yapmayacağım, seçim bölgem olan Hatay’da yaşanan bir problemi burada size aktarmak istiyorum. Aslında, bu konuşmayı Hataylı öğrenci velileri adına yapıyorum demek daha doğru olacak.

Malumunuz üzere, Hatay’da şu an resmî verilere göre geçici koruma kapsamı altında yaşayan 400 binin üzerinde Suriyeli var. Bakanlığımız tarafından, Suriyeli öğrencilerin Türk müfredatından faydalanması ve eğitimlerini devam ettirmesi adına uzun zamandır bir çalışma devam ediyor. Bu çalışma kapsamında, Suriyeli öğrenciler karma sınıflarda eğitim öğretim faaliyetlerini devam ettirirken bir taraftan da Türkiye’ye entegrasyonunun hızlı bir şekilde olması amaçlanıyor.

Teoride doğru olsa da uygulama aşamasında bu projenin doğru yürümediğini üzülenek belirtmek isterim. Öyle ki Türkçe eğitimini tam olarak almayan Suriyeli öğrenci ile ana dili Türkçe olan çocuklarımızın aynı sınıf içerisinde ve aynı müfredata tabi tutulması beraberinde zincirleme problemlerin doğmasına yol açmaktadır. Örnek vermek gerekirse Antakya ilçemiz sınırları içerisinde yer alan Vali Teoman İlkokulunun 1’inci sınıf şubesinde 40 öğrenci var ve bu öğrencilerin 15’i Suriyeli, 25’i de Türk. Bu sınıftan sorumlu olan öğretmen arkadaşımız bir yandan Suriyeli öğrencilere Türkçe öğretirken diğer yandan Türk öğrencilerin müfredatta geri kalmaları için çaba harcıyor. Gün sonunda, bu uygulama, Türk öğrencilerin eğitim ve üretimde geri kalmalarına sebep olurken Suriyeli öğrencilerin de istenen seviyeye ulaşmasına engel olmaktadır. Türkçe bilmeyen veya Türkçesi zayıf olan bir Suriyeli öğrenciyle ana dili Türkçe olan bir öğrencinin aynı sınıfta ve aynı müfredata tabi tutulması sizce ne kadar doğru?

Şu an ilimiz genelinde 442.322 öğrenci öğrenim görmekte, bu sayının 66.995’ini ise Suriyeli öğrenciler oluşturmaktadır. Suriyeli öğrencilerin yoğun olarak öğrenim gördükleri ilçelerin başında ise Kırıkhan, Reyhanlı, Kumlu, Antakya, Altınözü ve Yayladağı ilçelerimiz gelmektedir. Bu ilçelerde özellikle LGS sınav sonuçlarına bakılırsa başarı sıralamasında önemli ölçüde bir düşüş olduğu görülecektir.

Suriyeli öğrencilerin daha eşit şartlarda öğrenim görmeleri ve Türk öğrencilerin ise başka ildeki akranlarından geri kalmaları adına çözüm önerilerimizi burada sizlerle paylaşmak isterim. Türkçeyi anlayabilme ve konuşabilme Suriyeli öğrenciler için 1’inci sınıf eğitimine başlamanın ana şartı olmalıdır. Suriyeli öğrenciler okul öncesi bir programla Türkçe anlayabilme ve konuşabilme seviyesine getirilmelidir. Kısaca, Türkçe bilmeyen veya Türkçesi yetersiz olan öğrenci ilkokul 1’inci sınıfa başlatılmamalıdır. Bunun yanı sıra bir diğer çözüm önerimiz ise okul öncesi Türkçe eğitimi alamayan Suriyeli öğrencilerin Millî Eğitime bağlı okullarda ancak karma değil, ayrı sınıflarda öğrenim görmesi sağlanmalıdır. Her yıl sonunda yapılacak seviye belirleme sınavında başarılı olan öğrenciler ise Türk öğrenciler ile karma sınıfa alınmalıdır. Sadece Suriyeli öğrencilerin eğitimleriyle ilgilenen öğretmenlerimiz Arapça bilenler arasından tercih edilmeli ve ek ders ücretiyle taltif edilmelidir. Bu sayede eğitimde fırsat eşitliğinin de önü tam olarak açılmış olacaktır.

Sayın Bakanım, bu husus gerçekten sadece Hatay için değil, Kilis Gaziantep ve Şanlıurfa illerimizi de içerisine alan bölgede tüm öğrenci velilerimizin ortak bir problemi. Bu problemin çözümü noktasında sizlerden destek bekliyoruz. Yapmış olduğum konuşmanın aslında özeti şuydu efendim: Türkçe

bilmeyen Suriyeli öğrenciyi 1'inci sınıfa alıyoruz, bir Türk öğrenci ile aynı müfredatı uyguluyoruz. Hem Türk öğrenciyi geride bırakıyoruz, Suriyeli öğrencinin de eğitimi noktasında aslında istediğimiz seviyeye gelebiliriz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kaşıkçı, lütfen tamamlar mısınız.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bu yüzden bu özel konunun üzerinde hassasiyetle durulmasını saygılarımla arz ediyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kaşıkçı.

Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Ali Şeker'de.

Sayın Ali Şeker, buyurun.

Süreniz beş dakika.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; bu bütçe döneminde sorunları çok olan Millî Eğitim camiasının sorunlarının bir kısmını çözmesini isterdik ama bu bütçeyle bu mümkün gözüküyor.

Eğitimde son yirmi yıldır ciddi bir gerileme var ama son iki yıldır özellikle bu pandemi dönemiyle birlikte eğitim sistemi ağır bir yara aldı, çocuklarımız çok ciddi bir kayba uğradı. Bu dönemde internete ulaşma konusunda çocuklar bu imkândan uzak kaldılar, normalde devletin internete ücretsiz erişimle ilgili bir program geliştirmesi gerekiyordu. Esenyurt'ta Çınar Mert adlı ilkokul öğrencisi, 8 yaşındaki öğrenci komşusundan internet almak için çatıya çıktığında düşüp hayatını kaybetti. “Metaverse” döneminin konuşulduğu, internetin artık geride kalıp “metaverse” dönemine geçileceğinin ifade edildiği bir dönemde çocuklar maalesef internete ulaşamıyorlar ve TELEKOM normalde özelleştirilmemiş olsaydı bu konuda ciddi manada destek olabilirdi. TÜRK TELEKOM böyleyken Turkcell, insanlara üç beş maaş verecek diye bu dönemde sürekli tarifelerini artırdı, insanların internete erişimi daha da zorlaştı. Hâlbuki bu konuda da bir yaptırım uygulanması gerekiyordu internet servis sağlayıcılarına.

Sınıf mevcutlarıyla ilgili... Maalesef, okul sayısı yeterli olmadığı için genel ortaöğretimde bir sınıfa 32 öğrenci düşüyor, imam-hatiplerde de 16 öğrenci düşüyor yani bu da ihtiyaca göre okul yapılmadığının bir başka göstergesi. Bazı sınıflar hâlâ 40-50 kişilik öğretim görüyorlar bir arada.

Okullarda sağlık görevlisi, güvenlik görevlisi ve temizlik görevlisinin kadrolu olarak çalıştırılması gerekiyor. Bunların okul aile birliğinin sırtına bırakılmaması gerekiyor. Bu, mutlaka yerine getirilmesi gereken, her dönem uyardığımız ama yerine getirilmeyen bir uygulama.

3600 ek göstergeyi hızla hayata geçirmek gerekiyor. Ücretli öğretmenlik son bulmalı, artık kadrolu olarak çok sayıda atama bekleyen, atanmayan öğretmen var, bu öğretmenler buralarda görev almalı, yoksa birilerinin hatırı gönlü için ücretli öğretmenlik üzerinden bir sistemin devamına seyirci kalmamak gerekiyor.

1 milyon 580 bin öğrenci örgün eğitimden uzak ortaöğretim ve lisede. Bu neden kaynaklanıyor? İnsanlara “Ya imam-hatibe gideceksin ya da açık liseye gideceksin.” deniyor ve bunun üzerine -hani 4+4+4'te amaç daha çok eğitimdi ve normalde bunlara örgün eğitim vermek gerekiyordu, devletin bunu yapması gerekiyordu ama bunu yapmak yerine açık lise adres gösteriliyor, hâlbuki on iki sene boyunca bütün çocuklar örgün eğitimden yararlanmalı- 1 milyon 400 bin öğrenci de taşınabilir eğitimden yararlanmak zorunda kalıyor yani yerinde eğitim göremediği için, ulaşılabilir eğitim hizmeti alamadığı

için bunlar da çok uzaklara gitmek zorunda kalıyor, en son Afyon’da o faciayı birlikte yaşadık. Aladağ benzeri faciaların önlenmesi için özellikle bu cemaat yurtlarının sıkı denetlenmesi gerekiyor, aksi takdirde yeni facialara göz yumulmuş olur.

ÖSYM bir geçim kapısı gibi oldu, ÖSYM ücretleri insanların işsizliğinden ve gireceği alanlarla ilgili başvuru çokluğundan bir gelir kapısı hâline döndü.

Eğitim yatırımlarına bütçeden ayrılan pay yüzde 8 yani bu payla siz meslek liselerinin makine parkını mı yenileyeceksiniz, bu 32 olan ortaöğretimdeki sınıf ortalamasını mı düşüreceksiniz, siz ne yapabileceksiniz?

Bir başka sorun, Boğaziçi Üniversitesi Rektörü... Ben okula gitmek istedim, öğrencilerle, öğretim üyeleriyle konuşmak istedim, özel güvenlik Rektörlüğün izin vermediğini, bir milletvekilinin içeri giremeyeceğini ifade etti. Bunun üzerine ben arabamı park edip yürüyerek gittim ve zoraki gitmiş oldum. Rektörlüğe hangi anayasaya, hangi kanuna göre buna engel olduklarını sormak istedim. Ve benden üç gün önce Hüda Kaya Milletvekili sokulmadı o Üniversiteye. Böylesi bir dönemde milletvekili olduğum bölgenin üniversitesinde bir milletvekili hangi hakla üniversiteye alınmıyor, bunu kabul etmek mümkün değil.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şeker, lütfen tamamlar mısınız.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – ÖSYM’nin geçmişte yaptığı hileli sınavlar var, biliyorsunuz, soru çalınması var özellikle FETÖ’yle ilgili. Bu kayıtların hepsi elinizde var, aynı sorulara aynı cevapları verenler kimlerdir, bunların hepsi belli. Bunlarla ilgili niye bir işlem yapmıyorsunuz, bunlar niye hâlâ o görevlerde devam ediyorlar?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şeker.

Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisinden Sayın Zeynep Yıldız’da.

Sayın Yıldız, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarımız, çok değerli vekillerimiz; hoş geldiniz hepiniz.

Şimdi, tabii ki açıkça şunu söylemek isterim Sayın Bakanım: Akyurt’tan geldim bugün buraya ve sizinle de daha önce Bakan Yardımcılığınız döneminde ziyaret etmiş olduğumuz Endüstri Meslek Lisesine tekrar gitme imkânım oldu ve orada çok değerli bir modelin aslında çok sağlıklı bir şekilde işlediğini bir kere daha görmüş oldum. Malumunuz olduğu üzere, aslında, bizim belki de en sıkıntılı başlıklarımızdan biri daha önceden yapılmış ve iyi uygulaması olan şeylerin hiç yapılmıyormuşçasına tekrar tekrar gündeme getirilmesi meselesi. Malumunuz olduğu üzere, sanayile entegre edilmiş meslek liseleri Türkiye’de çok yaygın bir şekilde uygulama alanı buldu. Bakan Yardımcılığınız döneminde de bu konuyla özel olarak ilgilendiğinizi biliyoruz. Akyurt’ta her ne kadar bir OSB olmasa da ciddi bir sanayi bölgesi var ve bu sanayi bölgesinde mobilya sektöründen tutun da işte, havacılık sektörüne kadar faaliyet gösteren çok çeşitli sanayi kuruluşları var. Bunlardan mobilya sektöründe faaliyet gösteren, Türkiye’nin önemli markalarının da aslında üretildiği alanlar mevcut ve bu alanlar şu an bizim buradaki Endüstri Meslek Lisemizdeki öğrencilerin aslında ürünleriyle bir şekilde üretim faaliyetlerine devam ediyorlar. Ben de bugün bizzat yerinde tekrar gördüm, ki Sayın Bakanımızla da ziyaret etmiştik ve oradaki Okulun safahatına ilişkin birlikte değerlendirmelerde bulunmuştuk. Benim için çok mutluluk vericiydi, her bir öğrenci daha öğrenciyken 1.500 lira gelir elde etmeye başlamış yani öğrenciyken

aslında üretmenin ne demek olduğunu, emeğinin karşılığını almanın ne demek olduğunu tatmaya, tecrübe etmeye başlamışlar, çok çok mutluluk vericiydi. Çok mutlu gençler gördüm ve gerçekten şunu da söylediler: Mesela şu an o üretim yapılan marka, yaptığı üretimlerden birini New York'taki Türk evine götürmüş ve bunu götürürken de o meslek lisesinden, Akyurt'tan gençleri New York'a götürmüş, onların yerleştirilmesini vesairesini yapmak üzere. Yani mesleki ve teknik eğitim noktasında eğitim alan gençlerimizin aslında çok daha farklı noktalarda yetkinliklerini bir şekilde gösterebildiklerini ve kendilerine çok rahatlıkla iş imkânı bulabildiklerini görmüş olduk. Ben de bugün bizzat tecrübe ettiğim bir hususu paylaşmak istedim ki zaten bunun örnekleri Ankara'da ve Türkiye'nin çok farklı yerlerinde var. YÖK'ün de OSB bölgeleri içerisinde kurulan meslek yüksekokullarına dönük farklı teşviklerinden tutun da OSB'ler içerisindeki meslek yüksekokullarının sayısının artırılmasına ilişkin çok değerli adımlar atıldı.

Yine, yakın bir zamanda, Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımlarıyla aslında bir program gerçekleştirilmişti, bin meslek lisesinde çeşitli tefişatlar gerçekleştirildi, 50 AR-GE merkezi kuruldu, ki meslek liseleri bünyesinde AR-GE merkezlerinin kuruluyor olması, ürün geliştirme süreçlerinden tutun da o ürünün daha sağlıklı bir şekilde geliştirilmesine ilişkin imkân tanıyor, ben bunu da çok değerli bir adım olarak niteliyorum ve Sayın Cumhurbaşkanımız o toplantıda çok değerli müjdelere de verdi, mesleki ve teknik eğitimin güçlendirilmesi adına. Sürekli eğitim merkezleri, eğitim gören gençlerin daha sonrasında iş hayatına katıldıklarında bu noktada çeşitli prim vesair gibi unsurların devlet tarafından üstlenilmesi, böylelikle bu eğitim kurumlarından, mesleki eğitim kurumlarından çıkan gençlerin aslında istihdamda öncelikli hâle getirilmesine dönük devletimizin de çok büyük bir inisiyatif almış olduğunu görüyoruz. Bunların her birini bir genç olarak çok önemseydiğimi bir kere daha ifade etmek istiyorum. Sanayile olan bu noktada yakın iletişiminizi çok önemseydiğimi bir kere daha ifade etmek istiyorum. Çünkü iş gücü niteliğinin, sanayinin ihtiyaçları ile gençlerin bu noktada kendini yetiştirme alanlarının örtüşümünün gerçekleşmesi gerçekten çok önemli ve buna dönük olarak doğrudan doğruya sanayi kuruluşlarının içerisinde bu tip eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi çok olumlu bir adım.

Bunun yanı sıra, size bir ziyaret gerçekleştirmiştik Millî Eğitim Komisyonu olarak, orada MEB Şûrası'nın bu seneki gündeminin fırsat eşitliği olduğunu ifade etmiştiniz. Gerçekten fırsat eşitliğinin bu noktada tesis edilmesi, eğitimin açıkçası hem fiziki imkânları hem de gerçekten yan eklentileriyle birlikte şimdi gençlik merkezlerimizin Türkiye'nin her yerinde çok farklı faaliyetler gösterdiğini görüyoruz. Yine, okulların gençlik merkezi gibi aslında faaliyet alanlarının genişlediğini de görüyoruz. Bunların her biri gerçekten önemli adımlar. Bunun bir mütemmim cüzü olarak nitelendirdiğim yardımcı kaynak dağıtımını hususunuz gerçekten çok önemli. Bunun için hassaten teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yıldız, lütfen tamamlar mısınız?

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Hızlıca tamamliyorum.

Son olarak şunu söyleyeyim: Şırnak'ta bir etkinliğe katılmıştık Sayın Bakanım, El Cezeri konseptli, orada gençlerin bir talebi oldu, dediler ki: “Biz medeniyetimizin bilim insanlarına müfredatımızda daha çok yer verilmesini istiyoruz.” Buna ilişkin gençlerin talebini iletmiş olayım.

Son olarak Maarif Vakfı, malumunuz olduğu üzere, Türkiye'nin yumuşak gücüdür TİKA gibi, Yunus Emre Enstitüsü gibi, daha vizyoner bir perspektifle bence hep birlikte buna sahip çıkalım; hepimizin kurumları bunlar, kanunla kurulmuş kurumlar.

Çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Yıldız.

Sırada Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın İlhami Özcan Aygun var.

Sayın Aygun, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan ve değerli bürokratlar; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Vallaha bence eğitim sınıfta kaldı, eğitimde dökülüyoruz. Sayın Bakan ne kadar methiyeler düzse de iktidar partisi vekilleri ne kadar methiye düzseler de maalesef Bakan değiştikçe sistem değişiyor, sistem değiştikçe de çocuklarımız yapboz tahtasına döndü. Bu, on dokuz yılı bitiren, yirmi yıla ulaşan AK PARTİ iktidarının başarısı Sayın Cora, hiç harekete gerek yok, gerçekler sahada. Çıktığınız zaman göreceksiniz, şu anda öyle 15 kişilik, 20 kişilik sınıflar yok, 45 kişilik sınıflar var. Ve pandemi sürecinde Tekirdağ’da baktığımızda, Tekirdağ’da tam 33 eğitim binası ve 46 okulun depreme karşı güçlendirme çalışmaları başlıyor. Ne zaman? Pandemi bitiyor, okullar açılacak. Ondan sonra diyorlar ki: “Okulları yıkacağız.” Arkadaşlar, günaydın, uyanın da balığa gidelim. Sayın Bakan ve yetkililer, pandemi döneminde elinizi kim tuttu? Pandemi döneminde bu okulların bakımını neden yapmadınız? Uyudunuz. Okullar açılacak ondan sonra çıktınız, depreme güçlendirme veya bakım yaptınız ve aileler tam hazırlandılar. Hatta ve hatta Saray ilçemizde okulun bakımı için masraf yaptınız 250 bin liraya yakın, ondan sonra da bir hafta sonra okulu yıktınız. Yazıktır, günahtır Sayın Bakan, devletin paralarını harcayamazsınız, yok edemezsiniz.

Bakınız, liyakatli kadrolar diyoruz, maalesef atamalara bakınca liyakat denen bir şey yok. Sayıştay dahi atama yapılan ilçe millî eğitimlerde 49 tane alakası olmayan atamanın yapıldığını söylüyor. Ya millî eğitimde sadakat bu kadar mı önemli? Liyakat nerede, liyakat nerede? Kadrolarınız var, millî eğitim içerisinde liyakatli kadro yok mu Sayın Bakan, dışarıdan atama yapıyorsunuz?

Yine, bakınız, Tekirdağ Süleymanpaşa’da 23 Nisan etkinlikleri için geçen yıl Bakanlık talimat gönderiyor, “Okulları süsleyin.” diyor ama maalesef bazı okul müdürlerimiz işi ağırdan alıyorlar. Bu işi gündeme getiren EĞİTİM-İŞ Başkanı Sayın Barış kardeşimize soruşturma açılıyor. Yazıktır, günahtır. Orada o bayrakların asılmasını isteyen Millî Eğitim Bakanlığı talimat gönderiyor, uymayan okul müdürleri ödüllendiriliyor, o EĞİTİM İŞ’in Başkanı ise sorgulanıyor.

Yine, bakınız, TÜRGEV vakfıyla skandallar bitmiyor. Son on yıldır Millî Eğitim Bakanlığının hangi vakıf ve derneklere seminer düzenleme, sosyal etkinlik yapma protokolü üzerinden onay verdiğini öğrenmek istiyorum Sayın Bakan. Ancak buna da yanıt veremiyorsunuz. Demek ki yandaş dernek ve vakıf dışındaki derneklere kapıyı kapattınız. Millî Eğitim Bakanlığı hiçbir vakıf ve derneğin arka bahçesi olamaz Sayın Bakan.

Bakınız, yine, Tekirdağ’la ilgili soru sordum maalesef hâlâ cevap alamadım, 2019 yılından beri soruyorum, Tekirdağ’da yönetici müdür ve müdür yardımcılığı branşlarına göre dağılımını bana verin diyorum, milletvekiline vermekten çekiniyorsunuz. Demek ki sakladığınız bir şey var Sayın Bakan. Neyi saklıyorsunuz halkın milletvekilinden? Bunu merak ediyorum.

Yine, bakınız, AK PARTİ’nin en önemli vaatlerinden bir tanesi neydi? Tekli eğitimdi. Çıktınız, televizyonlarda “Tekli eğitim yapacağız.” dediniz. O zaman Sayın Binali Yıldırım 2017 yılında bir açıklama yapıyor: “2019 sonunda tüm okullarımızda ülkemizde tekli eğitime geçiyoruz.” Uyanın da yine balığa gidelim, ben daha tekli eğitimli okul göremiyorum. Bırakın, çifte eğitimi, tıka basa sınıflar var, tıka basa sınıflar. Bu, bizim ayıbımız Sayın Bakan.

Yine, bakın, birçok yolsuzluklar var, Sayıştay raporlarına bakıyorsunuz, temizlik ihalelerini daha bir ay olmuş kuruma veriyorsunuz veya şirketlere veriyorsunuz, yandaşlarımıza veriyorsunuz. Okulların sorunu almış başını gidiyor. Yurt sorunu, evet, en çok vekillerimize sıkıntı verdiren... Şimdi, iktidar partisi vekillerine soruyorum: Yurt sorunuyla karşılaştınız mı karşılaşmadınız mı? Her aile bizi aradı, hani yurt sorunu yoktu?

SALİH CORA (Trabzon) – Bütün öğrencilerimizi yurtlara yerleştirdik.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Evet, Sayın Cora, bütün ülkede yurt sorunu var. Milletvekilleri okul açılacağı zaman çocuklara yurt bulmak için -ben Ankara Büyükşehir, Muğla'ya, İstanbul'a teşekkür ediyorum başkanlarımız iyi ki varmışlar, çocuklarımız açıkta kalmadı- belediye başkanlarımızın açmış olduğu yurtlarda kendilerine şey yaptılar.

Bakınız, başka bir şey daha söyleyeceğim kurucu liderimiz Mustafa Kemal Atatürk'e saygısızlık vardı Tekirdağ'da. Büstlere saygısızlık vardı, okullarımızın bahçesindeki Atatürk büstlerini koruyamıyorsunuz Sayın Bakan. Ondan sonra çıkıyor ve on beş gün sonra arka kapıdan o eylemi yapan arkadaş elini kolunu sallayarak çıkıyor. Yazıktır, günahtır. Kurucu liderimize sahip çıkacağız arkadaşlar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, lütfen tamamlar mısınız Sayın Aygun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Buradan ben bir daha söylüyorum Küba'da heykeli olan tek yabancı lider Gazi Mustafa Kemal Atatürk ama bizim okullarımızın bahçelerine büstünü koyduğumuz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, heykelini koruyamayan bir Bakanlık var, bir Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti var diyor, hepimizi saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Yücel Bulut'ta.

Sayın Bulut, buyurun lütfen, süreniz beş dakika.

YÜCEL BULUT (Tokat) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanı, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyelerini, kıymetli milletvekillerini ve bugün toplantımıza iştirak eden değerli bürokratları saygıyla selamlıyorum.

Plan ve Bütçe görüşmelerinin yoğunluğu ve doğal olarak da sizlerin üzerindeki yorgunluğunu da nazara alarak çok fazla vaktinizi almak niyetinde değilim. Ben Milliyetçi Hareket Partisinin bir milletvekili olarak sizlerin huzurunda Sayın Bakana şükranlarımı sunmak, teşekkürlerimi iletmek, takdirlerimi -haddim olmayarak- iletmek üzere söz almış bulunuyorum. Sayın Bakanı bizzat tanıyan ve bugüne kadar üzerine almış olduğu bütün sorumluluğu, almış olduğu bütün görevi liyakatle yerine getirmiş bir isim olduğunu bilerek Millî Eğitim Bakanlığı görevi süresi boyunca her türlü ideolojik taassuptan, ideolojik tavırdan uzak, demokratlığı merkeze alan, liyakati merkeze alan bir tavırla Millî Eğitim Bakanlığımı sevk ve idare edeceğinden zerre kadar şüphe duymuyorum.

Yine, inanıyorum ki Sayın Mahmut Özer'in dönemi cumhuriyet tarihinde millî eğitim politikalarındaki önemli kırılma noktalarından ve reform yıllarından biri olarak anılacak. Dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisinin sadece ben naçiz milletvekili değil, bütün kadroları Millî Eğitim Bakanlığımızın başarısı için her türlü desteği vermeye hazırdır ve kendisine bu yönüyle duacıdır.

Bugün bazı tenkit ve eleştirileri görüyorum, dinliyorum burada diğer milletvekili arkadaşlarımızla beraber. Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki Türkiye'de eğitim meselesi yalnız cumhuriyet tarihi boyunca değil, Osmanlı İmparatorluğu'nun son yüz-yüz elli yılı boyunca da sorunlu bir meseledir ve her zaman tartışılmalıdır. Ancak henüz daha Millî Eğitim Bakanlığı koltuğuna yeni oturmuş, çok zor

şartlarda bu görevi üstlenmiş ve ağır pandemi koşullarının sonrasında bu tarihî sorumluluğu üzerine almış Sayın Millî Eğitim Bakanının sanki yetmiş yıllık, seksen yıllık bütün sorunların sorumlusuymuş gibi yapılan eleştirileri de insafsız bulduğumu ifade etmek istiyorum. Özellikle az evvel yurt meselesi söylendi. Yurt meselesi benim kendi öğrenciliğimden, ablalarımın öğrenciliğinden, burada yaşça benden büyük olan, 70'li yıllarda üniversite okumuş değerli milletvekili ağabeylerimin üniversite yıllarından beri maalesef baki bir sorun ve ortak akılla bu soruna hâlen bir çözüm bulunamadı. Dolayısıyla biz burada inşallah bu dönem içerisinde, önümüzdeki günlerde Millî Eğitimin de bu konuda önyak olmasıyla, reformcu çizgisiyle bu soruna da önümüzdeki yıllarda çözüm bulunacağına inanıyoruz.

Benim memleketim Tokat'a Sayın Millî Eğitim Bakanımızın Bakan Yardımcılığı döneminden bugüne kadar büyük bir özveriyle gerçekleştirmiş olduğu bütün yatırımlar için tek tek şükranlarımı sunuyorum. Aynı zamanda önümüzdeki günlerde yine Tokat'ta hayata geçecek, temeli atılacak olan ve Türkiye'de 6 tane bulunan bilim merkezinin de hem fikir babası olması hem hamisi olması hem destekleyicisi olması nedeniyle bütün Tokatlı hemşehrilerim adına da bütün Tokatlı gençler adına da ayrıca kendisine burada sizlerin huzurunda şükranlarımı sunuyorum. İnşallah, önümüzdeki süreç bu ağır pandemi koşullarına rağmen Sayın Mahmut Özer ve ekibinin Türkiye'de Millî Eğitimdeki çıtayı çok yükselteceği özel bir dönem olacaktır.

Ancak genel eleştirilerin dışında, sadece eleştiri mahiyetinde olmamakla beraber, bir hususa sizlerin huzurunda dikkat çekmek istiyorum. Türkiye'de, maalesef, millî eğitim politikalarının yüz yıllık-yüz elli yıllık bir arka planı var ve birleştirici bir model olmaktan öte maalesef ki eğitim formatımızdan, formasyonumuzdan dolayı genç kuşakları değişik ideolojik kutuplara, değişik yaşam okumalarına sürükleyen bir modelde gelişti. Bugün bunları aştığımızı inandığımız bir dönemde yeni bir sorunla karşı karşıyayız. Bence üzerinde yoğunlaşmamız gereken temel sorunlardan bir tanesi budur. O da son on beş yirmi yılda mantar gibi türeyen özel eğitim kurumlarının Anadolu'nun dört bir yanını kuşatması sorunudur. Bu, şöyle bir sosyal sorunu beraberinde getirecektir: Bendeniz devlet üniversitelerinde ve devlet liselerinde okumuş bir insanım, bu salondaki birçok arkadaşımızın da benzer tecrübeye sahip olduğuna inanıyorum. Dolayısıyla benim okuduğum sınıfta, sizlerin okuduğu sınıfta bir şehrin en zengini ile en fakirinin evlatları aynı millî eğitim modeli içerisinde harmanlanmak suretiyle birlikte eğitim aldılar. Dolayısıyla bütün hayat şartlarını tecrübe ederek belli bir olgunluğa geldik. Bugün maalesef farkında olmadan özel eğitim kurumları ile devlet kurumları arasındaki farklılaşma yeni bir sosyal tabaka oluşturuyor, yeni bir sosyal bölünme oluşturuyor. Eli iyi kötü ekmek tutan, sermaye tutan, ticaret erbabı kişilerin çocukları özel eğitim kurumlarında eğitim alırken mali imkânları daha zayıf olan ailelerin çocukları devlet okullarında birbiriyle hiç karışmadan, kaynaşmadan iki farklı sosyal sınıf eğitim alarak ergenliğe, olgunlaşmaya doğru ilerliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bulut, lütfen tamamlar mısınız.

YÜCEL BULUT (Tokat) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Bu, bugün için öngörülmeven ama önümüzdeki on sene içerisinde Türkiye'de yeni bir sosyal çatışmanın habercisi olacak bir sorundur. Ben burada Sayın Bakana ve sizlere bu konuda tarihî bir not olması hasebiyle de bu sorunu aktarmak istedim.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Sayın Bakanı ve değerli heyetini de saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Bulut.

Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Cihangir İslam'da.

Süreniz beş dakika.

Sayın İslam, buyurun lütfen.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

“Yetkim olsaydı bütün okullara eleştirel düşünce dersi koyardım.” Zannediyorum, bu cümleyi hatırladınız, bu cümle bana ait değil değerli arkadaşlarım; rahmetli Aliya İzzetbegoviç’e ait. Bir kez daha söyleyeyim: “Eğer yetkim olsaydı İslam dünyasındaki bütün okullara eleştirel düşünce dersi koyardım.”

Değerli arkadaşlarım, az önce burada eleştiri hakkında birtakım tenkitler duyduk. Hâlbuki eleştiri, bakınız, bilgi temelli bir akıl yürütmedir, bir analizdir, genel bir değerlendirme sonucu yeni bir senteze doğru ulaşmaktır.

(Uğultular)

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sayın Başkan, devam edeyim mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanımızın dinlemesi gerekiyor. Değerli arkadaşlar, meşgul etmezseniz Bakanımızı çok memnun olurum.

Buyurun lütfen.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Vaktimi geri alacaksınız değil mi biraz Sayın Başkan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur, olur.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sona eklersiniz.

Değerli arkadaşlarım, eleştirinin temelinde bizim yargılarımıza karşı bir şüphenin faaliyete geçirilmesi hadisesi yatar. Şüphe de hepinizin bildiği gibi, hem Gazali’nin hem Descartes’in yöntem olarak kullandığı bir işletim sistemidir, bir anlamda konulara yaklaşım meselesidir. Eğer eleştirinin önünü kapatırsanız yani eleştiriye kabullenmezseniz, kendinizin mutlak olduğu iddiasını bize dayatıyorsunuz fonksiyonunu yüklenirsiniz yani kendinizi hakikatin temsilcisi yerine koyarsınız; bu da çok vahim bir iddiadır, âdetâ bir tanrılaşma iddiasıdır. İnsanlık tarihinde bunun tipik örnekleri görüldü, mesela, 529 yılında Akadimia kapatıldı yani Platon’un Akadimia’sı. Gerekçe neydi? “Hakikate artık ulaştık, tartışmaya gerek yok.” Bir şeyi de hepiniz İslam tarihidan eminim ki hatırlarsınız, içtihat kapısının kapatılması ve Nizamiye medreselerinin bir anlamda tekçi bir eğitime geçmesi tarihe belki düşebileceğimiz notlarla alakalıdır. O yüzden eleştiriye karşı olmak bence vahim bir durumdur. Ben hem Sayın Eğitim Bakanımızın hem Sayın YÖK Başkanımızın en azından eleştiriye açık olduklarını düşünmek istiyorum.

Burada iktidarı destekleyen hemen hemen bütün üyelerin sizi doğruladığına, sizin yaptıklarınızı âdetâ sürekli desteklediğine şahit oldum. Bu, hem bu millet için hem bu Meclis için hem bu Komisyon için hem de sizin Bakanlığınız ve kurumunuz için gerçekten çok vahim bir durum. Ben böyle bir durum istemezdim. Sizi daha doğruya, bakın, sizi daha doğruya yaklaştırmak, yaptıklarınızı inceltip rafine hâle getirmek için bizim eleştiriye ihtiyacımız var ve bir Komisyon çalışmasında beklenir ki sadece muhalefetin değil, iktidarı destekleyen, şu Genel Kurulda yarın öbür gün düşünmeksizin parmak kaldıracak arkadaşlarımızın da oraya kusursuz bir kanun teklifiyle çıkabilmeniz için sizi eleştirmesini veya sizlerin eleştirmesini beklerdim.

Sadede gelelim, Sayın YÖK Başkanı, az önce ben OHAL İnceleme Komisyonu şeylerine girdim, bugün 16.58 itibarıyla incelemem devam ediyor. Kendimi örnek veriyorum çünkü bilgisine ulaşabildiğim yegâne örnek kendimim. Ne yapmayı düşünüyorsunuz? Bunu burada açıkça bize izah etmeniz lazım. Bizi ne gerekçeyle attınız? Bu listeleri kimler hazırladı? Bu OHAL Komisyonundan bu kararlar ne zaman çıkacak ve bu kararları uygulayıp uygulamayacak mısınız?

Size bir ikazda daha bulunuyorum, Sayın Başkan sakın sözümü kesmeyin, bu bir tehdit değil, sadece bir ikazdır: Bizler görevlerimize döneceğiz ve bize çektiydiklerinizi, gasbettiğiniz bizim haklarımızı tek tek tazmin etmeye hayatımızın sonuna kadar mücadele vereceğiz, Allah'ın izniyle de tazmin edeceğiz ama bunu bu halkın fakir bütçesinden değil, bu tazminatları sizlere rücu ettirerek yapacağız.

Hepinize saygılarımı sunuyorum, teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi üyelerimizle devam edeceğiz.

AK PARTİ Grubundan Sayın Yaşar Kırkpınar konuşacaktır.

Süreniz on dakikadır.

Yaşar Bey, buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, Kıymetli YÖK Başkanımız, Değerli Bakan Yardımcılarımız, kıymetli bürokratlarımız; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. Bütçemizin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

Tabii ki birçok başlık var Sayın Bakanım, özellikle benim önemsedğim 3 başlık çok önemli. Gerçekten Türkiye'nin ihtiyacı olan eğitimde, mesleki eğitimden bahsettiniz sunumunuzda, okul öncesi eğitimden bahsettiniz ve eğitimde fırsat eşitliğinden bahsettiniz. Sunumumuzun geneline baktığımızda da bu minvalde yatırımlarla ilgili, rakamlarla ilgili görüşlerinizi, fikirlerinizi beyan ettiniz. Ben tabii, Millî Eğitimin bütçesiyle ilgili ve özellikle 2002'den bu yana yaptığımız yatırımlarla, okullarla, sağlanan fiziki imkânlarla ilgili -zamanım yettiği ölçü içerisinde- birkaç hususu buradaki hazırunun dikkatlerine sunmak istiyorum.

Eğitim, kalkınmanın en önemli unsurlarından biridir. En temel kamu hizmetlerinden biri olan eğitim hizmetlerinin yaygın ve erişilebilir olması noktasında Bakanlık olarak çalışmalarımızı on dokuz yıldan beri yürütüyoruz. Bu yaklaşımla göreve geldiğimizde yani 2002 yılından beri eğitimi en öncelikli meselemiz olarak gördük ve o zaman 7,5 milyar lira olarak devraldığımız Millî Eğitim bütçesini bugün 2022 yılı itibarıyla 189 milyar liraya yükseltmiş olduk. Artan üniversite ve öğrenci sayısına paralel olarak üniversitelerimize ayırdığımız kaynağı da sürekli olarak artırmaktayız. 2002 yılında 3,4 milyar lira olan yükseköğretim kurumları bütçesini 18,6 kat artışla 2022 yılında 57,7 milyar liraya çıkarmış olduk. Yükseköğretimi de dâhil ettiğimizde 2022 eğitim bütçemizi, 2021 yılına göre yüzde 29,4 artırarak 273,15 milyar liraya yükseldiğini görüyoruz.

Bütçeden eğitime ayrılan kaynaklara yine baktığımızda 2002 yılında Millî Eğitim Bakanlığına ayrılan pay yüzde 6,4 iken 2022 yılında bu payın yüzde 10,8 olduğunu görüyoruz. Aynı şekilde yükseköğretim kurumlarının payını ise yüzde 2,6 seviyesinden 3,3 seviyesine çıkarmış olduk. Bu doğrultuda 2002 yılında yüzde 9,4 olan eğitime ayrılan kaynakların merkezî yönetim bütçesi içerisindeki payını 2022 yılında yüzde 15,6'ya çıkarmış olduk. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı yatırım ödenekleri 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 35 oranında artmıştır. Yükseköğretim de dâhil edildiğinde eğitim yatırımlarındaki toplam artışın 2021 yılına göre yüzde 26,4 olduğunu görüyoruz.

Hükümetlerimiz döneminde eğitime beşerî ve fiziki kapasitenin artırılmasına yönelik önemli iyileştirmeler de sağlanmıştır. Mevcut resmî öğretmen sayımızın yüzde 73'ünü, diğer bir ifadeyle 713 bin öğretmenimizin atanmasını hükümetlerimiz döneminde yapmış olduk. Yapılan atamalarla birlikte öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında da önemli iyileşmeler sağlanmıştır. 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 23, ortaöğretimde 18 iken; 2021 eğitim ve öğretim yılında sırayla bu sayıları 16 ve 13'e düşürmüştük. Eğitime ayırdığımız kaynaklar sayesinde eğitimin fiziki kapasitesinde de ciddi iyileştirmeler yapıldı. 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında derslik başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 36, ortaöğretimde 30 iken; 2021 eğitim ve öğretim yılında sırasıyla yine bu sayılar 23 ve 22'ye düşmüştür. Eğitime yapılan yatırımların, uygulamaya konulan programların bir sonucu olarak eğitime erişim artmakta, böylece okullaşma oranlarında da ciddi iyileşmeler gözlenmektedir. Eğitimde yaşanan beşerî ve fiziki iyileştirmelerin sonuçlarını uluslararası alanda almış olduğumuz başarılarından da görmüş oluyoruz.

2002 yılında yükseköğretim öğrencilerine verilen 45 lira burs ve kredi tutarını -o dönem biz de 45 lira alıyorduk, öğrenciydik- bugün itibarıyla 14 kat artırarak 2021 yılında aylık 650 liraya, 2002 yılında ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine verilen 12 lira burs tutarı ise 30 kat artırılarak 2021 yılında 358 liraya ulaşmıştır. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı ilk ve ortaöğretim bursları 2022 yılında 2021'e göre yüzde 48,8 oranında artmıştır. Yükseköğretim burs ve kredileri için yüzde 18,3 artışla bu alana da 13,4 milyar lira kaynak ayrılmıştır.

Ücretsiz ders kitabı uygulaması yine bizim dönemimizde 2003-2004 eğitim ve öğretim yılında ilköğretim kurumlarında başlamış, 2006-2007 eğitim öğretim yılında ise ortaöğretim kurumlarını da kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığımız ve Sağlık Bakanımız okullarda alınması gereken önlemleri, yapılması gerekenleri birlikte belirlemiş olduk. Yine, bu kapsamda okullarımızda hijyen, temizlik malzemeleri ve maske tedarikleri sağlanarak velilerimizin çocuklarını güvenle okula gönderebileceği bir altyapı sağlanmış oldu. 2021 yılında söz konusu giderlerin karşılanması amacıyla Bakanlık 649 milyon lira ödenek aktarmış, ekim ayı itibarıyla 279,8 milyon lira harcama yapılmış, yine 2022 yılında aynı amaçla 751 milyon lira kaynak ayrılmıştır.

Yükseköğretim alanında başta yükseköğretime erişim olmak üzere birçok alanda önemli ilerlemeler kaydettik. 2002 yılında ülkemizde 76 üniversite mevcut iken bugün bu sayı -şükürler olsun ki- 208'e ulaşmıştır. 2002 yılında 1,6 milyon gencimize üniversite eğitimi imkânı sunabilirken bu rakam bugün itibarıyla 5 kattan fazla artırılarak 8,4 milyona ulaşmış, istihdam edilen öğretim elemanı sayımız ise 70 binden yaklaşık 180 bine çıkarılmıştır. 2003 yılında kadın öğretim elemanı sayısı toplam öğretim elemanı sayısının yüzde 38'i iken bugün itibarıyla bu sayı yüzde 45'e yükselmiştir. 2003 yılında araştırma görevlilerinin yüzde 42'si kadın iken bu rakam bugün yine yüzde 52'ye ulaşmıştır.

2012 yılında yaptığımız düzenlemeyle birinci öğretim ve açık öğretimde kronik hâle gelen ve her yıl eleştiri konusu olan harçların kaldırımını bu iktidar yaptı. Bu kapsamdaki öğrencilerin harçlarını bütçemizden karşılıyoruz. Yine, 2022 yılında yaklaşık 2,5 milyon öğrencimizin harçlarını karşılamak amacıyla 889 milyon lira ödenek ayırmış olduk.

Ayrıca, yükseköğretim öğrencilerinin faydalandığı yurt yatak kapasitesi 2002 yılı sonunda 182.258 iken 2021 yılı Ekim ayında bu kapasite 731.526 sayısına ulaşarak bu alanda yüzde 301'lik bir artışla gündeme gelmiş oldu. Gençlik ve Spor Bakanlığımızın yurtlarının standartlarının ve sunulan hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesinin yanı sıra yurtların güvenli olması, öğrencilere sunulan hizmetlerin kaliteli olması da bu kapasitemizin bu oranda takdir görmesini sağlamaktadır. 14 Ekim 2021 tarihi itibarıyla

yurtlarımıza başvuru yapan 644.157 öğrencinin 477.973'ü yani yüzde 74,2'si yurtlarımıza yerleşmiş olup yedek sıradan yerleşme işlemleri de bugün itibarıyla devam etmektedir. İş birliğine dair yeni modeller, üniversitelerin uluslararası etkileşimleri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yaşar Bey, sürenizi aştınız, rica ediyorum tamamlarsanız, son bir cümle...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bu kapsamda üniversitelerimizin kapasiteleri ve hizmet kaliteleri artıyor. İnşallah, yakın bir gelecekte dünya üniversiteleri arasında yerimizi alacağız diyor, ben bu vesileyle Bakanlığımızın bütçesinin bir kere daha hayırlı, uğurlu ve bereketli olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı gerçekten çok önemli ve değerli bir Bakanlık. Şöyle ki, ülkede yaşayan herkesi yakından, birebir ilgilendiren bir Bakanlık. O nedenle böyle bir bütçe döneminde, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin yüksek olması, tabii ki hepimizin en büyük arzusudur. Ancak Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin sadece bütçe meselesi olmadığını da ifade etmek gerekir. Öncelikle burada rakamlardan çok zihniyetin konuşulması gerekir. Bugün Millî Eğitim Bakanlığı olarak eğitim politikası ve Millî Eğitimin eğitimde çağdaş, medeni ülkeler arasına girecek bir politikasının belirlenmesi daha önceliklidir. Gençlerimiz, okul öncesinden başlayarak dünyaya açılan, dünyadaki gelişmeleri izleyebilen çağdaş medeniyet seviyesine ulaşabilecek derecede olan gençlerimiz olmalı. Özellikle genç nüfusun çok yoğun olduğu ülkemiz açısından bu değerler gerçekten çok önemli.

Sayın Bakan, iktidarınız döneminde çok sayıda, 20 binlere yaklaşan köy okulunun kapandığını biliyoruz ve köylerden öğretmenlerimizin de ayrılmasıyla birlikte özellikle eğitimde yaşanan sıkıntılarla neredeyse köylerin boşalmaya doğru gittiğini biliyoruz. Geçen yıl bütçesinde yaklaşık 5,5 milyar TL'nin taşınalı eğitime ayrıldığını biliyoruz. Bu yıl da yine taşınalı eğitim için sadece Millî Eğitim bütçesinde 6,3 milyar TL'nin taşınalı eğitime ayrıldığını görmekteyiz. Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla birlikte desteklendiğinde bu rakamın 10 milyar liraya kadar yaklaştığı söylenebilir. Şimdi, buradan şunu söylemek istiyorum: Tabii ki, bugün zorunlu taşımamanın bir taraftan devam ettiğini bilmekle beraber, -kademeli bir şekilde- buraya ayrılan bütçeyle bu kapatılan köy okullarının kademe kademe yapılması gerekmekte.

Sayın Bakan, Bakanlığımızla ilgili yapılmış bulunan Sayıştay incelemelerinde birtakım bulgular var. Bu bulguların bir kısmı geçen yıl da vardı; örneğin, ilçe millî eğitim müdürlüğü kadrolarına gerekli koşulları sağlamayan kişilerin atandığı Sayıştay raporlarında ifade edilmekte. Öyle ki, biz de birçok okula gittiğimizde zaten bu kriterlere uygun olmayan idarecileri oralarda görmekteyiz. Geçen yıl ifade etmiştim; bir sendikanın temsilcisi WhatsApp aracılığıyla -bakın- sendika üyelerine “Müdür olmak isteyen var mı, var ise bana müracaat etsin.” diye cep mesajı göndermişti. Sizden önceki Sayın Bakana sordum; bu cep mesajı üzerine kaç müdür ataması, müdür yardımcısı ataması yapıldı diye. İşte, cep mesajlarıyla sendika temsilcilerinin başkanlarının müdür aradığı bir Millî Eğitimde tabii ki liyakatli yönetici olmayacaktır. İşte, Sayıştay da bunları tespit etmiş durumda. Bu liyakatsizliğin sadece ortaöğretimde de olduğunu düşünmüyorum; lisede ve üniversitede de yine aynı şekilde benzer sorunları görebilmekteyiz.

Sayın Bakan, yine, bakın, Sayıştay raporunda, akademik kadro ilanlarında objektif olmayan ek koşullara yer verildiği ifade edilmiştir. Bu ne demektir biliyor musunuz Sayın Bakan? Bu, torpil demektir, torpil. Yani buraya birtakım objektif olmayan ek koşul demek, adrese teslim kişi demektir. Şimdi, çok sayıda öğretim üyesi alındı. İşte, döneminizde araştırma görevlisi, doktor, doçent, profesör sayılarının artırıldığı ifade edilmekte. Tabii ki, hepsini aynı kefeye koymamız mümkün değil, içerisinde gerçekten bu görevi hakkıyla almış olanlar da mutlaka var ama Sayıştayın da tespit ettiği ve objektif olmayan kriterlerle şişirilmiş kadrolarınız var.

Sayın Bakan, yine, -Sayıştay raporlarında, bakın- Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü Türkiye Millî Komisyonunun mali iş ve işlemlerinin Bakanlık muhasebe sistemlerine dâhil edilmemesiyle birlikte burada ciddi bir rakamın kontrol edilemediği, bu kurumun dolayısıyla da Sayıştay denetiminden uzak tutulduğu yine Sayıştay raporunda açıkça ifade edilmekte.

Yine, Sayıştay raporunda, Bakanlık tarafından doğal gaz dağıtım şirketlerine “güvence bedeli” adı altında 94 milyon TL’lik bir ödmeden bahsedilmekte. Sayın Bakan, ya bu ödemeyi niye yaparsınız? Yani 94 milyon TL’lik bir paranın, devletin parasının, Millî Eğitimde harcanması gereken bir paranın bu gaz şirketlerine teminat olarak verildiği görülmekte. Yani burada gaz şirketleri bir anlamda kayırılıyor demektir.

Şimdi, yapılmakta olan bütün eleştirilerin, tabii ki, üç aylık bir Bakan olarak sizin şahsınızla ilgisi yok. Zaten sizin Anayasa gereği yemin etmekle birlikte göreve başlama hakkına sahip olmanız gerekirken -bakın, burada hiç konuşulmadı- yeminden önce göreve başladınız. Bu sürecin de bir anayasal sorun olduğunu, o dönemde attığımız imzaların da akıbetinin ne olacağını buradan size sormak istiyorum. Bizim eleştirilerimiz, bakın, bu iktidarın Millî Eğitim politikalarıyla ilgilidir. İktidara geldiğinden bu tarafa, AK PARTİ iktidarında, bakın, 8 bakan değişti, 8 bakan demek; neredeyse, -aynı iktidarda, AKP’nin baştan sona bugüne kadarki iktidarı boyunca- 8 bakan, 8 ayrı politika oldu. Değerli arkadaşlar, iktidar başka partiye geçmiyor; bir bakan geliyor geçiyor, diğer bakan geliyor ama neredeyse bakın, 19 Kasım 2002’den bugüne kadar, 8 bakanla birlikte 8 ayrı politika uygulandı, 8 ayrı kadrolaşma uygulandı. Her gelen bakan kendinden önce olan bütün kadroları neredeyse yeniledi. Bunu siz de yaptınız Sayın Bakan. Yani bu kadrolar sizden önceki Bakanın kadroları, bu iktidarın atadığı kadrolar değil mi? Öyle ki, bakın, bu bakanların hepsi kademe kademe Millî Eğitimi bugünkü, maalesef, tartışılabilir hâline getirdi. Öyle ki, eğitim programları değiştirildi, uygulamalar değiştirildi, yöntemler değiştirildi, efendim kadro atama yöntemleri değiştirildi; kısacası, Millî Eğitim, maalesef, ülkede tartışılabilir hâle getirildi. Bugün çocuklarımızın eğitim seviyesi tamamen ortada. Yani bu süreçle ilgili çok sayıda tartışmalar burada yapıldı. Bizim beklentimiz, ülkede eğitimin kalitesinin yüksek olmasıdır, bütün temennimiz de bu ve biz bunun için mücadele ediyoruz, bunun için gayret gösteriyoruz. Ancak işte, ifade ettiğim gibi, her gelen Bakan bu sistemi altüst etti. Siz de geldiniz, siz de neredeyse aynı şekilde, bakın, bürokratlarınızın yarısını değiştirerek yeni bir anlayış... Yani ben, bu iktidarı anlamıyorum. Yani her gelen yeni bir iş yapmakta.

Şimdi, Sayın Bakan, bakın, sizin döneminizde gelişen olaylardan bir tanesi de okulların temizliğiyle ilgili, temizliği karşılamada sıkıntı var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmak üzere, toparlarsanız...

CAVİT ARI (Antalya) – Bunun ötesinde de bugün çok sayıda gencimiz, güvenlikçi olarak görev yapan gencimiz, sayenizde işsiz kaldı Sayın Bakan. İŞKUR üzerinden toplum yararına uygulanan program kapsamında çalışan güvenlikçiler bugün işsiz ve gençlerimiz bu Komisyon toplantısında Bakanlık olarak sizden bir müjde beklemekte.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Arı, süreniz dolmuştur.

CAVİTARI (Antalya) – 93 bin güvenlikçiden şu an sadece 41 bin civarında gencimiz çalışabilmekte ve okulların bir taraftan güvenlik sorunu var, bir taraftan da bu gençlerin işsizlik sorunu var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Sonuç itibarıyla Millî Eğitim olarak zihniyetimizin çağdaş eğitim seviyesine yükseltilmesine dönük bir anlayışla eğitim sisteminin düzeltilmesi gerekmektedir.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın İbrahim Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanımın şahsında bütün heyete saygı sunuyorum.

Arkadaşlar, bize yol haritası oluşturan çok kıymetli öğretmenlerimize başlarken saygı sunuyorum ve rahmete uğurladıklarımıza da Cenabıhak'tan mağfiret diliyorum, rahmet diliyorum.

Bu vesileyle arkadaşlar, bir kayıt düşünüyorum ki, şu yüksek mehabet ifade eden yerde 1937 yılında Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bir konuşması var. O konuşmada Erzurum için hususen hiç unutulmayacak, her dadaşın yüreğine nakşedilmiş bir ifade Atatürk Üniversitesinin kurulmasına yol açmıştır. Rahmetli Adnan Menderes'e, Rıfıkı Salim Burçak'a -Millî Eğitim Bakanımız, o dönemin-burada bir daha, efendim, minnetlerimi ifade ediyorum ki öylesine özel bir yükseköğretim kurumunu Erzurum'a kazandırdı, ülkemize kazandırdı; şimdi “üniversite kuran üniversite” diye tarif görüyor ve Sayın Cumhurbaşkanımıza minnettarız ki 2'nci bir üniversiteyi, 2'nci bir devlet üniversitesini Erzurum'da açtı, Erzurum Teknik Üniversitesini. Orada da çok ciddi bir eğitim veriliyor, 6 tane fakültemiz var. Mezun öğrencilerimizi verdik ve nitelik ifade ediyor hakikaten. Dolayısıyla Sayın Cumhurbaşkanımıza da yüreğimizi açarak teşekkür ediyoruz.

Millî eğitim... Bir defa “millî” kavramı bizi ifade ediyor; ak kadroları ifade ediyor, Cumhuriyet'i ifade ediyor çünkü biz millî ve yerli anlayışı hayata yansıtan siyasi kadrolarız ve bunu her vesile söylüyoruz.

Tabii, şimdi ben konuşurken arkadaşlar, özellikle başlarken bir şey söyleyeceğim: Buradaki Komisyon üyesi arkadaşlarımız üslubumuzu, tarzımızı biliyorlar; herhangi bir karşılık verme adına söylemeyeceğim, bütün konuştuklarım not düşme adına olacak burada. Zaten Sayın Bakanımız çok ayrıntıya girdi, tafsilata girdi, YÖK Başkanımız öyle ve arkadaşlarımız da rakamları, teknik kavramları kullanarak kayıt düştüler. Ben zaman zaman sizinle aynı şeyleri düşündüğümü ifade etmek için, ara ara da düşüğünüz hataları kayda geçmek için burada konuşacağım. Dolayısıyla böyle istihzayla... Özellikle, Şenol Hanım, size söylüyorum yani maskeniz var ama maskenizden de gözüküyor hâliniz, buna gerek yok; tahammül edeceksiniz, dinleyeceksiniz.

Bakın, her şey eğitimle olmuyor, her şey diplomayla olmuyor; irfan ilmin önüne geçiyor çoğu zaman, irfan ehli olmak lazım; bu o kadar önemli ki.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ben de size bunu tavsiye ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bunun için de istihza değil, buna gerek yok, bu yaklaşım doğru değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, kişisel diyaloga girmeden genel konuşalım.

Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ne demek bu ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Size ne oluyor? Size ne oluyor?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ne demek “Ne oluyor?”

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yaptığı hareketleri görüyor musunuz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bir kadın milletvekiline niye laf söylüyor?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ama görmediniz, bak, görmediniz yaptıklarını.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen ne diyorsun ya, ne diyorsun! Hâline bakar mısın ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, tartışmayı genişletmeyelim lütfen.

Karşılıklı konuşma usulümüz yok değerli arkadaşlar.

İbrahim Bey, devam edin lütfen.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Böyle hitap edemezsiniz, “sen” diyemezsiniz!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, oradan bana müdahale edeceksiniz, sonra da bana “Bunu yapamazsın.” diyeceksin. Haddini bileceksin ya! Sen...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz haddinizi bileceksiniz!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başlarken ne söyledim ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Konuşmanı yap ya! Önüne gelene had bildiriyorsunuz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

Sayın Aydemir, siz sunumunuza devam edin lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, bakın, ben bir şey söylüyorum; arkadaşlar, bakın, başlarken bir şey söyledim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz haddinizi bileceksiniz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, müsaade edin, hatibi dinleyelim. Herkes kendi fikrini söylüyor, beğenmek zorunda değiliz, birbirimizi sabırla dinleyeceğiz.

Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Temiz bir dil kullanılsın.

CAVİT ARI (Antalya) – Önüne gelene had bildiriyor ya, Başkan.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Niye kadın vekillere sataşıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, kişiselleştirmeyelim. Çok önemli bir konuyu tartışıyoruz, rica ediyorum.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen de edepli olacaksın, terbiyeli olacaksın!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ne demek bu ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kime, önüne gelene had bildirmişim ben? Terbiyeli olacaksın sen!

CAVİT ARI (Antalya) – “Haddini bil!” diyorsun ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tabii ki haddini bilecek, benim konuşmama müdahale etmeyecek. Ne demek ya! Ben konuşurken niye müdahale ediyor? Cihangir Bey demin orada çok haklı bir şekilde şunu söyledi: “Karışmayın, konuşacağım.” dedi. Ben konuşurken kim o? Şenol Hanım’la ben konuşuyorum yani onun ifade etme kabiliyeti yok mu? Bir defa, ona hakarettir tavrı. Ayıp bir şey! Ayıp ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, lütfen, yeter artık, rica ediyorum. Bakın, bu saate kadar 50’nin üzerinde arkadaşımız konuştu, hepimiz yorulduk, rica ediyorum...

CAVİT ARI (Antalya) – Saygılı ol ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen saygılı olacaksın. Sana bin defa söyledim. Sen konuşurken hiç müdahale etmedim ben, hiçbir zaman.

CAVİT ARI (Antalya) – Bakın, burada...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bırak bu tavrı. Bana bu tavrını gösterme. Sen her zaman bunu yapıyorsun. Saygısız!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, rica ediyorum...

CAVİT ARI (Antalya) – Kadın milletvekili arkadaşlarımıza had bildirmeye çalışıyorsun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kadın milletvekiline değil, tavrına söylüyorum ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kadın-erkek, burada herkes eşit, herkes de kendisini savunabilecek durumda, kimse kimsenin adına konuşmasın.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Siz kadın milletvekilini, kadını düşünüyorsanız önce teşkilatlarınızda yaşananlara dönün bakın.

CAVİT ARI (Antalya) – Sana ne ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bana çok şey... Kadını düşünüyorsan oraya bak önce, önce oraya bak! Saygısız!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz kendinize bakın!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum, bakın, bu saate kadar...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İşine geldi mi “kadın” gelmedi mi konuşursun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir dinleyebilir misiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – Terbiyesizlik yapma!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Terbiyesiz sensin! Terbiyesizin en âlâsı sensin! Saygısız şey!

CAVİT ARI (Antalya) – Sensin saygısız!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.37

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.46****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 8’inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Komisyon çalışmalarında milletvekillerinin fikirlerini ifade ederken yaralayıcı olmayan bir dil, temiz bir dil kullanmalarını istirham ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşmalara başlamadan önce bir hususu dile getirmek istiyorum Komisyon Başkanı olarak. Burada bulunan bütün değerli üyelerimiz fikirlerini ifade ediyorlar; beğenen olur, beğenmeyen olur; herkesin kendi siyasi görüşüne göre, kişisel müktesebatına göre, tercihlerine göre farklı fikirleri var. İçeriklere hiçbir şekilde müdahale etmiyoruz, sadece hakaret içeren bir ifade olursa, kişiselleşen bir durum olursa, gerginlik olursa, belli temel değerlerle ilgili bir konu olursa usulen devreye giriyorum ben; onun dışında hiçbir içeriğe müdahale etmiyoruz.

Herkesin fikri kendisi için değerli. Bütün gruplardan şunu rica ediyorum: Burada kaliteli bir müzakere yapacaksak hepimizin katkısıyla, hepimizin ortak sorumluluğuyla bu gerçekleşecek. Bütün grupların, bütün üyelerimizin, herkesten fikirlerini ifade ederken yaralayıcı olmayan bir dil kullanmalarını -Mecliste alışlageldik bir ifade olduğu için söylüyorum- temiz bir dil kullanmalarını özellikle istirham ediyorum. Takdir sizlerindir tabii, ama burada konuşulanların muhasebesini milletimiz muhakkak yapacaktır, değerlendirmesini milletimiz yapacaktır.

Daha fazla vakit almak istemiyorum. Bugün 50’nin üzerinde arkadaşımıza söz verdik; hepsi de konuştu, fikirlerini ifade ettiler. Daha soru-cevap bölümümüz var, Sayın Bakanın ve YÖK Başkanımızın bunlara cevapları var, önergelerimiz var, oldukça yoğun bir gündemimiz var; hepimizden bu çalışma ortamına katkılarınızı rica ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b)Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c)Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

d) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, İbrahim Bey’e kaldığı yerden sözünü veriyorum.

Buyurun lütfen İbrahim Bey.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, hâlden dolayı kusura bakmayın, yaşandı bu.

Bizim Erzurum'da bir kayıt var, derler ki: "Koyma akıl, akıl olmaz." Bizim yapmamız gereken eğitim sisteminde düzgün bir zemin oluşturmak, tenkitleri izale etmek. Ben, burada, muhalefetten konuşup eğitime dönük tenkit getiren, geliştiren arkadaşların da birçoğunun söylediklerine katıldım. Tabii ki biz de iktidar olarak, AK PARTİ olarak yirmi yıldır şunun gayretindeyiz; daha mütekâmil bir hâl oluşturabilmek. Dolayısıyla oradan gelen tenkitlere de böyle baktık. Abdüllatif Şener Bey'in hususen düştüğü bir not vardı: "Teorik eğitimle, bugünkü hâle coğrafya bilgisi nakşetmeye çalıştığımız öğrenci, önüne bir haritayı koyduğunuzda, öğrenci küreyi çevirdiğinde çok daha bilgi sahibi olabiliyor." dedi. Bu, hakikaten çok önemli bir kayıttı. Böyle yönelmek lazım diye ben de şahsen öyle düşünüyorum ve katkı sunanlara teşekkür ediyorum. Ancak şunu biliyoruz biz: Reseptörlerin açık olması lazım ki gelen bilgi girsin içeri; aksi hâlde, siz ne söylerseniz söyleyin mümkün değil, olmuyor bu. Dolayısıyla feylesoflara dönüyoruz, onların kayıtlarıyla yaklaşıyoruz ve diyoruz ki: "Biz ancak ne olduğumuz ile bakarız ve ne isek onu görürüz." Çok önemlidir bu hakikaten yani bir hırsız azizle karşılaştığında dahi onun gözü cebindedir karşısındakinin. Öyleyse böyle bakmak lazım, ben, tabii ki buradaki heyeti tenzih ediyorum, bu kayıtla ilgili. Bütün bir genele şamil olacak tespittir bu. Eğitimde de niteliği ortaya koyacağız; varsa nasibi olan alacaktır, bizim yapmamız gereken de budur. Bakın, geldiğimiz noktada arkadaşlarımızın birçoğu söyledi, ciddi mesafeler aldık, bütün noksanlara rağmen hakikaten çok çok ciddi mesafeler aldık, özellikle yükseköğretimde önemli kazanımlarımız oldu. Bunlara bir kayıt, bir not, bir işaret olsun diye söylüyorum: Atatürk Üniversitesinin eğitim kalitesi çok yüksek. Bunu hususen ortaya koyduğu son yıllardaki, efendim, değerlerle, değerlendirmelerle de önümüze getiriyor. Mesela, Amerika'da son günlerde düzenlenen bir yarışma olmuştu, roket yarışması. Burada, Atatürk Üniversitesi öğrencileri finale kaldılar, bu bir başarının adıdır. Bunu buradan not düşmek, bunu tarihe kayıt olarak geçmek lazım ve buna katkı sunan kim varsa, emeği olan kim varsa onlara teşekkür etmek lazım.

Bugün, Memleket Partisinden bir arkadaşımız konuştu, kendisine teşekkür ediyorum. Niye? Başlarken Bakan Bey'e öncesinde yaptıklarından dolayı teşekkür ederek başladı. Başarısından dolayı teşekkür etti ve başarılı olmasını da temenni etti. Bu bir erdemdir, bu bir yüksekliktir. Bu yüksekliği bütün bütün zemine koyalım diye bir gayret sarf ediyoruz. Öyle olursa kazanım olur, öyle olursa bütün bir ülke sathına hepimizin bir değer yüklemesi olur; aksi hâlde, ne oluyor: Bütün bütün siyaha odaklanmak, zifiri karanlığa odaklanmak, yapılanları görmemek. Bizim söylediğimiz bu. Tenkit elbette ki olacak, tenkitsiz nereye varabiliriz ki? Zaten öyle olmazsa biz de mesafe alamayız, bugüne kadar hep böyle oldu.

Bakın, bugün, 1988 yılında yaşanmış bir hadise var, bugüne isabet etmiş. Basın toplantısı yaptığım için danışman kardeşim önüme getirdi, Atatürk Üniversitesiyle ilgili yine. 1988 yılında, Erol Hocam, başı örtülü kız kardeşlerimiz üniversiteye alınmadıkları için ölüm orucu başlatmışlar. Şimdi, bunu izale etmişiz AK PARTİ olarak, bütünüyle Türkiye'nin gündeminden çıkarmışız. Buna minnet duymak, buna teşekkür etmek varken ya da buna da teşekkür edip sonra tenkitleri getirmek varken "Bütünüyle hiçbir şey yapılmadı." dediğinizde incitici bir tavır çıkıyor ortaya.

Burada, şimdi yeni bir Bakanımız var, öncesinde görev yapan bakanlarımız var. İşte, geçtiğimiz yıl Ziya Selçuk Bey buradaydı, ciddi gayretleri oldu, ekibinin gayretleri oldu. Bakın, ben yine Erzurum özelinde söyleyeceğim: Tarım ve Hayvancılık Lisesi açtı Ziya Selçuk Bakanımız. Teşekkür edeceğiz, Erzurum'dan yönelen şükran duyguları var, ifade edeceğiz. Bundan arzu ettiğimiz şey şu: Muhalefet milletvekilleri de yapılanaya dönük bu neviden bir dil kullandığı zaman zaten orta yerde sulh iklimi, barış iklimi oluyor. Yoksa onun dışındaki tenkitlere kim ne diyebilir? Söyledim işte, Abdüllatif Bey'in söylediği ne kadar doğrudu, katılıyorum. Eğitimin kalitesine dönük düşülen her nota katılıyorum, daha yükselmesi lazım, daha iyi olması lazım ama iyi olana da bir teşekkür, hepsi bu, istediğimiz bu.

Değerli Bakanım, yeni başladınız vazifeye ama öncesinde Bakan Yardımcılığı yaptınız. Eğitimcisiniz, bu sahadan geliyorsunuz, Allah'ın izniyle başarılı olacağımızdan eminim ben, duamız buna inşallah. Bu bütçe de size hayır, uğur getirsin. YÖK Başkanımız da öyle, çok nitelikli bir hocamız, Allah razı olsun, tabii ki işi zor, çok sayıda üniversite var. Dolayısıyla eleştirilere de bu gözle bakacak, eleştiriler de çok yoğun olacak elbette. Cenab-ı Hak yolunuzu, izinizi hep açık etsin efendim. Bütçemiz de hayır, uğur getirsin inşallah.

Hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum İbrahim Bey.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinden Komisyon üyesi olmayan 4 arkadaşımıza söz vereceğim: Sırasıyla, Sayın Süleyman Bülbül, Sayın Neslihan Hancıoğlu, Sayın Türabi Kayan ve Sayın Fikret Şahin. Süreleri beşer dakikadır ama daha tasarruflu kullanmalarını özellikle bu saatte rica ediyorum, takdir kendilerindedir.

Şimdi, Sayın Süleyman Bülbül'den başlayacağım.

Buyurun lütfen.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, üniversitelerde adrese teslim ilanlar var son günlerde. Üniversitelerde Anayasa'nın 10'uncu maddesine -eşitlik maddesine- Anayasa'nın 49'uncu maddesine ve Anayasa'nın 70'inci maddesine ihlaller var. Anayasa'nın 70'inci maddesi açık, kamu hizmetine girme hakkında "Her Türk kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez." diyor ama bakıyoruz, nokta atışı, torpili olana adrese teslim ilanların ardı arkası kesilmiyor. Örnekler mi? Örnekler şunlar: Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin yayınladığı akademik personel ve öğretim üyesi alımı ilanında endüstri mühendisliğine yapılacak alım için simülasyon ve deneysel optimizasyon tasarımı alanında çalışmalarda bulunmak şartı aranıyor. Başka bir ilan: Modern Özbek şiirinde dil, üslup çalışması yapmış olmak. Başka bir ilan: Risk haberciliği çalışması yapmış olmak. En son örneğini Trakya Üniversitesi rektöründe gördük, baldızını üniversiteye kadro açarak işe aldı, bir de utanmadan, sıkılmadan bunu savundu. Sayın YÖK Başkanı, adrese teslim ilanlara ne zaman dur diyeceksiniz? Ülkede gençlerin hayatları çalınmaya devam edecek mi? Sonra en önemli sorunlardan birisi "beyin göçü" deyip duruyoruz çünkü bırakın iş bulmayı, üniversitelerde bile kadro bulamıyor insanlar. Arkadaşlar, ayıptır, yazıktır.

Sayın Bakanım, Aydın ili 1'inci derecede deprem bölgesi. Depreme dayanaksız okullar meselesi artık bu yüz yüze eğitimden sonra etkin bir şekilde yer almaya başladı. Nazilli'de depreme dayanaksız olduğu gerekçesiyle bir yıl önce öğretmen evi boşaltılmıştı fakat bırakın yeni binayla ilgili bir çalışma yapılmasını, depreme dayanaksız olduğu belirtilen mevcut bina bile henüz yıkılmış değil. Gazi Mustafa Kemal Ortaokulunun binası depreme dayanaksız olduğu gerekçesiyle boşaltılmış, binaysa Nazilli Devlet Hastanesine devredilmişti. Bu okulun kapatılmasıyla birlikte 13.500 nüfuslu Yeşil Mahalle'de 2 adet imam-hatip ortaokulu haricinde ortaokul kalmadı. Öğrenciler âdeta imam-hatiplere gitmek zorunda bırakılıyor. Didim Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunun Selçuk Özsoy Ortaokulunun depreme dayanaksız olduğu gerekçesiyle onarım işlemleri yapılacaktı fakat henüz bir çalışma başlatılmadı. İncirliova'da Cemal Gürbüzatik Ortaokulunun ve 50.Yıl Ortaokulunun depreme dayanaksız olduğu ifade edilmişti, herhangi bir çalışma yapılmadı.

Sayın Bakan, sizden önce görev yapan Sayın Ziya Selçuk'a yöneltmiştim ama maalesef cevap alamamıştım, size sormak istiyorum: Aydın'da depreme dayanaksız olarak belirtilen 160 okul hangileridir? Aydın'da depreme dayanaksız olduğu tespit edilen Söke Nebahat Alpan Ortaokulu, Ahmet Yesevi İlkokulu, Orhangazi İlkokulu, 50.Yıl Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi, Nazilli Anadolu Lisesi, Şehitler Ortaokulu ve Yavuz Selim İlkokulu hakkında yürütülen çalışmalar ne aşamada?

Yine, Nazilli'de özel eğitim uygulama okulu problemi var. Mevcutta bulunan Süleyman Efendi ve Güzelköy Özel Eğitim Okulları yeterli değil. Nazilli'de özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin yaşadığı mağduriyeti gidermeyi düşünüyor musunuz? Bir yıl önce 700-800 öğrencinin eğitim gördüğü Bozdoğan İsmet Sezgin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi yenisi yapılmak üzere yıkıldı ama hâlâ yeni okulun yapım çalışmalarına başlanmadı. Karacasu Çok Programlı Lisesi yıkıldı neredeyse bir yıl önce, inşaatı başlamadı.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesinin tüm üniversiteler arasında genel memnuniyet kriteri içinde 2018 yılında 60'ıncı, 2019 yılında 78'inci, 2020 yılında 94'üncü, 2021 yılındaysa 101'inci sırada olduğu tespit edilmiştir. Adnan Menderes Üniversitesinin memnuniyet kriterlerinde hızla düşmesinin nedenleri konusunda bir çalışmanız var mıdır?

Sayın Bakan, dört ay önce bir soru önergesiyle Aydın Adnan Menderes Üniversitesinden 30 profesör ve pek çok hekim ve sağlık çalışanının istifa ettiğini belirtip bir soru önergesi vermiştim. Bu soru önergeme, hâlâ daha bir cevap verilmedi. 1/7/2021 tarihli 7/47919 sıra no.lu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bülbül, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, Sayın Neslihan Hancıoğlu'na söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Milli Eğitim Bakanlığının saygıdeğer bürokratları, değerli vekil arkadaşlarım; her alanda hayatın olağan akışını sekteye uğratan Covid-19 salgını eğitim hizmetlerinin sunumunda, bu hizmete erişim konusunda büyük sorunlar yaşattı ve yaşatmaya da devam ediyor. Özellikle uzaktan eğitim hizmetinin, altyapı yetersizlikleri nedeniyle ciddi mağduriyetler oluşturduğu hepimizin malumu. Öncelikle, merak ediyorum: Bakanlığınız, uzaktan ve online eğitim uygulama kararı alınırken bu konuya yönelik olarak nasıl bir fizibilite çalışması yürüttü? Örneğin, seçim bölgem Samsun geniş bir coğrafyaya ve kırsal yerleşim alanına sahip. İnternet ve elektronik haberleşme hizmetlerine erişim konusunda, o dönem, ilgili kamu idaresine yapılan başvurular ve tarafımıza iletilen binlerce şikâyet göstermiştir ki altyapı konusunda olağanüstü düzeyde mahrumiyet yaşandı. Ulaştırma ve Altyapı Bakanına sorduğumuzda aldığımız cevap “Sorun yok.” oldu. Malum, Evrensel Hizmet Fonu var. Ticari olarak kârlı olmayan yerleşim alanlarına haberleşme altyapısı kurmak ve çalıştırmak için bu fon kullanılmak zorunda. İlgili kanun çıktığından bu yana da fonda toplam 13,2 milyar liralık bir kaynak birikmiş olması gerekiyor. Sayıştay raporuna baktığımızda, bu paranın sadece 6,1 milyar liralık kısmı bu amaca yönelik olarak kullanılmış. Geriye kalan yaklaşık 7,1 milyar lira nereye kullanıldı? Bu sorunun cevabı verilmiyor. Bakın, bu yıl, Sayıştay bu konuya ilişkin özel bir başlık açmış. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının denetim raporunda evrensel hizmet katkı payı gelirlerinin evrensel hizmetlerin sunumunda yeterince kullanılmadığına ilişkin sayfalar dolusu tespitte bulunmuş. Fonu Bakanlığınız kullanmıyor ama bu fon Bakanlığınızın sunduğu hizmetlerle doğrudan ilişkilidir. Uzaktan eğitimi uygulayabilmek için elektronik haberleşme altyapısının kapsamının genişletilmesi, eğitimcilerinizin ve öğrencilerimizin teknolojik donanımlarının güçlendirilmesi, akıllı telefon, tablet, bilgisayar eksikliği olan

öğrencilerin tespiti, bu eksikliklerin giderilmesinin toplam maliyeti, bunların hepsi analiz edilmeliydi. Evrensel Hizmet Fonu da işte bunun için var “Bunlar Evrensel Hizmet Fonu’ndan karşılsın.” denilmeliydi.

Sayın Bakan, çok merak ediyorum, bu konu sarayda görüşüldü mü? Bu konuda bizi bilgilendirebilir misiniz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Türedi Kayan, buyurun lütfen.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kalkınmanın temeli eğitim, bilginin temeli eğitim, teknolojinin temeli eğitim, ahlakın temeli eğitim, üretimin temeli eğitim. En kısa zamanda en ucuz üretmek eğitimle olur. Eğitimin üretimden yararlı teknik eğitimdir. Tohum üretmiyoruz, dışarıdan dövizle tahıl alıyoruz. Gübre üretmiyoruz, dışarıdan dövizle gübre alıyoruz. Lisans almadan motor üretmiyoruz, tank yapımımız askıda bekliyor. Aktarma organları yapamıyoruz, dışarıdan, teknoloji üreten bir ülkeden lisans alarak aktarma organı yapıyoruz. Makine sanayisinde sayısız -buna sonsuz da diyebilirsiniz- mekanizasyonların üretimini lisans alarak yapıyoruz. Bu da dışarıya döviz kaçağına en büyük sebebiyet oluyor. Bu, ayrıca bilgi üretme, teknoloji üretme tembelliği de yaratıyor. Elektrik ve elektronikte de durum aynı. Elektrik üretiminde, rüzgârdan enerji elde etmek için rüzgâr santrallerini kendimiz üretmiyoruz. Elektrikte emekleme safhasındayız. Cep telefonları, bilgisayarlar, televizyonlar tamamen dışarıya bağımlı teknolojilerle üretilmektedir. Dengesiz, düzensiz sanayileşme, plansız programsız sanayileşme sonucu şehirlerimiz hızla çarpık bir şekilde gelişmekte, trafik kargaşası içinde çekilmez bir hâl almaktadır. Hâl böyleyken siz ne yapıyorsunuz sayın eğitimciler, Sayın Bakan ve Sayın YÖK Başkanı? Boğaziçi Üniversitesinde, Orta Doğu Teknik Üniversitesinde onların rektörleriyle uğraşıyorsunuz. Rektör seçimlerini kaldırdınız. Neden? En iyi şekilde yetişmiş öğretim üyelerini canından bezdiriyorsunuz. Fatih Hilmioğlu İnönü Üniversitesini dünya çapında bir eğitim kurumu yapmıştı, Fatih Hilmioğlu’nu içeri attınız, sonunda ölümüne sebep oldunuz.

Yurt sorunu had safhada, kılınızı kıpırdatmıyorsunuz. Üniversite öğrencilerini özel yurtların elinde sersefil ettiniz. Okul öncesi eğitim aynı şekilde. Sayın Bakan, okul öncesi eğitimden okul eğitiminin sonuna kadar... Okul öncesi eğitiminde bu gençlerimizin, bu çocuklarımızın yüzde kaç okul öncesi eğitim alabiliyor?

Ayrıca, Sayın Bakan, teknik eğitim bu ülke eğitiminin yüzde kaçını oluşturuyor? Bizim, biliyorsunuz, küçük sanayi sitelerimiz var ayrıca, marangozlarımız var, mobilyacılarımız var. Bunların hiçbirini teknik eleman bulamıyorlar, yetişmiş eleman bulamıyorlar. Niçin? Buraya biz hiç önem verdik mi, buraya hiç yatırım yaptık mı? Bu öğrencilerin yurt sorununu, bu öğrencilerin burs sorununu hallettik mi? Üniversite öğrencilerimiz üniversiteye gidiyorlar barınma sorunu var, beslenme sorunu var, gıda sorunu var. Peki, ne yapıyorsunuz? Bugüne kadar bir yurt sorununu çözemediniz. On dokuz yılda bir iktidar yurt sorununu çözemez mi? Bu öğrenciler bizim, bu çocuklar bizim, bu bizim geleceğimiz. Geleceğiyle insan bu kadar oynar mı, bu kadar geleceğini hafife alır mı? Bunlar yetiştirildikleri okullarda eğitim mi görecekler yoksa kendi dertleriyle mi uğraşacaklar; önce bunu bir düşündünüz mü? Nasıl yapacaklar, bize bir söyleyin, biz de öğrenelim bunu. Böyle eğitim olmaz, böyle insan da yetişmez. Böyle yetişen insandan sanayici de olmaz, üretken insan da olmaz.

Sayın Bakan, eğitim sağlam bir şekilde ele alınmalı ve bu şekilde de sağlıklı insan yetiştirilmeli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Türedi Bey, sağ olun.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bitti süreniz.

Sayın Fikret Şahin, buyurun lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de 2022 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakan, bu sabahki sunumunuzu takip ettim, 48 sayfalık bir sunumla geldiniz, otuz dakikalık bir sürede 48 sayfalık sunumun 20'nci sayfasına gelebildiniz ve ek on beş dakika süre verildi, kırk beş dakika sonrasında da 28'inci sayfada sunumunuzu bırakmak durumunda kaldınız. Ben dört yıldır Plan ve Bütçe Komisyonunu takip eden bir milletvekili olarak ilk kez bir bakanın sunumunu yarım bıraktığına burada şahit oldum. Bir Millî Eğitim Bakanının Plan ve Bütçe Komisyonundaki kendi sunumunu dahi planlayamamış olmasından büyük, derin üzüntü duyuyorum. Burada bakın, çok önemli bir nokta, ilk kez Bakan olarak geldiniz, bu planlamayı yapmanız gerekirdi. Yapamamışsınız ki -YÖK Başkanı için de geçerli bu, Sayın Başkan da sunumunu tamamlamadı- sonuç itibarıyla, kendi sunumunu dahi planlayamayan bir kişi Millî Eğitimi nasıl yönetecek, nasıl planlayacak, inanın ben burada bir üzüntü duyuyorum. Bakın, burada milletvekilleri var, Türk milletine hitap ediyorsunuz burada.

Ve yine, 2018 yılında sizden önceki Bakan Sayın Ziya Selçuk geldiği zaman “Güçlü yarınlar için 2023 eğitim vizyonu” diye bir plan açıkladı, siz de Bakan Yardımcısı olarak görev yaptınız ve Sayın Bakan Ziya Selçuk on altı yıllık bir eğitim enkazı aldı, on dokuz yıllık bir enkazı size devretti. Siz de bu enkazda Bakan Yardımcısı olarak görev yapıyordunuz. Ben, tabii, merak ediyorum, bu enkazı nasıl kaldıracaksınız, nasıl başarılı olabileceksiniz? Yani Sayın Ziya Selçuk'un bırakıp gitmesinde sizin ne kadar payınız var ve kaldığı yerden nasıl düzeltereksiniz? İnanın, bunu da ben size sormak istiyorum.

Yine, eğitimde fırsat eşitliğinden bahsettiniz. Sizden önceki Bakan da bundan bahsediyordu. 2018 yılında özel eğitimlerin oranı yaklaşık yüzde 17,8'ken 2020'de Sayın Ziya Selçuk yüzde 20,2'yle bırakıp gitti Bakanlıkta yani bırakın eğitimde fırsat eşitsizliğini azaltmayı, giderek fırsat eşitliği daha da bozulmuştu özel okullar lehine. Sizin burada sunumunuzda ben özel okulların oranını göremedim. Nasıl başaracaksınız bunu, merak ediyorum. Bakın, şu anda, tam gün eğitim yapan çocuklarımızın çoğu okullarında öğle yemeği alamıyor. Bununla ilgili ne yaptınız, ya bir fırsat eşitliği yarattınız mı? Hatta cebinde parası yoksa çocuk okuldan su da alamıyor, susuz ve aç eğitim yapıyorlar Sayın Bakan, bilginiz olsun. Yani, siz kırsalda acaba zeki olan öğrencileri bulup da okutabildiniz mi, onların elinden tutabildiniz mi? Bunu öğrenmek istiyorum ben, bunu öğrenmek istiyorum sizlerden.

Ve yine, özellikle son yıllarda yurt dışına çok sıklıkla gençlerimiz, zeki çocuklarımız gider oldu. Tabii, bunu YÖK Başkanına özellikle söylemek istiyorum, gençlerimiz geleceğini diğer ülkelerde arar hâle geldiler. Üniversite sayısını arttırmak bence çok önemli değil, asıl önemli olan üniversitenin niteliğini arttırmaktır burada. Bakın, niteliği yok üniversitemizin. 207 tane üniversite var, en iyi üniversite, o da özel bir üniversite, 465'inci sıralamada yani yazık Türkiye'ye. Yani, sizin bir iddianız var mı Sayın Başkan YÖK Başkanı olarak? Yani, ben görev süremde ilk 100'e bir tane Türkiye'den bir üniversiteyi sokacağım diyebiliyor musunuz? Bunu başarabilecek misiniz? Bakın, kriterler ortada şu anda. Yani sayı önemli değil, pek çok niteliksiz üniversite var, üniversite mezunu ama bomboş. Bakın, ben tıp eğitimi alan bir kişiyim. İnanın öyle yani, eski doktorların eğitim kalitesi şu anda yok. Yani cerrahi branşlarda ameliyat olabilecek doğru düzgün hekim bulamıyorsunuz. Ya, insan hayatı

söz konusu burada, inanın üniversitelerimizde giderek eğitimin kalitesi düşmüş durumda, sayının hiçbir önemi yok Sayın Başkan. Tabii, bu sorunlar, on dokuz yıldır konuşulan bir iktidarda hep sorun konuşuyoruz yani halledilen bir şey yok, devamlı aynı şeyleri söylüyoruz burada. İnşallah, bundan sonraki süreçte daha iyi olur, temenni ederiz. Çünkü sizin başarılı olmanız gelecek nesillerin başarısıdır, ülkemizin başarısıdır.

Ben, İbrahim Bey'e burada teşekkür etmedim. İyi olan şeyler için elbette teşekkür edeceğiz ve başarılı olmanızı canıyürekten temenni ediyorum, bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Şimdi, iki söz talebi var; biri Cemal Öztürk Bey, biri de Sayın Vekilimiz Necdet İpekyüz. Başka söz talebi olmazsa bu iki söz talebini karşılayıp daha sonra soru cevaba geçeceğiz.

Cemal Bey, önce size söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcıları, YÖK Başkanımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce çok elektrikli bir hava oldu. Aslında geç vakit olduğu için biraz sınırların gerilmesi de normal oluyor. Biz alıştık buna, yaklaşık, tam altı yıl oldu ben Plan ve Bütçe Komisyonundayım. Tam o sırada Hazreti Mevlana'nın bir sözü aklıma geldi. Hepiniz bilirsiniz, ifade ediyor ki: "Sesini değil, sözünün kalitesini yükselt çünkü çimenlerin yeşermesi gök gürültüsünden değil, yağmur tanelerinden."

Eğitimi konuşuyoruz. Tabii, eğitim, hani bir replikte vardı ya "Şart" diyordu, "Eğitim şart." Hükümetlerimiz her dönemde, sadece AK PARTİ dönemlerinde değil, eğitime çok önem verdi. Ama geldiğimiz noktada -biraz önce Sayın Bakanın ve YÖK Başkanımızın sayısal olarak ifadelerinden de not aldım, bilmiyorum yanılabilirim- yaklaşık ilköğretim, ortaöğretimde -ne kadar diyor Sayın Bakanımız- 17 milyon 436 bin öğrenci, küsuratı var, 1 milyon 171 bin 891 öğretmen ve bir de yükseköğretimi buna ilave ediyorum, 8 milyon civarında öğrenciden bahsettiniz, 181.272 de öğretim elemanı. Bu ne demektir? 27 milyon civarında, nüfusumuzun neredeyse üçte 1'i mesabesinde eğitim ordumuz var. Adı eğitim öğretim değil, bakın bu öğretim ile eğitim arasında çok fark var. Şimdi, yalnız bir eksiklik var burada. Bir eksiklik var ki birbirimizi anlamıyoruz, anlayamıyoruz, sadece Mecliste değil, elbette iktidarın görevi, muhalefetin, hepsinin görevi tanımlanmış ama her şeyden önce değerler eğitimi eksik Türkiye'de, değerler eğitimi. Rahmetli oldu, ünlü bir eğitim psikoloğumuz vardı, Psikoloji Uzmanı rahmetli Doğan Cüceloğlu, hepiniz tanırız. Bakın, bir anekdotunu şu anda kayıtlarıma almışım. Bir seminerinde şöyle bir mizansen kuruyor: Sahneye çıkıyor, bir parça ekme koyuyor yere ve dinleyicilere diyor ki: "Bu ekmeğe basabilecek bir yiğit var mı içinizde? Birisi var mı?" Salonda ses yok. Daha sonra şunu söylüyor: "Bu ekmeğe parçasına basana bin lira para vereceğim." Yine ses yok. Sonra çıt çıkmayınca fiyatı artırıyor, diyor ki: "5 bin lira vereceğim." Yine ses yok. Tam bu sırada salondan bir kişi kalkıyor, diyor ki: "Hocam, istersen 500 bin lira koy, yine de bize o ekmeği çiğnetemezsiniz, boşuna uğraşmayın." Rahmetli hocanın böyle bir şeyini aldım. Doğan Hocam da diyor ki: "İşte arkadaşlar, değerler eğitimi budur." Hiçbirimiz ekme parçasını çiğnemeyiz, yani içimizde hiç kimse, bırakın içimizde çevremizde de kimse olmaz. Ondan sonraki ifade: "Para vererek çiğnetebileceğiniz insan sayısı yok, para vererek ekme çiğnetebileceğiniz insan sayısı yok denecek kadar az iken bedavaya yalan söyleyen, bedavaya gıybet eden, dedikodu yapan insanların bu kadar çok olması biraz garip değil mi?" Yani bu ülkede hakikaten değerler... Hepimizin değerleri var, ortak değerlerimiz var, millî,

manevî, dinî, yöresel, ne dersenez deyin, aileden gelen değerlerimiz var. Şimdi, yere düşen ekmeği çiğnemek için duyduğumuz hassasiyeti, yerlerde sürünen bu değerlerimizi çiğnerken düşünmek zorundayız arkadaşlar.

Şimdi, AK PARTİ'liler olarak biz övünüyoruz, “Şu kadar derslik yaptık.” “Bu kadar üniversite açtık.” “Bu kadar öğretmen tayin ettik.” Hani sayısal, nitel şeylerle övünüyoruz. Hani, arkadaşlar bana bazen “Ya, karar ver, sen iktidar grubundan mısın, muhalefetten mısın?” diyorlar da şimdi, iğne çuvaldız hikâyesi var ya, bazen empati yapıyorum. Yani bu toplum ne ara bu hâle geldi? Her gün cinayetler televizyonlarda ve televizyonlarımız da yarışıyor bu cinayetleri haber olarak sunmak için, yarışıyorlar. Ya, birini kapatıyorsun, birini açıyorsun ve bu insanlar...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Yirmi senede bu hâle geldi.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sizin için konuşuyor, bakın, size konuşuyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, değerli arkadaşlar, elbette bir yaranıza bastığının farkındayım ama hepimiz aynı toplumda yaşıyoruz. İktidarlar ebedi değildir. Halk ilk seçimde gelir, kararını verir. Geçmişte bu ülkede idarede bulunmuş olan partilerimiz de var ama insan yapımız aynı. Millî Eğitim Bakanlarımız değişiyor, gidiyor, geliyor, gidiyor, geliyor. Değerler eğitiminde eksik bıraktığımız bir yer var ki bu kadar cinayet, bu kadar hırsızlık, bu kadar yolsuzluk, bu kadar adaletsizlik tahsilli insanlar tarafından yapılıyor. “Eskiden eşkıya dağdaydı, şimdi şehirde.” diye yıllar önce, benim gençlik zamanlarımda bir lider demişti. (Alkışlar)

Bakın, bu mesele bir iktidar muhalefet meselesi değil arkadaşlar. Belki sözlerim hoşunuza gidiyor ama hepimizin yarası. Sizin çocuklarınız, torunlarınız, eşiniz, dostunuz yani çocuklarımızı biz böyle yetiştirdiğimiz müddetçe yarın, öbür gün daha çok felaketlerle karşılaşır. Onun için, Sayın Bakanım, iktidar size en büyük bütçeyi veriyor, doğru. Her dönemde Millî Eğitim Bakanlığına, Allah'ı var, AK PARTİ hükümetleri diğer şeylerden fazla bütçe veriyor. Ama lütfen, insan yetiştirmeye yönelik, özellikle eğitimin kalitesini yükseltmeye yönelik çabalara yönelelim. Bizler siyasetçiyiz, okul istiyorlar, üniversiteler bina istiyor. Ben rektör arkadaşlara şunu diyorum: Arkadaşlar insan yetiştirin. Bina bulunur, binalarımız boş duruyor zaten. Türkiye’de üniversite binaları, okul binaları o kadar verimsiz kullanılıyor ki, o kadar verimsiz kullanılıyor ki binalar ama insan yetiştirmemiz lazım, insan.

Ya, şimdi, ben üniversitede on beş yıl akademisyenlik yapmış bir kardeşinizim. En sonunda 2005 yılında istifa ederek ayrıldım. Çünkü baktım ki yani benim istediğim... Veyahut da bir şey vermek istiyorsun, o öğrenci kalmamış. Yani, bana bir harf öğretmenin kölesi olurum anlayışı var hepimizde. Hazreti Ali Efendimiz’in böyle güzel bir sözü var. Biz öğretmenimizin karşısında, bırak öğretmeni, sınıfta büyüğümüzün, bir üst sınıftaki bir ağabeyimizin yanında yakamızı iliklemeden geçemedik. Niye? Değerlerimiz vardı. Şimdi, o değerler eğitimini kaybettik. Şimdi, ben ortaya konuşuyorum, bu yara hepimizindir. Eğitim, eğitim, eğitim ama en fazla matematik sorusunu yaptığı için insanlar doktor çıkıyor -doktorları tenzih ederim- ya da fizik sorusunu fazla yaptığı için mühendis oluyor ama onu yorumlamaya, kavramaya geldiğinde eğer sosyal tarafı eksikse, ahlaki tarafı eksikse “Niye doktor oldun?” diye sorduğunuz zaman “Ben insanları tedavi etmek istiyorum, onun için doktor oldum.” diyen insan sayısının oranı “Para kazanmak için toplumda daha fazla saygı görmek için doktor oldum.” diyenlerin sayısı kadar yok maalesef.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kapitalizm...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – E, kapitalizm, biz de tabii etkileniyoruz ama işte değerler eğitimimiz eksik olduğu için ekmeğin çığnemesine razı olmuyoruz ama bütün değerlerimizi çığnıyoruz. Burada bir sorgulamalıyız, muhalefet de sorgulamalı kendini, iktidar da sorgulamalı çünkü eğitim ortak derdimiz yani bu işin şeyi yok. Yoksa, geleceğimizi, bırakın geleceği bugünümüzü bile kurtarma imkânından mahrum kalırız.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sayın Hatip, sizin zihniyetiniz insanları susturma zihniyetidir.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani arkadaşlar, biraz önce, yine Mevlâna Hazretleri'nin dediği gibi her şeyden önce birbirimize saygı duyarsak... Hani “Had bildirme.” dedi ya, hat... Ben dedim ki arkadaşlar, hat buradan çiziliyor, hani Mustafa Kemal Atatürk'ün “Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır, o sathı bütün vatandır.” deyince o aklıma geldi. Burada hat var, çizilmiş, aramızda mesafe var; siz muhalefetsiniz, biz iktidar grubunun temsilcileriyiz ama her şeyden önce gerçeğin temsilcileri olmalı ve birbirimize saygıda kusur etmemeliyiz.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, süreniz doldu.

Necdet Bey, hazırsanız size söz veriyorum.

HDP Grubundan Sayın Necdet İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Teşekkürler Sayın Başkan.

(Uğultular)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, bir daha, baştan başlatırsanız sevinirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tekrar başlatalım.

Değerli arkadaşlar, söz verdim, lütfen hatibi dinleyelim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Değerli Başkan, Sayın Bakan, bürokratlar, değerli milletvekilleri ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlarımızın çoğu dile getirdi, Millî Eğitim Bakanlığı gerçekten hepimiz için çok önemli bir kurum ve Cemal Bey'e de teşekkür ediyorum “değerler” kavramından yola çıktığı için. Gönül isterdi ki bu eğitim bütçesi boyunca biz bu “değerler” kavramını nasıl verebiliriz, hangi şartlarda verebiliriz; bu şartlarda gelecek nesiller ayrımcılık olmadan, kutuplaşma olmadan, şiddete başvurmadan birbiriyle nasıl konuşabilmeli, geliştirebilmeli, Türkiye'deki birçok soruna çözüm bulabilmeli. Ve nitekim Millî Eğitim Bakanlığı ile UNESCO'nun yaptığı protokol çerçevesinde değerler eğitiminin ilk giriş kelimesi “barış” ilk değer kelimesi “barış” yani buradan bile çıktığımızda, bizim de sizin sabahki sunumunuzdaki barışla ilgili veya bizim şu andaki Türkiye'deki kavramdan ne kadar uzak olduğumuzun göstergesi.

Bir taraftan, biz tabii, Eğitim Bakanlığının başına “millî” kelimesini yerleştirmişiz, öteden beri; zaten ilk çıktığında birçok kavramın başına “millî” yerleştirilmiş. Eğitim Bakanlığı, giderek bu “millî” dışında özelleştirmeye kayan, özelleri teşvik eden bir tarza dönüştü. Nitekim bütçede de onlar görülüyor ve nitekim biz yollarda yürüdüğümüzde kentlerimizde, ilçelerimizde artık özel okullar var ve özel okulların başına “millî” kelimesi yerleştiriliyor “Millî Eğitim Bakanlığında onaylı.” deniyor; birçok kreşte ve okul öncesi süreçte de. Aslında burada yapılması gereken, kamu hizmetinin herkese eşit şekilde ulaşabilir bir tarza dönüşmesi lazım. Ve eğitim çok büyük yani sadece eğitim alan öğrenciler, öğretmenler, okullar değil; her aşamasıyla yaşamımızın her alanında olması gereken ve nitekim sadece bir “abc” kavramı değil. Eskiden karne dağıtıldığında bir taraftan fizik, matematik veya hayat bilgisi gibi dersler... Ama karnenin sağ tarafında hâl ve gidişatımız yazılırdı, tutumumuz yazardı; onunla ilgili de notlar düzenlenirdi.

Biz pandemiyle beraber şunu da yaşadık Türkiye’de: Eşitsizlik giderek artıyor. Nasıl ki ekonomik olarak eşitsizlikler artıyor, nasıl ki yoksulu ve en zengini arasındaki makas çok açılıyorsa eğitimde de bunu yaşamaya başladık. Öyle yerler de var ki ben Batman’ın Sason ilçesinde, Kozluk ilçesinde birleştirilmiş sınıfta okuyan öğrencileri anlatabilirim size; hâlâ bir öğretmenle, birleştirilmiş sınıfta okuyan okurlar var. Bir taraftan da çok ciddi bir meblağda para yatırıp çok ciddi koşullarda eğitimi alanlar var ve aynı sınavlara girmekteler. Biz bu makası kapatamazsak o zaman değerlerden yoksun oluruz. Bizim amacımızın bu değerleri kapatabilme olması lazım ve bütçenin de buna göre düzenlenmesi lazım. Bir Sinop’taki köylüyle, bir Afyon’daki köylüyle, bir Siirt’in Kurtalan’ındaki köylüyle, Şırnak’taki bir köylü çocuğun aynı şartlarda gelişebileceği ortamı bulmamız lazım; bunu yapamadığımız zaman olmuyor. Nitekim, Batman’daki bir Hasankeyf gezisinde köydeki bir veli, bir baba bana şunu söyledi: “Başbakan ‘Üç çocuk doğurun.’ diyordu, sona doğru ‘Beş.’ dedi. Benim üç çocuğum var, değil bilgisayar, akıllı telefonum yok, mobil telefonum yok. Hâlâ köye elektrik gidip gelmiyor. Bu pandemi koşullarında çocukların beslenmesini düşünürken eğitimiyle nasıl ilgileneceğim.” Bizim bunları kapatabilmemiz lazım.

Bakın Sayın Bakan, yanınızda ÖSYM Başkanı da var, YÖK Başkanı da var. Sayın YÖK Başkanından bir ricam da var, arkadaşlar hazırlık yapsa bize sonunda da söylese. Birçok ilde her zaman afişler var “En başarılı öğrenci, 1’inci bizden çıktı, ilk 10’a giren öğrencimizi kutluyoruz.” Peki, Türkiye’de son yirmi yılda oran olarak en başarısız iller hangileridir? Sorun bir Hakkârilinin dereceye girmesi değildir. Hakkâri oran olarak ne durumdadır, Şırnaklı oran durumunda nedir, Batmanlı hangi durumdadır? Türkiye’de son yirmi yılda başarısız olan iller nerelerdir? Şimdi, haklı olarak birçok olay yaşanmış olabilir ama son yirmi yıl diyorum. Peki, burada nedenleri konuşmayacak mıyız, eşitsizlikleri konuşmayacak mıyız?

Bakın, Sayın Bakan, başladığınız gibi okul öncesi eğitime önem verdiniz. Burada ana dilini konuşmayacak mıyız, değerlerden yola çıktık? Anne gibi kutsal bir şey var mı? Bunun hâlâ tartışılması doğru mudur? Bunu konuşmayacak mıyız? Biz bunu yapmadığımız zaman bütçesiyle de birçok konuda da uzaklaşmış oluruz. Ve en temel şeyimiz, bizim yapmamız gereken: Gelecek kuşaklara, bu dünyanın gittiği bir krizle beraber, aslında çevresine duyarlı, insana saygılı, insanı seven bir Türkiye yaratabilmek için nasıl eğitim vermemiz lazım; bunun koşullarını sağlamamız lazım.

Daha uzatmayayım. Bir diğer konu öğretmenler konusu. Ya, planlama yapılması lazım. Bir taraftan hâlâ öğretmen yetiştiriyoruz ama Sayın Bakanım, bakın, ben size söyleyeyim: Aynı Bakanlık, Millî Eğitim Bakanlığı, aynı puanı almış öğretmenler, aynı okulda çalışıyorlar, aynı dersi anlatıyorlar; biri vekildir, birisi ücretlidir, birisi sözleşmelidir, birisi kadroludur, birisi uzmandır. Hani adalet? Farklı farklı maaşlar alıyorlar. Siz bunu düzenlemediğiniz zaman çalışma ortamındaki barışı da sağlayamazsınız. O öğretmen eğitimi mi düşünecek, kendiyse beraber aynı koşullardaki arkadaşıyla olan koşulları mı düşünecek? Bizim bunları düzeltmemiz lazım.

Bakın, sabah oturumunda dediniz ki: “Kütüphanelerle ilgili bir süreç başlatıyoruz, her yerde kütüphane açacağız.” Çok iyi. Birçok yerde, Batman’da sabahleyin altı-altı buçukta kütüphaneye gidip ders çalışmak isteyenler var ama kayyumlar kütüphaneleri kapatıyorlar. Siirt’te kütüphaneyi kapatmak değil, yıktılar yani siz bir taraftan yapmaya çalışırken bir taraftan da yıkanlar varsa bu kabul edilemez. Organizasyonun olması lazım, birlikteliğin olması lazım. O zaman insanlar diyecek ki: “Bunu yerel yönetimden birileri yaptığında biz kabul etmiyoruz, Bakanlık yaptığında mı kabul edeceğiz?”

Bakın “Okul öncesi eğitim.” dediniz. Zarokistan... Van’ın ilçelerinde çocuklarla ilgili açılan kreşler kapatılıyor ama dün düşen haberlerde “Diyanet kreş merkezleri açacak.” Yani Diyanete serbest de yerel yönetimler kreşler açtığında yasaklanacak mı? Bizim bunları özendirmemiz lazım, bunu yapmadığımız zaman olmaz.

Ana dili meselesi... Her zaman konuşuyoruz. Her gecikmiş adım, her geciken adım bizden bir parça kopartıyor. İtiraz eden arkadaşlar Kürtçe televizyona da karşı çıkıyorlardı, var şimdi. Olsa, olmasa, TRT yapsa, yapmasa... 30’dan fazla Kürtçe kanal var. Şu anda bendeki bu cep telefonunun Kürtçe klavyesi var, Kürtçe arama motoru var; Twitter’den da Kürtçe paylaşılabiliyorsunuz yani bunu yasaklamak bunu engellemek değil. Çocuk haklarında şerh koymak, üç madde... Tarihiyle, yaşamıyla, kültürüyle, ana diliyle... Siz şerh koyduğunuzda bir ilerleme olmaz; bunlar zaten ilerlerler, olurlar. Bizim bu konuları gerçek ele almamız lazım.

Üniversiteler konusu... Yani sabahleyin sevgili Erol Hocam da söyledi, yani YÖK’e, Adalet ve Kalkınma Partisi ilk geldiğinde karşı çıkıyordu, “YÖK’ü kaldıracağız.” deniyordu, YÖK’le ilgili birçok düzenleme düşünülüyordu; şu anda eski YÖK’ü aratır konuma geldi, eski YÖK’ü aratır konuma geldi. Sorun üniversite açmak değil Sayın YÖK Başkanım, sorun üniversitelileri planlı bir şekilde yetiştirmektedir. Her kentte üniversite olması mutlaka önemlidir ama Türkiye’de gençler yurt dışına gitmeye çalışıyorlar, üniversite mezunlarının çoğu işsiz ve yapılan anketlerde mutsuz. Bakın, Türkiye’deki en zor sınavlardan geçen hekimler son yıllarda hep yurt dışına gidiyorlar. Yani bizim bunu kendi kendimize sormamız lazım: Nedir? Ve öyle bir geldi ki her yerde üniversite açıldığında bunların ne olacağı bilinmiyor, plansız ve rastgele açıldığında çıkışı yok. Bizim yapmamız gereken, özerk üniversite, bağımsız da değil özerk üniversite açmamız lazım ve oranın yönetimine, hepsine güvenmemiz lazım. Bakın, ben size söyleyeyim Sayın Başkan, Sayın Millî Eğitim Bakanı; girin, burada “Tez nasıl yazılır?” deyin, Google’da ilk 5 tanesi reklam çıkıyor: “Yüzde yüz garantili tez yazılır.” Ya, Türkiye bu hâle geldi, “Yüzde yüz garantili tez yazılır.” yazıyor, “Geçme garantili tez yazılır.” diyor, reklamda deniliyor. Ya, böyle bir üniversite mi açılır, böyle bilim insanı mı yetiştirilir? O zaman, biz hâlâ aşı ne aşamadadır, onu konuşuyoruz ve ilk aşığı da dünyadaki en çok aşığı da üreten, Türkiye’den giden 2 yurttıştır. Hiç bunu kendi kendimize sormuyoruz, bunu sormadığımızda gerçekten yüzleşmeyiz. Peki, bizim ne yapmamız lazım? Üniversiteleri özerk yapmamız lazım, öğrencilere de akademisyenlere de güvenmemiz lazım, her şeyi konuşabilmeli, özellikle Türkiye’nin problemleriyle ilgili konuşabilmeli. Bunu yapmadığımız zaman ilerleyemeyiz.

Bakın, bir başka veriyi size söyleyeyim: Şu anda Türkiye’deki cezaevlerinde, yanılmıyorsam Eylül ayında yayınlanmış...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Necdet Bey, süreniz dolmuştur.

Son cümlelerinizi alalım lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkür ediyorum.

...460 doktoralı, 2.731 yüksek lisanslı, 27 bin lisans mezunu kişi yatıyor. Sizin YÖK olarak belki hiçbir üniversitenizde bu kadar kadro yoktur. Bizim bunlarla yüzleşmemiz lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Son olarak, Sayın Bakanım, Batman’la ilgili birkaç cümle söyleyeceğim.

Türkiye’de demokratik kitle örgütlerinin, sivil toplum örgütlerinin önemi çok fazladır. Türkiye’de EĞİTİM SEN -eğitim ve bilimle uğraşan bir sendika, eski ismi TÜM EĞİTİM SEN’di- Batman’da, ısrarla veri istemesine rağmen bilgi verilmiyor, bilgiler paylaşılmıyor. Bu bilgiler ne? Hangi okulda

kaç öğretmen var, kaç öğrenci var, pandemi koşullarında neler yapılıyor? Bunlar resmen yok edilmek isteniyor. Siz bunu yaptığınız zaman, size ait kurumlar, valilikler bunu yaptığı zaman eğitimde eşitlik olmaz, eğitimde bölücülük olur. Bunun için sizin çaba harcamanız lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, 61'inci konuşmacı olarak Salih Cora Bey, bunu ayarlamadık ama Trabzon'un plakasına denk geldi.

Trabzon Vekilimiz Sayın Salih Cora herhâlde vakti tasarruflu kullanacaktır.

Buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, özellikle sizlere teşekkür ediyorum Trabzon'un plakasına denk gelecek şekilde konuşma sırası verdiğiniz için. Ben, bu şekilde, konuşmama özellikle riayet edeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İnanın hiçbir gayretim olmadı, kendiliğinden oldu.

SALİH CORA (Trabzon) – Cemal ağabeyin yumuşattığı ortamı biraz germeyi düşünüyordum ama yine de dikkatli olmaya çalışacağız.

Değerli Bakanım öncelikli olarak başarılar diliyorum, kendisini tebrik ediyorum. Aynı şekilde YÖK Başkanımızı tebrik ediyorum, muvaffakiyetler diliyorum. Bakanımız yeni bir ekip, yeni bir kadro oluşturdu, her birine üstün vazifeler diliyorum. İnşallah, almış oldukları bayrağı daha da yukarılara taşıyacaklarına inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, övündüğümüz bir husus birçok arkadaşımızı rahatsız etti; en çok övündüğümüz husus, biz, AK PARTİ iktidarları döneminde, Millî Eğitime en fazla bütçeyi ayıran iktidar olmanın gururunu yaşamaktayız. Tabii ki bu bütçe ne demektir, niçin bu kadar fazla para ayırdık? Bunun anlamı şudur: Bizim, okullaşma oranlarını artırabilmemiz için okullarımızın fiziki altyapılarını, beşerî altyapılarını güçlendirmemiz gerekiyordu. Çok şükür, şu anda baktığımızda, gerçekten, hem derslik sayısını artırdık hem okul sayısını artırdık ve öğrenci başına düşen derslik sayısı, öğretmen başına düşen öğrenci sayısında çok önemli noktalara gelmiş bulunmaktayız. Bu, gurur verici bir olaydır.

Tabii, kırsalda, köylerde okullarımız kapandı, doğrudur. Bunların tekrar açılması isteniliyor. Birleştirilmiş sınıflardan bahsedenlerin aynı zamanda bunu da dikkate almaları gerekiyor çünkü şu anda köy okullarında, açık olanlarda dahi birleştirilmiş sınıflar vardır. Biz bu birleştirilmiş sınıflarda eğitimin yararlı olmayacağı kanaatindeyiz ve bu manada da taşınmalı eğitim sisteminin yine devam etmesinden yanayız. Ama buna ilişkin olarak da tabii, taşınmalı eğitimden dolayı oluşan kazalar vardır, bu kazalardan dolayı acaba özellikle öğrencilerin sigortalanması gibi bir durum olabilir mi, bunu da Bakanlığımızın değerlendirmesini arzu ediyoruz.

Yine, şunu ifade etmek isterim ki okullarımızda özellikle birçok şeyi geride bıraktık. Şu anda, sizin çocuklarınız, bizim çocuklarımız, sizin döneminizdeki okullarda okumuş olsaydı, o kara tahtada tebeşirlerin ücret toplanarak temin edildiği dönemlerde okusaydı, en büyük muhalefeti sizlere yaparlardı, bunu özellikle bilmenizi isterim. Şimdi, çok şükür, okullarımızda para toplama gibi kötü, olumsuz örnekler neredeyse ortadan kalkmış durumdadır. Şunu ifade edeyim, şimdi artık akıllı tahtalarda, çocuklarımızın önlerinde tabletlerle beraber modern şartlarda eğitim yapılabilir. Okullarımızda internet altyapısıyla birlikte, özellikle pandemide bunun çok önemli bir altyapı hizmeti olduğunu gördük. Her okulumuza internet sağlanarak çocuklarımızın tabletlerden akıllı tahtalardan yararlanmalarının imkânını oluşturduk.

Şunu yine özellikle ifade etmeliyim ki bizim, şu anda eğitime yaptığımız bu yatırımlarla beraber, çok şükür, sürekli örnek verdiğimiz PISA'yla alakalı olarak da OECD ülkeleri arasında Türkiye, ülke sayısının artmasına rağmen PISA sıralamasında üst sıralara doğru tırmanmaktadır. Bunun da bizim önemli bir başarımız olarak değerlendirilmesini istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, yine, aynı şekilde ifade etmek isterim ki, milletvekillerimiz de söyledi, ücretsiz ders kitabı dağıtmaya devam ediyoruz, bütçeden buna yine kaynak ayırdık. Ücretsiz ders kitabı ayırmak, AK PARTİ dönemiyle birlikte kayıtlara geçmiş, tarihe not düşülmüş bir olaydır, önemlidir. Önce ortaöğretimde, sonra liselerde, ilkokulda -ortaöğretim ve liselerde- ücretsiz ders kitabı dağıtıyoruz. Her öğrenciye biz 358 TL civarında burs vermekteyiz. Geçmiş yıllara baktığımız zaman, böyle uygulamalar hiçbir şekilde mümkün değildi. Ben, bu manada, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a minnetlerimizi, şükranlarımızı sunuyorum.

Değerli Başkanım, son olarak da bizim önemli bir sıkıntımız var. Değerli Bakanım, bunu sizlerle paylaşmak durumundayım. Şimdi, Trabzon ilimizde, Ortahisar ilçemiz ve Yomra ilçemizde bazı okullarımızın fiziki altyapısında ciddi sorunlar yaşamaktayız. Özellikle Yomra ilçemizde, sürekli göç alması ve hızlı nüfus artışına bağlı olarak öğrenci sayısı yıldan yıla artmaktadır. İlçemiz Kaşüstü Mahallesi Muratlı mevkisinde, özellikle imarda ayrılmış bir yer var, buraya ilkokul binası yapımı noktası yatırım planında vardı ancak henüz somut bir adım atamadık.

Yine, Kaşüstü İlköğretim Okulu binası var Kaşüstü'nde ancak bu yeterli değildir, bunun yıkılarak yerine 24 derslikli yeni okul binası yapılmasını istiyoruz.

Yine, derslik sayısı yetersiz olan Yomra Anadolu Lisesinin de yıkılıp yerine 24 derslikli okul yapılmasını talep ediyoruz. İl Afet Müdürlüğü raporlarına göre kapatılan Maden Ortaokuluyla ilgili de AFAD müdürlüğüyle görüştük, gerekli tedbirleri almak üzere çalışma yapıyorlar. Burada yeniden eğitim öğretime devam edilmesini istiyoruz.

Ayrıca, Trabzon ili Ortahisar ilçemizde Aydınlıkevler'de bir anaokulu ve ilkokul ihtiyacı var. Çukurçayır'da da bir ortaokul, bir lise ihtiyacı var. Beşirli, nüfusu en kalabalık mahallelerimizden birisidir, burada bir ilkokula ihtiyacımız var. Ayrıca, Trabzon Ortahisar ilçemizde Yalıncağ, eski beldeydi, şu an mahalleye dönüştü, burada bir lise talebi var.

Son olarak, yine, kendi memleketimde, Trabzon'un Tonya ilçesi İskenderli beldesinde Şehit Soner Yıldırım Çok Programlı Anadolu Lisesinin önünde çok geniş bir arazi var. Burada, bizim gençlerimizin, oradaki öğrencilerimizin bizden bir kapalı spor salonu talepleri vardır. Bu hususlarda Değerli Bakanımın özellikle ilgili olduğunu biliyorum, yardımlarınızı bekliyorum.

Ben, bu vesileyle, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin özellikle eğitim camiasına, ülkemize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Tebrik ediyor, başarılar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Cora.

Sayın Orhan Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, kıymetli milletvekilleri, çok Değerli Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, Değerli Genel Müdürlerim, çok kıymetli bürokratlar ve basınımızın temsilcileri, hülâsa salonda bulunan herkes; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanım, konuşmaları dinledik, istifade edilebilecek bir üslup ve içerikle konuşan herkese teşekkür ediyoruz, baş göz üstüne diyoruz. Baktığı yerden herkes meseleleri farklı görebilir, farklı noktalara odaklanabilir, saygındır, hürmet ederiz. Eğer söz güzelse, tonu iyiye başlamızı önümüze eğeriz.

Eğitim politikalarının mütemadiyen değiştiğinden şikâyet edenler oldu, kısmen haklı olabilirler ama tarihin akışı ve bu akışın hızı, sizin de bu akışa göre sistemler oluşturmanızı, pozisyonlar almanızı zaruri kılıyor, yoksa o akışta boğulup gidiyorsunuz. Ne diyor Sayın Bakan? Konuşma metninde 1'inci sayfada var, "Eğitim çağa uygun olarak sürekli değişen ve gelişen birikim ve tecrübeler ışığında yenilenen bir süreçtir." diye tanımlıyor. Değerli arkadaşlar, dünya, otuz sene önceki dünya değil, on sene önceki, hatta üç sene, iki sene önceki dünya da değil. İletişim araçları, bölgesel ve küresel meseleler, bilimsel ve teknolojik meydan okumalar, Sanayi 4.0 ve benzeri gelişmeler, moleküler gelişmeler, uzay araştırmaları, sanal dünya, veri, göç, salgın ve benzeri her şey değişirken siz geçmiş yüzyılın sistemiyle toplumu ileriye taşıyamazsınız, hele o tarihin akışının çok çok hızlandığı bir çağda. Ama iyi niyetle yapılmıştır diyerek bu çerçevede yapılan tüm eleştiri ve görüşlere, tavsiyelere ve onların sahiplerine saygı ve hürmetlerimi arz etmek isterim kendi payıma.

Değerli hazırun, üniversite ve yükseköğretim kurumu sayımızı iktidara geldiğimiz dönemlerde 70'lerden almış ve tam 3 katına, 210'lara ulaştırmışız. "Ne gerek var?" diyenler oldu. Ne gerek var değil mi? 3-5 taneyle sıkışmış üniversitelere girmek için büyük bir rekabet olsun, ailelerin bu rekabetten dershane, özel ders gideri, ek kaynak, sınav, deneme sınavı gideri artsın, oraya da ayrı bir bütçe harcasın, çocuğu kazanırsa bıraksın anasını, atasını, toprağını gelsin, kazanamazsa kalsın köyünde, kasabasında çobanlık yapsın veya gitsin ara eleman olsun istiyorlar. Sonra niyet açığa çıkınca "Hani var mı bu yeni açtığımız üniversitelerde ilk 100'e giren?" diyorlar. Sanki bunlardan önce açılan 70 üniversite içerisinde ilk 500'e giren 5-10 tane varmışçasına yeni açılan 140 üniversiteden ilk 100'e girmesini bekleyenler oluyor.

Sayın Başkanım, bazıları hatta biraz çirkin şeyler söylediler, öyle ithamlarda bulundular ki gerçekten kabul etmemiz mümkün değil ve topyekûn bunları reddediyoruz. Tek tipçilik dayatması yaptığımız iftirasında bulundular "Eleştirel düşünceye karşısınız." diye suçladılar bizi. Rektörün aracının üzerinde tepinmeyi "Katil devlet." diye bağırıp polisin, devletin araçlarını taşlamayı, aylarca derslere girmeyip, sırtlarını okula dönüp, ayakta durup, aylarca bu şekilde isyan edip, maaş alınmasını haklı görüp, içlerine belki sinmeyebilir ama öğrencilerimizi hukuk çerçevesinde yapılmış bir atamaya karşı kışkırtıp, yakıp yıkmayı, dağıtıp Vandallık yapmayı öve öve bitiremeyenlerin burada da temsil vazifesi üstlendiğine şahit olduk bugün, bizi zorbalıkla suçladıklarına tanık olduk. Bu suçlamaları yekûnen reddediyoruz. "Her öğrenci emniyetin üniversiteye girmesine itiraz eder." dediler. Durduk yere gelir, üniversiteye girer, maraz çıkarırsa herkes itiraz eder elbette ama arıza ve maraz çıkarıp sözle, yazıyla değil de taşla, sopayla; hukukla değil de Vandallıkla hak istediklerini söyleyip kaos oluşturanlar olursa, devlet, emniyetiyle, hukukuyla ve vazifeli diğer unsurlarıyla elbette gelir, huzurun bozulmasını engeller ve marjinalerin bozduğu ortamın eski hâle gelmesinin teminine yardımcı olur, olmalıdır da.

Kurgu olduğu hemen ortaya çıkmış olmasına rağmen köpürte köpürte anlattıkları güya yurt eylemlerine katılanların neredeyse tamamının ne öğrenci veya ne de yurt başvurusu yapmış kişiler olduğu ne o şehirde oturan, okuyan, yaşayan kişiler olduğu, farklı farklı şehirlerde yetkililer tarafından açıklandığı hâlde hâlâ o kurgu üzerinden zulüm, işkence sözleri düzenler oldular peş peşe, ardı ardına. Yazık diyoruz. Yalan olduğu ayan beyan ortada olan meseleler üzerinden konuşmayı hâlâ tercih etmeniz gerçekten yazık diyoruz bunu gündem edenlere.

Değerli Başkanım “Çok dilli olmak tehlikeli değildir, korkmayın.” diyenler oldu. Sanki şu salonda bu kıymetli ve muhterem hazırunun içerisinde farklılıklardan, sanki bu ülkede birbirinden farklı olan onlarca, yüzlerce renkten, desenden rahatsız olanlar varmış gibi konuştular. Yok burada korkan, yok. Biz bu ülkenin farklılıklarından, çeşitliliğinden, zenginliğinden, dilinden, mezhebinden, inancından, hepsinden gurur duyuyoruz. Zihninizdeki korkular sizin olsun, zihninizdeki korkularla sizi baş başa bırakıyoruz. Biz zenginliğimizden, çeşitliliğimizden memnunuz ve bunun için Cenab-ı Hakk’a hamdediyoruz, Allah’a sonsuz şükürler olsun diyoruz.

Başkanım, hele hele “İnsanları tek kalıba sokmaya çalışıyorsunuz.” diye bizi suçlayanlar oldu, asla, zinhar kabul etmiyoruz. “Tek mezhebe zorluyorsunuz insanları.” diyenler oldu, yazıklar olsun. Yine kafalarındaki kargaşayı, çatışmayı bize yansıtıp din, dil, etnik köken, mezhep ve benzeri farklılıklarımız, zenginliklerimiz üzerinden bizi çatışmacı bir alana çekmek isteyenler oldu, yazıklar olsun. Tipi, kalıbı, yaftaları, söyleyenlere aynen bırakıyoruz. Bizim sözümlü şudur ki birliği ve kardeşliği temsil eder: Tek vatan, tek devlet, tek bayrak, tek millet. Bizim sözümlü budur. “İnsanlara neden anlatamıyoruz Müslüman olmanın övünülecek bir şey olmadığını?” dedi birisi. Sonra bakıyorlar ki laf aşikâr olacak, “Hristiyan olmanın, Yahudi olmanın önemli olmadığını millete neden anlatamıyoruz?” diyor. Yahu, Allah aşkına söyleyin, bu ülkede var mı böyle ayrıştırıcı bir tartışma, var mı böyle bir çatışma alanı, böyle bir sinir ucu var mı bu ülkenin? Yok, yok. Peki, zihinlerinin diplerinde suladıkları çatışmaları toplumun gündemiymiş gibi konuşup ülkemizi dünyaya böyle bir fotoğrafla sunmaya çalışmak ve bizi de böyle bir gündeme çekmeye çalışmak nedir Allah aşkına, nedir Allah aşkına? “T.C.’nin öğretmeni buralarda gelip çocuklarımızı eğitemez.” diye çukur kazanlara ses etmeyenler, 20 yaşlarında, aracı Pülümür’de kurşuna dizilen, görev yaptığı şehirden ailesinin yanına Gümüşhane’ye giderken aracı kurşunlanan, yakılan ve şehit edilen öğretmene ve daha nice nicelerine öfkelenip, üzülüp, ağlayıp feryat etmeyenler; rektörü, yurdu, yolu, madeni, öteyi beriyi bahane edip şehri yıkmayı, huzuru yok etmeyi bir vazife bilenlere arka çıkanlar ve daha nice nice eğitimciler için samimi bir keder dahi belirtmeyip demokrasiyi ve hukuku suistimal ederek bize marjinaler köpürtmeye çalışanlar lütfen yerlerinde dursunlar.

Eksiğimiz yok mu? Elbette var. Bu kadar gelişmeye rağmen, derslik başına düşen öğrenci sayısı, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, 480 binlerden 1 milyon 200 binlere getirdiğimiz öğretmen sayısı, açtığımız üniversitelerle, fakültelerle, evet, çok iş yaptık ama hâlâ çok eksiğimiz var, bunun farkındayız. Çünkü biz, Atatürk’ün cumhuriyeti kurarken hedef olarak bize koyduğu o muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkmayı gaye edindik ve bunun için mücadele ediyoruz.

Ekrem ağabey sabah konuşmasında bir vizyon koydu, aslında bir şey anlatmaya çalıştı, iki fotoğraf koydu önümüze; cumhuriyetin ilk yıllarında savaşta bütün okumuşlarını kaybetmiş, muallimlerini kaybetmiş, yetmişmiş insanlarını kaybetmiş bir toplumun, yokluk içerisinde bir mücadeleden çıkan bir toplumun eğitim sisteminde alfabenin tahtaya yazıldığı bir fotoğrafı vardı, onu bir getirdi gözümüzün önüne ve Atatürk’ün koyduğu o muasır medeniyet hedefine hızla gitmek üzere olan cumhuriyetin ilk yıllarından bahsetti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz... Toparlayabilirsek.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sonra, Atatürk’ün ömrü yetmedi, 1950’lerde Menderes geldi, o büyümeye çalıştı, o, hedeflere ulaştırmaya çalıştı; ulaştırmadılar, yolunu kestiler. Özal geldi, Özal bunu tamamlamaya çalıştı, müsaade edildi edilmedi, elinden geleni yaptı. Rahmetli Erbakan... Ve şimdi yeni bir yüzyılın başında, tahtaya “Oku, düşün, uygula, neticelendir.” yazan bir lider var ve işte, bu liderin Atatürk’ün cumhuriyeti kurduğu dönemden aldığı bu vizyonu taşımak istediği yerin hedefinin millî eğitimdeki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yegin, süreniz dolmuştur, teşekkür ediyorum, sağ olun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir konuşmamız daha var sonra soru...

Bir cümleiniz varsa buyurun tabii.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bütçemiz hayırlara vesile olsun diyorum.

Suistimal etmeyeyim, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bekir Bey, kısa konuşursanız sevinirim.

Buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ben konuşmayacaktım ama çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, Aydınlı bir vekil arkadaşımız...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – İsmimi söyle utanma.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Aydın'ı fazla gezmediği için...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Öyle mi?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Evet. Aydın'a yapılan okul inşaatlarını, yapılan deprem güçlendirmelerini görmüyor. Ayda yılda gidiyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Cevap yok, cevap yok. Tek tek saydım.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ayda yılda gidiyor, görmüyor. Bozdoğan METEM'de bu ay ihale yapılacak. Hepsi yapılıyor, sırasıyla yapılıyor, plan ve program dâhilinde hızlı bir şekilde yapılıyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Nerede bu program, cevapla. Okullar yıkılacak.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ben buradan... Yapılacak Ağabey. Bunlar akşamdan sabaha olmaz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sen görevini yap, git, depreme dayanıklı okulda eğitim yap.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar... Sayın Bülbül, siz konuştunuz, dinleyeceğiz.

Değerli vekillerim, lütfen...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Böyle bir üslup olabilir mi?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ben buradan Sayın Bakanım, YÖK Başkanım teşekkür ediyorum.

En kısa zamanda Sayın Bakanım da YÖK Başkanımız da Aydın'a gelecekler. Aydın için, Türkiye için en iyisi yapılacak, şüpheniz olmasın. Bakanlığımızın ve YÖK'ün, Yükseköğretim Kurulunun, bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sen görevini yap, git depreme dayanıklı okulda eğitim yap, sen burada konuşma.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Boş konuşuyorsun.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki konusmalar tamamlanmıştır.

Bütün milletvekillerimize, katkıda bulunan herkese teşekkür ediyoruz. 63 konuşma yapıldı, geniş bir şekilde eğitim konusu tartışıldı, Meclisimizin değişik gruplarıyla, değişik bakış açılarıyla nitelikli bir tartışma yaptık diye inanıyorum. Zaman zaman bazı tatsızlıklar olsa da genel itibarıyla çok güzel bir tartışma olduğunu, müzakere olduğunu ifade etmek isterim.

Şimdi, soru bölümüne geçiyoruz.

Sayın Bakana ve YÖK Başkanına soru sormak isteyen milletvekillerinin sisteme giriş yapmaları gerekmektedir.

Komisyon üyelerimiz için on dakika, diğer milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere, toplam on beş dakika soru taleplerini karşılayacağım. Sonra da Millî Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut Özer'e ve YÖK Başkanımıza cevapları için söz vereceğim.

Şimdi, soru-cevap işlemini başlatıyorum.

Sayın Garo Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, azınlık okullarının varlığını sürdürmesi için ne tip tedbirler alıyorsunuz ve bütçenizde azınlık okulları için neden bir kaynak ayırmıyorsunuz? Arkadaşlarımız iddia ettiler ama ana dili temelli çok dilli eğitim konusunda ne düşünüyorsunuz ve neden bu konuda bir adım atmıyor Bakanlığınız? Özel sektörde rehabilitasyon merkezinde çalışan eğitimcilerle ilgili bir taban maaş uygulamasına geçmeyi düşünüyor musunuz? Ders kitaplarındaki ayrımcı ifadelerle ilgili bunları ayıklamak için bir çalışmanız söz konusu olacak mı geçmişte olduğu gibi? Ve okulların tüm engelli gruplara hazır hâle getirilmesi konusunda ne tip adımlar atıyorsunuz ve kaç okulumuz tüm engelli gruplar için hazırdır şu anda?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, yurttaşlarımız arayarak bu soruyu size sormamızı istediler, özellikle öğretmen adayları. Daha önceki sınavlarda elde edilen puanlar iki yıl geçerliydi şu anda bir yıla indirilmiş. 2021 yılında yapılan sınavda elde edilen puanlar geçerli olacak mı? Talepleri geçerli olması yönünde, bu konudaki düşüncelerinizi öğrenmek istiyorlar.

İkinci sorum, 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nın 249'uncu sayfasında "Japonya örneği incelenerek sadece kadın öğrencilerin kabul edildiği kadın üniversitesi kurulacaktır." diyor. Bu nedir yani amacı nedir, nasıl olacak? Japonya'da bu üniversitenin fonksiyonu nedir? Bu konuda bir bilgi verebilir misiniz?

Yine, aynı dokümanın 250'nci sayfasında, bugün çok çok gündeme getirilen üniversitelerimizin dünyadaki sıralamasıyla ilgili olarak "Tedbir: 561.1. Dünya akademik başarı sıralamasında 2023 yılı itibarıyla en az 2 üniversitemizin ilk 100'e ve en az 5 üniversitemizin de ilk 500'e girmesi sağlanacaktır." deniyor. Bu nasıl sağlanacak? Yani önümüzde iki yıl var, hatta bir buçuk yıl var diyelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Lale Karabıyık, buyurun lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, sarayda Eğitim Öğretim Koordinasyon Kurulu var bir de Millî Eğitim Bakanlığı var ve çift başlı bir sistem gibi gidiyor aslında. Bu sizin için de bir sıkıntıdır diye düşünüyorum ve bazı ezberler de bozuldu. Eskiden bir yönetim kurulu kararı alınırdı, mesela YÖK için söylüyorum. Sayın Cumhurbaşkanı barajı düşürdüğünü söyledi ama YÖK Genel Kurulu toplanmamıştı, karar yoktu, hâlâ bir karar belki ortada yok. Yani bazı ezberler bu gidişatla bozuldu, bunların önemini bir kez daha vurgulamak isterim.

“Eğitim kayıplarını ölçeceğiz.” dediniz. Eğitim kayıplarını ölçtükten sonra paylaşacak mısınız ve bu makası nasıl kapatmayı düşünüyorsunuz, nasıl bir telafi düşünüyorsunuz?

Yine, Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığında görev değişikliği yaptınız göreve geldikten sonra, çok büyük değişiklikler yaptınız ve basına da bir cümle yansıdı “Haramzadeler vardı.” gibi. Sonuçta ne oldu ya da birtakım davalara gidildi mi? Bu konuda gerçekten, hani, bir merak da uyandı.

Sayın Bakan, norm kadro için, daha doğrusu Sayın YÖK Başkanım, norm kadro için ne düşünüyorsunuz? Üniversiteleri kilitledi şu anda ve küçük büyük üniversitede çok fark var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, toparlayabilirsiniz... Çok sayıda soru sormak isteyen var.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Son sorumu da soruyorum. Sayın YÖK Başkanım, şu anda 150 ve 140 puan toplam TYT’de neye tekabül ediyor? Yani benim hesabıma göre 150 puan toplam TYT’nin yüzde 15’ine, 140 puan da yüzde 10’una tekabül.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sizce nasıl bu, değerlendirebilir misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ekrem Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, taşınmalı eğitimle ilgili kanaatlerinizi almak istiyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Süleyman Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, geçtiğimiz günlerde yayınlanan OECD eğitim istatistiklerinde Türkiye eğitim materyali eksikliğinde 35 ülke arasında 1’inci olmuştur.

Diğer bir konu, dünyadaki en yüksek Akademik Özgürlük Endeksi’nde Türkiye 175 ülke arasında 170’inci olabilmiştir. Bu konuları nasıl açıklıyorsunuz?

İlimiz Muğla’da yeterli sayıda yardımcı hizmetli ve güvenlik personeli yoktur, bu konuda bir çalışmanız var mıdır?

Tüm okullara kadrolu temizlik görevlisi ve sağlık personeli ataması yapılması için bir çalışmanız var mı?

Eğitim öğretime hazırlık ödeneğinin ödenek almayan eğitim çalışanlarına ödenmesi konusunda bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Erol Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, benim sorularım barış akademisyenleri ile ilgili olacak. Biliyorsunuz, AYM barış akademisyenlerini akladı, aklandıktan sonra kaç akademisyen görevlerine geri iade edildi; birinci sorum bu.

İkincisi de bu talepler niye yerine getirilmiyor? Getirilmediğine dair bilgilerimiz var, neden yerine getirilmiyor?

Üçüncü soru da bunların pasaportları üzerinde tahditler devam ediyor mu hâlâ, bir de bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Emine Gülizar Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Cumhurbaşkanlığı sisteminin yürürlüğe girmesinden itibaren görevden alınan rektörlerin kaç YÖK tarafından, kaç Cumhurbaşkanlığı tarafından görevden alınmıştır? Hangi rektör, hangi sebeple görevden alınmıştır?

Üniversitelerin akademik kadro talebiyle verdiği kişiye özel ilanlardan dolayı açılan soruşturma sayısı kaçtır? Tutuklu öğrenci sayısı kaçtır ve dağılımları nasıldır?

Bakanlığımızın iktidarınız boyunca protokol imzaladığı vakıf ve dernek sayısı kaçtır? Bu vakıf ve dernekler hangileridir? Bu vakıf ve derneklerin hangisine, ne kadar bütçe ayrılmıştır?

Bir de sunumunuzda OSB’lerdeki mesleki eğitim merkezlerinin artırılacağından bahsetmişsiniz. Burada verilen eğitimler iş garantili mi verilmektedir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arzu Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Bakanımız, engelli öğretmen alımıyla alakalı, biraz önce söylediğim gibi, 3 bin civarında olan engelli öğretmenlerimizle ilgili sayı belli mi? Beklenti, tamamının öncelikle atanması.

3600 ek göstergede öğretmenlerimiz için planlanan süre ne zaman? 2020-2021 KPSS’siyle alakalı daha önce de izah ettiğim gibi, 2020 puanları düşük, 2021 yüksek, 7.500-7.500 şeklinde paylaştırılabilir mi?

Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlerimizle ilgili bir müjdeniz var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu, buyurun lütfen.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Bursa’da depreme dayanaksız okullar uzun zamandır gündemde. 2002’de iktidar oldunuz, 99’da deprem oldu, yirmi yıl geçti; 13 okul vardı, üç yıl önce sorduğumuzda Sayın Bakan 2-3 tanesinin yapıldığını söyledi, diğerleri de en kısa zamanda yapılacaktı. İki yıl on-line eğitim yapıldı ama bu arada okullar yapılmadı. İki hafta önce dile getirdim -Bahadır Aydın Ortaokuluna 2 tane okul daha eklendi, Hüma Hatun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Pilot Sanayi İlkokulu- 3 okul tek okulda eğitim görüyor dedim. Daha sonra bunun üzerine bir okulu başka bir okula aldılar, Hüma Hatun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesini Farabi İlkokuluna aldılar. Veliler bir İl Millî Eğitim Müdürlüğüne,

bir İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne gidiyorlar, muhatap bulamıyorlar. Şu anda Farabi İlkokulunda çocuklar saat 07.50’de derse başlıyorlar. Yine, Demirtaşpaşa Mesleki ve Teknik Lisesi -hani teknik liselere önem veriyoruz- 3 ayrı okulda eğitim görüyor yani 1 okul 3 ayrı okulda.

40 okulun dayanıksız olduğu dile getirildi. Veliler artık şunu söylüyorlar gördüğümüzde: “Biz artık bu iktidarın niyetinden şüphe ediyoruz, bizim çocuklarımızı cahil bırakmaya çalışıyorlar bilinçli bir şekilde, yoksa bu kadar duyarsız olunmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kayışoğlu, teşekkür ediyorum.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Bu okullar ne zaman yapılacak, ne zaman bitirilecek? Bunu soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Candan Yüceer...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Seçim bölgem Tekirdağ’da yıkım ve tadilat gerekçesiyle kullanılmayan bizim tespit ettiğimiz 34 okulumuz var. 3 kurumun bir arada, aynı binada olduğu birçok örnek var; Marmara Ereğlisi ilçemizde, Saray ilçemizde ve diğer ilçelerimizde aynı sorunu yaşıyoruz. Oysaki okulları en uzun kapatan ülkelerin başındayız, çocuklarımız bir buçuk yıl yüz yüze eğitimden mahrum kaldı. Bu süre zarfında neden herhangi bir onarım, bakım, çözüm üretilmedi, tek bir çivi bile çakılmadı? Bu süre içinde sıkıntılar giderilemez miydi? Bu süreçten sonra okulları eğitim ve öğretime uygun bir hâle nasıl getireceksiniz? Bununla ilgili bir çalışma var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Çok sayıda soru sormak isteyen var, gerçekten çok kısıtlı zamanımız var. Konuşma yapmamış olanlara öncelik vermeye çalışıyorum.

Abdurrahman Tutdere, buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Bakan, seçim bölgem olan Adıyaman’da, sizin Bakanlığınızın sorumluluk alanına giren alanlarda çok eksik var, çok ihtiyaçlar var. Bunların birkaçını size iletmek istiyorum. Merkez Yaylakonak ve Kömür beldelerimizin lise binasına, Koçali köyümüzün ortaokul binasına, Samsat ilçemizin Doğanca köyünün ilkokul binasına, Gölbaşı ilçemizin Yukarınasırlı köyümüzün lise binasına ihtiyacı var. Bunun dışında derslik ihtiyacı, öğretmen ihtiyaçlarımız var. Bu ihtiyaçların giderilmesini talep ediyoruz. Adıyaman olarak bu bütçeden hakkımızı istiyoruz. Hakkımızı teslim edecek misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arslan Kabukcuoğlu...

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Eskişehir il merkezinde 29 tane ikili eğitim yapan okul var. Bu okullarla ilgili bir faaliyetiniz olacak mı?

Eskişehir merkezinde 50 bin nüfuslu Emek Mahallesi var, üç yıldır konuşuyoruz, buraya hâlâ bir lise yapılmadı. Bununla ilgili bir faaliyetiniz olacak mı? Diyoruz ki: “Köylerde çalışma olsun, köydeki insanlar göçmesin.” Köylerde taşınmalı sistem yerine oralardaki okulları faaliyete geçirmeyi düşünüyor musunuz? Bu konuda köylülerin çok büyük istekleri var ve gençler bu yüzden köyleri terk ettiklerini söylüyorlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Mustafa Adıgüzel...

MUSTAFAADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakan, Ordu ili Ulubey ilçesi imam-hatip lisemizde haziran ayında bir kadın öğretmen diğer bir erkek öğretmen tarafından araba içinde hem taciz ediliyor hem darbediliyor ve bu, bütün kameraların önünde ve öğrencilerin önünde gerçekleşiyor. Kadın öğretmenin darp raporu alması da engelleniyor okul müdürü ve İlçe Millî Eğitim Müdürü tarafından. Bu olayın bize duyurulmasından sonra, tam dört ay sonra bizim çağrımız üzerine soruşturma başlatılıyor. Bu 2 görevliyi, Ulubey İlçe Millî Müdürünü ve o dönemin imam-hatip lisesi müdürünü görevden almayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türabi Kayan...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Kırklareli'nin Vize ilçesine bağlı Hamidiye ve Kışlacık köylerinde taşıma sistemi hâlâ yapılmamaktadır. Okul öncesi eğitimi bu çağdaki çocukların yüzde kaçını alıyor? Lise çağındaki öğrencilerin yüzde kaçını teknik eğitim almaktadır? Teknik liselerin imam-hatip liselerine oranı nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Fikret Şahin...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak adına özel eğitim kurumlarının eğitimdeki oranını azaltmayı düşünüyor musunuz?

Atanamayan öğretmenler, atanamayan sağlık çalışanları var. Diğer sorumu da YÖK Başkanına ve size soruyorum Sayın Bakan: Bunu önlemek için üniversite kontenjanlarında ülkemizin ihtiyacına göre bir revizyon düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kemal Bülbül...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, geçen hafta bir gazeteciye verdiğiniz mülakatta “Bakanlığımızda reform yapmayacağım.” vurgusunu yapmışsınız özellikle. “Reform yapmayacağım.”dan ne kastediyorsunuz? Reform kötü bir şey mi acaba; bir.

İkincisi: Okul kalitesi ve derslik ilişkisi açısından, evet, mesela, Ankara’da düşüş vardır derslikteki öğrenci sayısında ama derslik kalitesi düşmüştür. Örneğin, oyun alanı olmayan okullar vardır Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorumuzu sorarsak... Daha çok bekleyen var.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Bu konuda bir tespitiniz var mı?

Ayrıca, bizim ısrarla vurgulamamıza, Meclisin en büyük partisinin de reddetmesine rağmen Alevi çocuklara karşı okullarda ısrarla bir nefret suçu işlenmekte, bununla ilgili tonlarca örnek verebilirim ama zaman yok. Bununla ilgili tespitleriniz var mı, yaptığımız bir şey var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Bir soru daha, lütfen bir soru daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama epeyce soru sormak isteyen var, onlar soramayacak.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Bir soru daha lütfen, bir soru daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, hızlıca sorun.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün programında Kürtçenin Dimilki Zazaki lehçesine dair bazı tespitler ve görevlendirmeler var ama Kürtçenin Kurmanci lehçesi en yaygın konuşuluyor olmasına rağmen buna dair bir görevlendirme, atama söz konusu değil. Bu konuda ne diyorsunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Necdet İpekyüz, buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Bakan, bugüne kadar özellikle yaşayan dillerden kaç Kürtçe eğitim alan mezun var ve yıllara göre kaç öğretmen ataması yapılmış, bunlardan kaç Kürtçe bilen öğretmen?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İbrahim Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, konuşmam sırasında da belirttim, sonra bilgi notu da ilettim. Milyonlarca öğrencinin can güvenliğinden sorumlusunuz. Acaba zorunlu aşı konusunun hukuki dayanakları bulunduğuna göre, tıbbi gereklilik de var olduğuna göre zorunlu aşı konusunda bir girişiminiz olacak mı?

Sayın YÖK Başkanına soruyorum: Sayın Başkan, siz bir anayasal kuruluşunuz ve Anayasa'nın 131'inci maddesine göre anayasal yükümlülükleri yerine getirmek zorundasınız, bunlar içerisinde mahkeme kararlarının gereklerini yerine getirmek de söz konusu. Üniversite dışında bırakılan, Anayasa dışı yollarla üniversiteden atılan yüzlerce ve binlerce öğretim üyesinin üniversitesine geri kazandırılması konusunda nitelikli eğitim adına aynı zamanda bir çalışmanız var mı, bir hazırlığınız var mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Süremiz tamamlanmıştır.

Diğer arkadaşlarımız zaten söz alıp konuşmuşlardı.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Diğer arkadaşlar da konuştu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süremiz bitti, on beş dakikalık süremiz bitti. Fazlasıyla söz verdim.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bizi tamamen kesiyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, şu taraftan sadece iki arkadaşımız konuştu. Ben hep uyardım “Arkadaşlarımız var.” dedim ama uzun konuşan arkadaşlarımız oldu, süremiz bitti.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – İki dakikalık soru sorsak ne olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyur, sor Süleyman Bey ama kurallarımız var, sizin de uyanızı bekliyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Bakan, öğrenciler, veliler, eğitimciler kalıcı yaz saati uygulaması nedeniyle çok zorluk yaşadıklarını söylediler. Bu çerçevede ne tasarruf edildi ne verimlilik sağlandı bu kalıcı yaz saati uygulamasında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısa sorarsanız sevinirim, süremiz bitti.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yaz saati uygulaması hakkında Bakanlığınız ne düşünmektedir?

Sayın Bakan, özel eğitim öğretmenlerine verilen ek ders ücretlerinin yüzde 50 artırımlı olarak ödenmesiyle ilgili bir çalışmanız var mıdır? Sınıf ve özel eğitim öğretmenlerine polislerde olduğu gibi beş yılda bir verilen yıpranma payı vermeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Size söz verdiğim için diğer arkadaşlara söz vereceğim. Sadece sorunuzu çok kısa yönlendirin.

Sibel Hanım, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2018 sonrası doğal olarak parti Genel Başkanı olan Cumhurbaşkanı tarafından atanan rektörlerle beraber kişiye özel kadro ilanları ve kadrolaşma çok karşılaştığımız bir durum değerli hocam.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadece sorumuzu soralım, lütfen, rica ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şunu soracağım: Araştırma üniversiteleri için -şeffaf ve objektif- kişiye özel atama yapılmaması kuralı getirildi. Bunun tüm üniversiteler için yapılması mümkün mü? Vakıf üniversiteleriyle ilgili bir değerlendirme raporu bu yıl da yayınlanacak mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İmam Hüseyin Filiz, buyurun.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın YÖK Başkanına sormak istiyorum: Rektörlerin performansı ile ilgili çalışma yapılıyor mu? Yapılıyorsa performansı yetersiz bulunan rektör var mıdır? Varsa ne tür işlem yapılıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Böylece değerli arkadaşlar, sorularınızı da almış olduk.

Şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Millî Eğitim Bakanımıza söz vereceğim.

Bunu dört gruba ayırmak mümkün bence. Birincisi: Genel değerlendirmeleri olacaktır mutlaka Sayın Bakanımızın, bu kadar saattir yapılan konuşmalar karşısında.

İkincisi: Toplulaştırılabilecek hususlar var, onlara toplu cevap verebilirse seviniriz.

Üçüncüsü: Bazı konulara da ismen referansla cevap verebilir.

Dördüncüsü: Biliyorsunuz yazılı cevap verme hakkınız var. Bütün bu sorulara kısa süre içinde cevap vermek, doyurucu cevap vermek mümkün olmayabilir, aynı şey tabii YÖK Başkanımız için de geçerli. Şu anda cevaplayamadığımız sorulara da Komisyonumuz aracılığıyla on gün içinde yazılı cevap vermenizi bekliyoruz. Bize ilettiğiniz cevapları biz de üyelerimize iletacağız.

Şimdi soru, görüş, eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakanımıza söz veriyorum.

Süreniz otuz dakikadır.

Buyurun Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüş bildiren, sorular soran, eğitimin Türkiye’deki bütçe çerçevesinde kalitesinin artmasıyla ilgili görüş serdeden tüm Komisyon üyelerine çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, bizim son yirmi yıldaki büyümeyi yeterince takdir edemediğimizi düşünüyorum. Yani biraz önce sayın vekilimiz de bahsetti, aslında çok basite indirgeniyor. Son yirmi yıl, eğitimde kitleselleşmenin damgasını vurduğu, kırılmanın yaşandığı bir dönemdir. Bakın, biraz önce CHP sözcümüz Sayın Lale Hanım, grafikler verdi ama grafiklerde atladığı bir nokta, o eğitim seviyesindeki okullaşma oranlarını verirken ne kadar miktarda artışın olduğuna hiç değinilmedi. Bakın, ortaöğretimdeki öğrenci sayısı 2002’de 3 milyon ama 2021 yılında 5 milyon, 6 milyona yaklaşmış. Yani ortaöğretim seviyesindeki okullaşma oranı yüzde 44’ten yüzde 88’e artmış ama siz öğrenci başına verilen ödenek, harcanan ödenekleri orada 2002’yle karşılaştırdığınız zaman o sayıdaki büyümeyi ıskalıyorsunuz çünkü havuzun içerisine giren çok sayıda öğrenci var, bunu özellikle belirtmemiz lazım.

Diğer taraftan, bu yapılan yatırımlar sadece fiziksel yatırımlar değil, öğretmenle ilgili yatırımlar aynı zamanda. Yani kitleselleşme yaşandığı zaman sadece okullaşma oranları artmadı, aynı zamanda kalite merkezli bir şekilde öğretmen başına düşen öğrenci sayıları da azaldı. Bunları mutlaka belirtmemiz gerekiyor. Elbette değerlendirmeler yapılırken zamanda nasıl ilerlediğimize, ne kadar iyileştirmeler yapıldığına vurguda bulunmamız gerektiği gibi, eksikliklere de vurguda bulunmamız gerekiyor ama sadece eksikliklere vurgu yapmamızı bu dönemde yapılan ciddi yatırımların, kitleselleşmenin, eğitimde kitleselleşmenin hakkını yemeye karşılık geldiğini ben kişisel olarak düşünüyorum. Bu süreçteki okul öncesinden ilkökula, ortaöğretimden yükseköğretime kadar kitleselleşmeden en fazla faydalanan kesim sosyoekonomik seviyesi dezavantajlı olan kesimdir çünkü düşünün, 2002 yılında yükseköğretimdeki okullaşma oranı yüzde 14’tür net okullaşma oranı, şu anda geline noktadaki net okullaşma oranı yüzde 44’e çıkmıştır. Eğer şu anda kötü olarak değerlendirdiğimiz, kalitesiyle ilgili sorunları olduğunu varsaydığımız üniversiteler olmamış olsaydı, net okullaşma oranının yüzde 44’e çıkması mümkün değildi. Şunu hiçbir zaman unutmamamız gerekiyor: Kalite sürekli iyileştirme kültürüyle ilgili bir süreçtir. Bugün kaliteli olduğunu düşündüğümüz tüm üniversiteler başlangıçta çok mütevazı başlangıçlarla kurulmuştur ve zaman içerisinde, sürekli iyileştire iyileştire belli bir noktaya gelmişlerdir. Boğaziçi Üniversitesi bir anda Boğaziçi Üniversitesi olmamıştır, Atatürk Üniversitesi bir anda Atatürk Üniversitesi olmamıştır; bugün kurulan üniversite de bir günde dünyadaki sıralamalara girecek üniversite olamayacaktır. Elbette zaman gerektiren bir süreçtir bu süreç, eğitim süreci. Eğitime yapılan tüm yatırımlar kısa vadeli yatırımlar değildir, nesilleri ilgilendiren yatırımlardır. Onun için bu süreç içerisinde, son yirmi yıl içerisinde gerçekten okul öncesinden yükseköğretime kadar, temel eğitimden ortaöğretime kadar Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşlarının çocuklarının okullaşma oranlarının maksimum seviyeye çıktığı bir dönem olmuştur, bunu bir kere kenara koymamız lazım ama bu büyüme, küçümsenmesi gereken bir büyüme değildir, kaliteyi göz ardına alan bir büyüme değildir; tam tersine, kaliteyi de merkezine alan, odağına alan bir büyümedir. Bu, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, derslik başına düşen öğrenci sayısından çok rahat bir şekilde izlenebilmektedir. Eğer biz kitleselleşmeyi sağlayıp öğretmen başına devasa öğrencinin düştüğünden bahsetseydik, bugün kaliteyi konuşamaz olurduk. Tam tersine, ilk defa Türkiye bu kadar kitleselleşme yaşamışken, OECD ortalamalarında öğretmen başına düşen öğrenci sayısını yakalama aşamasına gelmiş olan bir ülke konumuna gelmiştir. Bana garip geliyor, yani biz -eğitimin uluslararası göstergelerinin haricindeki göstergelere çok fazla girmedim ben, işte, değerler eğitimi ve diğer alanlara girmedim- uluslararası göstergelerde bile mutabakat sağlayamıyoruz, hayretler içerisindeyim. Yani TIMSS’deki, PISA’daki iyileştirmeleri takdir etmekten neden âciziz, anlayabilmiş değilim. Sanki 2002’den önce TIMSS’de tepedeydik de sonra da son yirmi yılda düşmeye başladık; hayır, böyle bir şey yok. 99’dan beri Türkiye

4'üncü ve 8'inci sınıftaki matematik ve fen okuryazarlığında puanlarını sürekli artırmıştır ve en son 2019 TIMSS sonuçlarında TIMSS'e katılan ülkelerin içerisinde sıralamasını yükselttiği gibi, ilk kez 500 ortalamasının üzerine çıkmıştır, PISA da aynı şekilde. Siz OECD ülkeleriyle ilgili karşılaştırmaları yaparken şunu ıskalıyorsunuz çoğu zaman, ıskalanıyor veyahut da genel konuşayım: OECD ülkelerinin öğrenci sayıları genelde her eğitim kademesinde sabittir, bazı ülkelerde de giderek düşmektedir. Türkiye, her eğitim kademesinde öğrenci sayısını artırmasına rağmen, yani PISA sonuçlarında, 15 yaş grubundaki okuryazarlık, müfredattan bağımsız olarak 21'inci yüzyıl becerilerine sahip olmayla ilgili okuryazarlığı ölçen PISA sonuçlarında Türkiye en fazla öğrenci sayısını artıran ülke olmasına rağmen, puanlarını istatistiksel olarak artıran, her üç alanda da birinci ülke olmuştur. Bu iyi bir şeydir, bu kötü bir şey değildir ama şunu göz ardı etmiyoruz: Türkiye hâlâ PISA'da OECD ortalamasının altındadır. Elbette gideceğimiz çok yol vardır, gitmekle ilgili de herhangi bir problemimiz yoktur. Biz şunu istiyoruz: Eğitim bir millî mutabakat meselesidir ve millî mutabakatta her şeyin kötü veya her şeyin iyi olması mümkün değildir. Zamana yatay bakarak iyi gelişmeleri takdir etmemiz gerektiği gibi, eksikliklerimize de Sayın Abdüllatif Şener'in belirttiği gibi eleştirel bir şekilde bakmaktan büyük keyif duyarız çünkü amacımız ülkemizi daha iyi noktaya doğru taşımak, Türkiye'nin inşasında görev alacak gençleri yetiştirecek, 21'inci yüzyıl becerileriyle yetişecek donanımlı gençler, sadece Türkiye'nin kendi içerisinde değil, dünyadaki akranlarıyla rekabet edebilecek gençleri yetiştirmek için her türlü görüşe, fikre açık olduğumuzu da özellikle ifade etmek isterim.

Şimdi gelinen noktada son yirmi yılda yapılan eğitimdeki okullaşma oranlarını artıran ve kalite merkezli yapılan iyileştirmelerin ötesinde, biz çok net bir şekilde 2022 yılında bütçesinde de ağırlık vereceğimiz konuları net bir şekilde açıkladık. Şu anda Türkiye'nin eğitim sistemindeki en kritik, kök problemi okullar arası başarı farkıdır, bunu inkâr etmiyoruz. PISA'da ortaya çıkan okullar arası başarı farkının kaynağı liselerde değildir, okul öncesinden başlayan bir farktır. Hepinizin malumu olduğu üzere, akademik başarı, sadece okula bağlı olan bir başarı değildir; akademik başarı, okul dışı faktörlere bağlı olan başarıdır. Tüm dünya literatüründe de bununla ilgili dünya kadar makale vardır. Yani ebeveynin sosyoekonomik seviyesi, eğitim seviyesi, gelir seviyesi, ev ortamı, evdeki kitap ortamı, dünya kadar parametre, çocuğumuzun akademik başarısını belirler ve okul öncesi eğitime erişim ilkokuldaki hazır bulunuşluğu doğrudan etkileyen, farklılıkları doğrudan etkileyen en önemli parametredir. Dolayısıyla bizim eğitimde fırsat eşitliğini artırmayla ilgili birinci ağırlık vereceğimiz şey okul öncesi eğitime erişim dedik. Biraz önce bazı milletvekili arkadaşlarımız okul öncesi eğitime erişimdeki oranların net olarak söylenmediğinden bahsetti. Çok açık bir şekilde konuşmamda söyledim: 3 yaş grubundaki okullaşma oranı yüzde 14, biz yüzde 50'ye çıkarmak istiyoruz; 4 yaş grubundaki okullaşma oranı yüzde 35, yüzde 70'e çıkarmak istiyoruz ve 5 yaşındaki okullaşma oranı yüzde 78, biz bunu yüzde 100'e çıkarmak istiyoruz. Şunu hiçbir zaman ifade etmedim ben, "Millî Eğitim Bakanlığı olarak 5 yaş zorunlu yapacağız." diye hiçbir ifadem olmadı. Bu, biliyorsunuz Meclisin takdirindedir, yasa çıkarmak Meclisin takdirinde, çıkarır, biz onunla ilgili gerekli her türlü hazırlığı yaparız. Biraz önce bazı vekillerimiz bunlarla ilgili -bunların bir retorik olduğu- somut adımların nasıl atılıp atılmayacağıyla ilgili örneklerden bahsetti. Ben konuşmamda bahsettim, ikinci döneme 5 bin tane ana sınıfını yetiştireceğiz ve 5 yaşındaki yüzde 78 olan okullaşma oranını yüzde 85'e çıkaracağız. 2022 yılının sonunda 3 bin tane anaokulunu, 40 bin tane de ana sınıfını yapabilecek durumdayız. 2022 bütçesinin tamamını buna göre şekillendirdik, bununla ilgili hiçbir sorunumuz bulunmamaktadır.

İkinci konu, okul öncesi eğitim. Biliyorsunuz, dünyada başlangıçta, istihdam edilebilirlikle ilgili, özellikle kadınların istihdam edilebilirliğini artırmayla ilgili ve ayrılmış olan eşlerin, çocuğu olan eşlerin istihdam edilebilirliğini kolaylaştırmak için bir mekanizma olarak kullanılırken okul öncesi eğitimin, özellikle Amerika'daki çalışmalarla, bilişsel ve bilişsel olmayan becerilere katkısıyla uzun

vadede yaşam boyu becerilere ciddi etki ettiği ortaya çıktı. Onun için, biz, eğitim sistemimizin kök problemi olan okullar arası başarı farkının azaltılmasıyla ilgili birinci hamlemizi kaynağın, sorunun başladığı noktadaki sosyoekonomik seviyesine bakmaksızın tüm vatandaşlarımızın gönül rahatlığıyla okul öncesi eğitime erişimini artırmak için kullanacağız ve bunu hedeflediğimiz tüm hedeflerde somut bir şekilde gerçekleştirebilecek şekilde planlamalarımızı yaptık.

Üçüncü konu, okullar arası imkân farklılıklarını azaltmak. Onun için, biz dedik ki: “Tüm okullarımıza, 57.108 okulumuzun tamamına kütüphane yapacağız. Tüm okullarımızın laboratuvar altyapısını eşitleyeceğiz. Tüm okullarımızda spor tesisleriyle ilgili gerçekten ciddi bir farklılık oluşturacağız.” Yani lokasyonundan bağımsız bir şekilde, bölgelerden bağımsız bir şekilde, illerdeki bölgelerden bağımsız bir şekilde her okuldaki imkân farklılıklarını minimuma ulaştırmak için odaklanarak çok yoğun bir şekilde çaba sarf edeceğiz.

Mesleki eğitimi sona bırakıyorum, dördüncü nokta olarak öğretmen eğitiminden bahsedeyim. Biliyorsunuz, öğretmen bir eğitim sisteminin performansını belirleyen en önemli insan kaynağıdır. Bir eğitim sistemi öğretmeni kadar vardır. Dolayısıyla öğretmene yapılan yatırım, eğitim sisteminin kalitesine yapılan yatırımdır. Özellikle TIMSS araştırmalarına baktığınız zaman, beş yılın altında deneyimi olan öğretmen ile yirmi yılın üzerinde deneyimi olan öğretmenlerin arasında öğrencilerimizin akademik başarısına etkisi açısından ciddi farklılıklar olduğunu biliyoruz biz. Onun için, biz, bu süreç içerisinde okullar arası başarı farkını azaltmak için öğretmenlerimizin nitelikleri arasındaki farklılıkları da azaltmamız gerektiğini çok iyi biliyoruz. Bunun için, tüm öğretmenlerimizin, okul öncesinden alan öğretmenlerine, sınıf öğretmenlerine kadar, öğretmenlerimizin mesleki gelişimlere, kişisel gelişimlere liderlik eğitimiyle ilgili her türlü desteği vereceğiz ve buradaki öğretmenlerin mesleki gelişimleriyle ilgili ağırlığı da büyük oranda yeni eğitim sistemine katılmış olan öğretmenlerimize vereceğiz.

Beşinci konu mesleki eğitim. Mesleki eğitim, bir ülkenin ekonomik kalkınmasındaki en önemli, kritik eğitimlerden bir tanesi ve iş gücü piyasasına bağımlı olan en kritik eğitim. Mesleki eğitimin güçlenmesi birilerinin yükseköğretime erişimini kolaylaştırmak için kullanılması gereken bir enstrüman değildir. Mesleki eğitim, üniversite girişinde yığılmayı önlemek için, bazı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını göndermek için yapılması gereken bir rehberlik yöntemi de değildir. Mesleki eğitim, tam tersine kaliteli, öğrencilerin gitmek için bir sürü gerekçeleri olması gereken ve iş gücü piyasasında da karşılığı olan istihdam edilebilirlikle de ilgili ciddi somut göstergelerin olduğu bir eğitim olması gerekir.

İşte, sayın vekilimizin bahsetmiş olduğu “Mesleki eğitimde paradigma değişikliği nedir?” dediği sorunun cevabı şudur: Mesleki eğitimi biz artık işverenlerimizle birlikte dizayn ediyoruz. İşverenlerimiz mesleki eğitim mezunlarını beklemiyor, mezun olmasını beklemiyor. İşverenlerle birlikte biz, başlangıçta müfredatın güncellenmesinden işletmelerde beceri eğitimine, öğretmenlerimizin mesleki gelişim ve işbaşı eğitimlerinden başarılı öğrencilere burs vermeye ve istihdamda önceliğe kadar tüm süreçlerini artık işveren, iş gücü piyasasının güçlü temsilcileriyle birlikte yapıyoruz. Şu anda eğitim vermiş olduğumuz tüm mesleki eğitim alanlarında ve dallarında iş gücü piyasasının temsilcileriyle bu bağlamda, bu kapsamda iş birliği yapmadığımız hiçbir mesleki eğitim alanı bulunmamaktadır. Tüm mesleki eğitim alanları iş gücü piyasasının taleplerine göre güncellenmiş ve ulusal meslek standartlarına uyumlu hâle getirilmiştir.

Bu çerçevede, yine ASELSAN'dır, İstanbul Teknik Üniversitesidir, Teknopark İstanbul'dur yani Türkiye'nin tüm müktesebatını kullanarak mesleki eğitimin güçlü modellerini ortaya koymak için de çok ciddi adımlar attık ve artık yüzde 1'lik başarı diliminden öğrenci alan meslek liselerimiz var bizim; bu, basit bir şey değil. Bakın, deminden beri ağırlıklı olarak "2002 yılında işte şu kadar bina yapıldı, derslik yapıldı." denilerek sanki hep fiziksel yatırımlar yapılmış gibi bir algı oluşturuluyor.

Bu iki noktaya özellikle dikkat etmemiz gerekiyor. İki noktadan birincisi şu: Bu kitleselleşmeden en fazla kim yararlandı? Toplumun tüm kesimleri ve eğitime erişimi en zorunlu, sıkıntılı olan kesimleri faydalandı. Yani bu süreç eğitimde fırsat eşitliğinin merkezde olduğu bir süreçtir.

İki: Türkiye eğitim sisteminde katsayı uygulaması gibi bir uygulamadan geçti 1999 yılında. Meslek liselerinin ve imam-hatip liselerinin yükseköğretime erişimini kısıtlayan bir uygulama on yılın üzerinde bu ülkede uygulandı ama hiçbir vekilimizin konuşmasında bununla ilgili hiçbir atf görmedim ben. Eğer bugün işveren "Aradığım elemanı bulamıyorum." diyorsa bunun kökleri 1999'daki katsayı uygulamasının başladığı yerdir. Bugün dinle ilgili, değerler eğitimiyle ilgili sorunlar varsa bunun başladığı yer 1999 yılıdır; on yıl uygulandı bu. Ne oldu? Meslek liselerinden ve imam-hatip liselerinden başarılı öğrenciler geri çekildi. Çünkü yükseköğretime erişimi olmayan bir yere öğrenci gitmedi. Sonra, hiçbir yere yerleşemeyen öğrencilerin destinasyonu oldu değil mi meslek liseleri ve imam-hatip liseleri? Sonra, öğretmenlerin öğrenciden başarı beklentileri düştü, sonra ne oldu?

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, lütfen dinleyelim, karşılıklı konuşmayalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – İşveren konuşmaya başladı "Aradığım elemanı bulamıyorum." diye değil mi? Değerlerle ilgili dünya kadar sorunlar yaşandı değil mi? Ne için yapıldı, bu neyi gösteriyor? Bir basit eğitim politikası gibi duran bir şey normalde zaten sorunlu olan, tüm dünyada sorunlu olan mesleki eğitimi çok daha kronik hâle getirdi.

Bakın, 2011 yılından itibaren AK PARTİ iktidarları mesleki eğitimi güçlendirmek için ve imam-hatipleri güçlendirmek için, halkın taleplerine arz üretebilmek için bu alana çok ciddi yatırımlar yaptı. İşverenlerle, sektörlerle ciddi anlaşmalara imza attı ve gelinen noktada mesleki eğitimde imam-hatip liseleri de toparlandı ama sanki katsayı uygulaması hiç yaşanmamış gibi, her şey pirüpakmış gibi, başörtüsü yasakları hiç bu ülkede kullanılmamış, hiç uygulanmamış gibi eğitim sistemini konuşursak haksızlık etmiş oluruz. Çünkü bu sistem, bu kadar gelişme bunlarla birlikte yaşandı. Yani bir taraftan eğitime erişim artırıldı, bir taraftan öğretmen başına düşen öğrenci sayısını azaltmak için 700 binin üzerinde öğretmen sisteme dâhil edildi, bir taraftan katsayı problemleri çözülmeye çalışıldı, bir taraftan başörtüsüyle ilgili problemler çözülmeye başlandı. Devlet eğitimde talep üretmez, talebi arz üretir ama 1999 uygulaması, talebi baskılamış ve antidemokratik bir şekilde eğitim sisteminin süreci götürmesine yol açmıştır.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – 2011'e kadar nasıl geldik Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – 2011'e kadar nasıl bir sürecin geçtiğini siz bir öğretim üyesi olarak çok daha iyi biliyorsunuz Sayın Vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşma usulümüz yok, dinleyeyim lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bununla bir yere gidemezsiniz Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, böyle bir usulümüz yok. On saat kadar Sayın Bakan dinledi, lütfen müsaade edelim, cevaplarını versin, beğenirsiniz beğenmezsiniz lütfen...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Bakan sabahtan beri dinliyor.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ama doğruları söylemiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Fikret Bey, rica ediyorum, böyle bir usulümüz yok, beğenmek zorunda değilsiniz, on saat konuştuk, lütfen rica ediyorum...

Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Şimdi, sevgili arkadaşlar, şunu, şu 4 tane benim...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ne yaptınız, onu anlatın.

SALİH CORA (Trabzon) – Anlatıyor işte.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fikret Bey, rica ediyorum, yanlış yapıyorsunuz, usulümüzü bozuyorsunuz, lütfen...

Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bizim, 2022 yılı bütçesiyle ilgili...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Doğruları söylesin Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Fikret Bey, rica ediyorum...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sayın Başkan, o zaman biz konuşmayalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Öyle şey olabilir mi? Siz beğenmek zorunda değilsiniz, lütfen...

Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sayın vekillerim bize “Hayal kırıklığına uğradım.” dedi, biz hiçbir şey demedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok ağır eleştiriler yapıldı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Kişisel olarak da almadık.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Doğruları söyleyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Fikret Bey, bir dinleyebilir misiniz. Çok ağır eleştiriler yapıldı, Sayın Bakan sabırla saatlerdir bekledi, cevaplarını veriyor; beğenirsiniz beğenmezsiniz; tatmin eder sizi, etmez; o, sizin takdirinizde ama lütfen saygı içinde Sayın Bakanı dinleyelim.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) - Süreci anlatıyor Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu süreç içerisinde birinci önceliğimiz, yüz yüze eğitime devam etmektir. Yüz yüze eğitime devam etmek için iki aydan beri çırpınıyoruz. Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kuruluyla birlikte tüm süreçleri koordine ederek 6 Eylülde tüm sınıf seviyelerinde, tüm kademelerde eğitim öğretime beş gün ve yüz yüze olarak başladık.

Covid süreci bize şunu gösterdi: Eğitim ortamları okullar sadece öğrenme yapılan yerler değildir, eğitim ortamları öğrenmenin yanında aynı zamanda psikososyal gelişimin olduğu; kültür, sanat, spor aktivitelerinin olduğu, kişisel gelişimlerin sağlandığı mekânlardır ve yüz yüze eğitimden uzaklaşmak, bu imkânlar kim için çok daha önemliyse en fazla mağduriyeti o kesim için oluşturmuştur. Biz, bir taraftan iki aydan beri başarılı bir şekilde yüz yüze eğitime devam ederken, diğer taraftan geçen bir buçuk yılın oluşturmuş olduğu mağduriyetleri, öğrenme kayıplarını gidermek için de çok ciddi adımlar attık. Bakın, bugün 850 bin tane dersliğimiz var. Eğitim sistemimiz gerçekten devasa bir eğitim sistemi; 18 milyon öğrencinin, 1,2 milyon öğretmenin, 57.108 tane devlet okulunun, toplam 71.320 tane okulun olduğu bir sistem. 850 bin derslikten bugün itibarıyla sadece 1.496 tane sınıf kapalı yani binde 2,

yüzde 1'in çok çok altında. Sistem artık sınıf bazlı bir şekilde, problem bazlı bir şekilde ve çok başarılı bir şekilde devam ediyor. Yani Millî Eğitim Bakanlığı olarak yüz yüze eğitime devam etmeyle ilgili irademiz kararlı bir şekilde başlangıçta olduğu gibi devam ediyor ve zaman zaman basında, kamuoyunda vakalarla ilgili farklı, okullarla ilgili farklı spekülasyonlar oluyor. Gerçekten, bizler okullarla ilgili, eğitimle ilgili çok rahat konuşan bir toplumuz. Yani bir akademisyen okulların açılıp kapanmasıyla ilgili bir görüş serdettiği zaman hangi kitleleri etkilediğini ve bunun gerçekten rasyonel bir politika olup olmadığını düşünmeden çok rahat bir şekilde konuşabiliyor ama aynı refleksi biz AVM'ler için, oteller için göremiyoruz. Onun için, benim velilerden özellikle istirahatım, okulların kapanmasıyla ilgili hiçbir durum söz konusu değildir şu an itibarıyla ve mümkün olduğu kadar velilerimizin Millî Eğitim Bakanlığından yapılacak açıklamaları dikkate almalarını özellikle tavsiye ediyorum.

Şimdi, konuşmalarda ağırlıklı olarak kalabalık sınıflarla ilgili çok atf yapıldı.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bizim 850 bin tane dersliğimiz var, bunun yüzde 56'sındaki öğrenci sayısı 25'in altında. Yani bizim 476.850 sınıfımızda öğrenci sayısı 25'in altında. Bazı vekiller diyor ki: "Gelin sizi götürelim, Ankara'da bir tane var mı, hepsi 40 kişilik 50 kişilik." Böyle bir dünya yok yani, 850 bin dersliğin yüzde 56'sındaki öğrenci sayımız 25'in altındadır.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Yüzde 44.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – 26 ile 30 arasında yüzde 18, 31 ile 35 arasında yüzde 16, Sayın Vekilim, tamam mı? Kim isteyebilir ki bir sınıfta kalabalık öğrenci olsun? Hiç kimse istemez. Bu kadar okul yapılan bir dönemde, dersliklerin bu kadar artırıldığı bir dönemde okul yapmamayla ilgili bir sıkıntı olabilir mi?

Biraz önce sayın vekillerimizin bir tanesi Esenyurt'la ilgili örnek verdi. Esenyurt'ta arazi yok, Esenyurt'ta daha yeni, geçen hafta 68 dönümlük arazi bulduk ve 73 tane okul yapacağız; Esenyurt'taki tüm okul problemlerini de bu şekilde çözmüş olacağız.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Arazi olan yerde de yapılıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Onunla ilgili hiçbir problemimiz yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşma usulümüz yok.

Rica ediyorum...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sayın vekillerimizin söylediği bir konuya katılıyorum, bu süreçteki en büyük sıkıntılardan bir tanesi son iki yılda Millî Eğitim Bakanlığının güçlendirme ve yıkımla ilgili yapmış olduğu çalışmadır. Bunu, Millî Eğitim Bakanlığının ertelemeyen yapması gerekiyordu. Bakın, İzmir'i bir ayla kurtardık, eğer 50 tane okulu yıkmamış olsaydık orada ciddi sıkıntı yaşanacaktı; depremden önce, bir ay, iki ay önce o okullar yıkıldı. Arkadaşlarımız, gece gündüz Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla koordineli bir şekilde, o güçlendirmeleri ve yıkım çalışmalarını hızlı bir şekilde yapmak için çalışıyorlar. Bununla ilgili, kaynakla ilgili hiçbir problemimiz yok, sadece proje revizyonlarında sıkıntılar oluyor, gecikmeler oluyor, ondan dolayı da güçlendirme ve yıkım çalışmasının yapıldığı okullardaki öğrenciler belli okullarda kümeleniyor. Bu okullarda Covid salgınındaki eğitim sürecinde her türlü kolaylığı gösterdik, süreyi kırk dakikadan otuz dakikaya indirdik, ikili eğitime geçme imkânı verdik, seyreltilmiş eğitimle ilgili de imkân verdik. İnşallah, kısa süre içerisinde bu süreci tamamlayıp tüm okullarımız nasıl Covid sürecinde en güvenli yere, fiziksel olarak da depreme en dayanıklı mekânlar olmalı; bunu Millî Eğitim Bakanlığı olarak yapmak durumundayız ve hızlı bir şekilde inşallah bunları sağlayacağız.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – 8 okul, bir okulda Sayın Bakan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, defalarca uyarıyorum; rica ediyorum... Böyle bir usulümüz yok.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Gecikme...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – “Gecikme” diye bir şey yok Sayın Vekilim, gecikme yok, sadece süreçler zaman alıyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Riskli binalar varken yeni binaların yapılması...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bir anda çok sayıda güçlendirme çalışmasının uygulandığını düşünün okullarla ilgili.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Güçlendirme yapılmadan yeni binaların yapılmayacağı” iddiası...

B AŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, rica ediyorum... Çok fazla müdahale oldu; bakın, belli bir saate geldik, usulümüze aykırı. Dinleyeceğiz Sayın Bakanı; katılırsınız katılmazsınız, o sizin bileceğiniz iş.

Buyurun lütfen Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Boş geçen derslerle ilgili atf yapıldı, bizim boş geçen bir dersiniz yok. Eğitim sistemimizdeki 850 bin dersliğimizin tamamında da ya normal bizim kadrolu veya sözleşmeli öğretmenimiz vardır ya da ücretli öğretmen vardır yani ders başı ücretle derse giren öğretmen vardır; dolayısıyla boş geçen hiçbir dersimiz, sınıfımız yoktur.

Engelli öğretmen atamasıyla ilgili sorular geldi. 3 Aralıkta 750 engelli öğretmenimizin atamasını gerçekleştireceğiz.

Bakın, biraz önce sayın vekillerimizden bazıları KPSS’ye girdiği hâlde, 1’inci olduğu hâlde atanamayan öğretmenlerden bahsetti. İlk defa 15 bin öğretmen atamasında KPSS sınavındaki tüm alanlarda öğretmen istihdamına gittik; genelde 80 civarı alanda öğretmen alınırken ilk defa 110 tane alanda öğretmen alımına gittik. Dolayısıyla bu 15 bin öğretmen alımından sonra “KPSS’de 1’inci oldum ama atanamadım.” diye hiçbir şey duymayacaksınız çünkü en az 3’ünü her alanda mutlaka almış olacağız; bunu özellikle belirtmek isterim.

Temizlikle ilgili çok soru geldi. 57.108 okulumuzda 71 bin kadrolu temizlikçimiz var, görevlimiz var. Bu süreçte Çalışma Bakanlığımızdan 42 bin TYP’li temizlik elemanı aldık. Elbette geçen seneye karşılaştırıldığı zaman bu yetersizdi, geçen seneki rakama göre düşüktü ama tüm okullarımıza temizlikle ilgili her türlü desteğimizi gönderdik. Bu aralar da Çalışma Bakanımızla daha önceden de görüşmüştük, ikinci döneme temizlik elemanına takviye yapılmasıyla ilgili Sayın Bakanımızla da mutabık kaldık, onun müjdesini de buradan vermek isterim. İkinci döneme TYP’den 10 bin temizlik elemanımızı daha okullarımıza inşallah kavuşturacağız.

Sayın Garo Bey nanoteknoloji üzerinde durdu ama işte vahşi kapitalizme de vurguda bulunarak... Tabii, nanoteknoloji de vahşi kapitalizmin bir parçası yani; o, pirüpak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, ilave on beş dakika süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bir taraftan siz eğitim bakanından ziyade bir ekonomi bakanı gibi somut göstergelerle konuşan birisi olarak nitelerken bazı vekillerimiz de sadece girdi odaklı, çıktıyla hiçbir ilişkisi olmayan bir şekilde olaya yaklaştığımla ilgili görüş ilettiler. Tabii, buyorum; bir şey demiyorum, sizin kişisel görüşünüz. Hayal kırıklığınızı da... Ben de hayal kırıklığına

uğradım sizin o görüşlerinizden ama kişisel olarak algılamayın yani Millî Eğitim Bakanlığı olarak o yaklaşımınızı ben geri size iade edeyim. “Bakanlığın o hayal kırıklığı” ifadesini size iade etmiş olayım çünkü ben kişisel olarak almadım bunu, Bakanlık olarak en azından iade etmiş olayım size.

Şimdi, yükseköğretimde cinsiyet ayrımıyla ilgili konuştuğunuz, hatta buradaki masaya bakarak da işte yöneticilerimizdeki kadın sayısının azlığından... Tam tersine kadın sayısını biz bakan yardımcılarımızdan başlayarak genel müdürlerimize kadar, daire başkanlarımıza kadar, il müdürlerimize, ilçe millî eğitim müdürlerimize kadar mümkün olduğunca yaygınlaştırmak için çabalıyoruz. Diğer taraftan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Buradan bakınca öyle değil.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Buradan baktığımızda da farklı bir şey görmüyoruz Sayın Vekilim.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Oraya göre daha iyi burası.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Şimdi, ülkemizde kadınla ilgili, eğitimle ilgili, istihdamla ilgili, pozisyonla ilgili hakikaten bir problem yok; Sayın YÖK Başkanımız da değinir. Şimdi bir kere bizde okullaşma oranlarında “Ortaöğretimde okullaşma oranı yüzde 44’ten yüzde 88’e çıktı; ne olacak canım, bu kadar okul yapıldı.” deniliyor ama arka planda ben size söyleyeyim, ortaöğretimde erkek öğrencilerin okullaşma oranı yüzde 48,5’ten yüzde 85’e çıkarken kız öğrencilerin ortaöğretimdeki okullaşma oranı yüzde 39’dan yüzde 85’e çıktı. İlk defa 2014 yılında yükseköğretimde kız çocuklarının okullaşma oranı erkekleri geçti, Türkiye’deki yükseköğretimdeki kadın akademisyen sayısı Kıta Avrupası’ndaki ortalamanın çok daha üzerinde. Bu ülkede istihdamla ilgili, pozisyonla ilgili, kadınla ilgili bir ayrımcılık, negatif bir ayrımcılık yapıldığını ben düşünmüyorum; kişisel görüşüm, onu ifade etmiş olayım.

Sayın Şenol Hanım, İYİ Parti, -gerçi burada Kemal Bey’e de bir atıfta bulunmam lazım- “Öğrenme kayıplarıyla ilgili 7’nci, 8’inci, 11’inci ve 12’nci sınıflarda 4,8 milyon öğrenci geride; demek ki 4,8 milyonun kaybı var.” dedi. Öyle bir şey değil, öğrenme kaybını tespit etmek için yapılan sınava giren, aldığımız öğrenci sayısı o. Biz orada, Türkçe, matematik ve fen bilimlerinde ki eğer lisede ise Türkçe, matematik, fizik, kimya, biyolojideki o sınıf seviyesinde olması gereken, bilmesi gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleriyle ilgili eksiklikleri belirleyerek destekleme ve yetiştirme kurslarını ona göre tekrar güncelliyoruz, o sınıflara destekleyici materyallerle ilgili ilave destekler sağlıyoruz. Yani biz bir taraftan yüz yüze eğitime devam ederken, bu iradeyi gösterirken bir taraftan da geçmişteki bir buçuk yılın hem psikososyal, öğrencilerin travmasıyla ilgili hem de öğrenme kayıplarıyla ilgili ciddi olarak süreci takip ediyoruz; bu, okuma yazmadan 12’nci sınıfa kadar, YKS’den LGS sınavına giren öğrencilere kadar. Sadece sorular değil, etkinlik, fasiküllerle, farklı noktada öğrencilerimizin öğrenme kayıplarını desteklemek için her türlü materyali Millî Eğitim Bakanlığının 81 ildeki ölçme, değerlendirme merkezindeki tüm öğretmenlerimiz gerçekten gece gündüz çalışarak okullarımıza seferber ediyorlar. Dün yeni paketi tekrar açıkladık bu konuda, destekleyici malzemelerle ilgili...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yaptığınız sınavın sonucu rakamsal olarak nedir?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Onu açıklayacağız daha sonra zaten, onunla ilgili çalışmaları yapacağız, daha yeni bitirdik. Bitti, bitti; öğrenme kayıplarının tespitiyle ilgili çalışmalarımız geçen hafta bitti, bulgulara göre arkadaşlar yeniden yapılandırıyor.

“Öğrenci kayıplarının tespiti gecikti.” dediniz. Birinci önceliğimiz şu anda okulları açık tutmak. Bakın, önce 8 ve 12’yi devreye soktuk; şu anda çok rahat konuşuyoruz okulları açık tutmayla ilgili ama 6 Eylülde gidin, eylül ayına gidin, okulların açık kalmasıyla ilgili hâlâ “Acaba kapanacak mı?” diye beklentiler vardı. Başlangıçtan itibaren kararlı bir şekilde durduk Millî Eğitim Bakanlığı olarak. Bir:

Dedik ki “Okulları kapatma lüksümüz yoktur.” İki: Okullar ilk açılan ve son kapanan yerlerdir. Üç: Okulların açık olması bir eğitim meselesi değildir, millî güvenlik meselesidir çünkü nesiller gidecek... Bugün gelinen noktada ne kadar doğru olduğumuzu, virüsün, salgının yayılma yerleri açısından en güvenli yerlerin okullar olduğunu gördük. Çünkü okullardaki öğretmenlerimizin aşılama oranları çok yüksek, maske, mesafe ve dezenfektanla ilgili her türlü ihtiyaçlar gideriliyor, maksimum hassasiyet gösterilen yerler eğitim kurumları, aynı zamanda, yükseköğretim kurumları. Dolayısıyla, önceliği oraya vererek sonra adım adım telafiyle ilgili süreçleri başlattık. 8-12 DYK’yi başlattık, sonra 7-11’i başlattık, sonra öğrenme kayıplarını ölçtük ve yardımcı kaynakları devreye soktuk. Bu bir süreç işi; onun için, hiçbir şeyi ihmal etmiyoruz ve süreci odaklanarak mümkün olduğu kadar somut çıktılarla bağlantılı bir şekilde yönetmeye çalışıyoruz.

BİLSEM’lerin sınava hazırlık yeri olduğuyula ilgili bir tespit yaptınız. BİLSEM’ler sınava hazırlık yerleri değil. BİLSEM’ler, özel yetenekli öğrencilerin yeteneklerini geliştirmeleriyle ilgili değişik paketlerle desteklendikleri yerlerdir; sadece bilişsel beceriler açısından değil, sanatla ilgili, müzikle ilgili de desteklediği yerlerdir. Şu anda 185 tane bilim-sanat merkezimiz var, yılın sonuna kadar bunu 250’ye çıkarıp tüm Türkiye saatinde yaygınlaştırmayı düşünüyoruz, onunla ilgili de her türlü çalışmamız somut bir şekilde devam ediyor.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Bakan “Sınav ticareti hâline geldi.” dedim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANİ MAHMUT ÖZER – Anladım.

“Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi’nde ne yapıldı?” dediğiniz zaman... Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi kapsamında bir sene içerisinde 1 milyar liralık kaynak transferi yapıldı. Bu okulların küçük ve büyük onarımlarından tutun, atölye ve altyapılarına kadar bin tane kütüphane yapıldı, bin tane fizik, kimya, biyoloji laboratuvarı yapıldı, 500’ün üzerinde yeni atölye yapıldı. Tüm bunların amacı, bir taraftan mesleki eğitimde yakalanan başarıyı tüm okullara yaygınlaştırmakken diğer taraftan da okullar arası imkân farklılıklarını minimuma düşürmek yani eğitimde fırsat eşitliğini artırmaktır.

AK PARTİ Milletvekilimiz, sözcümüz Nazım Bey’in öğretmenlikle ilgili bir değinisi vardı; gerçi “Eğitim fakültelerine giriş şartlarıyla ilgili...” dedi ama bizim yeni yapmış olduğumuz çalışmada artık yeni aldığımız öğretmenleri direkt okullara öğretmen olarak başlatmaktan ziyade üç aylık bir eğitim programından geçirmeye ilgili, daha önceden de Nabi Avcı Bakanımızın zamanında yapılan altı aylık uygulamayla bağlantılı yeni bir çalışmamız var, onlarla ilgili sonuçları önümüzdeki günlerde inşallah kamuoyuyla paylaşacağız.

CHP’den Sibel Hanım’ın ek ödenek gönderilmeyen okulların olmasıyla ilgili bir değinisi oldu. Hakikaten ben bazı şeyleri anlamakta güçlük çekiyorum. 722 milyonu tüm okullarımıza, illerimize gönderdik; eğer bir yerde, okulda maske, dezenfektan veya temizlik malzemesiyle ilgili, para toplandığıyla ilgili bir şey varsa lütfen bize haber verin. Hakikaten lütfen haber verin çünkü her okulun ihtiyacıyla ilgili kaynağı biz okullarımıza ulaştırdık yani arkadaşlarımız onları takip etsinler. Yani top top kâğıt, kırtasiye, fotokopi, bunlarla ilgili, artık bunları biz konuşmuyoruz, bunları karşılamayla ilgili, kaynakla ilgili hiçbir sıkıntımız yok. Biz bir seneden beri öğrencilerimizin maske ihtiyaçlarını ücretsiz olarak karşılıyoruz, dezenfektanla ilgili ihtiyaçlarını ücretsiz olarak karşılıyoruz. Biz sadece okullarımızın değil, Covid sürecindeki hastanelerimizin, sağlık kuruluşlarımızın maskeden dezenfektana, yüz koruyucu siperlikten video laringoskop cihazına kadar ihtiyaçlarını meslek liselerinde üretip ücretsiz olarak ihtiyaç olan tüm noktalara ulaştırdık. Dolayısıyla bizim kaynakla ilgili bu anlamda bir sıkıntımız yok, varsa problemleri bir yer bizi haberdar ederseniz, bizim arkadaşlarımızı; biz de bire bir takip ederiz.

Diğer taraftan, Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; bir konuda bir düzeltme yapmamız gerekiyor. LGS ve YKS sınavları, PISA ve TIMSS gibi, öğrenci başarısını ölçen, belli periyotlarla yapılan sınav değildir. LGS ve YKS sınavı, yerleştirme için yapılan bir sıralama sınavıdır, bir eğitim sisteminin performansını göstermez, indikatör değildir, bir şey söyler ama sistemin tamamını söylemez. Ben ÖSYM olarak zor bir soru sorarım yerleştirmeye ilgili ayırt ediciliği artıracak şekilde, ortalamalar düşer; derim ki: “Eyvah, eğitim sisteminin performansı çok kötü.” Kolay sorarım, ortalamalar yükselir; “A, çok iyi, çok konforlu bir ortamdayız.”

Bir eğitim sisteminin belli alanlardaki performansını ölçmek için belli periyotlarla izleme ve değerlendirme çalışması yapılır. ABİDE örneği verildi. Biz geçen sene 4, 7 ve 10’larda öğrenci başarı araştırması yaptık, Covid girdiği için erteledik, inşallah, onu devam ettireceğiz çünkü Bakanlığın içerisinde izleme birimimiz var. İzleme birimimizde tüm ilkokul, ortaokul ve lise seviyesinde türkçe, matematik ve fen bilimlerinde, tıpkı PISA gibi, öğrencilerimizin başarılarını her yıl hemen hemen aynı zorluk derecesindeki sorularla ölçerek boylamsal bir şekilde değerlendirme yapacağız ve ona göre de ilgili okullarımızdaki eksiklikleri gidermek için öğretmenlerimize, okullarımıza, il yöneticilerimize destekleyici rehberlik sağlayacağız. Onun için, bu, çok sık kullanılıyor, ölçme açısından yanlış bir yaklaşım yani. YKS’deki problem ortalamaların düşmesi, LGS’deki yükselmesi, eğitim sisteminin kalitesiyle ilgili doğrudan bir gösterge değildir ve kullanılamaz. Bunu düzeltmemizde fayda olduğunu düşünüyorum.

Sayıştay bulgularıyla ilgili bir milletvekilimiz, gerçi çok sayıda milletvekili de değindi Teftiş Kurulunu ve iç denetim birimini bulgulardan sonra devreye soktuk tüm iddialarla ilgili, hatta bu süreçte sanki ben devrisabık yaratıyormuşum gibi de kamuoyunda algılamalar oldu. Yani rutin bir şekilde, Sayıştay bulguları varsa Bakanlık bununla ilgili işlem tesis eder, inceler ve gereğini yapar. Bu çerçevede de Sayıştay 2020 Denetim Raporu kapsamında Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne gerçekleştirilen hızlandırılmış eğitim programı kırtasiye setleri ve halk eğitim merkezleri temizlik malzemeleri ihaleleriyle ilgili olarak Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü yetkilileri hakkında Bakanlık maarif müfettişlerince yürütülen inceleme, soruşturma çalışmaları sonucunda, sorumluluğu tespit edilen personel hakkında disiplin, mali ve idari yönden teklifler getirilmiş, konunun adli yönden değerlendirilmesi amacıyla da Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

Diğer bir konu, çok sık değinildi; 18/7/2020 tarihli ve 31189 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak Millî Eğitim Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme, Unvan Değişikliği ve Yer Değiştirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmelik’in 23’üncü maddesi yeniden düzenlendi ve -Sayıştay, bu ilçe millî eğitim müdürlerinin atanmasıyla ilgili- bu düzenlemeden sonra ilçe millî eğitim müdürlüğü kadrosuna yapılan atamalar düzenleme kapsamında yapıldı. Bunu da özellikle belirtmek isterim. Tabii, söylenecek çok şey var ama süre...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Atanamayan öğretmenler ne olacak?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Gaziantep’le ilgili bir vekilimiz sorunlardan bahsetti. Hakikaten Gaziantep’te yatırımla ilgili, özellikle Gaziantep’te belirli bölgelerde eğitim yatırımlarıyla ilgili ciddi sıkıntı var. 1 milyarın üzerinde bir destek veriyoruz Gaziantep’e. İnşallah önümüzdeki yıllar içerisinde, birkaç yıl içerisinde Gaziantep’in eğitimle ilgili, yatırımla ilgili hiçbir problemi kalmayacak.

Benim sürem sona eriyor. Millî Eğitim Bakanlığımı vakıflar, dernekler yönetmiyor Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; Millî Eğitim Bakanlığını biz yönetiyoruz. Millî Eğitim Bakanlığı STK’lerle, sivil toplum örgütleriyle belli odak noktalarında iş birliği yapabilir ve devletiyle, milletiyle problemi olmayan her türlü STK’yle iş birliğine açığız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, ilave birkaç dakika daha süre veriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Biz ancak yeni yaklaşımımızda odak noktasını belirleyerek iş birliğine gideceğiz. Bakan Yardımcımız o konuyla ilgili çalışmalarını da devam ettiriyor. Genel çerçeve içerisinde bir iş birliği değil, artık bizim 4 tane önceliğimiz içerisinde eğitimde fırsat eşitliğini artırmakla ilgili, okul öncesinde eğitime erişim, mesleki eğitimin güçlendirilmesi, öğretmen eğitimi ve okulların imkân farklılıklarının azaltılmasıyla ilgili noktalarda iş birliği yapacağız, onun haricinde mümkün olduğu kadar iş birliğini kısıtlayacağız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Devletiyle, milletiyle sorunu olmayan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süleyman Bey, rica ediyorum, lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Şimdi, tabii, bu çerçeve içerisinde yani “Türkiye”deki tüm veliler mutsuz, tüm öğretmenler mutsuz, tüm öğrenciler mutsuz.” gibi değerlendirmelerin de hiçbir rasyonalitesi olmadığını özellikle ifade etmek isterim.

Türkiye’de yıllardan beri bu kadar geniş bir kitlesel eğitim veren bir sistemin içerisinde fedakârlıkla eğitime devam eden, eğitimin kalitesinin artırılması için fedakârca hem Covid salgınında uzaktan eğitimde hem de şu anda yüz yüze eğitimde katkı sunan tüm öğretmenlerimize ben bu vesileyle emeklerinden dolayı şükranlarımı sunuyorum. Tüm şehit öğretmenlerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle anıyorum. Desteklerinizden dolayı siz Değerli Komisyon üyelerine çok teşekkür ediyorum. 2022 Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım. Geriye kalan soruları da yazılı olarak bekliyoruz.

Şimdi, Sayın YÖK Başkanımıza sözü vereceğim.

On dakika süreniz var Değerli Başkanım.

Buyurun lütfen.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Meclisimizin Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Başkanı, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli hazırun; tekrardan hepinizi saygıyla selamlarım.

Sabahtan bu yana vekillerimizden Yükseköğretim Kurulunu, yükseköğretim kurumlarını, yükseköğretim alanını ilgilendiren çok ciddi değerlendirmeler ve eleştiriler aldık. Bunların çoğunu kaydettim. Doğrusunu söylemek lazım gelirse yapılan değerlendirmelerden ve eleştirilerden istifade ettiğimi öncelikle ifade etmek isterim.

Toplayabildiğim kadarıyla yükseköğretimi ilgilendiren yaklaşık 300 civarında soru oldu, tabii hepsini sayamamış olabilirim ama not ettiklerim sabahtan bu yana yaklaşık 300 civarında soru var. Tabii, her biri fevkalade üzerinde durulması gereken hatta bir kısım benim açımdan da merak uyandırıcı değerlendirmeler de oldu. Onları da ciddi bir şekilde kaydettiğimi ifade etmek isterim.

Değerli Başkanım, tabii, bütün bu soruların hepsine teker teker yanıt verecek ne zaman var ne takat, mecal kalmış olabilir. Ben mümkün olduğu kadar belirli gruplar, gruplandırmalar yoluyla bunların bir kısmına cevap vermek isterim. Cevaplayamadığım soruların, bilmediğim soruların cevaplarını bilhare de sizlerle paylaşmak yoluna giderim.

Önce, biraz, doğrusu güzel diyebileceğim bazı verileri sizlerle paylaşmak isterim. İlk başta konuşan -notta almıştım bir kısım vekillerimizin ismini, atlamış olursam lütfen bağışlasınlar- Lale Hanım’dı galiba, bilhassa bu üniversitelerimizde yayın sayısı ve akademik üretkenlik konusunda sormuştunuz. Şöyle: Ben uzun yıllardan beri uluslararası veri tabanlarını çok yakından takip ediyorum,

gerek Türkiye'deki üniversitelerin gerek dünya üniversitelerinin yayın performansını izliyorum. Tabii, dünyada da burada öğretim elemanı, geçmişte öğretim elemanı olan hocalarımız da var, gayet iyi de bilirler, bilhassa akademik performansı ölçmek ciddi tartışma konusu. O metodolojiyi tartışmayı bir kenara koyacak olursak, eğer yayınlar bizim için bir anlam ifade edecek olursa, dünyada, biliyorsunuz, uluslararası nitelikli yayınları endeksleyen 2 büyük veri tabanı var, bunlardan bir tanesi Web of Science, diğeri Scopus. Ben Web of Science üzerinden bazı verileri sizlerle paylaşmak isterim. Türk yükseköğretim kurumları tarafından endekslenen dergilerde yayın sayılarına baktığımızda, son beş yılda gerçekten kayda değer bir artıştan söz etmek mümkün. Beş senelik bu benim vereceğim şey, daha uzun aldığımız zaman eğilim, biliyorsunuz, daha farklı da olabilir. Ama ben fazla vakit de olmadığı için verileri şöyle paylaşabilirim: 2015 yılında 44 bin küsur civarında bir yayın var, 2020'de bu rakamlar 56.500'ü geçiyor ki yayın performans açısından bakıldığında endekslenen dergilerde yüzde 21 oranında bir artıştan söz etmek...

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Atıf oranları nedir, Avrupa'da atıf...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Şimdi onlara geliyorum.

Atıflara geldiğimiz zaman, 2015 yılında -ortalama olarak söyleyeceğim- 0,83; 2020'de 1,06 ki oran olarak yani oran sorulduğu için yine nümerik konuşuyorum, rakamlarla konuşuyorum, yüzde 27 oranında bir artış var. Ama burada önemli bir nokta var, ilk yüzde 10'luk dilimde atıf alan yayın sayısındaki değişim 2015'ten 2020'ye 3 binden 5.700'e çıkıyor ki yani yine öğretim elemanı hocalarım gayet iyi bileceklerdir, bu ilk yüzde 10'luk dilimde hesaplanan dergilerde gerçekten atıf almak fevkalade zor, oldukça emek isteyen bir gayret. Bu açıdan, Türkiye'deki yükseköğretim kurumları arasında, hakikaten, bu yayınları domine eden bazı üniversiteler öne doğru çıkıyor. Bizler de Yükseköğretim Kurulu olarak bu üniversiteleri çok yakından takip ettiğimizi ve üniversite yönetimleriyle tam bir iş birliği hâlinde, tam bir eş güdüm hâlinde çalıştığımızı ifade etmek isterim.

Bahusus, ne yapılacağı konusu da vardı, ona da bir atıfla, On Birinci Kalkınma Planı'nda da işaret edildiği gibi, ilk 100'de 2 üniversite, ilk 500'de daha fazla sayıda -2023'e kadar- üniversitenin girmesi konusunda da üniversitelerle çok yakından çalıştığımı bilmenizi isterim. Bu fevkalade önemli bir konu.

Tabii "ranking" şirketlerini zaten sizler de gayet iyi biliyorsunuz, ben sizlere bunları anlatacak değilim ama "ranking"lerde, üniversite performansını ölçümlerde üniversite çıktıları kuruluşun kuruluşuna değişmektedir. Gayet iyi bilecek değerli hocalarım, mesela, Nobel ödülü alan üniversitelere verilen puanların bazı "ranking" kuruluşlarında dikkat çektiği görülür, diğerlerinde başka bir şey ama toparlayacak olursanız "ranking" kuruluşlarında sıralamalar yapan uluslararası firmalarda birkaç parametre var. Bunlardan bir tanesi nitelikli yayın konusu. İkincisi üniversite sanayi iş birliğinin somut çıktıları. Üçüncüsü eğitim öğretimde küresel rekabet yani bu sıralama kuruluşlarında en fazla dikkati çeken parametreler bunlardır. Üniversitemizde oluşturduğumuz komisyonlar marifetiyle bütün "ranking" kuruluşları çok yakından takip edilmekte, bilhassa bir kısım üniversitemiz buna yönelik stratejiler geliştirmektedir.

Benim kanaatim ve inancım o ki 2023 yılına kadar, birkaç sene içerisinde, tabii, bir rakam vermek mümkün değil ama... Biraz önce vekillerimizden bir tanesi de "Böyle bir amacınız var mı?" diye sormuştu, elbette olmak zorundadır. Bizim amacımız gerçekten herhangi bir oyun yapmaksızın, diğer üniversiteler gibi nitelikli yayın, nitelikli üretim yoluyla bu sıralamaya girmek lazım. Ama şunu hatırlatmak isterim: Siz bazı manipülasyonlarla dünya ölçeğinde ilk 500'e girebilirsiniz fakat bu sizin uluslararası repütasyon, saygınlık kazandığınız anlamına gelmez. Dünyada ilk 500 üniversite arasına girip de dünyanın hiçbir ülkesinden öğrenci çekemeyen pek çok üniversite var değerli vekillerim. Bu

açından uluslararası saygınlığın başka koşulları var. Doğrusunu söylemek lazım gelirse Yükseköğretim Kurulu olarak yeni dönemde bu sıralamalar kadar üniversitelerimizin saygınlığını ilk plana alacağımızı bilmenizi istirham ederim.

Hemen çok hızlı geçiyorum, vakit o kadar hızlı akıyor ki. Zannediyorum Şenol Hanım'dı, Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenci... Şunu söylemeye müsaade edin: Uluslararasılaşma sadece Türkiye'de değil, bütün dünyada üniversitelerin bir stratejik hedef olarak benimsediği amaçlardan bir tanesidir. Bu, tamamen yeni bir hadisedir. Bunu bilhassa vurgulamak istiyorum. Bizler de bütün dünyadaki diğer üniversiteler gibi, diğer yükseköğretim kurumları gibi uluslararasılaşmaya fevkalade ehemmiyet veriyoruz, önem veriyoruz. Uluslararasılaşma denildiğinde daha somut olarak sizlere söyleyeyim: Bakın, bir, öğrenci hareketliliği; iki, öğretim elemanı hareketliliği ama biz Yüksek Öğretim Kurulu olarak bir üçüncüsünü daha eklemek istiyoruz, uluslararası saygınlığı olan öğretim elemanlarını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Beş dakika ilave süre veriyorum Değerli Başkanım. Toparlarsanız sevinirim.

Biliyorum çok anlatacak şeyiniz var ama bir kısmını artık yazılı olarak...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Başkanım, peki, hocalar konuşmayı severler, vaktimize dikkat etmeye çalışalım.

Uluslararası öğretim elemanlarının mümkün olduğu kadar Türk yükseköğretim kurumlarında istihdamı ve misafir etmek, buralarda istihdam etmek ve davet etmek üzere ciddi bir çalışma başlattığımızı da bilmenizi isterim. Bu, fevkalade önemli bir gelişmedir değerli vekillerim. 240 bin civarında uluslararası öğrencimiz vardır. Zaten On Birinci Kalkınma Planı'nda da uluslararası öğrenci sayısının artırılmasına yönelik hedefleri Yükseköğretim Kurulu olarak benimsediğimizi bilmenizi isterim. Türk dünyasından gelen öğrenci sayısı, bu toplam içerisinde yaklaşık beşte 1'i kadardır. Bunu vurgulamak isterim ama ulusal açıdan bakıldığında yani kimlik açısından bakıldığında 180 farklı ülkeden ülkemizde yükseköğretim hayatında öğrenim gören öğrencilerin olduğunu vurgulamak isterim.

Elimden geldiği kadar bütün sorulara cevap vermeye çalışacağız.

Vakıfla alakalı sorular olmuştu, vakıf üniversiteleriyle alakalı. Şunu söylemek isterim: Vakıf üniversiteleri, öğrenim ücretlerinin yüzde 1'inden fazlasını reklama harcamaz; harcadığı takdirde Yükseköğretim Kurulunun ilgili kurumları tarafından denetime tabi tutulur, mevzuata uygun olmadığı takdirde gerekli işlemler yapılır ancak AR-GE'ye ne kadar çok yatırım yaparsa -ki en az yüzde 1 olmak zorundadır- yaptığı AR-GE harcamaları oranında reklamın da payının...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – AR-GE harcamaları da çok düşük.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Haklısınız ama en az yüzde 1 olmasını istiyoruz.

Güzel bir şey ifade edeyim: Bu yeni dönemde araştırma üniversiteleriyle alakalı olarak -zannediyorum Sibel Hanım ifade etmişti- vakıf üniversitelerini de "araştırma üniversitesi" konsepti içerisinde değerlendireceğimizi bilmenizi isterim. Bu konuda da birkaç vakıf üniversitesi var ki gerçekten çok ciddi yatırımlar yapıyorlar; onların da vakıf ligi -tabiri caizse- içerisinde takdir edilmesi fevkalade önemli bir gelişme olacaktır diye düşünüyorum.

Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayıları açısından bakıldığında da, haklısınız, bu konuda yapmamız gereken, katetmemiz gereken daha çok mesafe var.

Sayın vekilimin ismini anmadığım için kusura bakmasın, özür dilerim kendisinden.

Şöyle bir örnek verebilirim sizlere: Öğretim elemanı başına -açık öğretim hariç- düşen öğrenci sayısı 22,13'tür, açık öğretim hariç; yine, açık öğretimi dâhil ettiğimiz takdirde öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı 47'dir. Elbette ki en önemli problemlerin başında kaliteli öğretim elemanı yetiştirmek meselesi geliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli Başkanım, bununla tamamlarsanız memnun olurum.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Başkanım, müsaade ederseniz bir iki soruya cevap vereceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok hızlı olursa Değerli Başkanım çünkü çokça oylamamız var, önergelerimiz var daha. Hızlı bir şekilde bir iki soru ve... Kalanlara isterseniz yazılı da cevap verebilirsiniz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ama en önemli konu kontenjan meselesiydi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ona bir cevap verip tamamlayalım.

Buyurun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – O önemli bir husus.

Şimdi, şöyle ifade edeyim Değerli Başkanım: 2021 itibarıyla -tabii, dün itibarıyla kayıtlar tamamlandığı için sizlere bu verileri daha ayrıntılı olarak mutlaka ifade etmek isterim- bu sene itibarıyla toplam kontenjan 1 milyon civarında, 1 milyon civarında. Biz -biliyorsunuz, bu konuda soru da gelmişti- TYT ve AYT'de asgari puanlarda bir tenzilata gittik, 1 ve 2 olmak üzere iki ek yerleştirme ilan etik. Bu ek yerleştirmelerden sonra kalan boş kontenjan toplam kontenjanın yüzde 14'ü kadardır, bunu ifade etmek isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz Değerli Başkanım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Birkaç husus daha var ama onlara...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fazlasıyla aştık süremizi. Gerisini artık yazılı olarak iletin.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Peki, yani, Başkan Bey'in talimatına uyacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Estağfurullah.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ben bizleri dinlediğiniz için şükranlarımı sunuyorum.

Daha imzacı akademisyenler ve diğer hususlar vardı, Kürtçeyle alakalı bir husus; son olarak onu söyleyeyim isterseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Bölgesel dil ve kültürler konusunda yeni bazı programlar açtığımızı bilmenizi isterim. Bir örnek vereyim: Şu anda Türk yükseköğretim kurumları içerisinde 300'den fazla Kürt dilinde yazılmış tez var, bilimsel tez. Şimdi, tabii, arkadaşlarımız, vekillerimiz gayet iyi bilirler bunları ama biz Yükseköğretim Kurulunda, kurumlarında neler olduğunu da bu vesileyle bir iki rakamla paylaşmak isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – İnşallah önümüzdeki yıllarda bunlar artacak.

Diğer soruları belki baş başa görüştüğümüzde ben hocalarımıza aktarırım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, kurum bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini okutuyorum...

Değerli arkadaşlar, Başkanlığımıza ulaşmış 5 adet önerge vardır. Öncelikle bu önergeleri değerlendireceğiz. Bu önergelerden 4 adedini işleme alacağım. 1 adet önerge ki o da ana dilinde eğitime ilişkin bir önerge. Söz konusu önerge, Anayasa'nın 3'üncü ve 42'nci maddesine aykırı olduğu için İç Tüzük'ümüzün 38'inci maddesi uyarınca işleme almıyoruz.

Şimdi diğer önergeleri okutup işleme alacağım.

1'inci önergeyi okutuyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Anayasa'ya aykırılık iddianızı doğru bulmuyorum; o açıdan bir söz rica ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun Sayın Paylan.

Değerli arkadaşlar, tebrikleri oylamalardan sonra yapalım, rica ediyorum, henüz görüşmemiz bitmedi, oylamamız bitmedi. Değerli vekillerim, lütfen, oylamalardan sonra...

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, az önce ana dili temelli çok dilli eğitimle ilgili bir önerge verdik ve bu önergemizin Anayasa'ya aykırı olduğunu iddia ettiniz. Şimdi, bundan bir saat kadar önce bir AK PARTİ'li vekil “Bu ülkede ayrımcılık yok.” dedi ama bakın, ayrımcılığın olduğunu siz tescil etmiş oldunuz. 84 milyon yurttaş olarak bu ülkede vergi veriyoruz. Bu ülkede Türk de Kürt de Ermeni de Süryani de hepimiz vergi veriyoruz ve bu ülkenin tüm yurttaşlarına da bu bütçe hizmet etsin istiyoruz. Nasıl ki Türkçe dilinde eğitim veriliyorsa, nasıl ki -maalesef diyorum bakın- İngilizce eğitim veriliyorsa, Almanca eğitim veriliyorsa, Fransızca eğitim veriliyorsa bu ülkede Kürtçe temelli eğitim de verilebilir, Ermenice de eğitim verilebilir, Lazca da Çerkezce de eğitim verilebilir. Bununla ilgili hazırlığın yapılması üzerine bakın Sayın Bakan, “Ana dili temelli çok dilli eğitim üzerine bir çalışma yapın, bir hazırlık yapın.” diye 10 milyon lira bütçe eklensin diyorum sırf hazırlık yapmanız için, Sayın Başkan diyor ki: “Bu, Anayasa'ya aykırıdır.” İşte, ayrımcılık burada var. Hepimiz vergi veriyoruz ama tek dile hizmet eden, tekçiliğe hizmet eden bir bütçeyle karşı karşıyayız. Bu açıdan tutumunuzu doğru bulmuyorum Sayın Başkan. Bu önergemiz, Anayasa'ya aykırı değildir. Yalnızca hazırlığın yapılması... Bu konuda düşünce oluşturulsun, altyapı oluşturulsun diye verilmiş bir önergeyi Anayasa'ya aykırı bulmanızı doğru bulmuyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan, düşüncenizi ifade ettiniz.

Peki 1'inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
40	13.68	01	01.02	3.150.000.000 TL
40	13.68	01	02.02	600.000.000 TL
37	13.69	01	01.02	2.100.000.000 TL
37	13.69	01	02.02	400.000.000 TL

Durmuş Yılmaz

Erhan Usta

Ankara

Samsun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzah edecek misiniz Durmuş Bey, oylayalım mı?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe :

Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim eğitim kurumlarımızda öğretmen açığının giderilmesi ve atama bekleyen öğretmenlerimize yönelik çözüm amacıyla 50.000 öğretmen atamasının gerçekleştirilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde 6 milyar 250 milyon TL'lik bir artış ihtiyacı olduğu kanaatindeyiz. Bu önergeyle teklif edilen artışla birlikte 50.000 öğretmen atamasının yapılabilmesine imkân yaratılacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: Millî Eğitim Bakanlığı

YIL: 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
40	13.68	01	01.02	10.000.000.000 TL
40	13.68	01	02.02	2.000.000.000 TL
37	13.69	01	01.02	10.000.000.000 TL
37	13.69	01	02.02	2.000.000.000 TL
TOPLAM:				24.000.000.000 TL

Necdet İpekyüz

Garo Paylan

Erol Katırcıoğlu

Batman

Diyarbakır

İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahatı Necdet Bey yapacak galiba.

Buyurun Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Bakan, yüz binlerce öğretmen, öğrencileriyle buluşmak istiyor ve bir türlü bu atamalar yapılmıyor. 200 bin öğretmenin öğrencileriyle buluşması için Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin 24 milyar artırılmasını talep ediyoruz, arkadaşlarımızın oylamasını ve kabul etmesini istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3'üncü önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıdaki gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: Millî Eğitim Bakanlığı

YIL: 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
40	13.68	01	03.02	3.000.000.000 TL
37	13.69	01	03.02	2.000.000.000 TL

Necdet İpekyüz

Garopaylan

Erol Katircioğlu

Batman

Diyarbakır

İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzah edecek misiniz, gerekçeyi mi okutayım?

GAROPAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan katılıyor mu, katılmıyor mu soralım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir usulümüz yok. Gerekçeyi...

GAROPAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, ben konuşacağım efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GAROPAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, siz okullarda para toplanmadığını iddia ettiniz ama bize binlerce şikâyet geliyor velilerimizden ve size de eminim ulaşıyordu bu şikâyetler. Ya, okullarımızda A4 kâğıt yok, fotokopi makinesinin kartuşu yok diye, temizlik malzemesi yok diye velilerimizden “kayıt parası” adı altında okul aile birlikleri ve yönetimler tarafından para toplanıyor ve bu da velilerimizin ciddi şikâyetlerine yol açıyor. Ben bütçenize baktığımda yalnızca bu sarf için 2,4 milyar lira kaynak gördüm yani öğrenci başına 15 lira kaynak ayırmışsınız yıl boyunca, bir aya vursanız 1 lira 25 kuruş yapar; bununla tuvalet kâğıdı alınmaz, bununla temizlik malzemesi alınmaz, fotokopi malzemesi alınmaz, A4 alınmaz tabii ki. Ne yapıyorlar? Velilerimizden para topluyorlar. İşte, bu anlamda bütçenizin 5 milyar TL artırılmasını öneriyoruz ve tüm sarf malzemelerinin, temizlik malzemelerinin bu bütçeden karşılanmasını öneriyoruz. Eminim ki bu önerimize siz de destek vereceksiniz Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4'üncü ve son önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçe ile kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	E K O N O M İ K KOD	ARTIRILAN MİKTAR
40	13.42	01	05.04	40.000.000 TL

Gar0 Paylan

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gar0 Bey, izah mı edeceksiniz?

GAR0 PAYLAN (Diyarbakır) – Söz alacağım efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GAR0 PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, hepimiz bu ülkeye vergi veriyoruz ve bu bütçenin hepimizin bütçesi olmasını arzu ediyoruz. Azınlık okulları da bu ülkenin okulları; Ermeniler, Rumlar, Museviler azınlık okullarını ayakta tutmaya çalışıyorlar ve öğretmenlerin maaşlarını vermeye çalışıyorlar, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyorlar ama bununla ilgili yeterli kaynakları yok. Ben Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine baktığımda öğrenci başına 10-12 bin lira harcadığımı gördüm; azınlık okullarında da 4 bin öğrenci var, azınlık okulları da bütçeden haklarını istiyorlar Sayın Bakan. 4 bin öğrenciye baksanız, 10 bin liradan vursanız 40 milyon lira azınlık okullarına ayrılmak üzere bütçenin artırılmasını öneriyoruz. Eminim ki Sayın Bakanım da adaletin, eşitliğin olduğunu iddia eden Sayın AK PARTİ’li Vekilim de bu önerimize destek verecektir ve azınlık okulları da bu ülkede bütçeden hakkını alacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Millî Eğitim Bakanlığın bütçesini okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığı 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Millî Eğitim Bakanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yükseköğretim Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yükseköğretim Kurulunun kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, üniversitelerin bütçelerini sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin B cetvellerini sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aynı şekilde üniversitelerin kesin hesaplarını sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin kesin hesap B cetvellerini sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece gündemimizde yer alan kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Değerli Bakanımıza, YÖK Başkanımıza, Bakan Yardımcılarımıza, milletvekillerimize, bürokratlarımıza ve bütün katılımcılara katkıları için çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 3 Kasım 2021 Çarşamba günü saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.27

